



**STORTINGET**

# **Dokument 15:19**

**(2019–2020)**

**Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar**

Spørsmål nr. 2701–2803  
21.–30. september 2020



## Innhold

2701.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. NAV-refusjon, besvart av arbeids- og sosialminister .....	11
2702.	Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. bosette flyktninger, besvart av kunnskaps- og integreringsminister .....	12
2703.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. offentlige oppdrag til utbygging innen vei, jernbane og kystverk, besvart av samferdselsminister .....	12
2704.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. nedsatt arbeidsevne, besvart av arbeids- og sosialminister .....	13
2705.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. havbrukskommuner, besvart av fiskeri- og sjømatminister .....	14
2706.	Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. Hurtigruten, besvart av samferdselsminister .....	16
2707.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. besøksforbud for pårørende, besvart av kommunal- og moderniseringsminister .....	16
2708.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. fyllestasjoner for hydrogen, besvart av klima- og miljøminister .....	18
2709.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. dyrevelferdsproblemer, besvart av fiskeri- og sjømatminister .....	19
2710.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. øke om tillatelse til å eie våpen over nett, besvart av justis- og beredskapsminister .....	20
2711.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. ansettelsen av fiskeridirektør, besvart av næringsminister .....	21
2712.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. omskjæring, besvart av helse- og omsorgsminister .....	21
2713.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. feriepenger til Heimevernets, besvart av forsvarsminister .....	23
2714.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. evaluering av Matbransjens faglige utvalg, besvart av helse- og omsorgsminister .....	23
2715.	Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. grunnleggende rettstatsprinsipper for innbyggere med utviklingshemming, besvart av helse- og omsorgsminister .....	25
2716.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. budsjettspørsmål på nettsidene til regjeringa, besvart av finansminister .....	26
2717.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. tilskuddsordning for pakkereisearrangørene, besvart av næringsminister .....	27
2718.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. jodstatusen blant unge kvinner, besvart av helse- og omsorgsminister .....	28
2719.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. nedleggelse av NAV-kontorer, besvart av arbeids- og sosialminister .....	29
2720.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. engangsstønad, besvart av barne- og familieminister .....	31
2721.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. likestillingspolitiske konsekvenser av den kraftige veksten i engangsstønad, besvart av barne- og familieminister .....	31
2722.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. verdsettelsesrabatten på aksjer, besvart av finansminister .....	32
2723.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. regjeringens økte aksjerabatt i formuesskatten, besvart av finansminister .....	33
2724.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. adgang til folkeregisteropplysninger for friskoler, besvart av kunnskaps- og integreringsminister .....	34
2725.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. gavekort på restaurant i stedet for å arrangere tradisjonelt julebord – skatteplikt, besvart av finansminister .....	34
2726.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. motstrid mellom lov og lokale smitteverntiltak i Oslo, besvart av kunnskaps- og integreringsminister .....	35
2727.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. innskrenkingene i Hurtigrutens tilbud, besvart av samferdselsminister .....	36

2728.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Ballstad havn og andre fiskerihavner som er nesten ferdigprosjektert, besvart av samferdselsminister.....	37
2729.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. offentlige og private skoler, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	38
2730.	Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. klager som er kommet inn på vedtak fattet av Mattilsynet fra bønder som føler seg urettferdig behandlet, besvart av landbruks- og matminister.....	40
2731.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. status i arbeidet med byvekstavtale, besvart av samferdselsminister.....	41
2732.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. formueskatt, besvart av finansminister.....	42
2733.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. finansierte velferdstjenester, besvart av næringsminister.....	43
2734.	Fra stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen, vedr. eierskap til Født Fri, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	44
2735.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. brukerne av Riksvei 3/25, besvart av samferdselsminister.....	45
2736.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. kommunereformen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	45
2737.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. formuesskatten, besvart av finansminister.....	46
2738.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. tiltaket arbeidsforberedende trening, besvart av arbeids- og sosialminister.....	47
2739.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. feriepengeopptjening i 2020, besvart av arbeids- og sosialminister.....	48
2740.	Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. kravet om utslippsløyve, besvart av klima- og miljøminister.....	49
2741.	Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. reguleringsplan og prosjektering for Eigerøy bru, besvart av samferdselsminister.....	50
2742.	Fra stortingsrepresentant Kari Kjønaas Kjos, vedr. utsette toårskontrollen for barn, besvart av helse- og omsorgsminister.....	51
2743.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg, vedr. private grunneiere, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	52
2744.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Operasjon praksis, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	53
2745.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. gjenforeninger koronaepedemi, besvart av justis- og beredskapsminister.....	55
2746.	Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. prosessen rundt ansettelse av ny fiskeridirektør, besvart av næringsminister.....	56
2747.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. å bevare Den Gamle Krigsskolen i Tollbugaten, besvart av forsvarsminister.....	57
2748.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. jordmormangel, besvart av helse- og omsorgsminister.....	58
2749.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Klimaomstillingsutvalget, besvart av finansminister.....	59
2750.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. tre nasjonale fartøyvernssentre, besvart av klima- og miljøminister.....	60
2751.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. en konsesjonssøknad, besvart av olje- og energiminister.....	61
2752.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. NorthConnect, besvart av olje- og energiminister.....	62
2753.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. å avslutte kontrakten med covid19-helikoptre som er stasjonert i Tromsø, besvart av helse- og omsorgsminister.....	63
2754.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. bankfilial og grunnleggende banktjenester på Svalbard, besvart av finansminister.....	64
2755.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. domstolloven, besvart av justis- og beredskapsminister.....	65
2756.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. trening med løs hund, besvart av klima- og miljøminister.....	66

2757.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. kompensasjonsordningen for frivillighet og idrett, besvart av kultur- og likestillingsminister .....	66
2758.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. medisiner til ALS-pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister .....	67
2759.	Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. verdien av Den Gamle Krigsskolen i Tollbugata 10, besvart av forsvarsminister .....	68
2760.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. snø/is problematikken på Evenes Lufthavn, besvart av forsvarsminister .....	69
2761.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Midtre nordland nasjonalpark, besvart av klima- og miljøminister .....	69
2762.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. dialogen med Telenor i opprydding av utrangerte kobberlinjenett, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister .....	70
2763.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. status for døgnbehandlingsplassar innan barne- og ungdomspsykiatrien for unge under 18 år, besvart av helse- og omsorgsminister .....	72
2764.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. regelverket rundt offentlege anskaffelser, besvart av helse- og omsorgsminister .....	73
2765.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. engangsstønaden som benyttes av kvinner født utenfor Norge, besvart av kunnskaps- og integreringsminister .....	74
2766.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. gjennomsnittlige grunnskolepoeng ved avsluttet grunnskole, besvart av kunnskaps- og integreringsminister .....	75
2767.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. minimumsbemanning ved lensmannskontorene, besvart av justis- og beredskapsminister .....	76
2768.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. UNO-X og bevilgninger fra Enova, besvart av klima- og miljøminister .....	76
2769.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. oppholdstillatelse som faglært eller som spesialist, besvart av kunnskaps- og integreringsminister .....	77
2770.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. dansekunsten i Norge, besvart av kultur- og likestillingsminister .....	78
2771.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. dagpenger, besvart av arbeids- og sosialminister .....	79
2772.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. mandat til å sikre at Statens pensjonsfond utland investerer i selskaper og virksomheter som kutter utslipp i tråd med målsettingen i Parisavtalen, besvart av finansminister .....	80
2773.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. kopling mellom landbruk og fisk i forhandlingane om Brexit, besvart av næringsminister .....	82
2774.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. beitekart, besvart av landbruks- og matminister .....	82
2775.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. beitebrukkart, besvart av landbruks- og matminister .....	83
2776.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. dyrevelferd, besvart av landbruks- og matminister .....	84
2777.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg, vedr. dramatiske kutt i fergesambandet Melbu – Fiskebøl, besvart av kommunal- og moderniseringsminister .....	85
2778.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kiropraktorutdanning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister .....	87
2779.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. gransking av Haugalandspakken, besvart av samferdselsminister .....	88
2780.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. responstid på hjulambulanser i alle landets kommuner, besvart av helse- og omsorgsminister .....	89
2781.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. å miste dagpengene som følge av at de da har gått ut sin maksimale dagpengeperiode, besvart av arbeids- og sosialminister .....	90
2782.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. å forbedre soningsforholdene ved Ravneberget fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister .....	91
2783.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. sikringskvalitet for bensin, besvart av samferdselsminister .....	91
2784.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. registrert ledige, besvart av arbeids- og sosialminister .....	92

2785.	Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. rettssakene mot Bodø Skalldyr, besvart av landbruks- og matminister.....	92
2786.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. definisjonen av voldtekt i straffeloven § 291, besvart av justis- og beredskapsminister.....	94
2787.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. statlig reguleringsplan for Brevik, besvart av klima- og miljøminister.....	95
2788.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. øke straffelovens minste- og/eller maksstraff for kriminalitet mot dyr, besvart av landbruks- og matminister.....	96
2789.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. endring av gjødselsforskrifta, besvart av landbruks- og matminister.....	96
2790.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. at eldre og psykisk utviklingshemmede har blitt nektet å ta imot besøk uten lovlig grunn, besvart av helse- og omsorgsminister.....	97
2791.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. garanti for rettsikkerhet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	98
2792.	Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. finansieringsmodellen på strekningen E39 Bollestad – Lyngdal, besvart av samferdselsminister.....	100
2793.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kostnadene for å ta igjen etterslepet på fylkesveinettet, besvart av samferdselsminister.....	101
2794.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. å sikre at fylkesmennene ivaretar utviklingshemmedes menneskerettigheter både i klagebehandling og i tilsynsvirksomheten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	101
2795.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg, vedr. ferge drift, besvart av samferdselsminister.....	102
2796.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. norske reiseliv, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister.....	103
2797.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. ordninger for å sikre grupper med dårlig økonomi tilgang på munnbind ved innføring av påbud, besvart av helse- og omsorgsminister.....	104
2798.	Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. planleggingen av halvtimesintervaller på Trønderbanen, besvart av samferdselsminister.....	105
2799.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. merverdiavgift på alternative behandlingstjenester, besvart av helse- og omsorgsminister.....	106
2800.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. en figur med skatt i prosent av gjennomsnittlig bruttoinntekt fordelt etter desiler hvor desil 10 splittes opp i 10, besvart av finansminister.....	107
2801.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. å påse at politiet prioriterer anmeldelser og fordeler ressurser uten hensyn til påstått offers etnisitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	107
2802.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. kostnadene og antall pasienter innen ordningen Fritt behandlingsvalg, besvart av helse- og omsorgsminister.....	108
2803.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. munnbindutgifter til ansatte i beredskapsyrker, besvart av helse- og omsorgsminister.....	110







**Oversikt over spørsmålsstillere og  
besvarte spørsmål (2701 - 2803) for sesjonen 2019-2020**

Partibetegnelse:

**A Arbeiderpartiet**

**H Høyre**

**MDG Miljøpartiet De Grønne**

**Sp Senterpartiet**

**Uav Uavhengig representant**

**FrP Fremskrittspartiet**

**KrF Kristelig Folkeparti**

**R Rødt**

**SV Sosialistisk Venstreparti**

**V Venstre**

Amundsen, Per-Willy (FrP)	2801
Andersen, Karin (SV)	2707, 2769, 2794
Asphjell, Jorodd (A)	2740
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	2701, 2782
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2732
Borch, Sandra (Sp)	2753
Eide, Petter (SV)	2786
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	2702
Fagerås, Mona (SV)	2728, 2744
Fasteraune, Bengt (Sp)	2798
Freiberg, Kjell-Børge (FrP)	2743, 2777, 2795
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	2711
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	2754
Grande, Trine Skei (V)	2759
Greni, Heidi (Sp)	2774, 2775
Grung, Ruth (A)	2768
Hagebakken, Tore (A)	2715
Haltbrekken, Lars (SV)	2708, 2749, 2789
Hansen, Øystein Langholm (A)	2741, 2792
Henriksen, Kari (A)	2750
Hjemdal, Silje (FrP)	2724, 2747, 2778
Hoksrud, Bård (FrP)	2793
Huitfeldt, Anniken (A)	2713
Johansen, Morten Ørsal (FrP)	2730, 2785
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2737, 2771, 2772
Kjerkol, Ingvild (A)	2797, 2803
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	2742
Klinge, Jenny (Sp)	2712, 2738, 2767
Knutsen, Eigil (A)	2722, 2723, 2800
Leirstein, Ulf (Uav)	2788
Leirtrø, Kirsti (A)	2703, 2731
Lerbrekk, Solfrid (SV)	2709, 2779
Liadal, Hege Haukeland (A)	2714, 2718, 2799
Limi, Hans Andreas (FrP)	2717, 2796
Listhaug, Sylvi (FrP)	2790
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	2719
Lysbakken, Audun (SV)	2739
Mehl, Emilie Enger (Sp)	2755, 2756
Moflag, Tuva (A)	2745, 2748
Mossleth, Siv (Sp)	2710, 2761
Moxnes, Bjørnar (R)	2751, 2752
Mørland, Tellef Inge (A)	2802
Njåstad, Helge André (FrP)	2705

Nordlund, Willfred (Sp)	2760, 2762
Nævra, Arne (SV)	2727, 2776
Olsen, Ingalill (A)	2706
Pollestad, Geir (Sp)	2773
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	2757
Solberg, Torstein Tvedt (A)	2733
Steffensen, Roy (FrP)	2725, 2729, 2766
Stordalen, Morten (FrP)	2783
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	2726
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	2746
Staalesen, Siri Gåsemyr (A)	2734
Tajik, Hadia (A)	2716
Toppe, Kjersti (Sp)	2763, 2764
Trettebergstuen, Anette (A)	2720, 2721, 2765
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	2735, 2736, 2780
Vågslid, Lene (A)	2791
Wilkinson, Nicholas (SV)	2758
Øvstegård, Freddy André (SV)	2770
Aasland, Terje (A)	2787
Aasrud, Rigmor (A)	2704, 2781, 2784



STORTINGET

# Dokument 15:19

(2019–2020)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2701

Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 25. september 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

**Spørsmål:**

Hvor mange omsorgsdager, for hvor mange personer, har NAV refundert/utbetalt omsorgspenger for fra mars til juni – og hva er kjønnsfordelingen for disse?

**Svar:**

Når omsorgspenger er utbetalt for perioden fra 13. mars til 30. juni kan arbeidsgiver kreve refusjon fra folketrygden det antall dager som overstiger tre. Før og etter denne perioden kan arbeidsgiver kreve refusjon for det antall dager som overstiger ti. Vesentlige deler av kostnadene ved bruk av omsorgsdager faller derfor på arbeidsgiverne. Fristen for å kreve refusjon for omsorgspenger som skal dekkes av Arbeids- og velferdsetaten, er ni måneder etter den måneden lønnen/omsorgspengene ble utbetalt. Dette betyr at det fortsatt er lenge til fristen for å kreve refusjon for perioden nevnt i spørsmålet utløper. Jeg må derfor ta forbehold om at de tallene vi har nå er foreløpige. Det fullstendige bildet vil vi få våren 2021.

Per 23. september er det i perioden fra og med mars til og med juni 2020 utbetalt omsorgspenger til i alt 50 254 personer, hvorav 24 046 kvinner og 26 208 menn. Arbeids- og velferdsetaten tok i bruk ny IT-løsning for automatisk refusjon av omsorgspenger til arbeidsgivere 11. mai. Utbetalingene som foretas via denne løsningen fanges foreløpig ikke opp av alle etatens statistikk-løsninger, og Arbeids- og velferdsetaten har derfor ikke nå opplysninger om antall dager som det er refundert for.

**SPØRSMÅL NR. 2702****Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 30. september 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Hva er grunnen til at det er så mange bosettingsklare flyktninger i mottak når det er ledig kapasitet, og vil statsråden sørge for å be ordførerne som nå har meldt inn evne og vilje til å hjelpe, om å bosette de 48 flyktningene med spesielle behov?

**BEGRUNNELSE:**

Etter brannen i Moria har en rekke ordførere fra Ap og Sp gått ut med at de har ledig kapasitet og hjerterom til å bosette flyktninger. I følge IMDI er det nå ca. 1700 bosettingsklare flyktninger i Norge og 48 av disse har spesielle behov. NRK hadde nylig en sak hvor de omtalte at ingen kommuner ville bosette flyktninger med funksjonshemninger og at noen av disse har ventet på bosetting i opp til 7 år. På grunn av lave ankomsttall og korona, er det færre flyktninger å bosette enn det kommunene har sagt ja til. Selv om regjeringen henter asylsøkere fra Moria, er det lite trolig at det vil bli like mange som ordførerne har sagt de kan bosette. Ordførerne med stort ønske om å hjelpe bør derfor få tilbud om å hjelpe andre flyktninger med spesielle behov.

**Svar:**

Ved utgangen av august var det 374 bosettingsklare flyktninger i mottak som ikke hadde fått tildelt en bosettingskommune. Dette er det laveste antallet bosettingsklare i mottak siden opprettelsen av IMDi i 2006. Til sammenlig-

ning var tilsvarende tall 1 982 i 2017, 682 i 2018 og 625 i 2019. Av de 374 som var bosettingsklare var det 146 personer som ikke hadde fått tildelt en bosettingskommune.

I tillegg til flyktningene i mottak, var det ved utgangen av august 1 472 overføringsflyktninger som har fått innvilget opphold som venter på å kunne reise til Norge og bli bosatt i en kommune. Det er koronasituasjonen og tilhørende restriksjoner som har medført at disse ikke har kommet til Norge og blitt bosatt tidligere.

Personer som har spesielle behov for tilrettelegging og bistand blir som oftest tilbudt plass i et av UDIs tilrettede botilbud, eventuelt i et særskilt tiltak. Pr. 23. september er det 16 personer som bor i et slikt tilrettelagt tilbud i mottakssystemet, og som venter på å få tildelt bosettingskommune. Det er også sirkulasjon i denne kategorien flyktninger. De som venter lengst er som oftest personer med permanente, sammensatte hjelpebehov, som vil kreve en betydelig ressursinnsats i kommunen.

Kommunene ble i utgangspunktet bedt om å bosette til sammen 5 120 flyktninger i 2020. Oppdaterte prognoser viser at det er behov for å bosette 3 600 flyktninger i 2020 og kommunene har kapasitet til å bosette flere flyktninger enn det er behov for i 2020.

Jeg er glad for at kommunene er positive til å bosette flyktninger, både de som venter i mottak, de som kommer som overføringsflyktninger og de som skal tas ut fra Hellas. Jeg er enig med stortingsrepresentanten om at det er viktig å få bosatt personer som har spesielle behov for tilrettelegging og bistand. IMDi jobber kontinuerlig med å finne løsninger for hver enkelt av disse flyktningene.

**SPØRSMÅL NR. 2703****Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 25. september 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Viser til spørsmål nr. 15:2298 (2019-2020) vedrørende andelen av offentlige oppdrag til utbygging innen vei, jernbane og kystverk som gikk til norske bedrifter i 2017, 2018

og 2019. Hva er andelen målt i kroner og prosenter av den totale investeringskostnaden?

**Svar:**

I svar på spørsmål nr. 2298 opplyste jeg om hvor mange av utbyggingskontraktene som Statens vegvesen, Kystverket, Nye Veier AS og Bane NORS SF inngikk i 2017, 2018 og 2019, som ble inngått med norske leverandører.

Oversikten under viser samlet kontraktsbeløp for utbyggingskontrakter tildelt norske leverandører i 2017, 2018 og 2019. Videre oppgis det hvor stor prosentandel disse utbyggingskontraktene utgjorde av de totale kontraktsbeløpene det året.

Virksomhet	2017		2018		2019	
	Mill. kr	Andel pst.	Mill. kr	Andel pst.	Mill. kr	Andel pst.
Kystverket	101,0	45,6	210,4	93,0	285,0	62,8
Statens vegvesen	7 654,9	86,1	15 885,5	97,3	8 413,5	94,5
Nye Veier AS	6 680,3	100,0	6 150,0	66,5	5 055,5	59,4
Bane NOR SF	1 796,5	99,5	5 623,8	92,8	14 620,5	77,1

**SPØRSMÅL NR. 2704**

**Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud**

**Besvart 29. september 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen**

**Spørsmål:**

Hvor mange brukere er det per veileder som følger opp arbeidssøkere og per veileder som følger opp brukere med nedsatt arbeidsevne, per september 2020 sammenlignet med perioden før mars og september 2019?

den årlige ressurskartleggingen i etaten blir det laget et estimat over antallet veiledere, fordelt på hvilken brukergruppe de primært følger opp, og det beregnes et antall brukere per veileder for hver brukergruppe. Ressurskartleggingen gjennomføres hver høst, og dataene pleier å være klare for analyse i november. De nyeste tallene som foreligger er derfor fra 2019:

**Svar:**

Arbeids- og velferdsetaten fører ikke en løpende statistikk over antall arbeidssøkere per veileder. I forbindelse med *Oversikt antall brukere per statlig ansatt veileder*

	2019
Antall brukere per statlig ansatt veileder som følger opp arbeidssøkere	84
Antall brukere per statlig ansatt veileder som følger opp brukere med nedsatt arbeidsevne	78
Antall brukere per statlig ansatt veileder som følger opp sykmeldte	85

Tallene over tar utgangspunkt i antall statlige veiledere som betjener arbeidssøkere og andre brukere. En del av disse arbeidssøkerne betjenes også av de kommunalt ansatte ved Nav-kontorene, noe som kan påvirke det reelle antall arbeidssøkere per veileder. Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke tilgjengelige estimater for disse.

I tillegg bidrar stadig flere og bedre digitale løsninger i Arbeids- og velferdsetaten til mer effektiv oppfølging av arbeidssøkerne.

## SPØRSMÅL NR. 2705

Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 29. september 2020 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen

**Spørsmål:**

Kan statsråden liste opp hva norske havbrukskommuner har fått årlig gjennom havbruksfond/eiendomsskatt fra 2005 til i dag, og gjerne liste opp beløp på de 10-15 største havbrukskommunene i samme tidsperiode?

## BEGRUNNELSE:

Rød-grønne lokalpolitikere prøver nå å fortelle en historie i media og sosiale medier om at staten tar midler fra havbrukskommunene. Det skapes et feilaktig inntrykk av at havbrukskommunene tidligere har fått mer penger enn hva de nå får med borgerlig flertall i stortinget. Spørsmålsstilleren ønsker ikke at de rød grønne nå skal få tegne et feilaktig inntrykk og ønsker derfor at statsråden bidrar med statistikk som viser sannheten nemlig at inntektene til havbrukskommunene har vært betydelig større under

borgerlig flertall på stortinget enn når de rød-grønne sine rikspolitikere satt i regjering.

**Svar:**

Opprettelsen av Havbruksfondet ble besluttet i forbindelse med behandlingen av Havbruksmeldingen (Meld. St. 16 (2014–2015) Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett), og den første utbetalingen fra fondet ble gjennomført i 2017. Også før 2017 fikk kommunesektoren utbetalt en del av inntektene fra havbrukstildelinger, men beløpene i denne perioden var samlet relativt små, sett i forhold til de samlede utbetalingene fra Havbruksfondet.

I 2009 ble det tildelt 65 tillatelser mot et samlet vederlag på 485 mill. kroner. 195 mill. kroner ble utbetalt til fylkeskommunene hvor tillatelsene ble lokalisert. Utbetalingen fordelte seg i henhold til tabell 1.

**Tabell 1 Utbetalinger til fylkeskommuner i forbindelse med tildelingsrunden i 2009**

Fylkeskommune	Mill. kr
Hordaland	15
Sogn og Fjordane	15
Møre og Romsdal	21
Sør-Trøndelag	33
Nord-Trøndelag	21
Nordland	45
Troms	24
Finnmark	21
Totalt	195

I 2013 ble det tildelt 45 tillatelser mot et samlet vederlag på omtrent 1 200 mill. kroner. Av disse skulle 480 bli utbetalt til kommunene hvor tillatelsene ble lokalisert. Vederlaget per tillatelse var ulikt, men inntektene til kommunene ble fordelt jevnt, omtrent 10,7 mill. kroner per tillatelse. Fordi inntektene skal utbetales til kommunene basert på hvor tillatelsene ble etablert, er inntektene utbetalt over tid. I dag er det fortsatt to tillatelser som ikke er lokalisert. Det er hittil 31 kommuner som har fått utbetalt inntekter fra denne tildelingen.

Da det ble gitt tilbud om 5 pst. økt MTB mot strenge lusekrav i 2015/2016 ble inntektene fordelt etter to ulike prinsipper, avhengig av når vederlaget for veksten ble innbetalt. En andel ble fordelt 50/50 mellom stat og kommu-

nen hvor tillatelsene ble lokalisert, og resten ble fordelt via Havbruksfondet. 9,5 mill. kroner ble fordelt til fire enkeltkommuner, mens 35,2 mill. kroner ble fordelt via Havbruksfondet i forbindelse med utbetalingen i 2017.

Tabell 2 viser utbetalingene fra Havbruksfondet i perioden 2017-2019, både samlet og fordelt på de 10 kommunene med størst utbetalinger fra tildelingen i 2018. Hoveddelen av utbetalingene fra Havbruksfondet fordeles mellom kommuner og fylkeskommuner ut fra klarert lokalitetsbiomasse i den enkelte kommune og fylkeskommune.

**Tabell 2 Utbetalinger fra Havbruksfondet til kommuner og fylkeskommuner i perioden 2017-2019**

	2017	2018	2019
Kommunene (mill. kr)	52,9	2361,1	449,4
Fylkeskommunene (mill. kr)	7,5	393,5	9,1
Sum (mill. kr)	60,4	2754,6	458,5
<i>De 10 kommunene med størst utbetalinger fra tildelingen i 2018 (i kroner, avrundet til nærmeste 1 000 kr)</i>			
Frøya	2 340 000	102 902 000	13 429 000
Nærøy	1 610 000	67 125 000	5 124 000
Hitra	1 428 000	61 502 000	9 780 000
Alta	1 084 000	46 448 000	7 159 000
Finnøy	918 000	45 773 000	7 808 000
Smøla	1 132 000	44 261 000	8 841 000
Vikna	1 028 000	42 839 000	5 703 000
Kvinnherad	821 000	40 001 000	6 956 000
Harstad	1 000 000	39 253 000	8 248 000
Austevoll	787 000	38 933 000	3 129 000

Kilde: Fiskeridirektoratet.

Jeg tolker representantens forespørsel om oversikt over innbetalt eiendomsskatt til å gjelde kommunenes proveny fra eiendomsskatt på flytende oppdrettsanlegg. Fra skatteåret 2009 ble det innført en særskilt adgang for kommunene til å skrive ut eiendomsskatt på flytende oppdrettsanlegg i sjø, jf. eiendomsskattelova § 3, jf. § 4 tredje ledd. Det foreligger imidlertid ingen samlet oversikt over kommunenes inntekter av eiendomsskatt på flytende anlegg i sjø. Isaksen, Andreassen og Robertsen (2012) anslår inntektene til mellom 10 og 23 mill. kroner i 2011, jf. punkt 3.6.3 i NOU 2019:18. Dersom realverdien av dette anslaget legges til grunn for alle år fra adgangen til å skrive ut eiendomsskatt på flytende oppdrettsanlegg i sjø ble innført, kan det anslås at de samlede inntektene i perioden 2009-2019 er mellom 110 og 253 mill. 2011-kroner

Jeg er derfor enig med representanten Njåstad i at inntektene til havbrukskommunene har vært betydelig

større under borgerlig flertall på Stortinget, enn når de rød-grønne sine rikspolitikere satt i regjering.

Fremover vil havbrukskommunene motta betydelige inntekter fra havbruksvirksomheten. Kommunesektoren vil tilføres 2,25 mrd. kroner i 2020 og 1 mrd. kroner i 2021 av inntektene fra kapasitetsøkningen i 2020. Videre skal kommunesektoren tilføres 40 pst. av inntektene fra fremtidige salgs- og auksjonsinntekter gjennom Havbruksfondet.

I tillegg vil det fra 2021 innføres en produksjonsavgift på havbruk, som også vil tilfalle havbrukskommunene og -fylkeskommunene gjennom Havbruksfondet. Avgiften anslås å gi årlige inntekter på om lag 500 mill. kroner.

**SPØRSMÅL NR. 2706****Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen****Besvart 30. september 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Har Samferdselsdepartementet godkjent Hurtigrutens nedbygging til kun to skip langs kysten, og hva har samferdselsministeren tenkt å gjøre for å bidra til at gods kommer fram mellom Kirkenes og Bergen?

**BEGRUNNELSE:**

Hurtigruten har igjen redusert sitt tilbud til de 34 anløpsstedene hvor de får betalt fra staten for å drive lokalpassasjertrafikk og godstrafikk. Dette kommer på toppen av et tidligere, dramatisk forverret tilbud etter nedstengningen knyttet til covid-19. For mange av anløpsstedene er dette dramatisk. Eksempelet fra Havøysund i Finnmark i perioden 1. oktober til 1. november er som følger: Havøysund er kansellert 52 ganger. 20 dager er det ingen båter. 12 dager har Havøysund anløp, og det er kun 6 ganger det går an i løpet av perioden å sende fisk. Godskapasiteten på gods-båter er i tillegg sprengt, så det er vanskelig å sende noe som helst av gods. Dette betyr at godstrafikksituasjonen befinner seg i en krisesituasjon hvor det må settes krav til hurtigruten om å oppfylle sine forpliktelser.

**Svar:**

Samferdselsdepartementet godkjente 18. september at Hurtigruten reduserer driften på kystruten til to skip. Kystruten er viktig for mange lokalsamfunn langs kysten vår og jeg skulle ønske det var mulig å opprettholde en mer normal drift. Koronapandemien og reiserestriksjonene spesielt, har imidlertid ført til et betydelig fall i etterspørselen etter reiser på kystruten. Passasjergrunnlaget er per i dag så lavt at det ifølge Hurtigruten ikke er økonomisk drivverdig med flere skip i drift. I september (per 28.9) reiste 4.146 passasjer med Hurtigruten på kystruten, mens tilsvarende tall for hele september 2019 var 27.245.

En begrenset produksjon bør i størst mulig grad ivareta helheten i Hurtigrutens tilbud langs kysten. Vi har med denne ordningen forsøkt å ta hensynet til både passasjer tilbudet og godstransporten. Jeg har imidlertid stor forståelse for de negative konsekvenser som følger av et redusert antall havneanløp, og da spesielt i Nord-Norge. Situasjonen er utfordrende og departementet vil fortsette dialogen med de berørte parter i denne saken med tanke på å finne gode løsninger og eventuelle tilpasninger fremover.

**SPØRSMÅL NR. 2707****Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 30. september 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

En kommune har ilagt besøksforbud for pårørende i et privat hjem med begrunnelse i smittevern. Beboeren er utviklingshemmet og språkløs. Vedtaket påklages. Fylkesmannen legger kun kommunens vurderinger til grunn, uten egne vurderinger av lovligheten av et slikt vedtak og legger ingen vekt på hva som er strengt nødvendig utfra smittevern eller beboerens behov.

Hvor er rettsikkerheten i et klagesystem som legger ensidig forvaltningens synspunkter til grunn og er det lovlig hjemmel for å nekte folk å ta mot besøk i eget hjem?

**BEGRUNNELSE:**

Viser et en sak som er kjent fra media om at Fylkesmannen i Agder har gitt en kommune medhold at de kan nekte en person besøk i sitt eget hjem. Det er vanskelig å finne hjemmel for et så inngripende tiltak og faglig sett er det også totalt manglende belegg for at dette ikke er til stor skade for et menneske som er språkløs, at en nekter vedkommende å få besøk av sin eneste nære pårørende.



**Svar:**

Jeg kan ikke kommentere den konkrete enkeltsaken som det vises til i spørsmålet, men vil kommentere generelt på spørsmålene som reises i tilknytning til saken.

Smittevernloven er en beredskaps- og fullmaktslov som gir både nasjonale og lokale myndigheter hjemmel til å sette inn tiltak raskt når en beredskapssituasjon oppstår. Når det vurderes å iverksette et smitteverntiltak, må det tas utgangspunkt i situasjonen og tilgjengelig informasjon på vedtakstidspunktet. Smittevernloven er også en rettssikkerhetslov. Hensynet til samfunnets interesser må veies mot enkeltmenneskets personlige integritet og rettsvern.

Utbruddet av covid-19 er definert som et alvorlig utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom etter smittevernloven. Dette betyr at samtlige regler i loven kan komme til anvendelse, blant annet kommunens adgang til å vedta regler om ulike befolkningsrettede smitteverntiltak.

Når det er nødvendig for å forebygge eller motvirke spredning av en allmennfarlig smittsom sykdom, kan kommunen etter smittevernloven § 4-1 blant annet vedta påbud om begrensninger i den sosiale omgangen overalt der mennesker er samlet. Hensikten med bestemmelsen er å gi adgang til å hindre at flere mennesker samles hvis dette representerer en fare for overføring av smitte. Dette innebærer også mulighet for forbud mot private sammenkomster. I forarbeidene til bestemmelsen uttales følgende om den nedre grensen for begrensninger i private sammenkomster:

”Nedre grense for dette alternativets begrensning av den sosiale omgangen vil gå på at det ikke vil være adgang til å isolere nære familiemedlemmer eller andre som bor sammen. Derimot vil det kunne være adgang etter bestemmelsen til å pålegge restriksjoner på den sosiale omgangen og funksjonen i et større bofellesskap eller bokollektiv.”

Tiltak etter smittevernloven må også oppfylle de grunnleggende kravene i smittevernloven § 1-5. For det første skal smitteverntiltak være basert på en «klar medisinsk faglig begrunnelse», for det andre være «nødvendig av hensyn til smittevernet» og for det tredje fremstå «tjenlig etter en helhetsvurdering». Utgangspunktet er at smitteverntiltak skal baseres på frivillighet og i forståelse med den som tiltaket retter seg mot. Tvangstiltak kan ikke brukes når det etter sakens art og forholdene ellers vil være et uforholdsmessig inngrep.

Kravene til å utrede konsekvenser og til nødvendighets- og helhetsvurderinger vil slå sterkere inn etter en viss tid når man får mer oversikt og en mer klarlagt situasjon.

Medisinsk faglig begrunnelse innebærer at tiltaket må være egnet til å ha en ønsket effekt. Smitteverntiltaket må sees i forhold til både grad av smittetrussel og hvor inngripende tiltaket er. Det sentrale er at tiltaket må være relevant for å motvirke spredning av covid-19.

At tiltaket må være nødvendig, innebærer at det må være egnet til å forebygge eller hindre smittespredning, men det kreves ikke sikker kunnskap om at tiltaket vil ha effekt.

Tiltaket skal være så lite inngripende som mulig, ut fra den smitteverneffekten man søker å oppnå. Vurderingen av om tiltaket er nødvendig, må bygge på tilgjengelig kunnskap om smitterisiko og hvordan smitten kan begrenses, risikoen for smittespredning i de enkelte kommunene og når smitte oppstår. I situasjonen med covid-19 har det vært og er foreløpig fortsatt stor grad av usikkerhet, og sykdommen synes å ha stor skadeevne.

At tiltaket skal fremstå som tjenlig etter en helhetsvurdering innebærer at den helsemessige nytten av tiltaket må stå i forhold til tiltakets øvrige samfunnsmessige konsekvenser. Det må altså gjøres vurderinger av nytten ved tiltaket opp mot de negative

konsekvensene eller belastningen tiltaket medfører, for eksempel i hvilken grad man griper inn i privatpersoners grunnleggende rettigheter. Dersom nytten av tiltaket er liten eller tvilsom, mens skadevirkningene er store, bør ikke tiltaket iverksettes.

Når et tiltak ikke lenger er nødvendig, skal det straks oppheves eller begrenses.

Å innføre besøksrestriksjoner i private hjem er svært inngripende tiltak som også må vurderes opp mot retten til vern om privatlivet etter Grunnloven og Den europeiske menneskerettskonvensjonen.

I den grad pålegg om begrensninger i sosial omgang etter smittevernloven retter seg mot personer med funksjonsnedsettelse, må det også vurderes om pålegget innebærer et brudd på forbudet mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse etter likestillings- og diskrimineringsloven.

Direkte eller indirekte forskjellsbehandling på grunn av en funksjonsnedsettelse er bare lovlig dersom behandlingen har et saklig formål, er nødvendig for å oppnå formålet og ikke er uforholdsmessig overfor den eller de som forskjellsbehandles. Med direkte forskjellsbehandling menes at en person behandles dårligere enn andre blir, har blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, på grunn av funksjonsnedsettelsen. Med indirekte forskjellsbehandling menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnlattelse som vil stille personer dårligere enn andre, på grunn av sin funksjonsnedsettelse.

Diskrimineringsnemnda har nylig behandlet en klage som gjaldt spørsmål om diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse ved besøksrestriksjoner i et bofellesskap av hensyn til å unngå smitte av covid-19 (klagesak 20/200). Nemnda kom i denne saken til at den konkrete besøkspraksisen var uforholdsmessig og et brudd på forbudet mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse.

Da Helsedirektoratet 14. mars i år anbefalte landets kommuner å innføre adgangskontroll og alminnelig besøksstans i alle landets offentlige og private helse- og omsorgsinstitusjoner, og i fellesarealer i omsorgsboliger mv., ble det samtidig understreket at anbefalingen ikke gjaldt i leiligheter i omsorgsboliger mv. som er å anse som beboers private hjem. Det ble understreket at adgangskontroll og besøksstans i slike boenheter må være basert på dialog med beboer, pårørende og evt. verge.

I en pressemelding 20. april minnet Helsedirektoratet om at besøksbegrensning i private hjem, blant annet leiligheter som leies av personer med utviklingshemming i et bofellesskap, må skje basert på frivillighet og i dialog med tjenestemottakere og eventuelle pårørende.

Det er viktig å ivareta smittevernet, men den beste måten å gjøre det på er gjennom dialog og samarbeid.

## SPØRSMÅL NR. 2708

**Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken**

**Besvart 29. september 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn**

### **Spørsmål:**

Uno-X har fått bevilget over 70 millioner til fyllestasjoner for hydrogen. I en artikkel i Bergens Tidende 17/9-2020 vil ikke Enova svare på hvor mye av de 70 millionene som er utbetalt.

Derfor spør jeg statsråden, hvor mye av de over 70 millionene er utbetalt til Uno-X og hva vil statsråden gjøre for å sørge for at pengene blir brukt til det de var ment til?

### **Svar:**

Enova har gitt Uno-X tilsegn om stønad på til saman 70 millionar kroner til ni hydrogenfyllestasjonar mellom 2015 og 2018. Målet har vore å medverke til utvikling av ein marknad for hydrogen til bruk i transport. Av dei ni prosjekta har Enova betalt ut heile stønadsbeløpet til stasjonen i Sandvika utanfor Oslo. Enova har betalt deler av stønadsbeløpet til tre andre hydrogenfyllestasjonar. For dei resterande fem stasjonane, med samla tilsegn på i overkant av 34 millionar kroner, har Enova ikkje betalt ut noko stønad.

Enova betalar ut stønad etterskotsvis for påkomne kostnader ettersom prosjekta skrid fram. Kor mykje som er utbetalt til eit prosjekt avheng dermed av kor langt det er kommen. Dei siste 20 % av stønaden blir først utbetalt når prosjekta er stilt ferdig og det er levert sluttrapport. Når det gis tilsegn set Enova av heile stønadsbeløpet. Der- som prosjektet ikkje blir starta eller fullført, vil midla gå tilbake til Enova og bli brukt til å finansiere andre gode prosjekt.

Enova skal medverke til teknologiutvikling og innovasjon. Slik aktivitet inneber risiko. Det må dermed for-

ventast at nokre prosjekt ikkje blir realisert eller ikkje oppnår dei ønskete resultatata.

Grundig søknadshandsaming, jamleg dialog med søkerar og oppdeling av stønadsutbetalinga medverkar til å redusere risikoen for å støtte og utbetale middel til prosjekt som ikkje lykkast.

For å sikre ei tilfredsstillande vurdering av søknader og ein forsvarleg søknadshandsaming er Enova avhengig av å ha naudsynt informasjon tilgjengeleg. Dette vil ofte inkludere forretningssensitiv informasjon som ein må halde hemmeleg av omsyn til konkurransen. Enova opplyser at dei har avslått ei førespurnad om innsyn frå Bergens Tidende om kor mykje stønad som er utbetalt til hydrogenstasjonane. Departementet er klageinstans for ei eventuell klage på førespurnaden om innsyn. Eg vil derfor ikkje gå inn i dette spørsmålet her.

Departementet styrer Enova på eit overordna nivå, hovudsakeleg gjennom fireårige avtalar. Innanfor rammene av avtalen er det opp til Enova å prioritere mellom område, utvikle program og tildele stønad til enkeltprosjekt slik at måla kan bli nådd mest mogleg effektivt. Hydrogen og etablering av ein hydrogenmarknad er noko Enova har støtta og fortsett å støtte. Til dømes gav Enova i sommar eit tilsegn på 77 millionar kroner til CCB AS til etablering av eit pilotanlegg for utsleppsfri hydrogenproduksjon.

Når det kjem til hydrogenfyllestasjonar har Enova hatt eit eige hydrogeninfrastrukturprogram der dei har gitt investeringsstønad til etablering av offentleg tilgjengelege fyllestasjonar. I utlysinga i 2019 fekk Enova få søknader frå ein avgrensa mengde søkerar, kor enkelte søknadar ikkje var kvalifisert i samsvar med krava. Andre valde å trekkje sine søknadar. Resultatet var at det ikkje

blei innvilga stønad i fjor. Enova opplyser at programmet er under vurdering.

## SPØRSMÅL NR. 2709

**Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk**

**Besvart 29. september 2020 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen**

### **Spørsmål:**

Hva mener regjeringen om bruk av leppefisk som rognkjeks og varslede miljø og dyrevelferdsproblemer knyttet til bruken i havbruksnæringen, og hvilke tiltak vurderer regjeringen for å løse disse utfordringene?

### **BEGRUNNELSE:**

De siste årene har det i snitt blitt fisket om lag 20 millioner leppefisk, hvert år. Kvoten for i år er 18 millioner. Omsetninger kommer av en stor økning av bruk av slik fisk til å løse problemer med lakselus i oppdrettsnæringen. Forskning har vist at villfanget leppefisk i merder lever vonde liv. De havner i et fremmed miljø i merdene, der de ikke kan finne skjulesteder og få hvile, ikke kan gyte og ikke finner nok mat på naturlig vis. Undersøkelser sier at leppefiskene bare lever en produksjonssyklus, kanskje bare 3 - 7 uker, i merdene. I vill tilstand har leppefisk livslengder på 10-30 år. Leppefisk lever i kolonier, med lokalt høy tetthet. Det gjør dem mer utsatt for overfiske. Leppefiskene er viktige i sine miljøer der de lever. De er næring for andre fisker, for dyr og fugler, blant annet for terner som jo er sterkt truet. Men det er ikke bare leppefisk og rognkjeks som får lide på grunn av denne virksomheten. Taskekrabbe brukes til fôr i leppefisk-teinene og Fiskeridirektøren har fått bekymringsmeldinger om at det i enkelte områder har blitt påpekt merkbar nedgang i fangstene av taskekrabbe. Årlig forsvinner 60 millioner rensefisk i norske oppdrettsanlegg – ca. 150 000 hvert eneste døgn.

### **Svar:**

Rensefisk benyttes for å bekjempe lakselus. Dette skjer ved at oppdrettet berggyllt, rognkjeks eller ulike ville leppefiskarter beiter lus fra laksen. Oppdretterne har et like stort ansvar for velferden til rensefisken som til laksen i merdene sine. Samtidig skal det ikke legges skjul på at over 40 pst av rensefisken dør i merdene, og at velferden til rensefisken generelt blir vurdert som dårlig. Selv om vi får stadig bedre kunnskap om hva som skal til for at rense-

fisken skal kunne leve godt i merdene og gjøre den jobben den er satt til på en god måte, eksempelvis spesialtilpasset fôr og tilrettelegging med egnede skjul, har næringen fortsatt en vei å gå for å ta bedre vare på rensefisken.

Det er viktig å utvikle og ta i bruk kunnskap om de ulike artene for at de skal fungere godt som lusespisere, og samtidig ha god velferd. Forskere ved Nofima, NTNU, Universitetet i Bergen og Nord Universitetet har utviklet egne velferdsindikatorer for rognkjeks og berggyllt. Disse vil være et viktig verktøy fremover for å sørge for at rensefisken får det bedre.

Målet for oppdrettsnæringen er å bli selvforsynt med oppdrettet rensefisk, men foreløpig er de også avhengig av villfanget berggyllt og annen leppefisk. Fiskere som fanger rensefisk, har også et ansvar for å sørge for at rensefiskens helse og velferd blir ivaretatt og at rensefisk ikke er med på å spre fisesykdommer. Fisket etter leppefisk ble adgangsbegrenset i 2018. Dette ble gjort for å sikre et bærekraftig uttak, slik at effektene av fisket ikke medfører en uakseptabel påvirkning verken på artene som fiskes eller bifangstartene.

Havforskningsinstituttet mener at det er moderat sannsynlighet for at fisket etter leppefisk vil kunne føre til en endring i arts-, størrelses- og kjønnsfordeling i leppefisksamfunnene. Økt bruk av oppdrettet leppefisk fra lokale bestander vil også bidra til å redusere risikoen for smittespredning og genetiske endringer hos bestander av vill leppefisk ved rømming. Så lenge vi har en regulert høsting av leppefisk, så er det en forsikring om at vi ikke fisker mer leppefisk enn det som produseres i havet og som holder bestanden av leppefisk på et bærekraftig nivå.

Mattilsynet regulerer oppdrett, hold og bruk av rensefisk gjennom det samme regelverket som for hold av matproduserende fisk. Formålet med regelverket er å fremme god helse og ivareta god velferd hos fisken. I 2018-2019 gjennomførte Mattilsynet en tilsynskampanje rettet mot helse og velferd hos rensefisk, for å få mer kunnskap om hvordan rensefisken har det, og for å finne de kritiske punktene som er viktige for at velferden skal være god. Målet med tilsynskampanjen var at både oppdrettere og

forvaltningen skal bruke funnene for å bidra til bedre velferd for rensefisk.

Mattilsynet konkluderte med at dødeligheten til rensefisk er høy, og at næringen må få bedre kontroll med fisken. Det er også nødvendig med bedre kunnskap om hvor effektiv bruken av rensefisk mot lus i anleggene virkelig er.

Tilsyn med rensefisk er et av Mattilsynets prioriterte tilsynsområder i 2020. De vil føre tilsyn med at oppdretterne følger kravene i regelverket, bistå med veiledning og

bruke nødvendige virkemidler. Resultatene fra årets tilsyn vil være viktige for hvordan vi skal håndtere bruken av rensefisk fremover.

Vi vet hvor skoen trykker, og jeg forventer at næringen gjør en innsats for å rydde opp. Forvaltningen vil fremover føre tilsyn med at regelverket overholdes, bistå med veiledning og ta i bruk de virkemidler som står til rådighet for å sørge for at enkeltaktørene følger regelverket.

## SPØRSMÅL NR. 2710

**Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth**

**Besvart 29. september 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland**

### **Spørsmål:**

For politi og jegere er det blitt vanskelig og tidkrevende at det ikke er mulig å søke om tillatelse til å eie våpen over nett. Det er foreslått en digital løsning og et våpenregister, i Mosjøen (Nordland politidistrikt), i samarbeid med Brønnøysundregistrene.

Hvordan er framdriftsplanen for opprettelsen av en ny nasjonal forvaltningsenhet?

### **BEGRUNNELSE:**

Jegere må i mange tilfeller vente altfor lenge for å få registrert jaktvåpen. I 2018 påpekte Riksrevisjonen at politidirektoratets styring og kontroll av politidistriktenes arbeid med våpensaker er mangelfull, og at Justis- og beredskapsdepartementet har i etatsstyringen ikke fulgt opp at direktoratet har tilstrekkelig styring og kontroll på dette området.

### **Svar:**

Det er beklagelig at saksbehandlingstiden for søknader om våpentillatelse er over fire uker i de fleste politidistrikter. Politidirektoratet (POD) har informert om at de arbeider med å redusere saksbehandlingstidene. Arbeidet med å digitalisere våpensøknadene slik at søkere kan sende inn søknad via nettet, er ett av tiltakene.

Under koronasituasjonen har politiet gjort en god jobb med å gjøre det lettere å levere anmeldelser på nett. Politiet står imidlertid overfor flere krevende digitale prosjekter som må prioriteres ut fra en totalvurdering av samtlige prosjekter. Det er derfor for tidlig å si noe konkret om planlagt fremdrift for arbeidet med digitalisering

av våpensøknader. Mitt departement er imidlertid i dialog med direktoratet om fremdriften, og for neste jaktseksjon håper jeg det vil være mulig å levere søknadene digitalt for jegere.

Når det gjelder spørsmålet om opprettelsen av en ny sentral forvaltningsenhet for våpensaker, så er dette et av flere tiltak som er presentert i en konseptutredning gjennomført av en arbeidsgruppe ledet av POD i 2018. POD har meddelt at organisering av våpenforvaltningen må ses i sammenheng med politiets øvrige forvaltningsvirksomhet før POD konkluderer.

For øvrig viser jeg til svar på spørsmål nr. 2601 fra representanten Emilie Enger Mehl og svar på spørsmål til nr. 2687 fra representanten Per-Willy Amundsen.

**SPØRSMÅL NR. 2711****Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 29. september 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Kan statsministeren redegjøre for prosessen rundt ansettelsen av Bakke Jensen som fiskeridirektør, hvor regjeringen utenfor søkerlistene utpeker en av sine egne til å lede et fagdirektorat?

**Svar:**

Ansettelsesprosessen for ny fiskeridirektør har fulgt regler og rutiner for slike ansettelser i staten. Nærings- og fiskeridepartementet fikk bistand fra rekrutteringsselskapet Amrop Delphi i prosessen.

Fiskeridirektøren er Fiskeridirektoratets øverste leder og åremålsbeskikkes av Kongen i statsråd for en periode på seks år av gangen. Den tidligere fiskeridirektøren ble beskikket for sitt andre åremål høsten 2014.

Åremålet ble offentlig utlyst og alle interessenter kunne søke og bli vurdert for stillingen. Frank Bakke-Jensen tok kontakt med statsministeren etter at han hadde fått en forespørsel om stillingen fra rekrutteringsbyrået. Han ønsket å vite om statsministeren hadde motforestillinger til at han som sittende statsråd søkte på en annen stilling. Hennes tilbakemelding var at det hadde hun ikke.

Frank Bakke-Jensen søkte stillingen 16. juni og ble ført på søkerlisten 19. juni. Nærings- og fiskeridepartementet ga ham imidlertid unntak etter offentleglova § 25 andre ledd fra å stå på den offentlige søkerlisten for stillingen. Det er den offentlige søkerlisten allmennheten og media

kan be om innsyn i. På den offentlige søkerlisten framgår han derfor kun som en mannlig søker til stillingen, og hans navn framkommer ikke.

Ved ansettelser i staten gjelder det såkalte kvalifikasjonsprinsippet i statsansatteloven § 3; den best kvalifiserte søkeren skal ansettes i ledig stilling. Ved vurderingen av hvem av søkerne som er best kvalifisert, skal det «... legges vekt på utdanning, erfaring og personlig egnethet, sammenholdt med kvalifikasjonskravene som er fastsatt i utlysingen». I likhet med et antall andre av de best kvalifiserte søkerne ble Bakke-Jensen testet, intervjuet og vurdert ut fra stillingskravene på vanlig måte, i flere runder. Etter denne prosessen ble Bakke-Jensen ansett som den best kvalifiserte søkeren til den utlyste stillingen som fiskeridirektør.

Departementet har gjennomført en ansettelsesprosess innenfor rammene for ansettelser i staten og forbedret saken for behandling i statsråd på vanlig måte. Saken ble fremmet i statsråd av meg 21. september 2020. Vedtak om åremålsbeskikkelse av Frank Bakke-Jensen som fiskeridirektør for en periode på seks år ble truffet i samsvar med resolusjonens forslag til tilråding.

Fiskeridirektoratet er et viktig direktorat for gjennomføringen av departementets fiskeri- og havbrukspolitikk og regjeringens havsatsing. Det har vært gjennomført en grundig ansettelsesprosess med ekstern bistand, for å finne den best kvalifiserte kandidaten til den viktige stillingen som leder for direktoratet.

**SPØRSMÅL NR. 2712****Innlevert 21. september 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 30. september 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Rituell omskjæring av gutar skal etter lovvedtak frå 2014 ikkje gjerast av andre enn dei som er godkjente til det, og det er knytt straffebod (bøter eller fengsel) til det å bryte denne lova. Behovet var den gongen vurdert til 2000 operasjonar årleg.

Kan helseministeren gjera greie for kor mange slike operasjonar som har skjedd årleg frå og med 2015 og til no i 2020, og meiner helseministeren lova fungerer etter intensjonen om å beskytte ungar mot skadar og potensielle dødsfall?

**GRUNNGJEVING:**

Stortinget vedtok i 2014 å gjera rituell omskjering av gutar til eit tilbod ved offentlege sjukehus. Tilbodet skulle gis frå 1. januar 2015, og var også utforma som eit pålegg. Berre godkjente aktørar skulle utføre operasjonen. Viss nokon initierte eller utførte omskjering utanfor lovleg praksis, skulle dei straffast med bøter eller fengsel. Sidan då er under 100 operasjonar vorte utførte, medan regjeringa før lovvedtaket vurderte at behovet for omskjeringar ville vera 2000 kvart år, men det var snakk om berre 100-200 gjennomførte omskjeringar under regulerte former årleg dei første par åra. Regjeringas uttalte føremål for å gå inn for rituell omskjering i offentlig regi, var å redusere helse- risikoen for ungane. Av same grunn gjorde eit lite mindretal på Stortinget, bestående berre av representantar frå Senterpartiet, eit framlegg om heller å setje ei aldersgrense på 18 år for rituell omskjering av gutar. Vi meinte omskjering av mindreårige gutar som ikkje har høve til å beskytte seg sjølv mot eit varig fysisk og skadeleg inngrep, i verste fall med døden til følgje, er i strid med menneskerettane. Mindretalet peikte også på at det alltid vil vera knytt ein risiko til inngrepet, uansett kven som utfører det, sjølv om risikoen sjølvsagt vil vera mindre viss det blir utført ved ein godkjent helseinstitusjon. Usikkerheita mindretalet knytte til lovvedtaket i 2014 var mellom anna kor mange foreldre som kom til å nytte seg av det offentlege tilbodet, og om staten reelt kom til å straffefølgje dei som initierte eller utførte inngrepet på ulovleg vis. Dei som stod bak lovvedtaket i 2014, inkludert helseministeren, og som hadde eit mål om at rituell omskjering av gutar frå 1. januar 2015 skulle skje i offentlig regi, bør i anstendigheitas namn vera opptekne av at lova blir etterlevd. Det er også viktig å merke seg at barnekirurgar motsette seg at dei må bruke dyrebar tid til rituell omskjering av små ungar som ikkje kan nekte, medan andre barn som treng nødvendig helsehjelp må vente. Funksjonelle delar av kroppen blir fjerna med den risikoen dette inneber for dårlegare seksuell funksjon seinare i livet, skadar og i verst fall dødsfall. Når lova først er vedteken, bør helseministeren svara for korleis lovverket blir fulgt opp, og korleis han vurderer utviklinga.

**Svar:**

Formålet til lov om rituell omskjering av gutter er å sikre at rituell omskjering av gutter utføres på en forsvarlig og betryggende måte, og at tilbud om rituell omskjering er tilgjengelig. I tillegg til at loven stiller krav til hvordan inngrepet skal utføres, innebærer loven også at det offentlige skal etablere et forsvarlig tilbud om rituell omskjering. Dette innebærer at de regionale helseforetakene skal organisere spesialisthelsetjenesten slik at de som ønsker det innen regionen kan få utført rituell omskjering av gutter på en forsvarlig måte.

For å svare på spørsmålet har jeg bedt om en tilbakemelding fra de regionale helseforetakene. Tilbakemeldingen viser at det i perioden 2015 og så langt i 2020 er utført 613 rituelle omskjæringer av gutter. Samlet har de regionale helseforetakene rapportert følgende årlige antall rituelle omskjæringer fra 2015 og fram til 2020:

2015: 113 omskjæringer, 2016: 129 omskjæringer, 2017: 134 omskjæringer, 2018: 107 omskjæringer, 2019: 92 omskjæringer og hittil i 2020: 38 omskjæringer. Helse Sør-Øst RHF har i sin tilbakemelding lagt til grunn et gjennomsnitt på 71 rituelle omskjæringer i helseregionen per år fram til august 2020.

Det er opp til foreldrene å benytte seg av det offentlige tilbudet som er etablert. Departementet har ikke oversikt over rituell omskjering som eventuelt skjer hos privatpraktiserende spesialister eller private klinikker uten avtale med et regionalt helseforetak om å utføre inngrepet. Disse er ikke pålagt noen plikt til å rapportere hvor mange slike inngrep de har utført. Det kan heller ikke utelukkes at noen foreldre tar med seg sine barn til utlandet og får utført inngrepet der. Omfanget av rituell omskjering utført på norske barn i andre land har departementet ikke oversikt over. Lov om rituell omskjering av gutter vil bare gjelde overfor inngrep som utføres i Norge.

Jeg er enig i at det er viktig at vi får kunnskap om hvordan lovbestemmelsen blir fulgt opp.

Det er iverksatt en evaluering av rituell omskjering av gutter. Evalueringen vil omfatte tilbudet i regi av de regionale helseforetakene og vil ta utgangspunkt blant annet i organisering, bruk av private og eventuelle komplikasjoner knyttet til inngrepet. Evalueringen skal etter planen være ferdig innen utgangen av 2020. For å kunne svare på om loven virker etter intensjonen, vil jeg avvente resultatene av den pågående evalueringen.

**SPØRSMÅL NR. 2713****Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 28. september 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Etter å ha forfulgt saken om feriepenge til Heimevernets innsatsstyrker i alle rettsinstanser, sier forsvarsministeren nå at han skal rydde opp.

Vil oppryddingen inkludere å dekke saksomkostningene til heimevernssoldatene som har frontet denne saken på vegne av sine medsoldater?

**Svar:**

Jeg er glad for at vi endelig har fått ryddet opp i et regelverk som har blitt praktisert feil. Forsvaret er helt avhengig av tilgang til frivillig personell, og Heimevernet har alltid hatt frivillighet som en sentral bærebjelke. Det er derfor viktig at vi behandler dette personellet på en ordentlig måte.

Det har vært tatt ut to søksmål i saken om feriepenge. I den ene saken, som gjaldt spørsmålet om de frivillige i innsatsstyrkene er arbeidstakere etter ferieloven, fikk Lars

Bugge Aarset medhold i samtlige rettsinstanser. Samtlige rettsinstanser tilkjente ham erstatning for saksomkostninger. Til sammen har staten utbetalt idømte saksomkostninger med kr 407 800,- inklusive renter, til Aarsets prosessfullmektig.

I den andre saken ble det tatt ut gruppesøksmål, der problemstillingen er om kravet om etterbetaling av feriepenge delvis er foreldet. Gruppesøksmålet ble avvist fra behandling i tingretten, og retten tilkjente ikke saksomkostninger. Avvisningen av gruppesøksmålet er anket til lagmannsretten. Jeg har som kjent besluttet at feriepenge skal betales tilbake til 2005. Det skjer etter en konkret helhetsvurdering hvor vi blant annet har lagt vekt på behovet for å sikre motivasjon til frivillig tjeneste. Jeg legger derfor til grunn at gruppesøksmålet vil bli hevet for retten.

Uavhengig av om staten er rettslig forpliktet til det, finner jeg at staten bør dekke saksøkers rimelige og nødvendige saksomkostnader forbundet med gruppesøksmålet.

**SPØRSMÅL NR. 2714****Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 30. september 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan vil Regjeringen følge opp "Evaluering av Matbransjens faglige utvalg" (MFU) og hvilke andre type tiltak mener helseministeren må på plass for å snu utviklingen på overvekt/fedme?

**BEGRUNNELSE:**

Barn i Norge blir utsatt for mye markedsføring av usunn mat og drikke. WHO har klare anbefalinger mot reklame av usunn mat og drikke rettet mot barn opptil 18 år. Utvikling av fedme og overvekt blant barn går i feil retning også i Norge. Dette medfører store utfordringer for den enkelte og vi vet det følger utfordringer videre inn i voksenlivet. Det finnes mange politiske grep en kan ta for at barn og unge velger sunnere alternativer til usunn mat

og drikke. Den pågående covidpandemien hvor personer med fedme har økt risiko for et mer alvorlig sykdomsforløp og død hvis de blir smittet, har understreket og aktualisert viktigheten av å ta politiske grep.

Utviklingen når det gjelder nye digitale markedsføringsmetoder går i tillegg raskt og er en stor og global utfordring som trenger å overvåkes og reguleres mye bedre enn i dag. Det er enighet faglig om at selvreguleringsordninger ikke er gode nok.

**Svar:**

Norske helsemyndigheter har arbeidet lenge for å begrense markedsføring av usunn mat og drikke til barn, noe som vi også har løftet fram i internasjonale fora. Jeg er ikke tilhenger av at alt skal lovreguleres og forskriftsfestes,

jeg har større tro på et frivillig samarbeid med matvarebransjen når det gjelder å gjøre det enkelt for forbruker å velge sunt. Derfor opprettet jeg i 2014 næringslivsgruppen for matbransjen. I 2016 inngikk helsemyndighetene og matvarebransjen en forpliktende intensjonsavtale om sunt kosthold. Denne avtalen varer ut 2021 og vi har startet arbeidet med å få på plass en ny, revidert avtale med en varighet ut 2025.

Undersøkelser foretatt av Forbruksforskningsinstituttet SIFO (2013 og 2016) viser at det ikke er mye markedsføring rettet mot barn i tradisjonelle medier. Markedsføring til barn og unge reguleres bl.a. gjennom visse lover i Norge som kringkastingsloven, markedsføringsloven, opplæringsloven og friskoleloven. Ingen av lovene er konkret utformet for å regulere markedsføring av usunn mat og drikke til barn og unge, men vil likevel omhandle markedsføring og kan gjelde både produktgruppen mat og drikke og målgruppen barn og unge. Mediebildet har endret seg, og som det påpekes i representanten Haukeland Liadals spørsmål er det markedsføring på digitale flater som nå ser ut til å være den største utfordringen. Denne type markedsføring følger ikke landegrensene, og er vanskelig å spore. Det vil kreve internasjonalt samarbeid for å kunne begrense denne typen markedsføring. Derfor er det bra at WHO er i gang med et pilotprosjekt for å kartlegge dette. Folkehelseinstituttet (FHI) i samarbeid med SIFO, deltar i dette prosjektet som skal utprøve ny metodikk for å måle markedsføringstrykket i sosiale medier i en rekke land. Prosjektet gjennomføres i løpet av 2020. Resultatene blir viktig i det videre arbeidet.

Departementet ga i 2019 FHI i oppdrag å evaluere ordningen Matbransjens Faglige Utvalg (MFU). Evalueringen undersøkte sentrale aktørers syn på omfanget av markedsføring av usunne mat- og drikkevarer overfor barn og unge i Norge, og hvordan dagens ordning fungerer, samt foreldres oppfatning av slik markedsføring mot barn og unge og deres kunnskap om MFU-ordningen. I evalueringsrapporten anbefaler FHI at ordningen bør gjøres mer omfattende og nevner en rekke områder som myndighetene bør følge opp overfor MFU. Dette gjelder bl.a. markedsføring i digitale medier, anvendelse av aktsomhetspunktet med hensyn til alder, følge opp sanksjoner, erfaringsdeling fra forhåndsavklaringer, vurdere utvidet brukerinvolvering og vurdere tilsyn.

I etterkant av evalueringen har departementet hatt møte med MFU om saken. MFU arbeider nå aktivt med aktsomhetspunktet med tanke på aldersgrensen; at det ses på om reklamen er rettet mot ungdom. Videre jobber de med mer brukerinvolvering, samt å dele erfaringene fra forhåndsavklaringer som er foretatt når bedrifter har bedt om råd i forkant av markedsføringsaktivitet. Etter evalueringen har MFU oppdatert nettsiden sin og laget en video som forklarer ordningen. Departementet vil følge opp med nytt møte i høst.

Samlet sett mener jeg at MFU-ordningen fungerer bra på de områder den omfatter og med kriteriene slik de nå er. Jeg ser imidlertid at reklame via emballasje og oppstilling i butikk er en utfordring. Dette mener jeg produsentene og dagligvarehandelen må ta et større ansvar for, og det er en sak jeg vil ta opp med bransjen på neste møte i næringslivsgruppen som vi skal ha nå i desember.

Når det gjelder andre tiltak som må til for å snu utviklingen på overvekt/fedme så er det viktig å legge til rette for sunne valg, både når det gjelder kosthold og fysisk aktivitet. Her må flere tiltak virke sammen, noe som framgår av nasjonal handlingsplan for bedre kosthold, og handlingsplan for fysisk aktivitet. Tilrettelegging for aktivitet i nærmiljø, for sykkel og gange, for idrett og friluftsliv er sentralt. På kostholdsområdet er det jevnlig kampanjer blant annet rettet mot foreldre og ungdom om sunn skolemat, og det finnes verktøy og retningslinjer for kommunene, for barnehager, skoler og SFO. Mat og måltid og fysisk aktivitet er del av rammeplan for barnehagene og kommer inn i ny rammeplan for SFO. Å videreføre samarbeidet med matvarebransjen er sentralt. En viktig del av dette er å følge opp ordningen med nøkkelhullsmerket.

Kunnskap og kompetanse er viktig ikke minst for å møte den massive informasjonsmengden i både tradisjonelle og sosiale medier, der det er til dels sprikende informasjon om kostråd. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har en viktig rolle for å formidle kunnskap om og motivere til sunne levevaner. Denne tjenesten er vesentlig styrket de senere år.

Regjeringen la i 2019 fram Meld. St. 19 (2018–2019) Folkehelsemeldinga – Gode liv i eit trygt samfunn. Meldinga tar for seg folkehelsefeltet i bredt med særlig vekt på tidlig innsats for barn og unge, forebygging av ensomhet og reduksjon av sosiale forskjeller i helse. Å lykkes med dette vil også bidra i arbeidet for å forebygge overvekt og fedme. Folkehelsemeldingen varslet videre en ny strategi for å forebygge ikke-smittsomme sykdommer, de såkalte NCD-sykdommene og at denne skulle løfte fram innsats mot overvekt og fedme. Dette arbeidet er i gang og ny NCD-strategi blir lagt fram i 2021.



**SPØRSMÅL NR. 2715****Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken****Besvart 30. september 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva har regjeringen gjort og hva vil regjeringen gjøre for å sikre at grunnleggende rettsstatsprinsipper også gjelder for innbyggere med utviklingshemming?

**BEGRUNNELSE:**

VGs avsløringer de siste dagene viser at tusenvis av mennesker med utviklingshemming er frihetsberøvet under dekke av smittevern. Søndag den 20.09 presenterte VG historien om besøksforbud med høyst tvilsomt lovgrunnlag av en kvinne med utviklingshemming og store syns- og hørselsvansker. VGs undersøkelser viser at 2430 personer med utviklingshemming i 133 kommuner har vært underlagt ulovlig besøksforbud under pandemien.

Det er ikke uvanlig at det innføres ulovlige restriksjoner mot utviklingshemmede, men under pandemien skjedde det overalt på en gang. Det ble en stresstest kommunene ikke besto, hevdet Norsk Forbund for Utviklingshemmede til VG.

Høsten 2018 presenterte VG historien om brødrene fra Tolga som ulovlig var fratatt sin selvbestemmelse.

Svakhetene er mange og store. Kort fortalt fremstår tjenesteytingen tilfeldig og vilkårlig. Det kunne ikke vært verre, sa direktøren i Helsetilsynet til VG den 27. januar 2019. Direktøren i Helsetilsynet hevdet at svakhetene i tjenestene er mange og store, samt at tjenesteytingen fremstår som tilfeldig og vilkårlig.

Det er positivt at VG utøver pressens samfunnsmandat, og desto mer betenkelig at myndighetene ikke ivaretar sin rolle. Fra forskningsrapporter, statlige tilsyn og offentlige utredninger er det for lengst dokumentert mange og alvorlige brudd på utviklingshemmedes grunnleggende rettigheter. Det eneste som mangler er tiltak som gjør kommunene i stand til å utøve sine plikter og en kontroll som følges opp når det avdekkes brudd på grunnleggende rettigheter. Det er også grunn til å stille spørsmål om institusjonaliseringen vi ser på dette området har negativ effekt for utviklingshemmedes selvbestemmelse.

**Svar:**

I mars gav Helsedirektoratet en anbefaling om adgangskontroll og alminnelig besøksstans i alle landets offentlige og private helse- og omsorgsinstitusjoner, og i fellesarealer i omsorgsboliger mv. Tiltakene omfattet alle besøkende, inkludert pårørende til beboere og pasienter,

frivillige hjelpere og andre som leverer tjenester og bidrar med aktiviteter ved institusjonen.

Anbefalingen ble gitt for å beskytte sårbare pasienter og brukere i institusjonene. På dette tidspunktet var det svært uklart hvordan epidemien ville utvikle seg i Norge. I helse- og omsorgsinstitusjoner lever mennesker tett sammen, og det vil være en øket smitterisiko dersom smitte kommer inn i institusjonene. Mange som oppholder seg i institusjoner, har en underliggende helsetilstand som øker risikoen for alvorlig sykdom, dersom de smittes.

I anbefalingen ble det gjort et klart skille mellom institusjoner og private hjem. Det ble presisert at adgangskontroll og besøksstans i beboers leilighet i omsorgsboliger mv. som er å anse som beboers private hjem, må skje basert på dialog med beboer, pårørende og evt. verge.

Etter at Helsedirektoratet via blant annet NFU hadde fått kjennskap til at enkelte kommuner hadde innført generelle besøksforbud og lignende i hjemmene til personer med utviklingshemming, sendte direktoratet ut en pressemelding 20. april. I pressemeldingen minnet direktoratet om at besøksbegrensning i private hjem, som for eksempel leiligheter som leies av personer med utviklingshemming i et bofelleskap, må skje basert på frivillighet og i dialog med tjenestemottakere og eventuelle pårørende. Det ble også understreket at kommunene ikke har anledning til å innføre generelle besøksforbud og lignende i hjemmene til personer med utviklingshemming.

Regjeringen satt i juni 2016 ned et lovutvalg (Tvangslovutvalget) som fikk i oppdrag å foreta en samlet gjennomgang og utrede behov for revisjon og modernisering av reglene om bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren, inkludert reglene om bruk av tvang ved tjenester til personer med psykisk utviklingshemming. Utvalget leverte sin innstilling i juni 2019 - NOU 2019: 14 Tvangsbegrensningsloven - med forslag om en ny felles lov om bruk av tvang i helse- og omsorgstjenestene. Utvalget foreslår at lovens formål skal være blant annet å forebygge og begrense bruk av tvang, fremme og sikre respekt for menneskerverdet og menneskerettighetene og å sikre ivaretagelsen av grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper ved bruk av tvang. Utvalgets forslag har vært på alminnelig høring, og regjeringen arbeider nå med den videre oppfølgingen av lovforslagene.

**SPØRSMÅL NR. 2716****Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 28. september 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Kvifor har finansministaren fjerna svar på tidlegare budsjettspørsmål som han har fått frå partia på Stortinget, frå nettsidene til regjeringa?

**GRUNNGJEVING:**

På statsbudsjettet.no har det til no vore tilgjengeleg kunnskap frå tidlegare års handsaming av statsbudsjettet. Dette er ei av dei viktigaste kjeldene til økonomiske utrekningar for opposisjonen, som ikkje sjølv har tilgang på eit embetsverk. Det gjev opposisjonen grunnlag for å fremje kunnskapsbaserte framlegg i Stortinget, med så reelle og kvalitetssikra tal som mogleg. Det er ein sentral del av demokratiet å leggje til rette for at opposisjonen kan fremje eigne saker, og drive kritikk av regjeringa sine framlegg, med tilgang til kunnskapen i embetsverket i Finansdepartementet.

**Svar:**

La meg starte med å trygge representanten om at alle 6361 svara på spørsmål om dei siste fire budsjetta er (statsbudsjettet 2019, revidert nasjonalbudsjett 2019, statsbudsjettet 2020 og revidert nasjonalbudsjett 2020) tilgjengelege på nettsidene til regjeringa.

Kvart år svarar Finansdepartementet på om lag 3000 budsjettspørsmål frå representantane på Stortinget. Alle svara blir sende direkte til Stortinget og i tillegg publisert på nettsida statsbudsjettet.no.

Som varsla i ei pressemelding 8. september har Finansdepartementet lagt ned budsjettportalen statsbudsjettet.no og samla all informasjon om budsjetta på regjeringa si nettside regjeringen.no/statsbudsjettet. Tidlegare har mykje av informasjonen om statsbudsjetta vore publisert både på statsbudsjettet.no og regjeringen.no.

Den tekniske løysinga som statsbudsjettet.no var bygd på, er frå 2001, og ho var både utdatert og sårbar. Det ville kravd betydelege investeringar å behalde denne portalen. Departementet meiner det er ei betre løysing å bruke ressursane på ein nettstad framfor to. Regjeringen.no er ein driftssikker nettstad og den viktigaste kanalen for informasjon frå regjeringa. Det vil òg vere enklare for publikum å finne fram i budsjetta når alt er samla på ein nettstad.

I samband med denne endringa blei innhald som tidlegare berre var tilgjengeleg på statsbudsjettet.no flytta til regjeringen.no. Dette gjeld mellom anna budsjettswara re-

presentanten etterlyser. Etersom det dreier seg om mange tusen dokument som må leggjast inn på nytt, er det ressurskrevjande arbeid. Departementet vurderte difor kor mange årgangar med budsjettswar ein skulle ta med i denne flyttinga over til regjeringa sine nettsider. Statistikk frå nettstaden viser at det er særleg spørsmål frå eitt og to år tilbake i tid som blir mykje besøkt. Det er årsaka til at spørsmål og svar frå åra før 2019 ikkje er tilgjengeleg på regjeringen.no/statsbudsjettet. Dei finst i arkiva hjå Finansdepartementet og Stortinget på vanleg måte.

Departementet vil på nytt vurdere om det likevel bør ta kostnaden med å gjere budsjettspørsmåla frå år før 2019 offentleg tilgjengelege.

Når Statsbudsjettet 2021 blir publisert 7. oktober, vil alle dokumenta og all informasjon om budsjettet bli tilgjengeleg på regjeringen.no/statsbudsjettet. Svar på budsjettspørsmåla frå Stortinget vil bli lagt ut fortløpande på den same sida rett etter at dei er sende til Stortinget.

**SPØRSMÅL NR. 2717****Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 1. oktober 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Fremskrittspartiet fikk i RNB flertall for en tilskuddsordning for pakkereisearrangørene på 500 mill. kroner med en låneordning på 1,5 mrd. kroner for å bidra til å hindre konkurser og sikre lovpålagt refundering. Det ble satt et tak på summen av støtte og lån per virksomhet på 800 000 euro med mulighet for støtte opp til 80 pst. av totale refusjoner.

Hva er bakgrunnen for at tilskudd foreløpig er fordelt etter en tilskuddssats tilsvarende bare 20 pst. av refusjonene, og at regjeringen nå foreslår å avgrense støtten til 40 pst.?

**BEGRUNNELSE:**

Reiselivsnæringen er hardt rammet av koronasituasjonen, og mange virksomheter har opplevd et betydelig omsetningsfall som følge av utenlandske turister har uteblitt. Det er vanligvis ikke Stortingets rolle å peke på hvilke bransjer og bedrifter som skal ha livets rett, men koronasituasjonen er spesiell fordi det er myndighetene som i praksis har gitt deler av næringslivet et forbud mot å tjene penger og skape verdier. Som et næringslivsvennlig parti er Fremskrittspartiet gjennom koronasituasjonen særlig opptatt av sikre arbeidsplasser som i en normalsituasjon er lønnsomme og sørger for sysselsetting i hele landet. Jeg er derfor veldig fornøyd med at Fremskrittspartiet i forbindelse med RNB fikk flertall for tilskuddsordningen for reiselivsarrangørene og et anmodningsforslag om at regjeringen skulle følge situasjonen til næringen tett. Dette er noe Fremskrittspartiet også kommer til å være opptatt av fremover.

**Svar:**

Da låne- og tilskuddsordningen for pakkereisearrangørene ble etablert, var det stor usikkerhet rundt størrelsen på refusjonene som forbrukerne hadde utestående. Rammen for ordningen ble satt på bakgrunn av anslag fra bransjeorganisasjonene.

Stortinget besluttet i Innst. 360 S (2019-2020) at staten skulle bidra overfor pakkereisearrangørene med en pakke på 2 mrd. kroner, hvor 1,5 mrd. kroner skulle tilbys som lån, og 500 mill. kroner skulle tilbys som tilskudd, innenfor en samlet ramme på inntil 80 pst. av refusjonene. Videre er samlet tilskudd begrenset oppad til ca. 8 mill. kroner for den enkelte bedrift, i tråd med EU-regelverket. Det ble ansett som viktig å kunne utbetale raskt. Dette forutsatte

at notifikasjonsprosessen måtte være rask, og ordningen ble notifisert under Covid-19-regler. I disse er det en maksimal ramme for tilskudd på 800 000 Euro.

Da Innovasjon Norge fikk oppdraget med å etablere ordningen innenfor de rammer som følger av Stortingets vedtak, ba jeg dem gjøre en første tildelingsrunde hvor pakkereisearrangørene fikk tildelt 20 pst. av dokumenterte refusjoner i tilskudd, oppad begrenset til 8 mill. kroner. Begrunnelsen for dette var at anslagene for bevilgninger til ordningen var usikre, og det var behov for å se omfanget av søknadene. I retningslinjer for ordningen fremgikk det at det skulle gjennomføres en andre fordelingsrunde basert på de samme søknadene. Innovasjon Norges frist til pakkereisearrangørene for å sende inn bekreftet dokumentasjon for refusjonene gikk ut 15. september.

Innovasjon Norges tall viser at etterspørselen etter lån og tilskudd er betydelig mindre enn det bransjen anslo og regjeringen og Stortinget la til grunn da ordningen ble besluttet.

Det er hittil tildelt 93,5 mill. kroner i tilskudd og 263,6 mill. kroner i lån. Regjeringen mener derfor det bør være rom for å øke andelen tilskudd, og foreslår derfor i Prop. 142 S (2019-2020) at det gjøres en andre fordelingsrunde blant søkerne, slik at tilskuddet til den enkelte pakkereisearrangør samlet utgjør inntil 40 pst. av refusjonene, oppad begrenset til 8 mill. kroner. På bakgrunn av de søknadene som er kommet inn, anslås dette å innebære samlede utbetalinger fra ordningen på i overkant av 150 mill. kroner i tilskudd og inntil 263,6 mill. kroner i lån. Når tilskuddsandelen øker, vil noe lån omgjøres til tilskudd. Hvor mye som omgjøres er avhengig av om og hvor mye den enkelte søker har lånt under ordningen.

Regjeringen vil legge frem endelig forslag til endret bevilgning til ordningen for Stortinget ifb. nysalderingen av 2020-budsjettet.

## SPØRSMÅL NR. 2718

Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 30. september 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

**Spørsmål:**

Jodstatusen blant unge kvinner er blitt faretruende lav. Dette skyldes blant annet at de drikker mindre melk enn før. Samtidig eksponeres de for utallige selvutnevnte kostholdseksperter som oppfordrer til kutt av hele matvaregrupper uten faglig begrunnelse.

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å møte denne helseutfordringen?

**BEGRUNNELSE:**

Melk- og meieriprodukter er kilde til flere næringsstoffer som vi må ha tilført via kosten, og er den største kilden til jod i det norske kostholdet. Det er få andre kilder til jod i norsk kosthold med unntak av hvit saltvannsfisk. Vi ser nå at den negative trenden for melkekonsumet i 2020 har snudd. Melkeforbruket øker og holdningene til melk som en helt sentral matvare i norsk kosthold er på vei opp. Det er likevel grunn til bekymring da unge kvinner har redusert sitt melkeforbruk over tid og ikke er tilstrekkelig med på denne oppgangen. Nasjonalt råd for ernæring har konkludert med at «Jodinntaket er urovekkende lavt i deler av befolkningen, og nasjonale myndigheter bør igangsette tiltak som sikrer adekvat jodstatus i hele befolkningen og spesielt i sårbare grupper som kvinner i fertil alder, gravide, ammende og små barn.» Kvinner i fertil alder er en av gruppene som særlig har vist seg å ha utilstrekkelig inntak av jod. Jodmangel er særlig alvorlig nettopp for denne gruppen da det kan gi konsekvenser for utviklingen av nervesystemet og hjernen hos fosteret. Jod er også nødvendig for normalt stoffskifte og for barns vekst. Som en konsekvens konkretiserte Helsedirektoratet i 2017 kostrådet om daglig inntak av magre meieriprodukter til et daglig inntak av 3 porsjoner, hvorav minst to av disse bør være melk, syrnet melk eller yoghurt. Denne konkretiseringen av rådet er ikke godt kjent blant folk flest. Noe av grunnen kan være at rådet rett og slett er underkommunisert. Melk er heller ikke med som en av matvarene Helsedirektoratet fremmer gjennom sin #merav-kampanje som skal bidra til å øke søkelyset på sunne matvarer vi trenger mer av. Målsetningen bør være at 3 om dagen skal bli like kjent som 5 om dagen. Selverklærte «ernæringseksperter» florerer i både tradisjonelle og sosiale medier, og mange henvender seg spesielt mot ungdom. I mange tilfeller kan man bli oppfordret til å kutte ut helt vanlige matvaregrupper som for eksempel melk og meieriprodukter. Melk er en av grunnsteinene i det norske kostholdet, og det er ikke en enkel oppgave å erstatte inntaket av de ulike nærings-

stoffene som finnes i meieriproduktene. Dette kan få store konsekvenser for helsen på sikt. Den viktigste kilden til kostholdsrad for unge bør være norske helsemyndigheter.

**Svar:**

Helsedirektoratet bekrefter at det er riktig at det er en bekymring knyttet til lav jodstatus i befolkningen. Særlig gjelder dette unge kvinner, gravide og ammende. Et lavt inntak av jod er funnet blant mer enn halvparten av gravide i den norske mor og barn-undersøkelsen (MoBa). Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold viser til denne bekymringen og har tiltak knyttet til jod basert på en rapport fra Nasjonalt råd for ernæring som ble lagt fram i 2016. Rådet anbefalte, som det viktigste tiltaket, at Norge følger Verdens helseorganisasjons (WHOs) retningslinje for obligatorisk tilsetning av jod til alt salt. I Norge finnes det i dag bordsalt som er tilsatt jod. Berikningen er frivillig, og det er tillatt med opptil 5 mikrogram jod per gram salt, noe som er meget lavt i forhold til de fleste andre europeiske land. Det finnes også matvarer på det norske markedet som inneholder jodifisert salt. Dette er hovedsakelig importerte varer som brød, bakervarer, supper og sauser. Tilsetning av jod til andre næringsmidler enn bordsalt, er søknadspliktig i Norge.

Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) har gjort en nytte- og risikovurdering av å tilsette høyere konsentrasjoner av jod til husholdningssalt, salt til industrifremstilt brød og bakevarer og til vegetabiliske alternativer til meieriprodukter. VKM publiserte sin vurdering i mai 2020 der de konkluderte med at å tilsette økt mengde jod i husholdningssalt eller i salt som brukes i brød, kan kompensere for lavt jodinntak hos unge og hos kvinner i fruktbar alder, men kan samtidig føre til at småbarn får for mye jod. Ut fra VKMs nytte- og risikovurdering er Nasjonalt råd for ernæring nå bedt om å gi råd om risikohåndtering og videre oppfølging for å sikre jodinntaket i befolkningen. Når anbefalingen fra Nasjonalt råd for ernæring foreligger, vil Helsedirektoratet og Mattilsynet sammen foreslå og eventuelt iverksette tiltak basert på en helhetlig vurdering i et folkehelseperspektiv. Tilsetning av mer jod til salt vil være et tiltak som når alle og som derfor vil kunne bidra til å redusere sosial ulikhet i kosthold.

Andre tiltak som beskrives i rapporten fra Nasjonalt råd for ernæring fra 2016, er å fremme forbruket av jodholdige matvarer som melk og hvit fisk, samt å anbefale kosttilskudd som inneholder jod. Dette er imidlertid til-

tak som vil ha mindre sikker effekt og hvor man risikerer å ikke nå dem som trenger det mest.

Det er riktig som representanten Haukeland Liadal påpeker, at melk er en god kilde til jod, for de som inkluderer melk og melkeprodukter i kostholdet. Personer med et helt eller hovedsakelig plantebasert kosthold, personer med laktoseintoleranse og personer med melkeallergi, drikker imidlertid lite eller ikke noe melk. I tråd med Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold, arbeider Helsedirektoratet for å fremme et sunt kosthold i alle deler av befolkningen, blant annet gjennom å gjøre kostrådene kjent. Ett av kostrådene er å la magre meieriprodukter være en del av det daglige kostholdet. Helsedirektoratet presiserte i 2017 dette kostrådet på Helsenorge.no. Endringen ble gjort med bakgrunn nettopp i utfordringen med lavt jodinntak i grupper i befolkningen. Daglig inntak av tre porsjoner melk og melkeprodukter vil gi et betydelig bidrag til inntaket av viktige næringsstoffer, som kalsium og jod, for dem som inkluderer disse matvarene i kostholdet. Tre porsjoner melk og melkeprodukter vil gi et inntak av jod på omkring 1/3 av anbefalt inntak for unge kvinner, og 1/4 av anbefalt inntak for ammende. Dette tiltaket er altså ikke alene tilstrekkelig for å løse utfordringen med lavt jodinntak, selv for dem som inkluderer melk og melkeprodukter i kostholdet.

Handlingsplanen har ikke konkretisert noe mål om økt melkeinntak, utover mål om at økt andel skal ha et kosthold i tråd med kostrådene og flere skal kjenne til

kostrådene, der melk er ett av disse. Det er også et mål å øke andel av ungdom spiser frokost, der melk ofte er naturlig bestanddel. Gjennom jevnlig informasjonskampanjer om sunt kosthold, om nøkkelhullsmerkeordningen, retningslinjer for mat og måltid i barnehage, skole og SFO er melk inne som en viktig del.

Hvit fisk er en god kilde til jod, men mange spiser lite fisk og det er et mål å øke forbruket. Her gjøres det en innsats blant annet gjennom programmet Fiskesprell i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet og sjømatnæringen. Det er også en viktig del av #MerAv-kampanjen i intensjonsavtalen for et sunnere kosthold, som er innrettet mot de matvaregruppene hvor befolkningen har et for lavt inntak. Målet er å øke inntaket av grønnsaker, frukt og bær, grove kornprodukter og sjømat med 20 %, i tråd med målet i Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold.

Nasjonalt råd for ernæring angir i rapporten fra 2016 at kvinner med et lavt inntak av melk og melkeprodukter og hvit fisk bør anbefales å ta kosttilskudd med jod for å sikre god jodstatus før en eventuell graviditet, samt i svangerskap og ammeperioden. Dette er fulgt opp gjennom anbefaling fra Helsedirektoratet på helsenorge.no, og er inkludert i nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen. Inntil det eventuelt innføres økt tilsetning av jod til salt, vil andre tiltak for å øke jodinntaket i befolkningen fortsatt være de viktigste. Dette gjelder først og fremst arbeid for å følge kostrådene og bruk av kosttilskudd ved behov.

## SPØRSMÅL NR. 2719

**Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen**

**Besvart 29. september 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen**

### **Spørsmål:**

Kan jeg be konkret om oversikt over hvor mange statlige ansatte/årsverk i NAV det er i landets kommuner/bydeler pr. 01.01.2020 kontra 01.01.2014, samt oversikt over åpningstider ved kontorene pr. 01.09.2020?

### **BEGRUNNELSE:**

NAV er viktig for å få unge og voksne ut i arbeidslivet og for inntektssikringa til folk. Nedleggelse av NAV-kontorer og reduserte åpningstider gjør terskelen høyere for kontakt med NAV-systemet. Kort vei til myndige saksbehandlere og veiledere med god lokalkunnskap er sentralt for at personer i sårbare livsfaser gis rettferdig behandling i mø-

tet med velferdsforvaltningen. NAVs personbrugerundersøkelse fra 2019 viser at en høyere andel av respondentene foretrekker å ha personlig kontakt med NAV gjennom fysiske kontorer enn de som vil ha kontakt enten via chat, videomøter eller telefon.

I følge SSB mistet minst 237 kommuner statlige arbeidsplasser i perioden 2016 til 2018. SSB sin nyeste rapport om «Voksende byer og aldrende bygder» viser en trend der folketallet i sentrale områder vokser mens distriktskommunene jevnt over taper. For eksempel er det i Viken forventet en befolkningsvekst med 18 prosent, mens Nordland er forventet å gå ned med 1,6 prosent i perioden fram til 2050. Statlige arbeidsplasser er også et sentralt virkemiddel for å motvirke denne trenden, samtidig

som arbeidsplassene innenfor eksempelvis NAV bidrar til å gi befolkningen i hele landet rettferdig behandling i sårbare faser i livet.

**Svar:**

En oversikt over statlige årsverk i Arbeids- og velferdsetaten etter kommune på ulike enhetsnivåer (NAV-kontor, Kontaktsenter osv.) er vedlagt.

Fordelingen på kommunenivå tar utgangspunkt i situasjonen i 2014. Det betyr at inndelingen ikke er oppdatert med endringer i kommunestrukturen etter dette. Oversikten inneholder ikke opplysninger om årsverk på bydelsnivå.

Oversikt over åpningstider per 1.9.2020

Arbeids- og velferdsetaten og kommunene har felles lokale Nav-kontorer som dekker alle kommunene. Nav-kontoret er opprettet ved avtale mellom etaten og kommunen og ivaretar oppgaver for både etaten og kommunen. Avtalen inneholder beskrivelser av blant annet utformingen av kontoret, drift og hvilke kommunale tjenester som skal inngå i kontoret.

Basert på ovennevnte, og forhold som bl.a. stor variasjon i både størrelse på Nav-kontorene og ulike utfordringer i kontorenes brukergrupper, er det etaten ved fylkeskontoret og kommunen som i fellesskap med Nav-leder avgjør hva som skal være åpningstidene på det enkelte NAV-kontor. I disse vurderingene blir det lagt vekt på å sikre tilfredsstillende tilgjengelighet og service for brukerne, samt sikkerhet for både brukere og ansatte.

Samtidig er det grunn til å påpeke at stadig flere og bedre digitale løsninger og velfungerende tjenester ved NAV Kontaktsenter over tid har ført til færre møter som ikke er forhåndsavtalt («drop-in») og flere forhåndsavtalte møter mellom bruker og veileder ved Nav-kontorene.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at det ikke føres løpende statistikk over åpningstider i NAV-kontorene. Direktoratet gjorde imidlertid en undersøkelse i august 2019. Oppsummeringen fra denne undersøkelsen var følgende og anses som gyldig for normalsituasjonen (utenom koronapandemien):

- NAV-kontorene er åpne for «drop in», enten hver dag eller deler av uken,
- Antall åpningsdager og åpningstider, dvs. muligheter for «drop in», i løpet av uka varierer i stor grad med størrelsen på kontoret:
- De største kontorene (i de største byene) har gjennomgående åpent hver dag, og gjennomgående store deler av dagen.
- Mindre kontorer har i større grad stengt en eller flere dager, og gjennomgående kortere åpningstid.
- Nav-kontorene er åpne for timeavtaler utenfor åpningstidene.
- Det er muligheter for (planlagte) timeavtaler hver dag, og store deler av dagen, hos de aller fleste kontorene.

I forbindelse med koronapandemien, og som følge av beslutninger fra lokale helsemyndigheter, har en stor del av Nav-kontorene i en periode holdt stengt for publikumsbesøk, «drop in» eller redusert åpningstiden sin. Alle brukere har imidlertid blitt tilbudt hjelp fra Nav-kontorene selv om kontorene er stengt for fysisk møte. Kontorer kan nås digitalt eller på vakttelefon for å få hjelp eller avtale møter. Oppfølging og timeavtaler blir gjennomført per telefon eller i videomøter. Mange brukere foretrekker i dagens situasjon å ha video-/telefonmøter med Nav-kontoret.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har bedt fylkene om at man i partnerskapet med kommunen i størst mulig grad forsøker å ha åpne kontorer, innen rammene av gjeldende smittevernregler. Per september 2020 har alle Nav-kontorer åpent for avtalte møter, og over 80 prosent av kontorene har åpent for «drop in». Det er i hovedsak mindre kontorer som er stengt for «drop-in».

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2019-2020/dok15-201920-2719-vedlegg.pdf>

**SPØRSMÅL NR. 2720****Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 29. september 2020 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Hvilke vurderinger har arbeids- og sosialministeren gjort av arbeidslinja og kvinners yrkesaktivitet, knyttet til den sterke veksten i engangsstønaden?

**BEGRUNNELSE:**

Engangsstønaden var i 2013 på 38 750 kroner, og er for innværende år økt til 84 720 kroner. Ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratets tall for 2017, var andelen norskfødte mødre som mottok stønaden på 7 pst.

**Svar:**

Engangsstønaden er en ytelse fra folketrygden for mødre uten opparbeidet rett til foreldrepenger. Formålet med stønaden er å sikre mødrene inntekt i forbindelse med fødsel og adopsjon.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har tidligere anslått at 7 av 10 engangsstønadmottakere bor i familier nær eller under lavinntektsgrensen. En styrket engangsstønad innebærer dermed mer ressurser til familier som ofte har en svakere familieøkonomi, og den skal bidra til å skape stabile økonomiske rammer rundt familier med små barn.

Engangsstønaden har økt fra 35 263 kroner i 2013 til 84 720 kroner i 2020. Statistikk fra Arbeids- og velferdsdirektoratet viser at antallet mottakere gjennom hele 2010-tallet har holdt seg relativt stabilt rundt 10 000. I den samme perioden har de årlige fødselstallene sunket noe. At antallet mottakere har holdt seg så stabilt kan imidlertid tyde på at de siste årenes satsøkningen ikke har hatt stor virkning på antallet mottakere. Jeg mener det er viktig at folk og foreldre er i arbeid: En høy sysselsetting bidrar til velferdssamfunnet. Jeg mener vi likevel skal prioritere ressurser til familier, særlig dem som ofte har en svakere økonomi, og bidra til å sikre barn gode oppvekstvilkår.

**SPØRSMÅL NR. 2721****Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 29. september 2020 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Ser statsråden likestillingspolitiske konsekvenser av den kraftige veksten i engangsstønaden?

**BEGRUNNELSE:**

Engangsstønaden er økt fra 38.750,- kroner i 2013 til 84.720,- kroner i 2020.

**Svar:**

Engangsstønaden er en ytelse fra folketrygden for mødre uten opparbeidet rett til foreldrepenger. Formålet med stønaden er å sikre mødrene inntekt i forbindelse med fødsel og adopsjon. Siden 2013 har engangsstønaden økt

fra 35 263 kroner til 84 720 kroner i 2020. Det mener jeg har vært riktig.

I 2012 – før satsøkningene – vurderte Likestillingsutvalget datidens engangsstønad som svært lavt sammenlignet med hva mottakere av foreldrepenger kunne få, og mente det var grunn til å stille spørsmål ved om ordningen holdt et akseptabelt nivå, ettersom alle familier yter nødvendig omsorgsarbeid i barnets første leveår. Utvalget så for seg at store forskjeller i ytelsene for familier innenfor eller utenfor foreldrepengeordningen kunne bidra til å forsterke sosiale skjevheter mellom dem. Det ville særlig ramme unge, enslige forsørgere og kvinner med minoritetsbakgrunn.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har tidligere anslått at 7 av 10 engangsstønadmottakere bor i familier nær

eller under lavinntektsgrensen. En styrket engangsstønad innebærer dermed mer ressurser til familier som ofte har en svakere familieøkonomi.

Antall mottakere av engangsstønad har holdt seg stabilt rundt 10 000 i året gjennom perioden med satsøkninger. De årlige fødselstallene har riktignok sunket noe i samme periode, men det jevne antallet mottakere kan tyde på at økningen ikke har hatt stor effekt på deltakelsen i arbeidsmarkedet.

Med dagens utforming av foreldrepenger og engangsstønad er det økonomiske insentiver til å utsette barnefødsler til etter at mor er i arbeid. Engangsstønadmottakere er imidlertid en variert gruppe, og det er ulike årsaker til at de ikke har rett på foreldrepenger. For regjeringen er det viktig å bidra til stabile økonomiske rammer for alle familier og bidra til at barn får gode levekår.

## SPØRSMÅL NR. 2722

Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 28. september 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

### Spørsmål:

Hvor mye samlet skatteuttak får den enkelte av regjeringens økte aksjerabatt i formue sammenlignet med om systemet hadde forblitt slik som enigheten i skatteforliket fra 2016 tilsa (80 pst.)?

### BEGRUNNELSE:

Regjeringen har gradvis økt verdsettelsesrabatten på aksjer, senest i juni 2020. Da het det at den isolerte endringen med økt rabatt vil "særlig redusere formuesskatten for skattytere med stor næringsformue. De om lag 400 000 skattyterne som betaler formuesskatt på næringsformue, anslås å få om lag 3 300 kroner i lettelse i gjennomsnitt". Dette snittet er kun for den siste reduksjonen fra 75 til 65 % verdsettelse, men skatteuttaket totalt er større ettersom

*Tabell 1 Gjennomsnittlig endring i skatt i 2020 etter intervaller for beregnet nettoformue1 ved verdsettelsesrabatt på 20 pst. for aksjer, driftsmidler mv. i formuesskatten. Gjennomsnittlig endring i skatt for alle personer 17 år og eldre.*

skatteforliket i Stortinget ble enige om 80 % verdsettelse. Ber om at gjennomsnittlig skattelette i formuesfordelingen, etter nettoformue, med intervallene: Negativ, 0-500 000 kroner, 500 000 - 1 mill. kroner, 1-5 mill. kroner, 5-10 mill. kroner, 10-50 mill. kroner, 50-100 mill. kroner, over 100 mill. kroner.

### Svar:

Verdsettelsesrabatten for aksjer, driftsmidler mv. i formuesskatten er 35 pst. i 2020. Dersom rabatten reduseres til 20 pst., anslås at om lag 400 000 personer vil få økt formuesskatt med i gjennomsnitt om lag 4 900 kroner i året.

Tabell 1 viser gjennomsnittlig endring i skatt for alle personer 17 år og eldre etter intervallet for beregnet nettoformue.

Beregnet nettoformue	Antall	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner
Negativ	1 085 600	0
0 - 500 000 kr	1 093 300	0
500 000 kr - 1 mill. kr	334 000	0
1 -5 mill. kr.	1 511 500	100
5 -10 mill. kr.	236 500	800
10 -50 mill. kr.	69 400	8 100
50 -100 mill. kr.	3 900	64 300
Over 100 mill. kr	2 400	365 500
I alt	4 336 600	500



1. Beregnet nettoformue inkluderer brutto formuesverdier uten formelle verdsettelsesrabatter fratrukket gjeld.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Beregningene for personer er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntekts-

statistikk for husholdninger for 2018. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2020. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

### SPØRSMÅL NR. 2723

**Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen**

**Besvart 25. september 2020 av finansminister Jan Tore Sanner**

#### **Spørsmål:**

Hvor mye betaler de rikeste i skatt sammenlignet med de nest rikeste etter regjeringens økte aksjerabatt i formuesskatten?

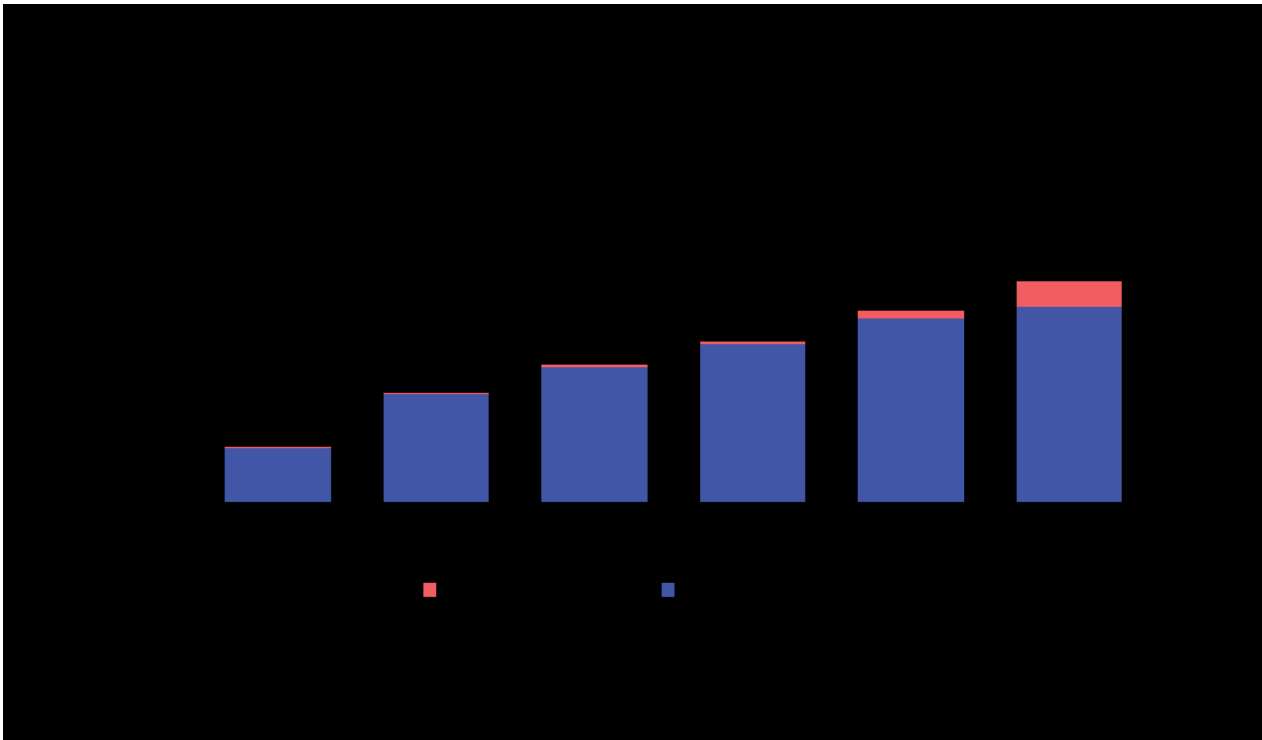
#### **BEGRUNNELSE:**

Ber om en oppdatert versjon av figur av progressiviteten i skattesystemet som inkluderer de siste kuttene i verdsettelsen av aksjer og driftsmidler i formuesskatten fra og med 2020. Figur fra Scheel-utvalget (NOU 2014:13 Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi) nummer 12.3 med tittelen Skatt i prosent av bruttoinntekt for ulike bruttoinntektsgrupper, fordelt på skattarter. (Bruttoinntekt oppgitt i tusen kroner).

#### **Svar:**

Det anslås at tidelen av befolkningen med høyest bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser i 2020 betaler om lag 37,7 pst. av all personskatt i Norge. Tidelen under betaler om lag 16,8 pst. av all personskatt i Norge i 2020.

Figuren nedenfor viser inntektsskatt og formuesskatt i prosent av bruttoinntekt for ulike inntektsgrupper med anslag for 2020.



Beregningene for personer er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2018. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskre-

vet til 2020. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

#### SPØRSMÅL NR. 2724

Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 30. september 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

##### **Spørsmål:**

Både offentlige skoler og offentlig godkjente friskoler har behov for sikre opplysninger om elevene og deres foresatte. Friskolene er pålagt rapporteringsplikter til det offentlige der det er nødvendig med personnummer for elever og foresatte. Det råder åpenbart uklarheter på området, da Frp er kjent med en sak der en offentlig godkjent videregående friskole ble nektet tilgang til folkeregisteropplysninger etter å ha søkt om dette.

Kan statsråden klargjøre om friskoler har adgang til folkeregisteropplysninger via Evry?

##### **Svar:**

Det følger av folkeregisterloven § 9-1 at opplysninger om blant annet en persons fulle navn, fødselsdato, fødsels- og d-nummer, kjønn og adresse ikke er omfattet av taushetsplikt, med mindre opplysningene røper et klientforhold som gjør at de må anses som personlige.

Etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd kan offentlige myndigheter og virksomheter, private virksomheter som utfører lovpålagte oppgaver eller oppgaver på vegne av det offentlige, og finansforetak, få utlevert ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret. Disse opplysningene kan gjøres elektronisk tilgjengelig gjennom lister basert på fødselsnummer og d-nummer.

Jeg vil vise til friskoleloven § 3-2 første ledd som fastsetter at elever i grunnskoler godkjent etter friskoleloven oppfylder sin plikt til grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 2-1, og friskoleloven § 3-2 andre ledd som

fastsetter at elever i videregående skoler godkjent etter friskoleloven benytter sin rett til videregående opplæring etter opplæringsloven §§ 3-1 og 4A-3. Elever som gjennomfører sin grunnskoleopplæring eller videregående opplæring ved en friskole gjør dette med befriende virkning for kommunen/fylkeskommunen.

Jeg legger på denne bakgrunn til grunn at grunnskoler og videregående skoler godkjent etter friskoleloven utfører oppgaver på vegne av det offentlige, og dermed kan få utlevert ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd.

## SPØRSMÅL NR. 2725

**Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen**

**Besvart 28. september 2020 av finansminister Jan Tore Sanner**

### **Spørsmål:**

Rogaland Elektro vil som et koronatiltak gi de ansatte gavekort på restaurant, i stedet for å arrangere tradisjonelt julebord. Da får de ansatte gleden av en julemiddag betalt av arbeidsgiver, samtidig som restaurantnæringen får tiltrengt aktivitet. Julebord er definert som velferdstiltak unntatt skatteplikt, mens det er usikkert om en slik erstatning som koronatiltak vil være definert som det.

Kan statsråden klargjøre definisjonen på et slikt tiltak, og hvis det er skattepliktig, vil statsråden ta initiativ til gjøre endringer?

### **Svar:**

I utgangspunktet er enhver økonomisk fordel som ansatte mottar i arbeidsforholdet skattepliktig. Det gjelder uavhengig av om fordelene gis som kontant lønn eller i form av naturalytelser. Samtidig må regelverket for skattlegging av naturalytelser utformes slik at det er enkelt å praktisere og ikke skaper uforholdsmessig store administrative kostnader for arbeidsgiverne og Skatteetaten.

For gaver til ansatte og rimelige velferdstiltak er det gitt særskilte unntak fra hovedregelen om skatteplikt. Ansatte kan motta gaver til en verdi på inntil 2 000 kroner i året skattefritt.

I skattefritaket for rimelige velferdstiltak er det et vilkår at tiltaket er rettet mot alle eller en betydelig gruppe ansatte i bedriften. Formålet med fritaket er å legge til rette for økt trivsel og samhold på arbeidsplassen, gjennom tiltak av sosial eller velferdsmessig art. Enkeltstående til-

stelninger som julebord, årsfest og andre sosiale arrangementer vil derfor være skattefrie når tilstelningen er et fellesarrangement, og den økonomiske fordelene anses som rimelige.

Koronapandemien og de smittevernstiltakene som er innført, innebærer imidlertid at mange virksomheter ikke har samme mulighet til å arrangere tradisjonelle julebord mv. i år. Jeg har derfor forståelse for at arbeidsgivere ønsker å tilrettelegge for gjennomføring av tradisjonelle velferdstiltak som julebord, nettopp for å styrke trivselen og tilknytningen til arbeidsplassen i en utfordrende tid.

Pandemien og de smittevernbegrensninger koronasituasjonen setter for samlinger, er ekstraordinære. Vilkåret om fellesarrangement må etter skattemyndighetenes vurdering tolkes i lys av den spesielle situasjonen som har oppstått.

I nåværende situasjon kan det ikke kreves at alle ansatte i en virksomhet deltar på et felles julearrangement – i så fall ville det ikke være mulig for mange virksomheter å gjennomføre et slikt tiltak. Det er derfor ikke noe i veien for at de ansatte går ut og spiser julemiddag i mindre grupper, innenfor helsemyndighetenes retningslinjer for avstand og antall personer som kan samles. Dette vil gjelde uavhengig av om arbeidsgiver dekker middagen i form av gavekort eller ved refusjon av utgifter. Vilkåret om at velferdstiltaket må være rimelig for at dette skal være skattefritt, vil gjelde som ellers.

**SPØRSMÅL NR. 2726****Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 1. oktober 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Smitten i Oslo nå er på rødt nivå, og innbyggerne oppfordres om å unngå buss, trikk og bane. Dette påvirker skoleelever som avhenger av kollektivtransport. Til tross for oppfordringen om å unngå kollektivreiser, har ikke skolene anledning til å være fleksible slik at foreldrene kan organisere alternativ reisemåte utenom rushtiden, kombinert med delvis hjemmeskole, så lenge trafikkllysmo- delen er på gult nivå.

Hvordan skal skoler, elever og foreldre forholde seg til slik motstrid mellom lov og lokale smitteverntiltak?

**BEGRUNNELSE:**

Jeg viser til statsrådets svar på mitt spørsmål datert 28. aug. d.å. der statsråden skriver:

"(...) De midlertidige reglene er dermed fleksible ved at de åpner for at skolen kan gi elevene opplæringen hjemme når dette er nødvendig av smittevernhensyn."

Trafikkllysmo- delen forutsetter at det på gult nivå kan kollektivreiser til og fra skolen gjennomføres på en trygg måte. Som redegjort for i mitt spørsmål datert 20. aug. d.å. opplever foreldre at skoleskyssen er usikker og etterlyser fleksibilitet i kravet til fysisk oppmøte bruk av delvis fjern- undervisning. I etterkant har smittesituasjonen i Oslo for- verret seg og kommunen gikk 21. september d.å. ut til inn- byggerne og frarådet bruk av offentlig kommunikasjon. Veiledningen om at elever som er avhengig av skoleskyss, må få den skoleskyssen de trenger for å komme seg til og fra skolen, og at elever som skal til og fra skolen skal prio- riteres framfor andre reisende, står i denne situasjonen i konflikt med kommunens anbefalinger. De midlertidige reglene som åpner for bruk av delvis opplæring hjemme, er ut i fra statsrådets gir skolene kun fleksibilitet når tra- fikkllyset lyser rødt. Dette setter både skoler, elever og for- eldre i en svært vanskelig situasjon og regelverket synes å være i konflikt med veiledningene og unødig rigide.

**Svar:**

Det er krevende for skolene å drive opplæring i den situa- sjonen vi er i. Mitt inntrykk er at skolene løser oppgavene godt. Fra statens side har vi lagt til rette for nødvendig fleksibilitet for skoleeierne gjennom midlertidige lov- og forskriftsregler og smittevernveiledere. Jeg er ikke enig i at det er motstrid mellom lov og lokale smitteverntiltak. Den midlertidige loven på skoleområdet åpner for til- pasninger fra de ordinære reglene, som for eksempel at

det kan gis hjemmeopplæring når dette er nødvendig på grunn av smitteverntiltak.

I hvilke tilfeller elevene skal være hjemme følger av rådene fra helsemyndighetene, nasjonale vedtak, smitte- vernveilederne for skole og eventuelt lokale vedtak ved lokale smitteutbrudd. Dersom elevene ikke kan få opplæ- ringen på skolen, har skolen plikt til å tilby opplæring på en annen måte slik at man sikrer at elevene i størst mulig grad får deltatt i opplæringen.

I veilederne om smittevern i skolen er det råd og før- ringer om hvilke smitteverntiltak som bør innføres i smit- tesituasjoner på grønt, gult og rødt tiltaksnivå (trafikklly- modell). På gult tiltaksnivå kan elevene i utgangspunktet få opplæring i de vanlige klassene. Elever som er avhen- gige av skoleskyss, kan ta buss eller annen transport for å komme seg til og fra skolen. Elever kan sitte sammen på bussen, men bør holde avstand til andre reisende. Elever i ungdomsskole og videregående bør følge gjeldende anbe- faling for bruk av munnbind på kollektivtransport i den aktuelle kommunen. Hvis skoleskyss foregår på egne bus- ser der det ikke er andre passasjerer, er det ikke nødvendig å bruke munnbind.

Det er bestemt at skolene skal følge gult tiltaksnivå i trafikkllysmo- delen, med mindre lokale helsemyndig- heter beslutter at det skal være rødt tiltaksnivå. Lokale helsemyndigheter kan altså ikke beslutte at det skal være grønt nivå, men de kan beslutte at det skal være rødt til- taksnivå hvis smittesituasjonen tilsier det. Dersom lokale helsemyndigheter har besluttet at det er rødt tiltaksnivå, må det gjennomføres mer inngripende smitteverntiltak. Dette kan være krav om avstand mellom elevene på sko- leskyssen og inndeling i mindre grupper på skolen. Slike tiltak kan gjøre det nødvendig å organisere opplæringen annerledes enn ellers, for eksempel at elevene får noe av opplæringen hjemme – og dette åpner de midlertidige re- glene for.

Min oppfatning er dermed at det er god sammenheng mellom lov og lokale smitteverntiltak ved at den midler- tidige loven åpner for at skolene kan gi elevene opplærin- gen hjemme når dette er nødvendig på grunn av smitte- verntiltak. Jeg mener at det beste for barn og unge er å gå på skolen, ikke bare for læring, men også for elevenes so- siale liv. Jeg kan ikke se at det er grunn til å åpne for at det kan unnlates å gi elevene tilbud på skolen i større omfang enn det som er nødvendig for å ivareta hensynet til smit- tevern.

**SPØRSMÅL NR. 2727****Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 30. september 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Nord-Norge er blitt hardt rammet av innskrenkingene i Hurtigrutens tilbud. Det er nå bare to båter som trafikkerer kysten, mens det gis full statsstøtte. For Kirkenes betyr dette at det bare blir fem anløp av Hurtigruten i hele oktober. Dette gir store konsekvenser for transport av gods og et stort inntektstap for speditører, kommuner og havner. Samtidig reduseres reisetilbudet for kystbefolkningen som allerede er rammet av reduserte flytilbud.

Ser statsråden alvoret i dette, og hvilke initiativ vil han ta for å rette opp i dette?

**Svar:**

Samferdselsdepartementet godkjente 18. september at Hurtigruten reduserer driften på kystruten til to skip. Kystruten er viktig for mange lokalsamfunn langs kysten

vår og jeg skulle ønske det var mulig å opprettholde en mer normal drift. Koronapandemien og reiserestriksjonene spesielt, har imidlertid ført til et betydelig fall i etterspørselen etter reiser på kystruten. Passasjergrunnlaget er per i dag så lavt at det ifølge Hurtigruten ikke er økonomisk drivverdig med flere skip i drift. I september (per 28.9) reiste 4.146 passasjer med Hurtigruten på kystruten, mens tilsvarende tall for hele september 2019 var 27.245.

En begrenset produksjon bør i størst mulig grad ivareta helheten i Hurtigrutens tilbud langs kysten. Vi har med dette forsøkt å ivareta hensynet til både passasjer tilbudet og godstransporten.. Jeg har stor forståelse for de negative konsekvenser som følger av et redusert antall havneanløp, og da særlig i Nord-Norge. Situasjonen er utfordrende og departementet vil fortsette dialogen med de berørte parter i denne saken for eventuelt å vurdere nødvendige tilpasninger.

**SPØRSMÅL NR. 2728****Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 29. september 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hva har ministeren foretatt seg for at Ballstad havn og andre fiskerihavner som er nesten ferdigprosjektert ikke lengre skal ligge i en skuff og hvis det er slik at disse prosjektene er tenkt ferdigstilt hvem har i så fall ansvaret?

**BEGRUNNELSE:**

Noen må nå ta ansvar om en faktisk mener at en skal ha sysselsetning og bosetning i den regionen av landet som har flest fiskere og flest fiskefartøy. Alternativet er en storstilt sentralisering av fiskeriene, men det er kanskje regjeringens mål?

Vestvågøy er Norges nest største fiskerikommune målt i ant fiskere og fiskefartøy. Bare slått av Tromsø, men ser en Lofoten under ett er regionen desidert landets største (Antall registrerte fiskefartøy: Vestvågøy 148, Vågan

123, Flakstad 88, Moskenes 70, Værøy 43 og Røst 53. Sum Lofoten: 525) ((Tromsø 198)).

Lofoten er størst innen kystfiske og fiskeri er den viktigste driveren i økonomien i Lofoten.

Skal Lofoten klare å beholde denne posisjonen må vi klare å beholde den differensierte flåtestruktur. Det tror jeg ministeren ville fått høre fra en svært samstemt region i dette spørsmålet.

Men det var egentlig fiskerihavnene jeg henvender meg til ministeren om. Spørsmålet om utdyping av fiskerihavnene er nå havnet i en "limbo". Hvem har egentlig ansvaret? Regionreformen sier at fylkeskommunene skulle få overført ansvaret. Dette er et ansvar fylkeskommunene ikke vil ha fordi staten ikke legger penger på bordet. Dermed står flere prosjekter stille.

Ballstad havn er et eksempel på at ingen tar ansvar. Denne havnen nådde nesten opp i forrige NTP-prosess.

Kystverket region Nord hadde Ballstad på topp i sine prosjekter ved sitt innspill feb. 2016.

Ballstad Havn var prioritert på topp av Nordland Fylkeskommune i demmes høringsuttalelse. Ca. 75 % av forprosjektet er gjennomført av KYV.

Alt av risikovurdering, miljøundersøkelser, SØA og geotekniske undersøkelser er gjennomført.

Prosjektet er meldt inn i Kystverkets tiltaksdatabase.

Forprosjektet (75 % ferdig) til Kystverket ble beordret stoppet (uvisst av hvilken grunn, men det henger sannsynligvis sammen med ansvarsfraskrivelse fra flere hold) og en mangler nå bare 2,5 mill. til ferdigstilling av forprosjekt.

Lofotregionen er landets desidert største fiskeriregion. Men dagens båter trenger trygge havner og havner som er tilpasset dagens båter. Etter regionreformen er fiskerihavnene havnet i et vakuum. Ingen tar ansvar! Dette er fiskerinasjonen Norge uverdigg. Vi trenger nå en samferdselsminister som ser behovet for at fiskerihavnene får den utvikling landets nest største næring fortjener. Skal vi ha bosetning og sysselsetning langs kysten vår trenger vi at fisken blir tatt på land og bearbeidet lokalt, vanskeligere er det ikke. Men da kan ikke utviklingen av fartøyene sette en stopper for at fisken blir tatt på land. Vi må få fiskerihavner som er tilpasset dagens båter. OG da må fiskerihavnene tilbake på den politiske dagsorden!

**Svar:**

Fiskerihavner er viktig infrastruktur langs kysten vår, og i tråd med Stortingets vedtak i regionreformen skal eierskap og forvaltning av statlige anlegg i disse havnene overføres til fylkene. Dette vil gi regionene mulighet til å se fiskerihavnene i sammenheng med annen viktig infrastruktur og næringsutvikling i regionen. Det er lagt til

grunn at dette skal skje gjennom avtaler med hver fylkeskommune. Etter at fylkeskommunene har inngått avtale med Kystverket om overtagelse, vil de statlige midlene til fiskerihavnetiltak over Samferdselsdepartementets budsjett legges over på rammetilskuddet til fylkeskommunene.

Det ble i august 2019 inngått avtaler med Vestland, Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark og Viken fylkeskommuner. Det gjenstår å inngå avtale med Finnmark og Troms, Nordland, Trøndelag og Møre og Romsdal fylkeskommuner. Dette innebærer at 34,3 mill. kroner av i alt 154,8 mill. kroner til formålet er lagt over på rammetilskuddet til fylkeskommunene.

Kystverket ivaretar vedlikeholdsansvaret for fiskerihavneanlegg som fortsatt er i statlig eie. Dette vil bli videreført inntil anleggene er overført til fylkeskommunene eller på annen måte avhendet.

Hva gjelder nye tiltak og investeringer, følger det av regionreformen at prioriteringene fra og med 1. januar 2020 er flyttet over til fylkeskommunene. Når de gjenværende fylkeskommunene har inngått avtale om overtagelse, vil disse få overført sin andel av de statlige midlene til formålet.

Jeger fortsatt i dialog med de gjenværende fylkeskommunene med sikte på å komme frem til en løsning. Jeg hadde et møte med de gjenstående fylkene i begynnelsen av september, og har varslet at jeg vil innkalle til et nytt møte i oktober for å videreføre dialogen om de spørsmålene som fylkeskommunene har tatt opp i saken. Jeg håper at vi etter dette kan få inngått avtale også med de siste fylkene slik at overføringen av de statlige fiskerihavneanleggene kan skje og fylkene kan starte sin forvaltning av disse viktige havnene.

**SPØRSMÅL NR. 2729**

**Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen**

**Besvart 28. september 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby**

**Spørsmål:**

En av samfunnets viktigste oppgaver er å sørge for gode skoler. Her er det mange hensyn som må balanseres. Nærskole vs. skolestørrelser, offentlig vs. privat og så videre.

Hvor mange offentlige grunnskoler har blitt lagt ned siden 2000, fordelt pr år, og hvor mange private skoler har blitt godkjent pr år i samme periode?

**Svar:**

Opprettelser og nedleggelse av skoler styres av befolkningsutvikling, regelverk og kommunenes prioriteringer og økonomi. Det er opp til kommunene selv å finne gode løsninger på skolestrukturen som er til det beste for elevene og innbyggerne sine. Det er flere hensyn som må balanseres mot hverandre - blant annet kvaliteten på elevenes læringsmiljø både faglig og sosialt, mulighetene for å rekruttere kvalifiserte lærere, kostnadseffektivitet, samt belastning for elevene som følge av for eksempel lengre reisevei.

Regjeringen ønsker mangfold og valgfrihet i skolesektoren. Den nye friskoleloven trådte i kraft i 2015 og åpnet blant annet for at friskoler kunne søke på grunnlag av særskilt profil i tillegg til godkjenningsgrunnlagene som lå i privatskoleloven.

Kunnskapsdepartementet har innhentet statistikk over nye og nedlagte grunnskoler siden skoleåret 1999–2000 fra Utdanningsdirektoratet. I tabellen under gis det en oversikt per år, fordelt på offentlige og private skoler. Utdanningsdirektoratet understreker at det er noe usikkerhet knyttet til tallene for første del av perioden.

Skoleår	Nedlagte offentlige grunnskoler	Nye offentlige grunnskoler	Nedlagte private grunnskoler*	Nye private grunnskoler*
1999-00	35	20	2	11
2000-01	43	24	1	9
2001-02	30	15	1	11
2002-03	32	12	2	11
2003-04	63	18	1	12
2004-05	44	9	2	20
2005-06	54	5	1	13
2006-07	45	12	4	5
2007-08	42	7	1	6
2008-09	61	12	5	3
2009-10	77	14	3	4
2010-11	60	16	1	5
2011-12	48	13	6	13
2012-13	59	4	4	16
2013-14	72	11	8	19
2014-15	47	14	2	14
2015-16	48	13	2	18
2016-17	37	14	5	19
2017-18	26	10	5	11
2018-19	35	9	4	12

\*Gjelder både skoler godkjent etter friskoleloven og andre private grunnskoler.

Under følger en oversikt over friskoler godkjent som grunnskoler per år siden 2000. Det presiseres at det at en skole har blitt godkjent, ikke nødvendigvis betyr at skolen faktisk har startet opp. Som følge av fusjoner, fisjoner eller bytte av organisasjonsnummer, kan allerede eksisterende skoler ha blitt oppført med ny godkjenning. Tabellen kan derfor inneholde enkelte skoler som har blitt oppført flere ganger.

År	Godkjente friskoler (grunnskoler)
2000	2
2001	13
2002	8
2003	19
2004	32
2005	20
2006	7
2007	4
2008	3
2009	7
2010	23
2011	26
2012	21
2013	13
2014	29
2015	28
2016	30
2017	15
2018	16
2019	17
2020	4

#### SPØRSMÅL NR. 2730

Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen

Besvart 30. september 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

#### Spørsmål:

Direktøren for Mattilsynet har uttalt i media at det er opp til hver enkelt bonde som føler seg urettferdig behandlet å klage på vedtak fattet av Mattilsynet.

Kan statsråden gjøre rede for hvor mange klager som er kommet inn på vedtak fattet av Mattilsynet, og i hvilke organ disse er behandlet?

#### BEGRUNNELSE:

Den 14. juni 2019 ba Stortinget regjeringen iverksette en uavhengig granskning av Mattilsynets tilsynsvirksomhet innenfor grønn og blå sektor. Bestillingen kom etter avsløringer om Mattilsynets organisering, tilsyn og rutiner, samt etatens håndtering av enkeltsaker. Blant annet trakk Mattilsynet vedtak gjort etter tilsyn i Rogaland, da repre-



sentanter fra dyrevernsnemnden ikke kunne stå inne for faktagrunnlaget i den opprinnelige tilsynsrapporten. Til-litskrisen i Mattilsynet har fått store konsekvenser.

Den 10. desember 2019 ble det fremlagt rapport fra KPMG etter granskningen. KPMG retter i rapporten kraftig kritikk mot Mattilsynet. Blant annet står det at:

«Denne granskningen viser at Mattilsynet ikke har gode nok systemer og rutiner for planlegging, gjennomføring og oppfølging av tilsyn. Granskningen finner at Mattilsynet bidrar til mangelfull enhetlighet, svak styring og lite effektiv ressursbruk. Etaten har ikke et system som sikrer en oppdatert og enhetlig fortolkning av regelverket. Kontroll på gjennomføring av tilsyn har mangler. Dette bidrar til at kvaliteten i gjennomføringen av samfunnsoppdraget ikke er god nok. Resultatet av granskningen viser utfordringer som kan utgjøre en risiko både for rettssikkerheten til tilsynsobjektene og for gjennomføringen av samfunnsoppdraget for øvrig.»

KPMG har imidlertid kun sett på Mattilsynets organisasjon og system. Enkeltvedtak eller enkeltsaker er ikke vurdert i rapporten. I en nyhetssak i NRK Rogaland publisert 26. desember 2019 («Krever at Mattilsynet ser på eldre saker») sier administrerende direktør for Mattilsynet Ingunn Midttun Godal at det ikke er grunnlag for å se på enkeltvedtak gjort av Mattilsynet i eldre saker, men det er opp til hver enkelt bonde som føler seg urettferdig behandlet å klage på vedtaket.

#### **Svar:**

Det følger av forvaltningsloven at enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken. Dette gjelder også for vedtak fattet av Mattilsynet.

Hovedregelen er at klagesaker fra regionnivå (førsteinstansen) skal behandles av Mattilsynets hovedkontor som klageinstans. Mattilsynets hovedkontor er videre klageinstans for saker der f.eks. Debio fatter vedtak i førsteinstans.

I enkelte saker fatter Mattilsynets hovedkontor selv vedtak i førsteinstans. I disse tilfellene er det fagdepartementet i den enkelte sak, henholdsvis Helse- og omsorgsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet som er klageinstans.

Klageinstans for klager på avslag på innsyn og klager på avslag på sakskostnader etter fvl. § 36 er Mattilsynets hovedkontor, eller departementene, beroende på hvilket nivå som har avslått begjæringen/kravet. Derfor er antall klager mottatt på hovedkontoret i noen tilfeller høyere enn antall klagesaker mottatt i regionen, og vice versa.

Spørsmålet fra representanten er ikke avgrenset til en bestemt tidsperiode. Mattilsynet har gitt meg opplysninger om klagesaker i perioden 2017 til 31. august 2020.

Klagesakstallene nedenfor omfatter både klager på vedtak fattet etter de ulike fagspesifikke regelverkene Mattilsynet forvalter og klager på vedtak om avslag på innsyn og sakskostnader.

Omlag 35 % av klagenes per år dreier seg om vedtak knyttet til inspeksjoner. En stor andel av klagenes, om lag 40 % per år, gjelder søknadsbehandling. Det resterende klagenes er knyttet til andre aktiviteter som blant annet registrering av meldinger, dokumentkontroll og tilsyn med varepartier.

I 2017 fattet Mattilsynet totalt 71 557 vedtak. Regionene mottok 342 klager. 6 av klagenes førte til at regionen omgjorde eget vedtak, mens 5 klager ble trukket eller avvist. Mattilsynets hovedkontor mottok 314 klagesaker til behandling og ferdigbehandlet 311 i løpet av året. I disse ble regionens vedtak stadfestet i 232 saker, omgjort i 62 og klagen avvist eller trukket i 17.

I 2018 fattet Mattilsynet totalt 58 759 vedtak. Regionene mottok 360 klager. 30 av klagenes førte til at regionen omgjorde eget vedtak, mens 18 klager ble avvist eller trukket. Mattilsynets hovedkontor mottok 388 klagesaker til behandling og ferdigbehandlet 349 i løpet av året. Regionens vedtak ble stadfestet i 269 saker, omgjort i 63 og klagen avvist eller trukket i 17.

I 2019 fattet Mattilsynet totalt 45 737 vedtak. Regionene mottok 379 klager. 48 av klagenes førte til at regionen omgjorde eget vedtak, mens 6 klager ble avvist eller trukket. Hovedkontoret mottok 395 klagesaker til behandling og ferdigbehandlet 367. Regionens vedtak stadfestet i 279 saker, omgjort i 77 og klagen avvist eller trukket i 11.

Hittil i 2020 – per 31. august – har Mattilsynet fattet 17 587 vedtak. I samme periode har regionene mottatt om lag 165 klager og Mattilsynets hovedkontor om lag 250. Antallet klager mottatt per 31. august 2020 er litt lavere enn antallet mottatte klager på samme tid i 2019, som var 270, og nær tilsvarende 2018, som var 256.

**SPØRSMÅL NR. 2731****Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 1. oktober 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Bypakke Grenland går frem til 2025, mens belønningsavtalen går ut 2020. De er klare for en helt nødvendig og godt beskrevet byvekstavtale.

Hva er status i arbeidet med byvekstavtale, og når vil en slik avtale være på plass for Grenland?

**Svar:**

Bypakke Grenland fase 1 ble vedtatt av Stortinget i juni 2015, jf. Prop. 134 S (2014-2015) og Innst. 393 S (2014-2015). Bypakken er et samarbeid mellom kommunene Siljan, Skien og Porsgrunn kommuner og innebærer satsing på tiltak for gående og syklende, kollektivtrafikktiltak og ulike miljøtiltak. Fase 1 har en økonomisk ramme på om lag 2,7 mrd. kr. I det vedtatte bompengeprognoen ble antall bomstasjoner redusert fra 16 til 13 stasjoner, og det statlige bidraget ble økt ved at prosjektet rv 36 Skyggestein – Skjelbredstrand ble fullfinansiert med statlige midler.

Grenland har belønningsavtale med staten for perioden 2017-2020. Grenland er tildelt 60 mill. kroner i belønningsmidler i 2020, som er siste år i gjeldende belønningsavtale. I tillegg har Grenland fått 20 mill. kr i tilskudd til reduserte billettpriser på kollektivtrafikk. Staten inngår belønningsavtaler med lokale parter for å stimulere til bedre fremkommelighet, miljø og helse i byområdene. Dersom det er lokalt ønske om det kan lokale myndigheter søke om ny belønningsavtale fra 2021 i tråd med retningslinjene for ordningen. Flerårige belønningsavtaler innvilges med forbehold om Stortingets samtykke i de årlige budsjettprosessene. Belønningsmidler fra en belønningsordning vil gå inn i en eventuell byvekstavtale, og er således ikke til hinder for å få byvekstavtale på et senere tidspunkt.

Grenland er et av ni byområder som er aktuelle for byvekstavtale, jf. NTP 2018-2029. Jeg er kjent med at Vestfold og Telemark fylkeskommune og Porsgrunn, Skien, Bamble og Siljan kommuner har vedtatt et lokalt forhandlingsmandat. Statens vegvesen har ikke vært involvert i arbeidet med det lokale forhandlingsmandatet. Jeg er også kjent med at det lokalt legges til grunn en tidsperiode for byvekstavtalen til og med 2025, fordi lokale myndigheter ønsker at tidsperioden for en byvekstavtale skal være i samsvar med tidsperioden for den eksisterende bompengefinansierte bypakken. Dette innebærer en kortere avtaleperiode enn det som normalt legges til grunn for en byvekstavtale. I NTP er utgangspunktet at byvekstavtaler bør være så langsiktige som mulig. Årsaken til dette

er blant annet at virkningene av arealbruk, som er lokale myndigheters viktigste tiltak for å sikre måloppnåelse inn i en slik avtale, kommer på lengre sikt. Effektiv arealbruk er et av hovedvirkemidlene i det videreutviklede nullvekstmålet som nå er fastsatt av regjeringen. I det videre arbeidet med byvekstavtaler i de ni største byområdene skal et videreutviklet nullvekstmål ligge til grunn. Jeg vil videre minne om at det er regjeringen som fastsetter forhandlingsmandat for byvekstavtaleforhandlinger til Statens vegvesen som leder de administrative forhandlingene, i henhold til gjeldende retningslinjer.

Jeg synes det er positivt at Grenland har høye ambisjoner for en miljøvennlig byutvikling, og vi vil i statsbudsjettet for 2021 foreslå midler til en belønningsavtale med Grenland.

Jeg er også opptatt av en god dialog med byområdet om videre arbeid. Politisk ledelse i Samferdselsdepartementet har derfor hatt møte med Grenland 1. oktober, sammen med politisk ledelse i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

**SPØRSMÅL NR. 2732****Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 30. september 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Rapporten «The Economic Effects of Wealth Tax in Germany» fra IFO-instituttet viser at en eventuell formuesskatt i Tyskland ville hatt merkbar negativ effekt på økonomisk vekst, investeringer og sysselsetting. Rapporten viser også at formuesskatt reduserer skatteinngangen.

Er finansministeren enig i at formuesskatten har disse negative effektene, og at formuesskatten som påpekt i Meld. 13 (2018-2019) gjør det mindre lønnsomt å spare, øker kapitalkostnadene for bedrifter, og forhindrer lønnsomme investeringer i arbeidsplasser?

**BEGRUNNELSE:**

IFO-rapporten konkluderer som følger:

«Taxing wealth in order to alleviate economic inequality and to generate additional public revenues is a recurrent theme in the political debate. However, our analysis demonstrates that a wealth tax can have a notable adverse impact on economic activity, reducing economic growth, investment and employment. As a result, the burden of a wealth tax is practically borne by every citizen, even if the wealth tax is designed to target only the wealthiest individuals in society, via high taxfree allowances, for instance. Moreover, the introduction of a wealth tax in the form considered in our analysis would actually lead to a decline in total tax revenue, as the revenue gains from a wealth tax are notably lower than the decline in revenues from other taxes, especially the labour income tax and the sales tax. Thus, a wealth tax fails to significantly promote economic equality or create additional fiscal leeway.»

Formuesskatten er en særnorsk misunnelsesskatt som gjør at det er mer lønnsomt å eie norske arbeidsplasser fra utlandet enn fra Norge. Når formuesskatten tvinger bedriftseiere til å ta utbytte fra selskapene sine utløser dette også en betydelig utbytteskatt. Den høye norske beskatningen av jobbskapere fører til at norske gründere og investorer flyttet til land med gunstige rammebetingelser. Dette gjør at Norge på lang sikt går glipp av kapital som kunne gått nye og sårt tiltrengte arbeidsplasser.

I Meld. 13 (2018-2019) «Muligheter for alle» ble det påpekt at formuesskatten gjør det mindre lønnsomt å spare, at formuesskatten kan øke kapitalkostnadene for bedrifter som er avhengig av norsk egenkapital, og at formuesskatten kan føre til at det ikke gjennomføres investeringer i arbeidsplasser som er lønnsomme for samfunnet.

For Fremskrittspartiet er det faktisk ikke noe mål å kunne gå til valg på å fjerne den samme skatten i fireårsperiode etter fireårsperiode, og Fremskrittspartiet viste gjennom fjerningen av arveavgiften at vi kan gjøre slik grep raskt og effektivt.

**Svar:**

Formuesskatten kan svekke incentivene til å spare og kan øke kapitalkostnadene for bedrifter som er avhengig av norsk egenkapital. I tråd med Granavolden-plattformen har regjeringen derfor redusert formuesskatten på arbeidende kapital. Det er innført en egen verdsettelsesrabatt for aksjer og driftsmidler, som i 2020 er økt til 35 prosent. Vi har også redusert formuesskattesatsen fra 1,1 til 0,85 prosent og økt bunnfradraget fra 870 000 kroner i 2013 til 1,5 mill. kroner i 2020. Regjeringen har varslet at verdsettelsesrabatten av primærboliger med høy verdi skal ned. Det kan bidra til å vri investeringer fra slike boliger til næringsvirksomhet. Samlet er formuesskatten redusert med om lag 8 mrd. kroner i denne regjeringsperioden. Lettelserne bidrar til å stimulere sparingen, tilførselen av norsk egenkapital og investeringer i næringsvirksomhet.

Det er bra at det forskes på virkningene av ulike skattearter, herunder formuesskatten. Det kan gi innsikt i hvordan skattesystemet bør innrettes for å begrense de samlede samfunnsøkonomiske kostnadene ved beskatning.

IFO-rapporten analyserer ved bruk av en generell likevektsmodell for tysk økonomi hvordan ulike innretninger av formuesbeskatning i Tyskland kan påvirke den økonomiske veksten, produksjonen av varer og tjenester, investeringsnivået og sysselsettingen. I disse analysene er formuesskatten lagt både på tyske og utenlandske eiere. Den skiller seg derfor vesentlig fra den norske formuesskatten, som kun er ilagt norske eiere.

## SPØRSMÅL NR. 2733

Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 1. oktober 2020 av næringsminister Iselin Nybø

**Spørsmål:**

Kan statsråden begrunne hvorfor regjeringen har begrenset mandatet til utvalget som skal gjennomgå offentlige finansierte velferdstjenester til å kun å se på effektiv ressursbruk, og dermed utelater resten av Stortingets vedtak om at «private aktører brukes på en måte som er i tråd med barnas beste?»

## BGRUNNELSE:

Bakgrunnen for at denne saken i sin tid kom til Stortinget var VGs dokumentasjon av private barnevernsforetaks misbruk av offentlige midler, som ga grunn til å stille spørsmål om det er til barns beste å slippe til private aktører på barnevernsfeltet. Det fremstår da merkelig at statsråden nå begrenser mandatet til effektivitet, når den politiske bakgrunnen i Stortinget for å opprette utvalget var å gjennomgå offentlig finansierte velferdstjenester.

I brev fra Næringsdepartementet til utvalget står det: «NFD legger flertallets forståelse til grunn, altså at utvalget kun skal vurdere hvordan bruken av private aktører kan gjøres mer effektiv, dette sammenfaller også med politiske bakgrunnen for at dette utvalget ble satt ned».

Basert på Innst. 43 S (2017–2018) er det uklart for meg hvilke dekning departementet har for å hevde at denne mandattolkningen sammenfaller med den politiske bakgrunnen for utvalget. Flertallets merknad legger vekt på effektiv ressursbruk, men også at «vi må være sikre på at private aktører brukes på en måte som er i tråd med barnas beste». Det fremstår merkelig at statsråden kun velger seg en del av innstillingen, og ser bort fra at Stortinget ønsket at utvalget også skulle vurdere om det å bruke private aktører faktisk er til barnas beste på de ulike feltene.

Innstillingen lyder:

«I dette forslaget ble regjeringen anmodet om å sette ned et offentlig utvalg som kartlegger pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, for å sikre at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd.»

Det enstemmige vedtaket var:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, herunder handel mellom nærstående, bruk av skatteparadis, tynnkapitalisering og utbytte. Utvalget skal foreslå løsninger som kan sørge for at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd, og hvordan uønsket skattetilpasning i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler, kan hindres.»

**Svar:**

I Stortingets anmodningsvedtak nr. 182 av 12. desember 2017, Innst. 43 S (2017-2018) om behandling av Dokument 8: 19 S (2017-2018) står det:

”Stortinget ber regjeringen om å sette ned et offentlig utvalg som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, herunder handel mellom nærstående, bruk av skatteparadis, tynnkapitalisering og utbytte. Utvalget skal foreslå løsninger som kan sørge for at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd, og hvordan uønsket skattetilpasning i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler, kan hindres.”

Velferdstjenesteutvalgets mandat er omfattende, og gir ekspertutvalget et vidt rom for å vurdere de forhold utvalget anser formålstjenlig for å oppfylle Stortingets anmodningsvedtak. Det vide mandatet innebærer et tolkningsrom for utvalget, og det hadde oppstått uenighet i utvalget om hvordan mandatet er å forstå. Nærings- og fiskeridepartementet ga i brev av 15. september 2020 til Velferdstjenesteutvalget uttrykk for at departementets vurdering av hvordan mandatet er å forstå, er i tråd med flertallets forståelse. Flertallets forståelse er at utvalget

”skal legge til grunn at det er ønskelig å bruke private aktører til å levere velferdstjenester og at de kun skal vurdere hvordan bruken av private kan gjøres mer effektivt”.

Det brukes i dag private aktører til å levere flere typer velferdstjenester, og regjeringen vurderer at bruk av private aktører kan være et godt virkemiddel for å få mer velferd for hver krone brukt. Jeg vil imidlertid presisere at mandatet til Velferdstjenesteutvalget sier at “[m]ålet for regjeringen er å tilby velferdstjenester på en måte som bidrar til en samfunnsøkonomisk effektiv ressursbruk.” I vurderingen av hva som er samfunnsøkonomisk effektiv ressursbruk inngår både vurdering av om offentlige midler blir brukt til formålet og om kvalitet på den tjenesten som kjøpes, er tilfredsstillende basert på de krav som stilles for levering av tjenesten. Det var et sterkt fokus på kvalitet i barnevernstjenester som bakgrunn for nedsettelsen av utvalget, noe jeg er sikker på at også utvalget kjenner godt til og vil inkludere i sin utredning.

Uavhengig av mandatforståelsen som utvalget har etterspurt, sier mandatet at ”Utvalget står fritt til å utrede de spørsmål som det selv finner hensiktsmessig og nødvendig å ta opp under arbeidets gang.” Dersom utvalget avdekker noen særlige forhold knyttet til kvalitet i barnevernstjenester, er det naturlig at dette blir behandlet i utredningen.

**SPØRSMÅL NR. 2734****Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen****Besvart 1. oktober 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Var det viktigere for regjeringen å opprette stiftelsen og ha eierskap til Født Fri, heller enn å få resultater i arbeidet mot sosial kontroll, ser statsråden nå i ettertid at det var unødvendig å kreve penger til en stiftelse som ikke var opprettet i statsbudsjettet, og hvorfor er ikke misligholdet tatt tak i før nå, i og med at departementet ble varslet av representant Kornmo våren 2018, og deretter lovte i Utrop 10. april 2018 å følge opp organisasjonen for å sikre at den drives i tråd med Stortingets forutsetninger?

**BEGRUNNELSE:**

Høsten 2017 ble stiftelsen Født Fri unnfanget i Venstres stortingsgruppe og lansert som Venstres hjertebarn i forbindelse budsjettbehandlingen for 2018. Statsråden bevilget store pengesummer til Født Fri i årene som fulgte. Etter innsendte varsler til IMDi i august i år har EY gjennomgått regnskapene og funnet mislighold av offentlige midler.

**Svar:**

Jeg ønsker å fremheve at regjeringen prioriterer bekjempelse av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold høyt. Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle, og mange aktører bidrar. I 2020 er det bevilget til sammen 145,5 mill. kroner på kap. 291, post 71 Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet. Blant de frivillige organisasjonene som mottar over denne posten fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), er det 26 organisasjoner som arbeider mot negativ sosial kontroll. Til sammen har vi gjennom ulike prosesser iverksatt 77 tiltak som implementeres av syv departement og underliggende etater, hvor støtte til frivillige organisasjoner inngår som en av flere aktiviteter for endringer av holdninger og praksis i berørte miljøer. Det er summen av resultatene av ulike aktørers innsats som er avgjørende.

Når den pågående handlingsplanen mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse utløper dette året, lanserer vi handlingsplanen Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold for perioden 2021–2024. Jeg er glad det er bred tvverrpolitisk enighet om at innsatsen skal videreføres.

Født Fri ble etablert høsten 2017 som en stiftelse med mål om å arbeide for individets frihet mot skamvold og negativ sosial kontroll og for felles likestillingsmål på tvers av kjønn, tro og etnisitet. De kom inn som mottaker av

enkelttilskudd på 5 mill. kroner i statsbudsjettet for 2018 gjennom budsjettforhandlingen i Stortinget. I innstilling 16 S (2017–2018) fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2018 fremkommer det at bevilgningene skal bidra til oppstart og dekke nødvendige driftsutgifter. I statsbudsjettet for 2019 og 2020 ble stiftelsen navngitt som mottaker av øremerket tilskudd som nasjonalt ressursmiljø på integreringsfeltet. IMDi forvalter tilskuddet.

Henvendelsen fra stortingsrepresentant Kornmo før påske i 2018 gjaldt opplysninger om at to styremedlemmer hadde trukket seg fra stiftelsen Født Fri på grunn av uenighet internt i stiftelsen. På samme tid mottok Kunnskapsdepartementet (KD) henvendelser knyttet til uenighet om honorar fra stiftelsen Født Fri. Den 19. april 2018 avholdt IMDi et møte med Født Fri på bakgrunn av forespørsel fra stiftelsen. I møtet gikk Født Fri gjennom status for stiftelsen, fremtidige planer og utfordringer knyttet til samarbeid og oppbygging av stiftelsen. IMDi vurderte saken, men fant ikke grunnlag for ytterligere oppfølging av stiftelsen.

IMDi mottok høsten 2019 en muntlig henvendelse knyttet til stiftelsen Født Fri.

Henvendelsen dreide seg om påstander om enkeltutgifter utenfor formålet med tilskuddsordningen. IMDi vurderte henvendelsen og foretok en gjennomgang av innsendte dokumenter fra stiftelsen, inkludert revisors beretning, men fant ikke dokumentasjon som ga grunnlag for ytterligere oppfølging av stiftelsen på daværende tidspunkt.

I august 2020 mottok IMDi et varsel om stiftelsen Født Fri. Varslet inneholdt blant annet påstander om at tildelte statlige midler fra IMDi ikke har blitt benyttet til formålet for tildelingen eller i tråd med formålet for stiftelsen. På oppdrag fra IMDi har Ernst & Young foretatt en uavhengig undersøkelse av påstandene i varslet, herunder en regnskapsgjennomgang. Etter Ernst & Youngs oppfatning har økonomistyringen i stiftelsen ikke vært tilfredsstillende og i henhold til IMDis krav til god økonomistyring. Videre viser funn fra rapporten at stiftelsen har benyttet deler av midlene mottatt fra IMDi til andre formål enn som beskrevet i tildelingsbrev fra IMDi til stiftelsen. IMDi har på bakgrunn av rapporten anbefalt at stiftelsen ikke tildeles midler over tilskuddsordningen med nasjonale ressursmiljøer i 2021. På bakgrunn av dette finner departementet at det på nåværende tidspunkt ikke er forsvarlig å foreslå støtten videreført i budsjettet for 2021.

**SPØRSMÅL NR. 2735****Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 30. september 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Vil statsråden gjennomføre vedtaket om å innføre et tak på maksimalt antall betalende passeringer per måned og vil statsråden vurdere å senke makstaket ytterligere?

**BEGRUNNELSE:**

Innlandet fylkesting vedtok at brukerne av Riksvei 3/25 skulle betale for maksimalt 40 passeringer per måned når de kjører gjennom bomstasjonen langs veien. Løten kommune har i sitt innspill gjort det klart at staten bør øke sin betalingsandel for veien for å sikre forutsetningene om fordeling 40/60 mellom statlig finansiering og bompengefinansiering. Samtidig er det lokalt forankret i kommunestyret at det settes et tak på 20 betalende passeringer i bom pr. måned for kjøretøy i takstgruppe 1.

Bompengeinnkrevningen langs veien rammer spesielt hardt pendlere som må passere bomstasjonen til og fra jobb i en stor felles bo- og arbeidsregion. Høyre og Frp i regjering har fra før av kuttet i pendlerfradraget, og økte bensin- og diesellavgiftene mer på ett år enn den forrige

regjeringen gjorde i løpet av åtte år. Dette rammer mange pendlere økonomi hardt.

**Svar:**

Jeg antar at det er prosjektet Rv. 3 / rv 25 Ommangsvollen/Grundset-Basthørnet og Innlandet fylkesting sitt vedtak representanten viser til i sitt spørsmål. Jeg har nå mottatt tilbakemelding fra Statens vegvesen og Nye Veier AS på gjennomgang av bom på sidevei, jf. oppdragsbrev sendt 15. august 2019. Fylkeskommunens vedtak inngår i denne gjennomgangen.

Jeg har jeg merket meg innholdet i Innlandet fylkesting sitt vedtak for prosjektet Rv 3 / rv 25 Ommangsvollen/Grundset-Basthørnet og har blant annet utsatt innkreving i bomstasjon på sidevei frem til 1.1.2021.

I regjeringspartienes bompengeavtale er det lagt til grunn et tilskudd på 200 mill. kr til reduksjon av bompengebelastningen, i tråd med føring fra Stortinget i forbindelse med behandlingen av Prop. 114 S (2018-2019), jf. Innst. 391 S (2018-2019). Dette og øvrige tiltak vil bli vurdert og jeg vil komme tilbake til Stortinget med dette på egnet måte.

**SPØRSMÅL NR. 2736****Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 29. september 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Mener statsråden at kommunereformen har vært en suksess, og bestrider statsråden tallene fra henholdsvis KS, SSB og Forbrukerrådet?

**BEGRUNNELSE:**

NRK viste 21. september at mange sammenslåtte kommuner sliter sterkt med økonomien. I artikkelen viser NRK blant annet til tall fra KS. NRK skriver at:

«(...) allereie før koronapandemien slo inn over kommunene i vår, sleit mange samanslåtte kommunar landet rundt med

negativ økonomisk utvikling og aukande gjeld. Åtte av ti kommunar som skulle bli samanslåtte fekk eit svekka netto driftsresultat frå 2018 til 2019. Berre åtte kommunar fekk eit netto resultat over dei tilrådde 1,75 prosentane av inntektene».

NRK har intervjuet fylkesmann i Vestland, Lars Sponheim, som bekrefter at sammenslåtte kommuner landet rundt sliter med økonomien. NRK siterer fylkesmannen på at:

«Eg har aldri sett ein så krevjande situasjon som det eg ser for kommuneøkonomien dette året.»

Klassekampen viste 15. juli til tall fra SSB, som avdekket at byråkratiet vokser mest i sammenslåtte kommuner. Klassekampen slår blant annet fast at:

«Sammenslåingskommunene hadde i perioden 2015 til 2019 en vekst på 12,5 prosent i kommunebyråkratiet. Til sammenligning lå de andre kommunene på 7,8 prosent i den samme perioden».

Også gebyrene øker kraftig i de sammenslåtte kommunene. Forbrukerrådet offentliggjorde 13. september i år en gjennomgang av 47 sammenslåtte kommuner. Forbrukerrådets gjennomgang viste at avgiftsnivået har gått opp i 27 av de sammenslåtte kommunene.

Nye Drammen kommune trekkes i rapporten fram som et eksempel. I Nye Drammen kommune koster det nå 10.000 kroner mer å søke om byggetillatelse enn det gjorde før sammenslåingen. Gebyret i Drammen er ifølge Forbrukerrådet nesten tre ganger så høyt som det var for en gjennomsnittskommune i fjor.

#### **Svar:**

Kommunereformen trådte i kraft ved årsskiftet. Uansett om man er tilhenger eller motstander av kommunereformen, mener jeg at det er for tidlig å konkludere allerede nå på effekter av kommunereformen. Erfaringer fra Danmark viser også at det går noe tid før positive effekter av kommunesammenslutning kan tas ut.

Jeg leste med stor interesse artikkelen på nrk.no 21. september, hvor NRK blant annet skriver "Dei samanslåtte kommunane må no handtere baksmellen etter pengebruken til forgjengarane". Årsaken til at mange av de nye kommunene nå sliter med å få økonomien til å strekke til, er at de gamle kommunene økte pengebruken før sammenslåingene. Som Lars Sponheim også siteres på i artikkelen:

«Derfor er det openbert at ein del av dei drog med seg veldig store kostnader. Det er sikkert nødvendige og gode investeringar, men i sum har det blitt mykje og krevjande.»

I 2014 sendte regjeringen på høring et forslag som skulle sikre at kommunene ikke fattet vedtak om uheldige låneopptak og langsiktige leieavtaler i forkant av kommunereformen. Kommunene ga tydelig beskjed om at de ikke ønsket dette, det samme gjorde opposisjonen på Stortinget – allerede før regjeringen la fram et forslag til behandling.

Tallene fra SSB som ble presentert av Klassekampen 15. juli, gjelder utviklingen fra 2015 til 2019, altså før de fleste sammenslåingene trådte i kraft. Kommunene med sterkest vekst i denne perioden var Oslo, Bergen og Bodø. Over 70 prosent av den rapporterte veksten fant sted fra 2015 til 2017, altså før sammenslåingene ble vedtatt. Tallene sier altså i realiteten lite meningsfullt om kommunesammenslåingenes betydning for utviklingen i antall ansatte i kommunene.

Noen av de nye kommunene har høyere gebyr enn de gamle hadde i gjennomsnitt. Samtidig viser rapporten fra Forbrukerrådet at flere nye kommuner har lavere gebyr. De kommunale byggesaksgebyrene kan variere sterkt fra kommune til kommune. Grunnen til variasjon er ofte at noen kommuner har høyere kostnader enn andre. En annen grunn kan være at kommunene i ulik grad dekker inn kostnadene gjennom gebyrer.

Menon Economics publiserte i januar en rapport som har analysert erfaringene fra sammenslåtte kommuner. Alle kommunene rapporterer at tjenestetilbudet til innbyggerne er styrket, at de har fått større økonomisk robusthet, og at den faglige kompetansen er styrket. I sammenslåingsåret fikk administrasjonsutgiftene et «midlertidig hopp», for deretter å bli redusert. Kommunene i undersøkelsen ser «besparelser i kostnader i selve kommuneadministrasjonen som blant de fremste gevinstene i kommunesammenslåingen».

Jeg mener kommunereformen var en riktig og nødvendig reform, og at det fortsatt er behov for kommunesammenslåinger.

#### **SPØRSMÅL NR. 2737**

**Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski**

**Besvart 2. oktober 2020 av finansminister Jan Tore Sanner**

#### **Spørsmål:**

Dersom formuesskatten fjernes, hvor mye vil innbetalt skatt reduseres i året i kroner for den desilen med høyest

formue i Norge, for den persentilen med høyest formue i Norge, og for den promilleandelen med høyest formue

i Norge, og hva vil medianreduksjonen i innbetalt skatt være innad i de respektive gruppene?

**Svar:**

La meg først understreke at regjeringens mål nedfelt i Granvoldenplattformen er:

«Fortsette nedtrapping i formuesskatten for arbeidende kapital.»

Spørsmålet som er stilt, er derfor ikke i tråd med regjeringens målsetting.

For den tidelen av befolkningen med høyest beregnet nettoformue anslås at innbetalt skatt vil reduseres med om lag 14,1 mrd. kroner samlet for gruppen. For den hundredelen av befolkningen med høyest beregnet nettofor-

mue anslås at innbetalt skatt reduseres med om lag 9,5 mrd. kroner samlet for gruppen.

For den tusendelen av befolkningen med høyest beregnet nettoformue<sup>1</sup> anslås at innbetalt skatt reduseres med om lag 5,3 mrd. kroner samlet for gruppen.

Departementet har dessverre ikke tilgjengelig informasjon som viser reduksjonen i innbetalt skatt for medianen i de respektive gruppene.

Beregningene for personer er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2018. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2020. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

**SPØRSMÅL NR. 2738**

**Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge**

**Besvart 28. september 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen**

**Spørsmål:**

Er statsråden så positiv til tiltaket arbeidsforberedende trening (AFT) at han vil gi klare signaler til NAV på fylkesnivå, som er utøvende ledd, om at tildelte plasser i AFT tiltaket ikke skal trekkes ned?

**BEGRUNNELSE:**

Arbeidsforberedende trening (AFT) er et tilbud til de som har fått arbeidsevnen nedsatt og som har behov for arbeidsrettet bistand for å komme i arbeid. Dette er et viktig tilbud for å følge arbeidslinja, som innebærer at velferds-systemet skal stimulere folk til å arbeide framfor å leve på trygd eller sosialhjelp.

Bedrifter som er forhåndsgodkjente til å gjennomføre blant annet AFT opplever at NAV kutter i AFT-tilbudet selv om tiltaket har lange søkerlister og gode formidlingsresultater. En rapport fra Proba Samfunnsanalyse fra juni 2020 viser at når NAV selv følger opp jobbsøkere, koster det 36 prosent mer enn når oppgaven settes ut til eksterne tiltaksarrangører. Evalueringen viser at mye av forskjellen

i resultater mellom Navs interne tiltak og oppfølgingstiltaket som er kjøpt inn fra eksterne, kan forklares ved at deltakergruppene er forskjellige, da Nav har en målgruppe som er nærmere arbeidslivet. Forskjellen i resultater henger blant annet sammen med ulike bruk av virkemidler, blant annet ved at Nav gjør mer bruk av lønnstilskudd, i følge Bransjeforeningen Arbeid & Inkludering i NHO Service og Handel. På like vilkår får eksterne leverandører minst like gode resultater som NAV, i følge bransjeforeningen. Det må et politisk signal til for å sikre at NAV ikke kutter i AFT-tilbudet.

**Svar:**

Arbeidsforberedende trening (AFT) er et viktig tilbud for personer med nedsatt arbeidsevne som har behov for arbeidsrettet bistand for å komme i arbeid. Antall deltakere på tiltaket AFT har økt de senere år.

Proba Samfunnsanalyse AS har gjennomført en evaluering som bl.a. viser at NAVs utvidete oppfølging i egen regi har noe bedre resultater enn anbudsbasert oppføl-

1 Beregnet nettoformue inkluderer brutto formuesverdier uten formelle verdsettelsesrabatter fratrukket gjeld.



gingstiltak, men er vesentlig dyrere. AFT er imidlertid ikke et tiltak som alternativt tilbys av NAV i egen regi og var ikke en del av denne evalueringen.

Arbeids- og velferdsetaten har en bred tiltaksportefølge. Personer med nedsatt arbeidsevne har tilgang på hele spektret av arbeidsmarkedstiltak. Det er Arbeids- og velferdsdirektoratet som fordeler den vedtatte budsjettammen mellom fylkene. Valg av arbeidsmarkedstiltak er delegert til Arbeids- og velferdsetaten og gjøres ut fra en lokal vurdering av arbeidsmarkedet og den enkeltes behov. Dette er i tråd med Stortingsmelding nr. 33 NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet (2015-2016) som la opp til

økt myndighet og handlefrihet for NAV-kontorene. Dette var en tillitsreform som desentraliserte makt fra Oslo til regionale NAV. For å legge bedre til rette for at NAV-kontoret kan velge tiltak basert på individuelle behov la stortingsmeldingen opp til at aktivitetsstyring av etatens tiltaksgjennomføring tones ned og at det i stedet bør legges vekt på kvaliteten i tiltakene og resultatene for arbeidssøkerne. Denne tilnærmingen er fulgt opp i senere statsbudsjett som ligger til grunn for utforming av styringssignaler og føringer i tildelingsbrev. Dette er også mitt utgangspunkt i den videre styringsdialogen med Arbeids- og velferdsetaten.

## SPØRSMÅL NR. 2739

**Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken**

**Besvart 29. september 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen**

### **Spørsmål:**

Hvilken løsning ser statsråden for seg for de enkeltmenneskene og familiene som rammes av å helt eller delvis tape feriepengeopptjening i 2020, og som ikke er motakere av dagpenger når ferien kommer i 2021, og hvor mange anslår statsråden at dette vil gjelde?

### **BEGRUNNELSE:**

Arbeidssøkere som mottok dagpenger i mer enn åtte uker i løpet av et år, hadde rett til ferietillegg frem til regjeringen fjernet ordningen i 2015. Over 400 000 mennesker har gjennom koronakrisa vært helt eller delvis ledig. Når ferien kommer i 2021 vil mottakere av dagpenger ikke få feriepenge, mens de som har kommet tilbake i arbeid etter permittering vil få mindre feriepenge som følge av mindre lønnsinntekter i 2020. Personer som har hatt dagpenger i 2020, men som kommer tilbake i jobb neste år, vil ikke ha rett på feriepenge som følge av regjeringens fjerning av ordningen.

Det fremkommer i en artikkel i FriFagbevegelse 21. september at statsråden mener om lag 50 000 vil kunne få avvike ferie med dagpenger med neste år. Anslaget bygger på forutsetninger om antall dagpengemottakere neste år, erfaringstall for varighet på stønadperioder og forholdet mellom gjennomsnittsbeholdning og enkeltmottakere, fordi det er langt flere enkeltpersoner som mottar dagpenger i løpet av et år enn gjennomsnittsbeholdningen av mottakere. Dette betyr at mange som har vært permittert, men er tilbake i arbeid, vil få mindre å leve av i 2021. Det-

te kan også medføre at personer som får muligheten til å komme tilbake i jobb, ikke motiveres til dette fordi de vil tape inntekt i ferien neste år.

### **Svar:**

Arbeidssøkere som hadde mottatt dagpenger i mer enn åtte uker i løpet av et kalenderår, fikk tidligere rett til et ferietillegg til dagpengene. Ferietillegget tilsvarte 9,5 prosent av brutto utbetalte dagpenger i løpet av foregående kalenderår, og ble utbetalt i månedsskiftet januar/februar året etter opptjening. Dette ferietillegget ble utbetalt helt uavhengig av om stønadsmottakeren tok ut ferie, og om dagpengeperioden var avsluttet på tidspunktet for utbetaling.

Ferietillegget ble avvirket med virkning fra 1. januar 2015. Det ble i stedet, fra 2016, innført en rett for langtidsledige til å motta dagpenger i forbindelse med feriefravær. En dagpengemottaker som har mottatt dagpenger i 52 uker eller mer, vil dermed fritas fra kravet om å være reell arbeidssøker i inntil fire uker mens han eller hun tar ferie, og vil få dagpenger utbetalt under ferieavviklingen. Dette legger til rette for at langtidsledige kan ta seg råd til å ha ferie, og er dermed en mer treffsikker ordning enn det tidligere ferietillegget.

Jeg mener at det er riktig prioritering av trygdemidlene å gi denne ekstra utbetalingen til langtidsledige på dagpenger, fremfor å utbetale dagpenger til personer som allerede er tilbake i arbeidslivet og får utbetalt lønn.

Det tidligere ferietillegget på dagpenger, må ikke forveksles med feriepenger som gis etter ferieloven. Feriepenger skal erstatte arbeidstakers lønn under ferien, og de opptjenes året før de blir utbetalt. Arbeidstakeren plikter ikke å avvikle de feriedagene som vedkommende ikke får feriepenger for, for eksempel som følge av at vedkommende ikke har vært i jobb hele året eller har tatt utdanning

i deler av året. Konsekvensen av ikke å ha arbeidet hele året, vil således ikke stille seg annerledes for en arbeidstaker som har vært permittert eller arbeidsløs deler av 2020 enn for alle andre arbeidstakere som av ulike årsaker bare har jobbet i deler av året.

Vi har ikke grunnlag for å gi noe anslag på det som etterlyses i siste del av spørsmålet.

## SPØRSMÅL NR. 2740

**Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell**

**Besvart 1. oktober 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn**

### **Spørsmål:**

I Norge er fire bedrifter pålagt utslippsløyve for små forbrenningsovner, mens det store flertallet ikke er det. EU og Norge har generelt unntak for små ovner under 1MW. ITAB Industrier i Trøndelag har dessuten fått inndratt sitt løyve, som betyr at de må transportere trekappavfall til Trondheim. Det gir store merkostnader og truer arbeidsplasser ved bedriftene. Miljøeffekten vil være minimal da transporten alene gir store miljøutslipp. Bedriftene har bedt om å få slippe kravet om utslippsløyve.

Hva vil statsråden gjøre med saken?

### **BEGRUNNELSE:**

Norsk Industri og bedriften ITAB Industrier i Stadsbygd, Trøndelag, har sammen med bedriftene Ekornes, Langlo og Brunstad i Møre og Romsdal bedt om å få omgjort kravet om utslippsløyve for sine forbrenningsanlegg/ovner. I disse fire sakene er bedriftene blitt pålagt utslippsløyve for sine små forbrenningsovner. Anleggene eller ovnene er under 1 MW i innfyringskapasitet, som det er gitt generelt unntak for i forskriften, og ingen andre trearbeidende bedrifter i Norge har blitt pålagt det samme. Heller ikke i våre naboland Sverige eller Danmark pålegges slike små ovner slike krav.

For ITAB Industrier er alternativet enten å transportere avfallet inn til Trondheim, eller enda verre at produksjonen med 100 ansatte legges ned. Transportalternativet innebærer frakt av 200 tonn treavfall ca. 80 km hver tur, pluss en kostbar ferge, som gir et enda større negativt miljøfotavtrykk enn å brenne det i fyringsanlegget bedriften har. Andre steder i landet honoreres praksisen med å brenne eget kapp og varme opp egen fabrikk og boliger/andre hus i nærheten, viser her til Moelven Industrier ASA som nylig fikk EMIL-prisen.

Kappet som ITAB Industrier og andre trearbeidende bedrifter brenner i egne ovner er rent trevirke og plater av MDF, finér og spon. Kravene til innhold i disse platene har dessuten blitt strengere de siste tiårene, og utslippene er meget små. De fleste ovnene brukes også bare i perioder. Transporten på lastebil antas å ha et større miljøfotavtrykk enn brenning i egen fabrikk. Det samme gjelder også for de tre fabrikkene i Møre og Romsdal.

Dessuten betyr dette en betydelig tilleggskostnad for bedriften knyttet til transport, kjøp av alternativ energi til oppvarming fabrikken og at anlegget til ITAB Industrier (kjøpt inn nytt i 2017) står ubenyttet, men koster bedriften renter og avdrag.

Det som bedriftene brenner er dessuten renere enn for 10 år siden, og slik forbrenning er ellers sett på som positivt rundt i landet. Det er en urimelig forskjellsbehandling at ITAB Industrier i Trøndelag, Ekornes, Langlo og Brunstad i Møre og Romsdal, pålegges utslippsløyve for sine små fyringsanlegg.

Det som bedriftene brenner er dessuten renere enn for 10 år siden, og slik forbrenning er ellers sett på som positivt rundt i landet.

### **Svar:**

Utgangspunktet etter forureiningslova er at forureining er forbudt med mindre ein har en utslippsløyve eller forureining er tillatt på anna grunnlag. Det er forureiningsstyresmaktene som vurderer om det er behov for å stille krav for å hindre forureining ved ei verksemd, og i så fall kva krav som skal stillast etter forureiningslova. Det at bedriftene ikkje tidlegare har hatt utslippsløyve er ikkje noko som tilsier at dei ikkje skal ha utslippskrav no, dersom ei konkret vurdering av ulempene ved forureining ved verksemda tilseier det.

Eg er oppteken av at desse sakene skal likebehandles mellom de ulike fylkesmennene. For å bidra til det har Miljødirektoratet igangsett eit arbeid med å kartlegge kor mange slike bedrifter som finst og kva teknologiar som blir brukte.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har kravd utsleppsløyve for tre møbelbedrifter som tidlegare ikkje har hatt det. Fylkesmannen i Møre og Romsdal har hatt særleg merksemd mot møbelbedrifter sidan dei har mange slike i fylket. I Trøndelag er det òg ei bedrift med forbrenningsanlegg under 1MW som etter ei klagesak fekk trekt utsleppsløyvet sitt av Miljødirektoratet.

Felles for desse bedriftene er at dei brenn avkapp frå eiga verksemd. Avkappet består av ei blanding av reint trevirke og treavfall som inneheld forureiningar, slik som sponplater, laminatplater og finér. Desse typane treavfall inneheld betydelege mengder lim, plast og liknande, og blir dermed ikkje rekna som reint trevirke. Forbrenning av slikt treavfall i enkle anlegg kan føre til utslepp av stoff i slike mengder at dei må regulerast. Små forbrenningsanlegg opererer ofte ved lågare forbrenningstemperaturar og nyttar enklare renseteknologiar. Det er derfor viktig å sørge for at materialet som forbrennes ikkje inneheld forureiningar som anlegget ikkje er i stand til å destruere.

## SPØRSMÅL NR. 2741

**Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen**

**Besvart 2. oktober 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide**

### **Spørsmål:**

Når vil det foreligge forslag til reguleringsplan og prosjektering for Eigerøy bru?

### **BEGRUNNELSE:**

Undertegnede har, gjentatte ganger, stilt spørsmål om når Eigerøy bru vil bli oppgradert til ei bru som vil kunne fungere som det forventes av ei moderne bru. I svar på et spørsmål fra meg, besvart den 19. november 2019 svarer statsråd Dale at "Ifølge Statens vegvesen er det gjennomført eit forprosjekt for brua i 2019. Deretter skal det utarbeidast reguleringsplan. Det er lagt opp til å starte arbeidet med reguleringsplan i 2020."

Statens vegvesen (SVV) har foretatt en mulighetsstudie med ulike brutyper, men ifølge lokale politikere er det nå bom stopp i arbeidet. Reguleringsplan og prosjektering skulle gå parallelt, ifølge det SVV har informert ordføreren i kommunen om tidligere. Når ordfører nå henvender seg til SVV, vet de ikke en gang hvem som er prosjektleder. Nå hersker det oppgitthet i både det politiske miljøet, kommunen og næringslivet. I innstilling 13S-2019-2020, skriver komiteen en felles merknad som lyder:

"Eigerøy bru

Komiteen vil peke på problemene som Egersund-samfunnet opplever med Eigerøy bru, som er gammel og underdimensjonert, og hvor ferdselen de siste årene er underlagt vektrestriksjoner. Situasjonen innebærer begrensninger for næringslivet

og arbeidslivet i et samfunn som allerede er preget av omstillingsprosesser.

Komiteen vil påpeke viktigheten av å prioritere bruarbeidet for å sikre nødvendig næringsutvikling og ferdsel på kort og lang sikt."

Det er med andre ord tverrpolitisk enighet i Stortinget om at dette arbeidet må prioriteres. Mange lurer nå på hvordan arbeidet med brua prioriteres!

### **Svar:**

Eg har fått opplyst frå Statens vegvesen at det er utført forprosjekt for Eigarøy bru. Seinast oppdaterte kostnadsvurdering av forprosjektet er gjort i juni 2020. Reguleringsplanarbeidet er ikkje starta opp. Vidare framdrift i prosjektet vil bli vurdert i arbeidet med Nasjonal transportplan.

**SPØRSMÅL NR. 2742****Innlevert 23. september 2020 av stortingsrepresentant Kari Kjønaas Kjos****Besvart 30. september 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener statsråden at det er forsvarlig at Oslo kommune utsetter 2-årskontrollen for barn, sett hen til hvordan sårbare barn har lidd under koronapandemien?

**BEGRUNNELSE:**

Undertegnede har den siste tiden blitt gjort kjent med at Oslo kommune utsetter 2-årskontrollen for barn, og gir foreldre beskjed om at neste innkalling til helsestasjonen blir ved 4-årskontroll. Dette skjer etter flere måneder med strenge smitteverntiltak, som har hatt store konsekvenser for sårbare barn. Mange små barn har måttet leve periodevis i isolasjon i utrygge hjem, og Folkehelseinstituttet har i rapporter slått fast at koronatiltakene har hatt store negative konsekvenser for tjenestetilbudet til sårbare barn. Mange barn har ikke fått det tilbudet de har rett på, og koronatiltakene har således representert et betydelig inngripen i barns rett til helsehjelp. Dette har eksempelvis Barneombudet vært sterkt kritisk til. Gjennomføring av 2-årskontrollen vil således være svært viktig for å kunne fange opp tilfeller der små barn ikke har det bra, og sette i verk tiltak for å sørge for at de barna som har lidd de siste månedene får den hjelp de har krav på.

Til tross for at det er å forvente at vi må leve med strenge koronatiltak i lang tid fremover, er likevel store deler av samfunnet nå åpnet opp, og smittevernveilederne er utarbeidet for at viktige tjenestetilbud skal kunne opprettholdes også under koronapandemien. Det er vanskelig å forstå hvorfor Oslo kommune da velger å utsette 2-årskontrollen for barn, og risikere at barn som allerede har opplevd store negative konsekvenser lider ytterligere.

**Svar:**

Pandemien medførte at mange helse- og omsorgstjenester fikk redusert åpningstid eller ble stengt. Dette gir utfordringer og økt risiko for mange grupper, blant annet sårbare og utsatte barn og unge.

Mange av de som var sårbare fra før, har også blitt mer sårbare i denne tiden. Det er viktig at helse- og omsorgstjenestene fortsetter sitt arbeid med å ivareta disse gruppene og alle andre med behov for helse- og omsorgstjenester.

Barn har etter pasient- og brukerrettighetsloven rett til nødvendig helsehjelp. Det er regulert en særskilt rett til helsekontroll i den kommunen barnet bor eller midlertidig oppholder seg. Kommunen har etter helse- og om-

sorgstjenesteloven en klar plikt til å sørge for et forsvarlig helsestasjons- og skolehelsetjenestetilbud i kommunen. Kommunens plikt er nærmere regulert i forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Det er utarbeidet faglige retningslinjer om hvordan kommunene bør oppfylle plikten. Det er verdt å merke seg at 2 års kontrollen er gitt som en sterk anbefaling.

Jeg har bedt Helsedirektoratet om å bidra til å sikre at kommunene ivaretar behovet for helse- og omsorgstjenester under pandemien. I revidert nasjonalbudsjett bevilget Stortinget 50 mill. kroner til kommunenes arbeid overfor særlig utsatte grupper under pandemien. Det ble gjort for å særlig sørge for at tilbud som i dag er stengt eller redusert, kan komme tilbake i en mer normalsituasjon. For å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten har også Stortinget i RNB bevilget 75 mill. kroner som skal bidra til økt tilgjengelighet i denne tjenesten.

Etter beslutning i regjeringen er det nedsatt en arbeidsgruppe som ser på tjenestetilbudet til sårbare barn og unge. Gruppen er ledet av Barne- og familiedirektoratet med medlemmer fra Helsedirektoratet, Undervisningsdirektoratet, FHI, IMDi, POD og Sekretariatet for krisesentre.

Gruppen rapporterer blant annet på aktiviteten i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Rapportene fra gruppen viser at en del av årsaken til redusert aktivitet i blant annet helsestasjon- og skolehelsetjenesten er at personell er omdisponert til andre oppgaver i forbindelse med covid-19.

For å bidra til å gjenopprette eller opprettholde normal drift der dette er mulig og forsvarlig gitt smittevernstiltak, har jeg gitt Helsedirektoratet i oppdrag å sende brev til landets kommuner og RHFene. I brevet minnes det om at gjeldende lov og regelverk legger til rette for at ansvarlig for tjenestene foretar en vurdering av nødvendighet før både omdisponering av personell og iverksettelse av kontaktreduserende smittevernstiltak som går lengre enn det offisielle smittevernråd tilsier. Anbefalingen fra Helsedirektoratet er at i faser med kontroll på smitten så skal kommunene ha så normal drift av tjenestene som mulig. Dette omfatter også helsestasjons- og skolehelsetjenesten. På direktoratets hjemmeside er det publisert en klar anbefaling om at ordinært anbefalt program i tråd med Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten bør gjennomføres. Dette inkluderer to-års kontrollen.

For blant annet å begrense omdisponering av helsepersonell sendte jeg, sammen med kommunal- og moderniseringsministeren, brev til landets ordførere 4. september. I brevet ble det understreket at helsepersonelloven legger til rette for å benytte annet personell enn helsepersonell forutsatt at det gis nødvendig opplæring og veiledning i arbeidet med TISK-strategien (testing, isolering, sporing og karantenering) i kommunene. Viktigheten av at kommunene verner tjenestene til særlig sårbare grupper, blant annet sårbare barn og unge ble påpekt. Videre ble det fremhevet at helsesykepleiere som jobber i helsestasjon og skolehelsetjeneste ikke må omdisponeres til arbeid med TISK. Regjeringen tar sikte på å dekke alle nødvendige kostnader i kommunesektoren med oppføl-

gingen av TISK-strategien og særskilte smittevernstiltak i 2020 og 2021. Det vil bli vurdert særskilt kompensasjon til kommuner som har hatt store ekstrautgifter som følge av lokale virusutbrudd.

Jeg er opptatt av at barn som trenger eller kan komme til å trenge hjelp, også fra andre instanser som for eksempel barneverntjenesten, fanges opp raskt og at de får hjelp i tide. For barn i slike situasjoner kan tilbudet fra helses- stasjons- og skolehelsetjenesten være avgjørende. Jeg har derfor gitt sterke og klare føringer til kommunene om at tilbudet ved helse-stasjons- og skolehelsetjenesten skal, så langt det er mulig, ikke reduseres. Jeg vil på det sterkeste oppfordre kommunene til å følge disse føringene.

## SPØRSMÅL NR. 2743

**Innlevert 24. september 2020 av stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg**

**Besvart 2. oktober 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup**

### **Spørsmål:**

Står statsråd Astrup bak sine uttalelser i svaret på spørsmål 1603, datert 22.05.20 om at private grunneiere kan få behandlet reguleringsplan, innenfor planområdet til statlig reguleringsplan på Evenes flyplass?

### **BEGRUNNELSE:**

Jeg legger her til grunn at statsråden i sitt svar den 22.05.20 ikke bare mente at private kan fremme reguleringsplan, men også få behandlet forslag til reguleringsplan og at et eventuelt vedtak i kommunen vil bli bindende for de private eiendommene.

Saken gjelder statlig reguleringsplan på Evenes flyplass og spørsmål om kommunens ønsker om utvikling på privat eiendom blir ivaretatt av Forsvaret i reguleringsprosessen.

I forbindelse bygging av nye Evenes flystasjon som fremskutt base for kampfly og base for maritime patruljefly har Forsvarsbygg satt i gang statlig reguleringsplan. I arbeidet med å regulere flyplassområdet for militært område og sivilt luftfartsområde, er planområdet også utvidet til å gjelde noen få private eiendommer.

I spørsmål nr. 1063 (2020) stilte undertegnede spørsmål til statsråd Astrup om private aktører og lokaldemokratiet blir overkjørt av Forsvaret i denne prosessen. Statsråd Astrup svarte den 22. mai 2020 følgende om dette:

«Når det gjelder forholdet til private aktører, så legger ikke det pågående arbeidet med den statlige reguleringsplanen begrensinger på at private kan fremme reguleringsplanforslag for sine arealer. Jeg legger til grunn at arbeid med nye planer for utbygging innenfor den statlige reguleringsplanen skjer i dialog med Forsvaret.»

Forsvarsbygg har nå sendt forslag til statlig reguleringsplan til Kommunal og moderniseringsdepartementet (KMD). I dette forslaget er følgende omtale av private eiendommer i tatt inn i planbeskrivelsen:

«Forsvaret gjennomfører tiltak som sikrer at utbygging for sivil næringsvirksomhet innenfor det planlagte regulerte området ikke tillates, men at en ny vurdering kan gjøres når byggeprosesser for Forsvarets virksomhet på Evenes flystasjon er ferdigstilt.»

I reguleringsbestemmelsene og plankartet er det innført bestemmelser som låser situasjonen til dagens bruk, uten mulighet for kommunen til å vedta juridisk bindende reguleringsplan på de private eiendommene innenfor statlig reguleringsplanområdet.

Det er unødvendig av Forsvaret å låse fremtidig utvikling på en privat eiendom som er viktig for utviklingen av Evenes flyplass som er svært viktig for hele regionen. Det er også unødvendig siden det kan settes krav i reguleringsbestemmelsene om at fremtidige reguleringsplaner må ivareta Forsvarets hensyn til sikkerhet, og i tillegg vil jo Forsvaret ha innsigelsesrett mot reguleringsplanen der-

som Forsvaret mener den ikke ivaretar nasjonale interesser.

**Svar:**

Enhver har rett til å fremme et forslag til detaljregulering, slik det går fram av plan- og bygningsloven § 12-3. Det er opp til kommunen, som lokal planmyndighet, å avgjøre om de vil gå videre med behandling av planforslaget. Den statlige reguleringsplanen for Evenes flystasjon, Harstad/Narvik lufthavn begrenser derfor ikke private aktørers mulighet til senere å fremme forslag til detaljregulering innenfor området til den statlige planen. Hvis kommunen velger å gå videre med en behandling av forslaget, skal Forsvarsbygg delta i planleggingen på vanlig måte etter § 3-2 i plan og bygningsloven. I bestemmelsene til den stat-

lige reguleringsplanen jeg har til behandling, er det også et krav om at det må opprettes tidlig dialog med Forsvarsbygg om alle søknadspliktige tiltak i det aktuelle området.

Regjeringen har lagt til grunn at Evenes flystasjon skal være en beskyttet base, da den både skal romme nasjonal og internasjonal militær virksomhet. Det vil derfor være vurderinger av hvilke tiltak som kan gjennomføres og samtidig ivareta sikkerheten til våre egne og allierte styrker. Tidlig dialog for å unngå unødige misforståelser og langvarige omkamper om detaljplanlegging er derfor viktig. De private arealene inngår i planen for at Forsvaret skal kunne ha kontroll over at eventuelle tiltak som foreslås i en reguleringsplan, ikke medfører økt risiko for virksomheten på den militære flystasjonen. Dette gjenspeiles i den nevnte bestemmelsen til planen.

**SPØRSMÅL NR. 2744**

**Innlevert 24. september 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås**

**Besvart 2. oktober 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim**

**Spørsmål:**

Hva koster praksis? I NOKUTs beregninger i "Kvalitet i praksis – utfordringer og muligheter" står det «Flere undervisere melder at det settes av færre ressurser enn det de anser som nødvendig for å drive en forsvarlig praksis».

Det store spørsmålet er egentlig hva koster det per dag hvor f.eks. en lærerstudent er i praksis, og er det tatt høyde for kostnadene til praksis i finansieringen?

**BEGRUNNELSE:**

Kvalitet i praksis. For studentene betyr hver dag i praksis mye. En god praksisopplevelse blir det snakket om, den trykker studenten i sitt valg av utdanning og bidrar til at ferdige kandidater søker på ledige jobber. Historier om dårlige praksisopplevelser sprer seg fort og kan gi hele tjenestemråder dårlig ry.

Gjennom prosjektet «Operasjon praksis» har NOKUT levert en rekke rapporter som gir en god oppsummering av velkjente og godt dokumenterte utfordringer knyttet til kvalitet i praksisstudiene

En av de tingene som likevel helt tydelig kommer frem er at underviserne melder at det settes av færre ressurser enn det de anser som nødvendig for å drive en forsvarlig praksis.

Dag Rune Olsen i Universitets og høyskolerådet har gjort dette regnestykket:

«La oss anta at en rimelig pris for tid brukt på et tjenestested til administrasjon og veiledning av en student i praksis, er 500 kroner per dag.»

Hvis dette er et reelt tall har Pedagogstudentene prøvd å gjøre noen beregninger på hvilke konsekvenserpraksisutgiftene i lærerutdanningene for barnehage og skole har for finansieringen av disse utdanningene.

For eksempel: Barnehagelærerutdanningen ligger i dag i finansieringskategori E som gir 40 150 kr i studiepoengtildeling pr. student i året. I barnehagelærerutdanningen skal man ha 100 dager praksis fordelt over 3 år. Dersom man legger til grunn av en dag i praksis koster 500 kr pr. student, vil praksisutgiftene utgjøre 16 667 kr, noe som gjør at de reelle rammene som er igjen, kun er 23 483 kr. Det betyr at barnehagelærerutdanningen i dag finansieres lavere enn kategori F, den laveste finansieringskategorien.

Gjør man tilsvarende regnestykke for de andre lærerutdanningene, ser man at praksisutgiftene til alle lærerutdanningene gjør at de reelt sett har en finansiering som ligger minst en finansieringskategori lavere enn den de er plassert i. For eksempel går grunnskolelærerutdanningene på masternivå fra kategori D til E, og praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) går fra kategori D til F.

NOKUT konkluderer med at praksis er en ressurskrevende læringsform for både UH-institusjonene og praksisfeltet. UH-institusjonene har behov for stor innsats i form av både arbeidskraft og økonomi for å sikre samarbeid med arbeidslivet, studentenes økonomiske og materielle behov i praksis, god oppfølging, kvalitetssikring av veiledning osv.

I profesjonsutdanninger som lærerutdanningene er praksis et bærende, men også kostbart element. Det er nødvendig å få oversikt over praksisutgiftene for å vurdere hvorvidt utdanningene har tilstrekkelige økonomiske rammer for å kunne tilby både utdanning og praksis med tilstrekkelig kvalitet, slik at studentene oppnår nødvendig læringsutbytte.

### **Svar:**

Praksis kan defineres som en læringsaktivitet der studenter for korte eller lengre perioder er utplassert i en virksomhet, og er en studentaktiv læringsform som tradisjonelt har vært mest utbredt innen profesjonsutdanninger, men som er i ferd med å bli mer utbredt også i andre utdanninger. For profesjonsutdanningene utgjør praktisk kunnskap og ferdigheter en sentral del av det læringsutbyttet studentene skal oppnå i løpet av utdanningene. Våren 2021 skal regjeringen legge frem en stortingsmelding om arbeidslivsrelevans hvor praksis kommer til å bli et tema. Både hvordan vi kan sikre flere og bedre praksisplasser til de utdanningene som har krav om det i dag, men også hvordan vi kan sørge for at flere studenter ved studier som ikke nødvendigvis har praksisstilbud i dag kan få en større tilknytning til arbeidslivet underveis i studiene.

Flere undersøkelser viser at både utdanningsinstitusjoner og arbeidsgivere anser økt bruk av praksis som viktig for å styrke arbeidslivsrelevansen i høyere utdanning. Tilbakemeldinger viser også at studenter som har hatt praksisopphold i eksterne virksomheter, opplever dette som en verdifull læringsarena. Samtidig er det bred enighet om at praksis er en krevende læringsform med mange kvalitetsutfordringer, og at en rekke hensyn må ivaretas for å sikre et godt læringsutbytte for studentene.

Universiteter og høyskoler har i utgangspunktet stor frihet til å definere, organisere og tilpasse praksisstudier etter egne behov. Hvordan praksisopphold organiseres, varierer derfor fra institusjon til institusjon og fra et studieprogram til et annet. Studier viser blant annet at det er store ulikheter i hvordan studentene forberedes, veiledes og følges opp før, under og etter et praksisopphold. I tillegg kan både lengden på praksisen og antall praksisopphold variere fra et studieprogram til et annet. Ulik organisering gjenspeiler til en viss grad at ulike utdanninger har ulike formål, men også ulike formelle krav til praksis som læringsarena. Et hovedskille går mellom obligatorisk (forskriftsfestet) og frivillig praksis.

Universitetene og høyskolene mottar pengene fra Kunnskapsdepartementet som én samlet rammetildeling, og institusjonene har stort handlingsrom til å selv disponere ressursene for å nå de overordnede målene som er satt for virksomheten. Departementet gir ikke føringer for hvor mye som skal brukes på ulike utdanninger, eller for kostnadsfordelingen mellom teori- og praksisstudier. Rambøll Management kartla i 2007, på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, praksis i førskolelærerutdanningen, allmennlærerutdanningen og praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). De faktiske kostnadene til praksis varierer og avhenger av organisering av praksisstudiene. Rapporten «Hva koster en student? En kostnadskartlegging av universiteter og høyskoler» (NIFU-rapport 2014:52) viser at det er stor variasjon i kostnadene mellom ulike institusjoner innenfor samme utdanning. Styret ved institusjonene har ansvar for hvordan ressursene disponeres, og for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet. Jeg ser derfor ikke grunn for å kreve rapportering fra institusjonene om de detaljerte kostnadene innenfor hver enkelt utdanning.

Innplasseringen av studieprogram i ulike finansieringskategorier bestemmer ikke hvor mye lærestedene skal bruke per student. Finansieringskategoriene brukes når departementet tildeler midler til utdanningskapasitet, og i den resultatbaserte uttellingen som følge av produksjon av studiepoeng og flere uteksaminerte kandidater. Ved innføringen av finansieringskategoriene, jamfør St.prp. nr. 1 (2001–2002), ble det tatt hensyn til hvordan studiene i gjennomsnitt var ressurskrevende i ulik grad både i form av infrastruktur og personell. Dette gjaldt blant annet grad av individuell veiledning, bruk av laboratoriepersonell og praksisundervisning. Utdanninger med praksisstudier er dermed innplassert i en høyere kategori enn teorifag. Det er viktig å understreke at finansieringssystemet som departementet bruker er ment for bruk på makronivå og ikke på mikronivå internt ved hver enkelt institusjon.

Uavhengig av utdanning forventer Kunnskapsdepartementet at utdanningsinstitusjoner og virksomheter som tar imot praksisstudenter samarbeider tett om studentenes læring, med sikte på å utvikle flere og bedre praksisstilbud tilpasset de respektive studiers egenart. Dette forutsetter god dialog om partenes ansvar, roller og behov og en gjensidig forståelse av hva som er formålet med praksisen, hva studentene skal lære, og hvordan de skal lære dette. Universiteter og høyskoler nedlegger en stor innsats i form av både arbeidskraft og økonomi for å sikre samarbeid med arbeidslivet, samt god oppfølging, veiledning og kvalitetssikring av praksisstudier.

## SPØRSMÅL NR. 2745

Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 30. september 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

**Spørsmål:**

Hva vil regjeringen gjøre for at flere skal få mulighet til å bli gjenforent til kjærester, ektefeller og familiemedlemmer under koronapandemien - og kan statsråden avklare hvilket departement som har ansvaret for disse avklaringene?

**BEGRUNNELSE:**

10. juli åpnet regjeringen opp for kjærester og familiemedlemmer til nordmenn fikk komme på besøk til Norge, men fortsatt er det mange som er rammet av ulike problemstillinger og hindringer. Frustrasjonen og savnet er svært stort for disse menneskene og familiene som ønsker å bli gjenforent med sine kjærester og familier.

Det er en rekke eksempler på familier som fortsatt ikke får anledning til å treffes, og jeg lister opp en del av de eksemplene jeg har blitt gjort kjent med:

- Foreldre til barn over 21 år og besteforeldre fra 3. land kan fortsatt ikke komme til Norge.
- Familier som er bosatt i utlandet i jobbsammenheng, får ikke reise samlet hjem til Norge hvis en av ektefellene/foreldrene har utenlandsk statsborgerskap (3. land) selv om barna og den andre forelderen har norsk statsborgerskap.
- Kjærester fra utlandet får ikke ha med seg sine barn ved besøk til Norge fordi "kjæresteskjemaet" mangler avkryssingsboks for barn.
- Kjærester fra visumpliktige land får ikke innreisevisum fordi samarbeidsavtaler med andre lands ambassader er sagt opp (VFS global kontorer).

Eksemplene over er ikke en uttømmende liste, men representerer begrensninger som mange er rammet av. Flere rapporter også om vanskelig dialog med myndighetene, der departementene peker på hverandre uten at noen tar ansvar. Justis- og beredskapsdepartementet peker på at helse- og omsorgsdepartementet er ansvarlige for smittevern, mens helse- og omsorgsdepartementet peker på at justis- og beredskapsdepartementet er ansvarlige for innreise. Disse familiene trenger at noen tar ansvaret nå.

**Svar:**

Regjeringen har iverksatt mange tiltak for å begrense spredningen av covid-19. I tillegg til de tiltakene som er iverksatt for å begrense spredningen i Norge, er det også viktig å begrense ytterligere overføring av viruset fra ut-

landet. Siden mars i år har det vært restriksjoner på innreise til Norge for utlendinger som ellers kan reise hit.

Regelverket om innreiserestriksjoner i forbindelse med koronasituasjonen vurderes fortløpende og har vært i stadig endring siden det ble innført. Ved denne vurderingen legges det selvfølgelig vekt på familiemedlemmers behov for kontakt med hverandre.

Blant annet ble det fra 15. juni gitt adgang til innreise for familiemedlemmer som skal flytte til Norge, både i og utenfor EØS, og fra 15. juli ble det åpnet for innreise for utlendinger som har følgende familierelasjon til en person bosatt i Norge: Ektefelle, registrert partner eller samboer, barn eller stebarn under 21 år til person bosatt i Norge, foreldre eller steforeldre til barn under 21 år bosatt i Norge, og etablert kjæresteforhold. For øvrig vil jeg nevne at det også kan gis rett til innreise dersom «særlige grunner tilsier det, slik som særskilt omsorgsansvar for personer i Norge eller andre sterke velferdshensyn». Justis- og beredskapsdepartementet har i G-21/2020 – Revidert rundskriv om ikrafttredelse av forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen gitt nærmere veiledning om regelverket om innreiserestriksjoner, herunder om unntak av «særlige grunner», jf. rundskrivet punkt 4.

Det er imidlertid en del steder praktiske utfordringer med å få fremmet søknad om oppholdstillatelse og visum. Søknadssentre i utlandet kan være stengt eller ha redusert kapasitet på grunn av smittevernhensyn. Avtaler om representasjon, der andre Schengen-land normalt tar imot visumsøknader for oss, er midlertidig satt ut av funksjon som følge av koronapandemien. Dette er forhold norske myndigheter har begrenset eller ingen mulighet til å påvirke. Av Norges 126 søknadssentre i utlandet er 111 helt eller delvis åpne pr. 21. september. Utenriksdepartementet har en løpende dialog med myndighetene i andre Schengen-land når det gjelder mulighetene for å behandle saker i representasjon og gjenoppta representasjons-samarbeidet på normal måte.

Regjeringen jobber hele tiden med å finne den riktige balansen mellom hensynet til smittevern og andre viktige samfunnshensyn. De ulike statsrådene bidrar med innspill knyttet til sitt ansvarsområde. Justis- og beredskapsdepartementet har som kjent det overordnede ansvaret for utlendingers adgang til riket, mens Helse- og omsorgsdepartementet er ansvarlig for smittevern og karantene-regelverk, men disse områdene må ses i sammenheng.

Jeg har stor forståelse for at de tiltakene som er innført, herunder innreiserestriksjonene, medfører vanskeligheter for dem det gjelder. Jeg håper vi snart kan lempe



på disse tiltakene. Dersom smittesituasjonen tillater det, vil det også fremover gradvis åpnes opp for innreise for

nye grupper utlendinger som i en normalsituasjon fyller vilkårene for innreise til Norge.

## SPØRSMÅL NR. 2746

**Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt**

**Besvart 5. oktober 2020 av næringsminister Iselin Nybø**

### **Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for prosessen rundt ansettelse av ny fiskeridirektør og hvorfor Statsråd Frank Bakke-Jensen (H) ikke sto oppført på søkerlisten for ny direktør for Fiskeridirektoratet, og kan statsråden bekrefte eller avkrefte om Bakke-Jensen søkte på stillingen før søknadsfristen gikk ut, og i så fall hvorfor ikke navnet fremkom på søkerlisten?

### **BEGRUNNELSE:**

Når søknadsfristen på stillingen som ny direktør for Fiskeridirektoratet gikk ut 2. juni var det 16 søkere til stillingen, og alle ingen av disse var unntatt offentligheten.

Det var flere interessante kandidater som hadde søkt på jobben på regulært vis, blant annet regiondirektør for Fiskeridirektoratet Siri Meling, som har vært omtalt som en favoritt. Når det da kommer en mann fra sidelinjen og kaprer jobben, uten å ha vært registrert på søkerlisten, kan man undres i hvilken grad søknadsprosessen har vært reell.

Flere har reagert på at Regjeringen utnevner ny fiskeridirektør som ikke har stått på den offentlig tilgjengelige søkerlisten. Det er oppsiktsvekkende, og man gjør seg sine tanker rundt ansettelsesprosessen når noen tilsynelatende har får denne toppjobben uten å søke på den. Det vil svekke tilliten til slike ansettelser og kan føre til at dyktige kandidater ikke ser hensikten å søke på slike toppstillinger i fremtiden.

### **Svar:**

Ansettelsesprosessen for ny fiskeridirektør har fulgt regler og rutiner for slike ansettelser i staten. Oppdatert søkerliste, etter at Frank Bakke-Jensen hadde søkt stillingen, ble riktig nok journalført noe sent. Innsyn i den oppdaterte søkerlisten ville imidlertid ikke medført at hans søknad ble kjent, idet hans navn var unntatt offentlighet. Nærings- og fiskeridepartementet fikk bistand fra rekrutteringsselskapet Amrop Delphi i prosessen.

Fiskeridirektøren er Fiskeridirektoratets øverste leder og åremålsbeskikkes av Kongen i statsråd for en periode på seks år av gangen. Den tidligere fiskeridirektøren ble beskikket for sitt andre åremål høsten 2014.

Åremålet ble offentlig utlyst og alle interessenter kunne søke og bli vurdert for stillingen. Frank Bakke-Jensen tok kontakt med statsministeren etter at han hadde fått en forespørsel om stillingen fra rekrutteringsbyrået. Han ønsket å vite om statsministeren hadde motforestillinger til at han som sittende statsråd søkte på en annen stilling. Hennes tilbakemelding var at det hadde hun ikke.

Frank Bakke-Jensen søkte stillingen 16. juni og ble ført på søkerlisten 19. juni. Også andre kandidater søkte stillingen etter at søknadsfristen gikk ut, etter å ha vært i dialog med rekrutteringsselskapet. Det er verken uvanlig eller ulovlig i denne type ansettelsesprosesser.

Alle som søkte ble ført på oppdatert søkerliste. Nærings- og fiskeridepartementet ga imidlertid Frank Bakke-Jensen unntak etter offentleglova § 25 andre ledd fra å stå på den offentlige søkerlisten for stillingen. Det er den offentlige søkerlisten allmennheten og media kan be om innsyn i. På den offentlige søkerlisten framgår han derfor kun som en mannlig søker til stillingen, og hans navn framkommer ikke.

Ved ansettelser i staten gjelder det såkalte kvalifikasjonsprinsippet i statsansatteloven § 3; den best kvalifiserte søkeren skal ansettes i ledig stilling. Ved vurderingen av hvem av søkerne som er best kvalifisert, skal det «... legges vekt på utdanning, erfaring og personlig egnethet, sammenholdt med kvalifikasjonskravene som er fastsatt i utlysingen». I likhet med et antall andre av de best kvalifiserte søkerne ble Bakke-Jensen testet, intervjuet og vurdert ut fra stillingskravene på vanlig måte, i flere runder. Etter denne prosessen ble Bakke-Jensen ansett som den best kvalifiserte søkeren til den utlyste stillingen som fiskeridirektør.

Departementet har gjennomført en ansettelsesprosess innenfor rammene for ansettelser i staten og forbedret saken for behandling i statsråd på vanlig måte. Saken ble fremmet i statsråd av meg 21. september 2020. Vedtak

om åremålsbeskikkelse av Frank Bakke-Jensen som fiskeridirektør for en periode på seks år ble truffet i samsvar med resolusjonens forslag til tilråding.

Fiskeridirektoratet er et viktig direktorat for gjennomføringen av departementets fiskeri- og havbrukspoli-

tikk og regjeringens havsatsing. Det har vært gjennomført en grundig ansettelsesprosess med ekstern bistand, for å finne den best kvalifiserte kandidaten til den viktige stillingen som leder for direktoratet.

## SPØRSMÅL NR. 2747

**Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal**

**Besvart 2. oktober 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen**

### **Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å bevare Den Gamle Krigsskolen i Tollbugaten som kulturminne, og sikre at det fremdeles kan bli brukt av Forsvaret?

### **BEGRUNNELSE:**

Den Gamle Krigsskole ble oppført ca. 1640 av kansler Jens Bjelke, og er et unikt, levende kulturminne, som har vært i aktiv bruk som Krigsskole i over 200 år. Bygget utgjør et viktig element i Kvadraturen, det eldste eksisterende strøket i Oslo, i symbiose med Akershus Festning.

Tollbugaten 10 er en av Oslos eldste bygninger. Den brukes av Krigsskolen, som er Norges eldste høyere utdanningsinstitusjon opprettet i 1750. Videre bruk til sitt opprinnelige formål er det beste vern. Dette dreier seg om ivaretagelse av kulturarven og historien. Forsvaret bruker betydelige beløp på leie av lokaler i Oslo-området, og har behov for bygningen. Den enkelte avdeling kan imidlertid ikke forventes å dekke de ekstraordinære kostnadene som følger med bevaringen av et slikt kulturminne. Bygningen er en sentral kulturbærer for det norske offiserskorpset, og et viktig sted for ivaretagelse av lederopplæring og historisk perspektiv.

Både bygningen og området er en særdeles viktig del av norsk kultur- og militærhistorie. Den nasjonale historien og kulturarven må bevares for kommende generasjoner, og er et offentlig ansvar.

### **Svar:**

Forsvarssektoren forvalter en stor mengde bygninger av historisk verdi, inkludert blant annet 14 nasjonale festningsanlegg, og omfanget vil naturlig øke etter hvert som historien skrider frem. Tollbugata 10 er et bygg som har vært en sentral del av både Oslo og Hærens historie. En full rehabilitering av eiendommen for videre bruk av for-

svarssektoren er anslått å koste rundt 350 millioner kroner, og dagens verdi på eiendommen er ved takst anslått til rundt 40 millioner kroner.

Stiftelsen Den gamle krigsskole har arbeidet med et alternativ for overtakelse av eiendommen i lengre tid. I dialogen mellom Stiftelsen og Forsvarsdepartementet har det imidlertid blitt klart at det ikke er mulig å komme til enighet om betingelsene for en slik overtakelse.

Det er behov for å bruke mer tid for å finne en god løsning for fremtidig forvaltning av Tollbugata 10.

**SPØRSMÅL NR. 2748****Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 5. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Til tross for økende jordmormangel, er kandidatmålet for jordmødre uendret fra 2013 og frem til i dag.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre nok jordmødre i årene som kommer, særlig sett i lys av at norske gravide endelig skal få tilgang til tidlig ultralyd i svangerskapet, noe som vil medføre opp mot 55 000 ekstra konsultasjoner årlig?

**BEGRUNNELSE:**

Jordmormangel er velkjent og et alvorlig problem for pasientsikkerheten, og situasjonen reduserer kvaliteten på fødselsomsorgen. Det er alvorlig at helseforetakene har så store bemanningsutfordringer i jordmørtjenesten. Et tilstrekkelig antall jordmødre er viktige for å behandle pasienter og gi gode og trygge helsetjenester, konkluderer Riksrevisjonen i rapporten fra 2019.

Riksrevisjonen fastslår at 40 prosent av de undersøkte sykehusene har forsøkt å rekruttere jordmødre, sykepleiere og spesialsykepleiere de siste tre månedene – uten hell. I rapporten får helseforetakene kritikk for å være for dårlig på å skape en heltidskultur som gjør det lettere å både beholde ansatte og rekruttere nye. To av tre jordmødre jobber deltid, mens mange ønsker en høyere stillingsprosent.

Tidsskrift for jordmødre gjennomførte i fjor en undersøkelse blant Den norske jordmorforening sine medlemmer ved de største sykehusene i landet. Av 444 spurte, svarte 52 prosent at de har vurdert å slutte i jobben sin i nyere tid. 14 av jordmødrene hadde allerede levert oppsigelsen.

Ett år senere er situasjonen enda mer prekær. Ved St. Olavs mangler fødeavdelingen jordmødre på 41 nattevakter den neste måneden. Nå blir jordmødre fra Orkland beordret på jobb ved St. Olavs hospital. Jordmorforbundet NSF peker på at bemanningskrisen må løses nå, og ber om at det utdannes og ansettes flere jordmødre.

**Svar:**

Aller først vil jeg understreke at vi har en svært god fødselsomsorg i Norge. Norge er blant landene i verden det er aller tryggest å føde i. Kvinner er mer fornøyde med fødsels- og barselomsorgen nå enn tidligere og medisinsk fødselsregister forteller oss at færre kvinner og barn blir skadet i forbindelse med fødselen. Resultatene skyldes først og fremst utrettelig arbeid fra engasjerte og dyktige

fagfolk. Tilbudet i helsetjenestene våre er lagt godt til rette for gravide, for fødende, og for mødrene og familiene med de små barna.

Representanten Moflag viser til Riksrevisjonens undersøkelse av bemanning i helseforetakene, som pekte på utfordringer med å rekruttere, mobilisere og beholde sykepleiere, jordmødre og spesialsykepleiere. Jeg vil understreke at det er et ledelsesansvar å sikre at det arbeides målrettet med å videreutvikle en heltidskultur, og med å utdanne, rekruttere, beholde og utvikle medarbeidere. Det må skje gjennom samarbeid med medarbeidere, tiltsvalgte og vernetjenesten. Jeg har stilt krav i foretaks-møte med de regionale helseforetakene i januar i år om å følge opp Riksrevisjonens undersøkelse og legge særlig vekt på å iverksette tiltak for å redusere bruken av deltid for sykepleiere uten spesialistutdanning og for jordmødre.

Representanten Moflag viser videre til en undersøkelse blant Den norske jordmorforenings medlemmer som viser at en stor prosentandel vurderer å slutte i jobben, blant annet på grunn av økt arbeidspress. I fjor ba jeg Helseledelse, Folkehelseinstituttet, helseforetakene og jordmødrenes organisasjoner å se på hva som kan gjøres for å forbedre arbeidsforholdene på kvinneklinikkene og heve kvaliteten på fødetilbudet. Tidligere i år mottok jeg en grundig rapport fra arbeidsgruppen. Rapporten understreker at Norge er et av verdens tryggeste land å føde i, men at det er en økt andel risikopasienter blant de fødende. Det stiller nye krav til kompetanse og ressurser ved fødeinstitusjonene. Rapporten er fulgt opp med oppdrag til både de regionale helseforetakene og til Helseledelse. De regionale helseforetakene har i revidert oppdragsdokument for 2020 fått i oppdrag å følge opp kompetanse- og ressursbehov som er dokumentert i rapporten, i sin utvikling av fødeinstitusjonene. Helseledelse har fått i oppdrag å revidere veilederen "Et trygt fødetilbud" og blant annet anbefale normtall for bemanning og kompetanse etter modell av anbefalingene i retningslinjen "Nyfødtintensivavdelinger – kompetanse og kvalitet".

Jeg er opptatt av at vi har arbeidsforhold på fødeinstitusjonene som legger grunnlag for å rekruttere og beholde leger, jordmødre og andre personellgrupper. Jeg mener vi gjennom tiltakene vi har satt i verk, har lagt et godt grunnlag for det.

Den 1. januar 2018 gjeninnførte regjeringen lovkravet om jordmorkompetanse i kommunene. Regjeringen har sørget for en kraftig vekst i antall jordmorårsverk i kom-

munene. Fra 2015-2019 økte antall jordmorårsverk i kommunene med om lag 60 prosent (fra 321 til 511 årsverk).

Regjeringen har gjennom flere år styrket helsestasjons- og skolehelsetjenesten, inkludert jordmorkompetansen. I budsjettet for 2020 er det bevilget over 1,3 milliarder kroner til helsestasjons- og skolehelsetjenesten fordelt på rammetilskudd og øremerket tilskudd. I 2020 var 40 millioner kroner av tilskuddet til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten øremerket til årsverk for jordmødre. I tillegg kan kommunene søke på midler for jordmødre via de øvrige midlene til helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Over 93 mill. kroner er gitt i tilskudd til jordmorårsverk i 2020.

Tall fra SSB viser at 98,8 prosent av alle kommuner har tilgjengelig jordmor blant annet gjennom tilsatt jordmor, interkommunalt samarbeid eller samarbeid med spesialisthelsetjenesten.

Vurderingen av kapasiteten i helseutdanningene inngår i regjeringens årlige budsjettprosesser og konklusjonene presenteres i de årlige budsjettframleggene. I vurderingen blir det tatt hensyn til tilgjengelig kunnskap om hvilke personell- og kompetansebehov helse- og omsorgstjenestene vil ha i fremtiden.

Regjeringen er opptatt av at samfunnets kompetansebehov dekkes og at studentene får kompetanse som gjør at de blir i stand til å løse utfordringer i arbeidslivet i dag og fremover. Regjeringen har de siste årene satset på økt studiekapasitet blant annet i helse- og sosialfagutdanningene. I tillegg til bevilgninger til flere studieplasser, avhenger kapasitetsøkninger av studentenes ønsker om studier, søkertall, tilgang på praksisplasser og utdanningsinstitusjonenes mulighet for raskt å kunne starte opp eller øke tilbudet.

Kunnskapsdepartementet opplyser at de har kandidatmåltall for de fleste helse- og lærerutdanningene. Dette er utdanninger der det er særlig viktig å nå målene for å møte behovet i samfunnet. Kandidatmåltallene

er et minstekrav til antall uteksaminerte kandidater fra den enkelte institusjon. Utover det har universitetene og høyskolene ansvar for å dimensjonere studietilbudet sitt blant annet i tråd med samfunnets behov innenfor gjeldende rammebevilgninger. Når Stortinget bevilger midler til økt kapasitet innenfor disse utdanningene, vurderer Kunnskapsdepartementet om det er behov for å øke kandidatmåltallene. I 2019 ble det bevilget midler til økt kapasitet i jordmorutdanningen, tilsvarende om lag 17 nye studieplasser, jf. Innst. 12 S (2018-2019). Dette er en to-årig utdanning og vil i utgangspunktet gi flere ferdige jordmorkandidater fra og med 2021. Kunnskapsdepartementet poengterer videre at økte kandidatmåltall ikke i seg selv betyr at det utdannes flere jordmødre. God tilgang på jordmødre avhenger også av blant annet søkertall til utdanningen og tilgang på nok praksisplasser, samt at de utdannede kandidatene finner det attraktivt å bosette seg der det er størst behov for deres kompetanse.

Som representanten ser av svaret deler jeg representantens bekymring for både arbeidsbelastningen til jordmødre på fødeavdelingene, og er enig i behovet for å rekruttere og beholde flere jordmødre i helsetjenesten. Regjeringen har i de senere årene jobbet bredt med dette og satt inn en rekke tiltak. Men vi er ikke i mål og det er behov for innsats på dette området også i årene fremover. Representanten har også rett i at Stortingets anmodningsvedtak om tidlig ultralyd til alle gravide, også de som ikke har indikasjon på fosterdiagnostikk vil forsterke disse problemene og kunne gå ut over andre viktige og mer prioriterte oppgaver for jordmødrene. Dette advarte jeg Arbeiderpartiet imot når Stortinget behandlet saken. Nettopp fordi konsekvensene for helsetjenesten ikke var tilstrekkelig utredet før vedtaket ble gjort. Jeg har fulgt opp vedtaket med ett utredningsoppdrag til Helsedirektoratet med frist 1. november. Der vil blant annet behovet for kompetanse og kapasitet blant jordmødre være et av temaene som belyses.

## SPØRSMÅL NR. 2749

**Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken**

**Besvart 1. oktober 2020 av finansminister Jan Tore Sanner**

### **Spørsmål:**

Klimaomstillingsutvalget har lagt fram en rapport, og utvalgsleder Vidar Helgesen sier at «Hensynet til klimarisiko og behovet for klimaomstilling tilsier nye rammebe-

tingelser for norsk petroleumsindustri». Utvalget foreslår en nøytral petroleumsbeskatning for å unngå at prosjekter som er ulønnsomme for samfunnet blir lønnsomt for bedrifter.

Har statsråden noen planer om å endre petroleumsbeskatningen slik at den blir nøytral, og vil han ta initiativ til nye finansielle virkemidler for petroleumsnæringen for å svare på klimakrisa?

**BEGRUNNELSE:**

Klimaomstillingsutvalget består av en rekke politikere, næringslivsaktører og økonomer. Utvalget foreslår fire hovedgrep for redusert klimarisiko:

Begrense utdeling av nye lisenser

Å begrense tildelingen av nye lisenser er en kostnads-effektiv måte å redusere overgangsrisikoen som følger av transformasjonen fra en fossil økonomi til en fornybar økonomi. Fremtidige lisenstildelinger må begrenses til utvidelser eller forlengelse knyttet til allerede eksisterende produksjon i modne områder.

Innføre stresstesting av klimarisiko for plan for utbygging og drift (PUD)

Utvalget mener at lisenshavernes plan for utbygging og drift (PUD) skal inneholde en realistisk klimastresstest av den samfunnsøkonomiske lønnsomheten. Utgangspunktet for stresstesten bør være scenarier basert på ambisjonene i Paris-avtalen.

Nøytral petroleumsskatt

Utvalget mener petroleumsbeskatningen bør endres slik at den er nøytral og ikke medfører at investeringer som er ulønnsomme før skatt, blir lønnsomme etter skatt.

Utvalget anbefaler at ett eller flere av fradragene i særskatten må gjøres mindre gunstige for selskapene enn de var ved inngangen til 2020.

Raskere omstilling mot bærekraftige næringer

Utvalget anbefaler at rammebetingelser innrettes for å raskere omstille petroleumsnæringen og leverandørindustrien til ny lav- og nullutslippsvirksomhet.

**Svar:**

Rollefordelingen på norsk sokkel, der selskapene tar kommersielle beslutninger og myndighetene bidrar med gode rammebetingelser, har tjent Norge godt. Gjennom bl.a. et stabilt og forutsigbart petroleumsskattesystem har fellesskapet oppnådd høye inntekter fra forvaltningen av petroleumsressursene. Dette har lagt grunnlaget for både et stort petroleumsfond og en lønnsom petroleumsnæring. Jeg mener at det også fremover er viktig at rammebetingelsene for næringen er stabile og forutsigbare.

I kjølvannet av virusutbruddet våren 2020 befant petroleums- og leverandørvirksomheten seg i en krevende situasjon. Regjeringen og stortingsflertallet mente det var nødvendig å innføre tiltak som økte petroleumsselskaperens muligheter til å gjennomføre planlagte investeringer. Det var på denne bakgrunn at det ble innført midlertidige endringer i petroleumsskatten, jf. Prop. 113 L (2019–2020) og Innst. 351 L (2019–2020). Endringene er ikke ment å være permanente, men er avgrenset i tid.

Utslipp ved utvinning av petroleum fra norsk sokkel er underlagt en høy karbonpris gjennom både CO<sub>2</sub>-avgift og kvoteplikt. Regjeringen økte CO<sub>2</sub>-avgiften med 5 pst. utover prisjustering i 2020. En høy karbonpris gir petroleumsselskapene insentiver til å holde utslippene ved utvinning av petroleum lave.

Skatte- og avgiftsendringer vurderes av regjeringen i forbindelse med de årlige budsjettene. Forskjellen mellom gjeldende petroleumsskatteregler og et nøytralt petroleumsskattesystem omtales årlig som en skatteutgift i statsbudsjettet. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 legges frem onsdag 7. oktober.

**SPØRSMÅL NR. 2750**

**Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Kari Henriksen**

**Besvart 6. oktober 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn**

**Spørsmål:**

Dersom regjeringen endrer formålet til post 75, hva er begrunnelse for dette og hvordan vil regjeringen i så fall sikre at kompetansen ved sentrene ivaretas i et langsiktig perspektiv?

**BEGRUNNELSE:**

I 1996 ble det etablert tre nasjonale fartøyvernssentre, Hardanger fartøyvernssenter, Nordnorsk fartøyvernssenter og båtmuseum og Bredalsholmen dokk og fartøyvernssenter. Bakgrunnen var en erkjennelse av at deler av den maritime håndverkskompetansen stod i fare for å forsvinne.

Sentrene skulle sikre utøvelse av tradisjonelle maritime håndverk, men også samle dokumentasjon og bygge opp en kunnskapsbase til gagn for et stadig voksende fartøyvern. I tillegg til å sikre og videreføre rene håndverksferdigheter var det et ønske om at fartøyvernentrene skulle ivareta kompetansen i et langsiktig perspektiv ved å utvikle bedre dokumentasjonsrutiner i forbindelse med vedlikehold, konservering og istandsetting av verneverdige fartøyer.

Sentrene får midler til å dekke stillinger knyttet til såkalte fellestjenester via kap 1429, post 75. I omtalen til post 75- Tilskot til fartøyvernssenter, under Klima- og miljødepartementets budsjett 2020 står det:

«Tilskot frå post 75 skal sikre at dei tre fartøyvernssentra kan utføre fellestjenester uavhengig av økonomiske konjunkturar i samfunnet.»

På Riksantikvarens nettside under tilskudd/ fartøyvernssentre, omtales post 75 med ny benevnelse, «post 75-fagutvikling i fartøyvernet». Fra i år åpnes det også for at:

«(...) andre aktører med relevant kompetanse kan etter vurdering fra Riksantikvaren også motta tilskudd.»

Det kan nå virke som om formålet til posten endres, gjennom at flere inkluderes i ordningen. Vi frykter dette vil føre til en oppsplitting av fagmiljøene ved de tre nasjonale fartøyvernssentrene. Tidspunktet er underlig, særlig siden formål med post 75 har vært nettopp å sikre finansieringen til de tre fartøyvernssentre slik at de kan utføre fellestjenester uavhengig av økonomiske konjunkturer i samfunnet.

## SPØRSMÅL NR. 2751

**Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes**

**Besvart 2. oktober 2020 av olje- og energiminister Tina Bru**

### Spørsmål:

Hvor lenge kan en konsesjonssøknad ligge til vurdering i departementet før prosessen må startes på nytt og søkere evt. må sende inn en ny søknad, eller finnes det ikke et regelverk som regulerer dette?

### Svar:

Formålet med tilskotsordninga over post 75 er å sikre at kunnskap knytt til handverk innan istandsetjing og vedlikehold av fartøy blir bevart i eit langsiktig perspektiv. Aktivitetar utført på bakgrunn av tilskot frå post 75 har vore og skal framleis vere direkte knytt til dette.

Riksantikvaren si reviderte omtale i deira informasjonsmaterieill om denne tilskotsordninga er en oppfølging av kulturmiljømeldinga. I Meld. St. 16 Nye mål i kulturmiljøpolitikken, som blei behandla i Stortinget før sommaren, vert rolla fartøyvernssentra har i fartøyvernet drøfta. Det vert mellom anna sagt at

«Det er et mål at fartøyvernssentrene skal fungere som et lavterskeltilbud for både eiere og håndverkere ved andre verft og båtbyggerier, og fortsatt spille en viktig rolle som nav for å sikre tilgang til og spre kompetanse innen tradisjonshåndverk.»

Vidare er det sagt at

«Samarbeid og kunnskapsutveksling mellom lokale håndverksmiljø og de tre nasjonale fartøyvernssentrene er viktig for å lykkes.»

Dei tre nasjonale fartøyvernssentra blei oppretta som eit verkemiddel for å sikre vidareføringa av kompetanse som var i ferd med å gå tapt ved ordinære verft og båtbyggerier på tidleg 1990-tal. Dei mottek tilskot for å oppretthalde denne kompetansen som ei felles teneste. Størstedelen av innteninga deira er likevel basert på kommersiell drift.

Sidan fartøyvernssentra blei oppretta, har fartøyvernet utvikla seg. I dag er talet verna fartøy langt større, og tilskotsposten er mangedobla. Som følgje av dette har kompetansen ved andre verft og båtbyggerier og tatt seg opp, og også disse har i dag kompetanse som er verdifull både for fartøyvernssentra og fartøyvernet.

### BEGRUNNELSE:

7.9. ble endringer i energiloven § 4-2 om utenlandsforbindelser sendt på høring. I høringsnotatet står det at "Departementet foreslår at lovendringen gis anvendelse for prosjekter hvor det fremover søkes om konsesjon. For å unngå at nye saker etter § 4-2 tas opp i denne fasen før lovendringen vedtas, fastsettes skjæringspunktet til 1. januar

2020.” Videre opplyses det om at departementet har en søknad omsøkt i 2017 til vurdering. Det er den omstridte NorthConnect-kabelen.

Jeg stilte det samme spørsmålet til statsråden 14.09, men statsråden svarte uklart på spørsmålet mitt.

**Svar:**

Energiloven inneholder ingen tidsbegrensing for når departementet må avgjøre en konsesjonssøknad for en

utenlandsforbindelse, eller bestemmelser for når det eventuelt må søkes på nytt. Når departementet treffer et vedtak, må det foreligge et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. Hva som skal til for at saken er tilstrekkelig godt belyst til at det kan treffes et vedtak må vurderes konkret, og inngår i behandlingen av konsesjonssøknaden. Ved behov kan energimyndighetene be søkeren om å gi oppdatert informasjon.

**SPØRSMÅL NR. 2752**

**Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes**

**Besvart 2. oktober 2020 av olje- og energiminister Tina Bru**

**Spørsmål:**

Dersom endringene i energiloven som er sendt ut på høring vedtas, kan NorthConnect-søknaden innvilges av regjeringen uten at Stortinget involveres?

**BEGRUNNELSE:**

Ber om at statsråden svarer tydelig ja eller nei, med påfølgende begrunnelse.

7.9. ble endringer i energiloven § 4-2 om utenlandsforbindelser sendt på høring. I høringsnotatet står det at ”Departementet foreslår at lovendringen gis anvendelse for prosjekter hvor det fremover søkes om konsesjon. For å unngå at nye saker etter § 4-2 tas opp i denne fasen før lovendringen vedtas, fastsettes skjæringspunktet til 1. januar 2020.” Videre opplyses det om at departementet har en søknad omsøkt i 2017 til vurdering. Det er den omstridte NorthConnect-kabelen.

Jeg stilte det samme spørsmålet til statsråden 14.09, men statsråden svarte uklart på spørsmålet mitt.

**Svar:**

Myndighet til å avgjøre en søknad om konsesjon for en utenlandsforbindelse er lagt til Olje- og energidepartementet. Nærmere krav til saksbehandlingen følger også av forvaltningsloven. Det er ikke bestemmelser i energiloven som krever at Stortinget skal involveres i behandlingen av en slik konsesjonssøknad.

**SPØRSMÅL NR. 2753****Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 5. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Når vi ser hvor sårbar helikopterberedskapen er i nord, hvordan kan man da avslutte kontrakten med covid19-helikoptret som er stasjonert i Tromsø?

**BEGRUNNELSE:**

I mars ble det inngått avtale mellom Luftambulansetjenesten og Lufttransport om å leie inn et såkalt covid19-helikopter. Hensikten var at helikoptret skulle brukes til å fly koronasmittede pasienter i egen kuvøse.

Helikoptret har vært en vesentlig styrke for å transportere kritisk syke koronapasienter i hele Nord-Norge. Koronaoppdrag kan være kompliserte og tidkrevende oppdrag. Covid19-helikoptret er også viktig for lokalsykehus og sykehjem for å få frigjort kapasitet til viktig lokal beredskap. I tillegg skjermes de ordinære bil- og luftambulansene til akuttmedisinske pasienter som ikke er koronasyke.

Kontrakten med Lufttransport var en løpende kontrakt med tre ukers oppsigelse, i forrige uke ble det kjent at kontrakten er oppsagt og covid19-helikoptret avslutter sitt oppdrag 7.oktober.

Det begrunnes med at det ikke lenger behov for et ekstra helikopter øremerket transport av pasienter med covid-19 og at smittesituasjonen er nå mer oversiktlig enn i mars. I de siste ukene har smittetallene i Norge gått opp igjen, og i Nord-Norge går det nå mot vintersesong hvor vi vet at været kan være svært utfordrende. Covid-19 helikoptret er et robust helikopter som tåler mye vær og ikke minst is. Det forundrer meg derfor at kontrakten blir sagt opp på dette tidspunkt når smittesituasjonen er så usikker.

Jeg er også gjort kjent med at to ambulanshelikopter er satt på bakken grunnet tekniske utfordringer, og at covid19 helikoptret i Tromsø har stått på vakt og gjort oppdrag for norsk luftambulans siden tirsdag. Situasjonen i Tromsø og Nord-Norge hadde vært dramatisk om ikke covid19-helikoptret hadde vært i beredskap og kunnet utføre oppdrag. Det er også kjent at dette helikoptret også har utført oppdrag som ikke har vært mulig å gjennomføre med ambulanshelikopter eller fly grunnet dårlig vær.

**Svar:**

Ambulanseflyene er en viktig del av helseberedskapen i Norge. Spesielt i Nord-Norge er denne tjenesten avgjørende for at folk skal føle seg trygge på å få nødvendige

helsetjenester. Covid-19-helikoptret ble leid inn for å styrke beredskapen i en spesiell og avgrenset periode etter det første utbruddet av koronapandemien. I mars var smittesituasjonen uoversiktlig og luftambulansetjenesten hadde ikke tilstrekkelig kapasitet for trygg transport av smittefarlige pasienter. For å beskytte mannskap og behandlere var det behov for å legge pasienter med mistanke eller bekreftet covid-19 i plasskrevende transportkuvøser under transport. Et Super Puma-helikopter fra Lufttransport RW AS ble stasjonert i Tromsø, øremerket slike transporter. Helikoptret gikk på beredskap i april og har frem til midten av september vært benyttet til fem koronaoppdrag og et annet smitteoppdrag med transportkuvøse.

Det stemmer at ambulanshelikoptrene AW139 i Tromsø og Ålesund nylig måtte til uforutsett teknisk vedlikehold. Helikoptrene ble tatt ut mandag 21. september og var tilbake i beredskap fredag 25. september. I disse dagene opprettholdt Ålesund beredskap med et av tjenestens reservehelikoptre. Etersom Super Pumaen allerede stod i beredskap i Tromsø, og sjelden har covid-19-oppdrag, ble det denne gangen tatt i bruk til ambulansoppdrag. Luftambulansetjenesten hadde også reservehelikoptret som normalt brukes i Tromsø tilgjengelig. Det kunne flys nordover slik at Tromsø uansett ville hatt helikopterberedskap i denne situasjonen.

I dag har vi mer kunnskap om covid-19 og det er iverksatt utstrakt testing og smittesporing. Samtidig er det regionalt og nasjonalt bygd opp en god og robust kapasitet til å fly koronapasienter med andre fartøy i luftambulansetjenesten. Redningshelikoptre har beredskap med transportkuvøser og kan løse slike oppdrag over hele landet. I tillegg har Luftambulansetjenesten HF leid inn et Dash-8-fly fra Widerøe som kan fly pasienter i transportkuvøse, ledsaget av smittevernteamene ved Nordlandssykehuset og Universitetssykehuset Nord-Norge. Flyet står på 24 timers beredskap i Bodø. Det kan lande på kortbaner og har svært lang rekkevidde, slik at det blant annet kan fly til Svalbard.

De regionale helseforetakene har derfor konkludert med at det ikke er behov for å videreføre innleie av Covid-19-helikoptret i Tromsø når leieavtalen går ut 7. oktober 2020.



**SPØRSMÅL NR. 2754****Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 2. oktober 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre at innbyggerne på Svalbard fortsatt får tilgang til bankfilial og grunnleggende banktjenester?

**BEGRUNNELSE:**

Torsdag 17. september ble det kjent at Sparebank1 Nord-Norge skal legge ned 16 av 31 bankkontorer, inkludert filialen på Svalbard. Dette er i dag Svalbards eneste bankkontor, og etter nedleggelsen vil nærmeste bankkontor befinne seg i Tromsø.

Som eneste bankkontor på Svalbard spiller denne en viktig samfunnsmessig rolle. Svalbard har en særegen finansiell struktur som gjør kjennskap til de lokale forholdene desto viktigere, og det er uttrykt bekymring for at bortfallet av fysisk bankkontor på Svalbard blant annet vil gjøre det vanskeligere å få boliglån. Utenlandske arbeidere, som det er mange av på Svalbard, er avhengige av å møte opp fysisk i banken for å etablere et bankforhold.

**Svar:**

Digitaliseringen av samfunnet vårt skaper både nye muligheter og nye utfordringer. I banksektoren har digitaliseringen over mange år bidratt bl.a. til store kostnadsbesparelser og nye tjenester til kundene. For noen kunder kan likevel omprioriteringer og overgang til nye løsninger oppleves som en ulempe.

Jeg skjønner godt at Sparebank 1 Nord-Norge sitt bankkontor på Svalbard oppfattes som en viktig del av samfunnet der, særlig for dem som er vant med å gå i banken for å få utført tjenester. Som representanten også peker på, er det i tillegg en del spesielle forhold på Svalbard som har betydning for hvilket banktilbud innbyggerne der har behov for. Dette oppfatter jeg at Sparebank 1 Nord-Norge både er bevisst på og innstilt på å tilpasse seg. I en kronikk i Svalbardposten 25. september skriver konsernsjef Liv B. Ulriksen om hvordan banken vil ivareta sine kunder etter at Svalbard-kontoret legges ned. Ulriksen peker bl.a. på at banken vil ta med seg videre kunnskapen og fortrinnene den har opparbeidet seg gjennom flere tiår med bankvirksomhet på Svalbard, og at de ser på konkrete løsninger for de utenlandske arbeiderne på Svalbard som ikke har bankforbindelse fra før. Som Ulriksen viser til, åpner hvitvaskingsregelverket for at kunde-forhold kan opprettes uten fysisk oppmøte, så lenge det

fremlegges ytterligere dokumentasjon eller gjennomføres ytterligere tiltak for å bekrefte kundens identitet.

Sparebank 1 Nord-Norge har en unik historikk og lokalkunnskap som gir banken et fortrinn på Svalbard. Det er imidlertid lettere enn noen gang også for andre banker å yte digitale banktjenester til dem som bor og arbeider på Svalbard.

Det er generelt opp til den enkelte bank hvordan den velger å innrette sine tjenester og hvor den plasserer sine kontorer, ut fra hvilke tjenester kundene etterspør og hvordan de ønsker dem levert. Bankene har handlefrihet til å finne gode løsninger for sine kunder innenfor regelverket. De siste årene har muligheten for å sette inn og ta ut kontanter i bankenes filialer i stor grad blitt erstattet av minibanker, innskuddsautomater og kontanttjenester i butikker. Selv om elektroniske betalingsløsninger i dag dekker de fleste behov for bankkundene, må vi vurdere om kontanttilbudet er godt nok, se avsnitt 4.6 i Finansmarkedsmeldingen 2020. Regjeringen vil komme tilbake til dette i neste års finansmarkedsmelding.

**SPØRSMÅL NR. 2755****Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 1. oktober 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at domstolloven følges også for folk i Finnmark, slik at rett kan settes i Finnmark lagsogn?

**BEGRUNNELSE:**

En samisk mann ble frifunnet for trusler i Sis-Finnmárku diggegoddi/Indre Finnmark tingrett, i en sak som omhandler samisk språkbruk og ble avholdt på samisk i tingretten. Saken er anket til Hålogaland lagmannsrett, som har besluttet at anken skal behandles i Troms lagsogn i Tromsø til tross for at saken sogner til Finnmark lagsogn jf. §14 i forskrift om inndeling av domssogn og lagdommer. Tiltalte krever at saken avholdes i Finnmark og har anket beslutningen om at saken skal avholdes i Tromsø til Høyesterett.

Saken er omtalt på rett24.no og NRK.no. Det synes som at den eneste begrunnelsen for å bryte reglene om rettssted er bygningsmessige forhold, nærmere bestemt at lagmannsretten ikke har et rettssted i Finnmark lagsogn. Ifølge domstolloven §18 jf. §16 skal hvert lagsogn ha ett eller flere rettssteder. Førstelagmann ved Hålogaland lagmannsrett skriver til NRK at

”de ikke har et eget rettssted i Finnmark, men at de har meldt om behov for dette overfor myndighetene.”

Det er svært problematisk hvis domstolloven brytes systematisk for alle som bor i Finnmark og/eller har samisk bakgrunn ved at rett som hovedregel settes i Troms i stedet for Finnmark. Folk i Finnmark har i like stor grad som andre rett til å bli vurdert av sine likemenn, også i et sosialt, kulturelt og geografisk perspektiv. Dette gjør seg særlig gjeldende i saker med en samisk dimensjon. Problemstillingen forsterkes av at meddommere som hovedregel trekkes fra sognet der saken føres, og dermed i Troms. Indre Finnmark tingrett ble etablert for spesielt å ivareta rettssikkerheten for den samiske befolkningen. Det er betenkelig hvis dette uansett ikke kan følges opp i neste instans.

Domstolloven §18 andre ledd oppstiller et unntak fra reglene om rettssted der saken hører hjemme dersom det er ”hensiktsmessig”. Dette kan ikke tolkes som en hjemmel for systematisk brudd på loven på grunn av mangel på bygninger når dette går direkte utover rettssikkerheten og er til stor ulempe for tiltalte. Slik lovverket praktiseres i dag gjelder de demokratiske prinsippene og hensynene bak inndelingen av lagsogn ikke for folk i Finnmark.

**Svar:**

Innledningsvis vil jeg understreke at det er et helt sentralt prinsipp i det norske samfunnet at domstolene er uavhengige av regjering og storting. Jeg kan derfor ikke kommentere enkeltsaker. Det er Domstoladministrasjonen som fastsetter rettssteder innenfor lagsognene og som har myndighet til å dele lagsogn og domssogn i flere trekningkretser for meddommere, jf. domstolloven § 18 og § 86. Det er videre Domstoladministrasjonen som forvalter midlene Stortinget bevilger til domstolene, og som foretar nødvendige prioriteringer.

Straffesaker skal som regel behandles i det lagsogn der saken er blitt behandlet i førsteinstans. Det er likevel slik at når det anses hensiktsmessig, kan rett settes «andre steder» i lagsognet, det vil si utenom de faste rettsstedene, jf. domstolloven § 18 annet ledd. Etter domstolloven § 86 tredje ledd kan en dommer, når et lagsogn eller domssogn er delt i flere trekningkretser, og det foreligger særlige grunner, i den enkelte sak beslutte at meddommere og varamedlemmer for meddommere skal trekkes fra en annen trekningkrets eller andre kretser innenfor domssognet eller lagsognet. Domstollovens bestemmelser er dermed ikke til hinder for at det settes rett et annet sted enn der domstolen har sine faste rettssteder, eller for at meddommere trekkes fra en annen krets enn der rettssaken avholdes, for eksempel av hensyn til at saken har en samisk dimensjon.

Jeg er enig i at retten til å bli vurdert av sine likemenn, også i et sosialt, kulturelt og geografisk perspektiv, gjelder for alle landets innbyggere, og at dette særlig gjør seg gjeldende i saker med en samisk dimensjon. Den samiske dimensjonen i domstolene er et viktig tema i begge Domstolkommisjonens utredninger, og vil bli adressert i et helhetlig perspektiv i oppfølgingen av kommisjonens andre og siste delutredning. I den sammenheng vil Justis- og beredskapsdepartementet blant annet vurdere om det er behov for endringer i vernetingsreglene for å sikre at samisk rett og samiske hensyn behandles og ivaretas med høy kvalitet i domstolene.

**SPØRSMÅL NR. 2756****Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 6. oktober 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Jeg viser til statsrådets svar i dok. 15:2599 (2019-2020), hvor han skriver at jegere har "lykkes med trening" uten å reflektere over hvor dette har foregått. Jeg understreker at treningen med løs hund som har vært helt avgjørende for de gode resultatene i skadefellingsprosjektet i Nord-Østerdal til nå har foregått i Sverige og i Canada. Dette er dyrt og til stor ulempe.

Vil statsråden legge til rette for tilsvarende trening med løs hund til dette formålet i Norge, og hvis ikke, hvor og hvordan mener han at hundene kan trenes?

**Svar:**

Eg vil først understreke at utgangspunktet er at det gjeld eit forbod mot bruk av laus, på drevet halsande hund ved felling av ulv. Det er opna for at forvaltninga kan gje dispensasjon frå forbodet når det gjeld skadefelling av ulv,

men det er altså unntaksvis eit aktuelt verkemiddel ved slik skadefelling av ulv. Det er ikkje ønskeleg med utstrekkt og generell bruk av laus, på drevet halsande hund ved felling av ulv. Eit viktig moment i grunngevinga for dette er omsynet til anna vilt, husdyr eller tamrein som kan bli jaga, skadde eller drepne av hund.

Med det som bakgrunn vil det også vere eit noko avgrensa behov for slike hundar, og det er ikkje nødvendig med eit større tal hundar spesialisert på skadefelling av ulv i barmarksperioden. Inntrykket eg har frå dei førebelse rapportane denne sommaren er at hundar i hovudsak har vore tilgjengelege og vorte nytta i dei tilfelle dette har vore aktuelt. Som eg òg nemnte i mitt tidlegare svar, skal Miljødirektoratet summere opp erfaringane med bruk av laus, på drevet halsande hund ved skadefelling av ulv. Eg vil sette meg grundig inn i materialet som kjem ut av dette.

**SPØRSMÅL NR. 2757****Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 5. oktober 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange organisasjoner som har fått avslag grunnet 25 000-kroners regelen, og vil statsråden justere kompensasjonsordningen slik at mindre frivillige organisasjoner også kan bli kompensert for sine inntektsbortfall?

**BEGRUNNELSE:**

Kulturdepartementet opplyser i Prop. 142 S (2019-2020) at søknadstallene for kompensasjonsordningen for frivillighet og idrett viser at det ligger an til et restbeløp på 492 mill. kroner av totalt 1,2 mrd. som ble bevilget for perioden 5. mars- 31. august. Det gjenværende beløpet på nærmest en halv milliard sier ingenting om behovet er dekket, da vi vet at mange faller utenfor fordi de ikke oppfyller en eller flere av vilkårene i ordningen.

**Svar:**

Regjeringen har lyttet til innspill fra frivillig sektor og iverksatt flere tiltak for å nå bredt ut. Vi har blant annet sørget for at barne- og ungdomsorganisasjonene fikk 10 mill. kroner i ekstra tilskudd og vi har gjort en rekke endringer i kompensasjonsordningen for frivilligheten og idretten.

Hovedinntrykket er at kompensasjonsordningen treffer godt etter at den ble utvidet til å omfatte flere typer inntekter og arrangement. Lotteri- og stiftelsestilsynet har mottatt søknader fra over 6 100 organisasjoner som omfatter nærmere 26 000 arrangementer og annen aktivitet. Det samlede søknadsbeløpet er på nærmere 1,6 milliard kroner. Over halvparten av organisasjonene har søkt om mindre enn 100 000 kroner, og kun rundt 250 organisa-

sjoner har søkt om mer enn 1 mill. kroner. Dette viser at ordningen også omfatter de minste organisasjonene.

Før ordningen ble endret var det 245 organisasjoner som fikk avslag fordi søknaden kom under minstegrensen på kr 25 000. Flere av disse kunne søke på nytt etter at ordningen ble endret. Siden ordningen ble utvidet til å dekke tap fra flere inntektstyper og søknadsperioden ble lenger, vil også flere av de mindre organisasjonene ha samlede tap som utgjør mer enn kr 25 000. Det er ingen som har fått avslag på grunn av minstegrensen etter at ordningen ble endret. Vi vet imidlertid ikke noe om hvor mange som

ikke har søkt fordi de ikke kom over kr 25 000 i søknadsbeløp.

Søknadstallene fra andre runde viser at det er i snitt søkt om fire arrangement eller aktiviteter i hver søknad. Blant de organisasjonene som har søkt om mindre enn 100 000 kroner er det til sammen rundt 8 800 arrangementer og annen aktivitet som er under kr 25 000. Dette viser at ordningen når svært bredt ut og at den omfatter en rekke mindre arrangementer og aktiviteter i frivilligheten og idretten. Jeg mener på denne bakgrunn at vi har funnet en innretning på ordningen som treffer godt.

## SPØRSMÅL NR. 2758

**Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson**

**Besvart 2. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie**

### **Spørsmål:**

Har regjeringen planer for å få til en variant av «right to try» i Norge til ALS-pasienter?

### **BEGRUNNELSE:**

ALS er en sykdom som fører til muskelsvinn fordi nervecellene som sender signaler fra hjernen til musklene blir ødelagte.

90 prosent av de som får diagnosen lever 2-5 år etter diagnosen er satt. Noen ALS pasienter velger å avslutte livet i Sveits. Andre velger å leve noen ekstra år på respirator. Også unge mennesker kan få ALS. I Norge har vi ALS pasienter i begynnelsen av 20 årene. ALS blir beskrevet som en av de verste sykdommer et menneske kan få.

Mange av ALS-syke har mindreårige barn. De sier til meg at de lever uten håp.

Det foregår forskning på ALS mange steder i verden. Stadig ser vi medisiner som har vært gjennom fase 1 og som kan virke lovende. I USA har «Right to try» gjort det mulig for de med alvorlige/dødelige diagnoser å prøve medisiner som har vært gjennom fase 1.

I Norge får ALS-syke ikke prøve Edaravone, som er godkjent i Australia, USA, Canada, Korea og Japan.

Vi vet det er tenkt en studie på B-vitaminer for ALS syke i Norge. Det er forskningssenteret i Bergen som står bak. Uvisst når oppstart. Det er bra, men vi trenger også medisiner.

### **Svar:**

Jeg er enig med representanten om at ALS er en svært alvorlig sykdom, og deler representantens engasjement for personer med ALS. Regjeringen er opptatt av at personer med ALS og deres pårørende opplever god kvalitet og sammenheng i tjenestene som tilbys. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2019 fikk Helsedirektoratet i oppdrag om å komme med forslag til tiltak for å forbedre tjenestene til personer med ALS. Blant de foreslåtte tiltakene er utarbeidelse av nasjonale faglige råd til helse- og omsorgstjenestene og opplæringsmateriell om ALS til ansatte og beslutningstakere i tjenestene.

Samtidig er det viktig å stimulere til mer forskning på ALS både i Norge og i utlandet. Regjeringen har styrket arbeidet innen behandling og forskning på hjernesykdommer. I tillegg til en nasjonal hjernehelsestrategi, ble det første forskningssenteret for klinisk behandling av hjernesykdommer, Neuro-SysMed, etablert i 2019. Neuro-SysMed mottar øremerkede midler fra Forskningsrådet, 160 millioner over en åtteårsperiode, og vil ha stor betydning for forskning innen hjernehelseområdet de neste årene. ALS er blant de prioriterte tilstandene. I tillegg øremerker departementet midler til forskning gjennom Norges forskningsråd og de regionale helseforetakene. Gjennom disse midlene finansieres også forskning på ALS.

Regjeringen ønsker å tilrettelegge for mer utprøvende behandling innen forutsigbare rammer. Nasjonal veileder for utprøvende behandling ble publisert i 2019 og er en del av arbeidet for å gi flere pasienter med alvorlig sykdom tilgang til utprøvende behandling, på en måte som er sik-

ker for pasienten og som samtidig har en verdi utover den ene pasienten. Utprøvende behandling skal som hovedregel gis gjennom kliniske studier, men kan unntaksvis gis til pasienter på individuell basis. Det forutsetter at gitte forhold oppfylles, blant annet at det er vurdert at behandlingen er faglig forsvarlig. Faglig forsvarlighet er hjemlet i Helsepersonelloven § 4 og Spesialisthelsetjenesteloven § 2-2.

I 2018 ble Ekspertpanelet etablert. Ekspertpanelet hjelper pasienter med alvorlig livsforkortende sykdom med å få en ny og grundig vurdering av behandlingsmulighetene sine, etter at etablert behandling er prøvd og ikke lenger har effekt. Det kan dreie seg om etablert eller utprøvende behandling, og inkluderer kliniske studier i Norge og i utlandet.

Når det gjelder legemiddelet edaravone, valgte legemiddelfirmaet som søkte europeiske legemiddelmyndigheter om tillatelse til å markedsføre legemiddelet å trekke søknaden. Edaravone har derfor ikke europeisk markedsføringstillatelse.

For å gi pasienter best mulig helsehjelp når det ikke finnes legemidler med markedsførings-tillatelse som dekker det medisinske behovet, eller situasjoner hvor pasienten ikke kan bruke legemidler med markedsføringstillatelse på grunn av bivirkninger eller utilstrekkelig effekt, kan det på visse vilkår forskrives legemidler uten norsk markedsføringstillatelse. Legemidler som ikke har markedsføringstillatelse kan brukes gjennom compassionate use-programmet eller ordningen med godkjenningstiltak, hvis vilkårene er til stede. Ved bruk av legemidler som ikke har markedsføringstillatelse i Norge, har behandler et særlig ansvar for å sikre at bruken er forsvarlig.

Kliniske studier er altså det viktigste virkemidlet vi har for å kunne tilby pasienter ny og

utprøvende behandling. Regjeringen ønsker å øke antall kliniske studier i Norge, samt å øke antall pasienter som får mulighet til å delta i slike studier. I år skal regjeringen legge frem en handlingsplan for kliniske studier, med tiltak som skal bidra til å øke antall kliniske studier. Dette vil være viktig både for personer med ALS og for personer med andre alvorlige tilstander.

## SPØRSMÅL NR. 2759

**Innlevert 27. september 2020 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande**

**Besvart 2. oktober 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen**

### **Spørsmål:**

Hvordan har regjeringen vurdert verdien av Den Gamle Krigsskolen i Tollbugata 10 som en unikt og levende kulturbærer i vår nasjonalhistorie, i spørsmålet om avhending av denne?

### **BEGRUNNELSE:**

Tollbugaten 10 er en av Oslos eldste bygninger. Den er inntil i desember i fjor brukt av Krigsskolen, som er Norges eldste høyere utdanningsinstitusjon fra 1750. Videre bruk til sitt opprinnelige formål er det beste vern. Dette dreier seg om ivaretagelse av kulturarven og historien. Det går en direkte linje fra det å ha en Hær og et eget Forsvar til det å være en selvstendig nasjon.

Forsvaret bruker betydelige beløp på leie av lokaler i Oslo-området, og har behov for bygningen. Den enkelte avdeling kan imidlertid ikke forventes å dekke de ekstraordinære kostnadene som følger med bevaringen av et slikt kulturminne. Bygningen er en sentral kulturbærer for

det norske offiserskorpset, og et viktig sted for ivaretagelse av lederopplæring og historisk perspektiv.

Den Gamle Krigsskole ble oppført ca. 1640 av kansler Jens Bjelke, og er et unikt, levende kulturminne, som har vært i aktiv bruk som Krigsskole i over 200 år. Bygget utgjør et viktig element i Kvadraturen, det eldste eksisterende strøket i Oslo, i symbiose med Akershus Festning.

Både bygningen og området er en særdeles viktig del av norsk kultur- og militærhistorie. Den nasjonale historien og kulturarven må bevares for kommende generasjoner, og er et offentlig ansvar.

### **Svar:**

Forsvarssektoren forvalter en stor mengde bygninger av historisk verdi, inkludert blant annet 14 nasjonale festningsanlegg, og omfanget vil naturlig øke etter hvert som historien skrider frem. Tollbugata 10 er et bygg som har vært en sentral del av både Oslo og Hærens historie. En full rehabilitering av eiendommen for videre bruk av forsvarssektoren er anslått å koste rundt 350 millioner kro-

ner, og dagens verdi på eiendommen er ved takst anslått til rundt 40 millioner kroner.

For å ivareta sektorens oppgaver på en best mulig måte, vil det være behov for å foreta krevende avveininger der ulike interesser står mot hverandre. Som ledd i slike avveininger inngår ivaretagelse av fredningsbestemmelser og vern når vi behandler saker i forbindelse med eiendommer og bygninger som er unike og levende kulturbærere. Det har også vært tilfellet for Tollbugata 10.

Stiftelsen Den gamle krigsskole har arbeidet med et alternativ for overtakelse av eiendommen i lengre tid. I dialogen mellom Stiftelsen og Forsvarsdepartementet har det imidlertid blitt klart at det ikke er mulig å komme til enighet om betingelsene for en slik overtakelse.

Det er behov for å bruke mer tid for å finne en god løsning for fremtidig forvaltning av Tollbugata 10.

## SPØRSMÅL NR. 2760

**Innlevert 27. september 2020 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund**

**Besvart 6. oktober 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen**

### **Spørsmål:**

Har Forsvarets forskningsinstitutt i det hele tatt gjort noen fremskritt i de siste halvåret på sin forskning vedrørende snø/is problematikken som må løses på Evenes Lufthavn?

### **Svar:**

Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) er godt i gang med utredningsoppdraget fra departementet vedrørende alternative baneavisingsmidler. Rapport fra dokumentstu-

dien med forslag til alternative løsninger, som bør utredes videre og eventuelt testes ut i praksis, ferdigstilles i løpet av året i samsvar med oppdragets fremdriftsplan.

Parallelt med dokumentstudien gjennomfører FFI også laboratorietester for blant annet å se på avisingsmidlers smelteegenskaper og på muligheter for rensing av vann som inneholder et aktuelt avisingsmiddel. FFI vil kommende vintersesong følge opp utredningsoppdraget med reelle tester av avisingsmidlers smelteegenskaper utendørs. Sluttrapport er planlagt ferdigstilt medio 2021.

## SPØRSMÅL NR. 2761

**Innlevert 27. september 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth**

**Besvart 1. oktober 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn**

### **Spørsmål:**

Midtre nordland nasjonalparkstyre søkte om nærmere 8 mill. i tiltaksmidler for 2020, men endte opp med knappe 900 tusen. Midtre Nordland består av fem nasjonalparker, to LVO og sju NR. Beløpet er kun marginalt større en tiltaksmidler til et nasjonalparkstyre med en nasjonalpark.

Hva er grunnen til at et så stort område tildeles så lite midler, hva er kriteriene for tildeling, og bør Midtre Nord-

land splitte opp forvaltninga i minst fem styrer for å få nødvendige tiltaksmidler?

### **BEGRUNNELSE:**

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter nesten 20 % av Norges vernede areal. Nasjonalparkforvalterene har arbeidssted ved Nordland nasjonalparksenter, som er et besøksenter, galleri og knutepunkt.

**Svar:**

Det overordna målet for forvaltning av verneområda er å ivareta verneformålet og verneverdiane i det enkelte verneområdet. Tiltaksmidlar til dette blir tildelt frå post 1420.31 Tiltak i verneområde. Postomtalen gir rammene for korleis tiltaksmidla skal disponerast. Midlane skal gå til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiane, informasjonstiltak og skjøtsels- og tilretteleggingstiltak. Tiltaka skal vere forankra i ein skjøtsels- eller forvaltningsplan, ein besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokument. Miljødirektoratet tildeler midlane ut frå søknader frå nasjonalpark- og verneområdestyra.

Tiltak innan formålet med posten og gjeldande strategiar vil utløyse midlar, men storleiken på budsjettposten gir rammene for tildeling. Verneområde- og nasjonalparkstyra får derfor ikkje alltid tildelt alle midlane dei søker om. Det er heller ikkje slik at styra får ei grunntildeling over 1420.31 uavhengig av kva for tiltak dei planlegg. Om det er eit eller fleire styre i eit område, spelar derfor ikkje noko rolle for tildeling av tiltaksmidlar. Det avgjerande er om dei aktuelle tiltaka er innafor formålet med posten og storleiken på budsjettposten.

I år søkte Midtre Nordland nasjonalparkstyre om kr. 4 405 000,- over 1420.31. Styret fekk utbetalt kr. 1 900 000 over hovudtildelinga. I tillegg fekk styret midlar som det søkte om i etterkant; kr. 210 000,-.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre har altså i 2020 samla fått kr 2 110 000,- til tiltak i dei verneområda dei har ansvar for, og ikkje knappe kr 900 000,- slik representanten Mossleth legg til grunn.

Eg har fått opplyst frå Miljødirektoratet at fleire av tiltaka styret søkte om midlar til, fall utanfor formålet med tildeling av tiltaksmidlar over kap. 1420.31, som t.d. vedlikehald av Statsskog sine hytter i verneområda, drift av toalett og parkeringsplass og skilting langs E6. Av tiltaka som var innafor gjeldande strategiar og formål til post 31, var det i 2020 ca. kr. 775 000,- som ikkje blei innvilga pga. budsjetttramma.

Alle nasjonalparker skal ha ein besøksstrategi som nasjonalparkstyra er ansvarlege for å utarbeide. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har i år fått kr 880 000,- til arbeidet med forvaltningsplan med besøksstrategiar. Som hovudregel blir det ikkje innvilga midlar til besøksforvaltningstiltak før besøksstrategiane er ferdige. Midtre Nordland søkte om

kr. 1 150 000,- til tiltak i nasjonalparker som førebels ikkje har godkjent besøksstrategi; Saltfjellet-Svartisen og Låkho.

Nasjonalparkstyra får også driftsmidlar frå Miljødirektoratet kvart år. I år har Midtre Nordland nasjonalparkstyre fått kr 600 000 til dette, og ikkje kr 720 000,- slik dei søkte om. Tildeling av driftsmidlane er òg avhengig av budsjetttramma.

Forvaltning av verneområda er viktig. Det er derfor bra at nasjonalparkstyret har store ambisjonar for forvaltninga av nasjonalparkane og dei andre aktuelle verneområda i Midtre Nordland. Eg har stor forståing for at ein alltid kan ønskje seg meir pengar til dette viktige arbeidet. Eg er derfor glad for at det har vore ein betydeleg auke i midlane til forvaltning av verneområde dei seinare åra.

**SPØRSMÅL NR. 2762**

**Innlevert 27. september 2020 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund**

**Besvart 7. oktober 2020 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland**

**Spørsmål:**

Hvordan er dialogen med Telenor i opprydding av utrangerte kobberlinjenett og foreligger der en plan nå?

**BEGRUNNELSE:**

Tidligere statsråd Solvik Olsen var enig med undertegnede at det er svært uheldig at det ligger utrangerte telelinjer i terrenget. Dette kan være skadelig for miljøet og kan en ulempe og i verste fall helsefare for dyr og mennesker. I tillegg til utbrukte telekabler kan også ubrukne stolper være

et problem. Ettersom Telenor har varslet at kobbernettene skal utfases, dog kanskje ikke i den hastigheten de hadde tenkt, kan dette problemet i prinsippet tenkes å øke i omfang. Statsråden skulle undersøke nærmere med Telenor om hvilke planer selskapet har for å sørge for at de deler av selskapets linjenett som ikke lenger er i bruk blir fjernet på en forsvarlig og miljømessig god måte.

**Svar:**

Etter at ansvaret for elektronisk kommunikasjon ble overført fra Samferdselsdepartementet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (departementet), har departementet fortsatt den løpende dialogen med Telenor om den pågående prosessen med modernisering av telenettet og sanering av kobbernettet. Som en del av denne dialogen, har departementet bedt om informasjon om pågående og planlagt opprydning av utstyr og materiell som ikke er i bruk.

Telenor har tidligere opplyst til departementet at det foreligger planer for opprydning, og at selskapets mål er at det ikke skal være spor av kobbernettet når opprydningen i et geografisk område er ferdig. Hull etter fjernede stolper skal fylles igjen med masse tilsvarende masser på stedet. På dyrket mark skal de øverste 50 cm av stolpehullet fylles igjen med stenfri masse. Den opprydning som er gjennomført så langt, har ifølge Telenor medført mange positive tilbakemeldinger, spesielt fra landbruk og skogbruk, som mange plasser har forbedret sine arbeidsforhold vesentlig.

Telenor har tidligere også opplyst at selskapet kontinuerlig får henvendelser fra kommuner og fylker med ønsker og krav om rydding av utstyr og anlegg som ikke lenger er i bruk. Anlegg/stolper som anses som til fare for liv og helse blir, ifølge Telenor, fortløpende vurdert av selskapets prekvalifiserte entreprenører. Det som vurderes som farlig, blir tatt hånd om så fort som mulig.

Telenor har for øvrig opplyst at selskapet har totalt ca. 800 000 stolper, og at en andel av disse vil bli stående til andre formål.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) fattet 2. september 2020 et vedtak som pålegger Telenor plikt til å opprettholde grossisttilgang til kobbernettet i inntil fem år. Dette innebærer plikt for Telenor til å opprettholde og vedlikeholde kobbernettet så lenge tilgangsplikten består. Nkoms vedtak åpner likevel for at Telenor kan legge ned kobbernettet raskere enn fem år, men kun dersom selskapet tilbyr grossistkundene relevante erstatningsprodukter for kobberbasert tilgang. Telenor er i den sammenheng pålagt å utarbeide en plan for migrering fra kobber til fiber- og mobilbasert infrastruktur. Telenors grossistkunder får mulighet til å gi innspill til planen, som deretter skal godkjennes av Nkom.

Vedtaket er påklaget av flere, og departementet er klageinstans.

Nkoms vedtak innebærer at utviklingen av kobbernettet kan komme til trekke noe lenger ut i tid, enn det som var Telenors opprinnelige plan. Dette vil innebære at deler av opprydningen av kobbernettet også kan bli utsatt noe, fordi deler av kobbernettet vil bli opprettholdt lenger enn det Telenor hadde planlagt.

Som grunnlag for besvarelse av foreliggende spørsmål fra representanten Nordlund, har departementet bedt om ny oppdatert status for opprydningsarbeidet.

I den oppdaterte statusbeskrivelsen gjentar Telenor en god del av det selskapet tidligere har opplyst hva gjelder opprydningsarbeidet. Men selskapet har lagt til blant annet følgende:

”Så langt så har Telenor sammen med pre-kvalifiserte entreprenører ryddet bort over 18000 Telenoreide stolper, over 1000 km kobberledning, og ca. 900 koblingsskap som ikke henger i stolpene. I tillegg er nærmere 200 bygg/kiosker og 100 skap med Telecom utstyr lagt ned. Av de 200 byggene er rundt 50 % vederlagsfritt avgitt til grunneierne etter at entreprenørene har klargjort disse, og de øvrige er revet, grunnen tilbakestilt og avfallet levert miljømottak.

Etter NKOM sitt vedtak datert 2. september 2020 så har dette opprydningsarbeidet nå stoppet helt opp. Telenor kan i henhold til vedtaket ikke fjerne bygg/skap med hovedkoblinger i og heller ikke den utvendige kobberinfrastrukturen (stolper, koblingsskap og kobberledninger). Dette kan ikke fjernes før etter 2.9.2025, med mindre Telenor kommer til enighet med de andre direkte og indirekte berørte aktørene. Det vil derfra ta 3-4 år etter dette tidspunktet før en opprydning er ferdigstilt.”

Departementet mener at det er svært viktig at Telenor rydder opp etter seg, etter hvert som kobbernettet ikke lenger er i bruk.

Departementet vil i den videre dialogen med Telenor i forbindelse med den pågående saneringen av kobbernettet, fortsatt jevnlig be om oppdatert status og oppdaterte planer når det gjelder opprydning av utstyr og materiell som ikke er i bruk.



## SPØRSMÅL NR. 2763

Innlevert 27. september 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 6. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

**Spørsmål:**

Kan statsråden informere om status for døgnbehandlingsplassar innan barne- og ungdomspsykiatrien for unge un-

der 18 år i det offentlege helsevesen, fordelt på regionar, og utviklinga siste fem år?

**Svar:**

I henhold til Samdata-rapport IS-2952 om psykisk helsevern og TSB var det i perioden 2015 til 2019 sett under ett en nedgang på 2 plasser i psykisk helsevern for barn og unge. I rapporten vises det til at det har vært variasjoner i plassstallet mellom de enkelte år. I 2019 var majoriteten av

døgnplassene i det psykiske helsevernet for barn og unge i de offentlige helseforetakene (253 plasser), mens 48 døgnplasser var i institusjoner med avtale med de regionale helseforetakene.

Region	Døgnplasser 2019	Endring i døgnplasser fra 2015		Endring i døgnplasser fra 2018	
	Antall	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Helse Sør-Øst	123	-9	-6,8	-7	-5,4
Helse Vest	55	4	7,8	0	0,0
Helse Midt-Norge	34	-2	-5,6	-1	-2,9
Helse Nord	41	1	2,5	-1	-2,4
Avtale med RHF	48	0	0,0	0	0
<b>Totalt</b>	<b>301</b>	<b>-2</b>	<b>-0,7</b>	<b>-9</b>	<b>-2,9</b>

I rapporten gis det følgende merknad til tabellen:

”Tabell 3-1 viser at det har vært en nedgang i døgnplasser på nasjonalt nivå med to plasser i siste femårsperiode. Nedgangen var i Helse Sør-Øst (-9 plasser), og Helse Midt-Norge (-2 plasser), mens det var vekst i Helse Vest (+4 plasser) og Helse Nord (+1 plass). Det var ingen endring i tallet på avtaleplasser. De private institusjonene med avtale med RHF hadde i all hovedsak avtale med Helse Sør-Øst. Fra 2018 til 2019 gikk døgnplassene noe ned (-9 døgnplasser), noe som i hovedsak var knyttet til reduksjonen i døgnplasser ved Sykehuset Innlandet (-7 plasser). Overføring av opptaksområdet for Kongsvinger fra Sykehuset Innlandet til Akershus universitetssykehus, samt omlegging til mer poliklinisk virksomhet ligger til grunn for denne utviklingen. Det er foretatt en korrigering av døgnplasser for perioden 2006-2017 sammenliknet med tall Helsedirektoratet har presentert tidligere år. Regional seksjon for spiseforstyrrelser (RASP) ved OUS er nå inkludert i tallene for Helse Sør-Øst. Denne seksjonen har ikke tidligere vært med i statistikken for psykisk helsevern for barn og unge. Tallene avviker derfor fra tallene som publiseres for PHV-BU av Statistisk sentralbyrå (SSB) for perioden fra 2006 til 2017.”

Avslutningsvis vil jeg opplyse at antallet døgnplasser i 2013 var 313 plasser og i 2014 var det 301 plasser. Det betyr at i det siste året med budsjett og styringsdokumenter fra den rødgrønne regjeringen ble det lagt ned 12 døgnplasser for barn og unge innen psykisk helse. Fra og med 2014 ble den gylne regel gjeninnført og det ble stilt tydeli-

ge krav om å igjen prioritere psykisk helse. Det innebærer at antallet døgnplasser er uendret fra regjeringens første reelle driftsår i 2014. Samtidig har det skjedd en utvikling i andre arbeidsformer, spesielt ambulante tjenester. Jeg viser bl.a. til utprøvingen av FACT-ung-team som har startet opp flere steder de siste årene.

**SPØRSMÅL NR. 2764****Innlevert 27. september 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 7. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Meiner statsråden at 4-5 vekers frist på anbud på kontrakt verd 1,2 milliarder kroner er god praksis i helseforetaka, kan statsråden stadfeste at regelverket rundt offentlige anskaffelser ikke hindrer helseforetaka i å utlyse egne (skjerma) anbudsrunder for ideelle tilbydere, og kan statsråden informere om utviklinga i bruk av ideelle tilbydere i Helse Nord?

**GRUNNGJEVING:**

Viser til statsrådets svar på dokument nr. 15:2607 (2019-2020) der det står at helseforetaket vurderer at en anbudskonkurranse reservert ideelle aktører ville innebære for stor risiko. Men i møte som helse- og omsorgskomiteen hadde med Helse Nord RHF den 8. september 2020, blei det på direkte spørsmål fra undertegnede opplyst at helseforetaket ikke kunne reservere konkurranse for ideelle tilbydere i dette aktuelle tilbudet fordi dette ville være i strid med regelverket for offentlige anskaffelser. Det er urovekkende om det regionale helseforetaket har ei feil oppfatning om lovlegheita av skjerma anbudskonkurranser.

Det er også grunn til å stille spørsmål ved om statsråden går god for en praksis i helseforetaka der en kontrakt i milliardsklassen berre har 4 -5 vekers utlysningstid, og det er også grunn til å stille spørsmål ved korleis Helse Nord har tenkt å auke bruken av ideelle aktører når dei ikke legg opp til dette på rusfeltet.

**Svar:**

Representanten Toppe tar i sitt spørsmål utgangspunkt i en anbudsutlysning i Helse Nord RHF. Til spørsmålet om varighet på utlysningen og hvorvidt det er utvist god praksis, har Helse Nord RHF opplyst at leverandørmarkedet ble informert om den kommende anbudskonkurransen innen tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengige (TSB) 15. januar i år. Anskaffelsen ble kunngjort 22. august 2020 og tilbudsfristen ble satt til 1. oktober 2020, som tilsvarer nærmere 6 uker. Det er forståelig at aktuelle tilbydere ønsker og har behov for tid til å forberede sine eventuelle tilbud. Her spiller ikke bare kunngjørings-tidspunkt og tilbudsfrist inn, men også informasjon gitt i forkant av utlysning. Jeg ser ikke grunn til å kritisere den praktisering Helse Nord RHF her har lagt til grunn.

Regjeringen mener at forskrift om offentlige anskaffelser og EØS-avtalen åpner for å kunne reservere kontrakter

for helse- og sosialtjenester for ideelle. Regjeringen vedtok endringer i forskriften i februar i år som tydeliggjør dette. Spørsmålet om reservasjonsadgang for ideelle er imidlertid ikke blitt vurdert av EU-domstolen eller EFTA-domstolen i etterkant av at de nye anskaffelsesdirektivene fra 2014 ble vedtatt, og det er derfor en rettslig usikkerhet knyttet til reservasjonsadgangen. Det betyr at oppdragsgivere som benytter seg av muligheten til å reservere konkurranser for ideelle kan risikere erstatningssøksmål, dersom det senere skulle vise seg at forskriftsbestemmelsene er i strid med EØS-avtalen. Dette er bakteppet for at ulike oppdragsgivere kan gjøre ulike vurderinger av hvilken rettslig risiko det vil innebære å reservere kontrakter for ideelle.

Jeg kan også opplyse om at Helse Nord RHF kjenner anskaffelsesforskriftens adgang til å reservere konkurranser for ideelle organisasjoner, dersom reservasjonen bidrar til å oppnå sosiale mål, fellesskapets beste og budsjettmessig effektivitet. Risikovurderingen av markedet i Helse Nord region i forkant av den aktuelle anskaffelsen tilsa imidlertid at det var høy risiko for ikke å få dekket behovet innenfor egen region, dersom konkurransen ble reservert kun for ideelle aktører. Helse Nord RHF etterspør og kan legge vekt på elementer der de ideelle tradisjonelt har stått sterkt, så som helhetlige tjenester, mangfold, brukermedvirkning, for- og etterarbeid, familie og nettverksarbeid, samt samhandling med øvrige tiltak som er viktige for vellykket behandling. I tillegg legger Helse Nord RHF vekt på å ha tilbud med ulike profiler for å ivareta pasientmangfoldet. Ideelle aktørers særlige kvaliteter blir derfor vektlagt, så langt dette tilfører tilbudene merverdi eller kostnadseffektivitet.

Regjeringen har en ambisiøs politikk for å styrke private ideelle virksomheters rolle som leverandører av helse- og omsorgstjenester, og en rekke tiltak er initiert som kan bidra til økt bruk av ideelle aktører over tid. Det er samtidig en kjensgjerning at markedet mht. private innslag er ulikt fordelt i ulike deler av landet. Helse Nord RHF har i dag avtaler med fire rusinstitusjoner, hvorav tre er ideelle aktører. I 2014 foretok de en tilleggsanskaffelse innen TSB-området, hvor Finnmarkskollektivet og Fossumkollektivet – som begge er ideelle leverandører – fikk avtale. I tillegg har de avtale med ytterligere en ideell aktør. Helse Nord RHF vurderer å ha god kapasitet innenfor TSB og har ikke hatt behov for å øke kjøpene.

Innenfor rehabiliteringsområdet har de hatt avtale med fire ideelle leverandører; to av disse er kjøpt opp av et privat kommersielt selskap i senere tid. Helse Nord RHF

har ellers avtale med to ideelle leverandører som er av mindre omfang. Innenfor dette området har kjøpene økt hos alle. Helse Nord har én avtale innenfor psykisk helse-

vern, og denne er med Viken senter. Helse Nord har også avtale innenfor demensutredning med NKS Kløveråsen, som oppfattes som ideell aktør.

## SPØRSMÅL NR. 2765

**Innlevert 22. september 2020 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen**

**Besvart 5. oktober 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby**

### **Spørsmål:**

Ser statsråden integreringsutfordringer/effekt av at engangsstønaden i særlig stor grad benyttes av kvinner født utenfor Norge?

### **BEGRUNNELSE:**

Engangsstønaden har hatt en betydelig vekst fra 38 750 kroner i 2013 til 84 720 kroner i 2020. Iflg. Arbeids- og velferdsdirektoratets nyeste tall (2017) benyttet kun 7 pst. mødre født i Norge seg av stønaden. Dette mens 47 pst av mødre født i asiatiske og 67 pst. av mødre født i afrikanske land benyttet ordningen.

### **Svar:**

For å motta foreldrepenger ved fødsel er det et krav at søkeren har jobbet de siste seks av ti månedene før uttak av foreldrepenger tar til og har hatt årlig inntekt på minimum 0,5 G. Mødre som ikke oppfyller kravene til foreldrepenger, kan søke om engangsstønad ved fødsel.

Det at engangsstønaden i større grad benyttes av mødre født utenfor Norge er et uttrykk for at disse kvinnene i mindre grad oppfyller kravene til å motta foreldrepenger enn de som er født i Norge. Jeg ser derfor ikke særskilte integreringsutfordringer ved bruk av engangsstønaden i seg selv.

Vi må imidlertid sørge for at flere kvinner med innvandrerbakgrunn har mulighet til å være og er i arbeid. Regjeringen har lagt frem Prop. 89 L (2019–2020) Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven) for Stortinget. Den følger opp strategien Integrering gjennom kunnskap - regjeringens integreringsstrategi 2019–2022. Gjennom lovforslagene ønsker vi blant annet å reformere integreringsfeltet og bidra til at flere personer med innvandrerbakgrunn deltar i arbeids- og samfunnsniv. Dette skal på sikt bidra til at flere kvinner kommer inn i arbeidslivet og får rett til foreldrepenger.

Regjeringen har også prioritert andre tiltak som skal bidra til at flere kvinner kommer inn i arbeidslivet, som blant annet Jobbsjansen. Ordningen skal bidra til at kvinner med innvandrerbakgrunn som har behov for grunnleggende kvalifisering, får varig tilknytning til arbeidslivet og blir økonomisk selvhjulpne. Bevilgningen til Jobbsjansen er i 2020 på 110 mill. kroner, som er en tilnærmet dobling siden 2013.

**SPØRSMÅL NR. 2766****Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 2. oktober 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Frp mener det er nødvendig med klare og detaljerte fakta på skoleområdet, slik at målrettede tiltak kan settes inn.

Hva er gjennomsnittlige grunnskolepoeng ved avsluttet grunnskole fordelt etter de 40 største enkeltlandene blant innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn fordelt etter kjønn for siste tilgjengelige årgang (Vi ønsker også tall for øvrig befolkning som sammenligningsgruppe)?

**BEGRUNNELSE:**

I svaret på spørsmål 44 fra Finanskomiteen/FrPs fraksjon av 12. juni 2020 til revidert nasjonalbudsjett 2020 kommer det frem at innvandrere fra Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS i gjennomsnitt har lavere karaktersnitt enn den øvrige befolkningen. Det gir imidlertid ingen mening å gruppere så forskjellige land- og kulturbakgrunner sammen, og det er vanskelig å se hvordan innvandrere fra land som Kina og Vietnam skal ha særlig mye til felles med for eksempel innvandrere fra Afghanistan, Syria og Somalia. Noen vil kanskje spørre seg om regjeringen gjør dette for å tildekke betydelige forskjeller i karaktersnitt innad mellom landbakgrunner i den kunstige gruppen «ikke-vestlige»-land. Jeg mener imidlertid at det er veldig uheldig dersom regjeringen gjennom å bruke en slik bred gruppering av landbakgrunner skaper et inntrykk av at alle grupper av «ikke-vestlige»-innvandrere gjør det dårlig på skolen dersom dette ikke er tilfelle.

I Danmark har man imidlertid valgt å legge kortene på bordet, og i rapporten "Indvandrere i Danmark 2019" finner vi følgende:

«Der er store forskelle mellem oprindelseslandene inden for gruppen af ikke-vestlige efterkommere. Blandt både drenge og pigerne er det de vietnamesiske efterkommere, som klarer sig bedst, med karaktergennemsnit på 6,9 og 7,9, mens det er de tyrkiske og libanesiske efterkommere, som har de laveste karaktergennemsnit. Blandt drengene ligger de på 4,7 for de tyrkiske efterkommere og på 4,8 for de libanesiske efterkommere, mens niveauerne er lidt højere blandt pigerne med 5,4 for de libanesiske og 5,5 for de tyrkiske efterkommere.»

Frp mener det er grunn til å tro at de samme landbakgrunnene som gjør det godt i Danmark, også gjør det godt i Norge.

**Svar:**

Kunnskapsdepartementet har ikke statistikk over gjennomsnittlig grunnskolepoeng for de 40 største enkeltlandene blant innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn. Slik statistikk inngår ikke i karakterstatistikken som årlig publiseres av Utdanningsdirektoratet og SSB.

SSB har imidlertid tidligere publisert statistikk over grunnskolepoeng etter landbakgrunn i flere rapporter som undersøker hvordan det går med innvandrerbefolkningen i Norge. Et eksempel på dette er rapporten "Norskfødte med innvandrerforeldre – hvordan går det med dem?" (<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/norskfodte-med-innvandrerforeldre-hvordan-gar-det-med-dem>), som SSB utarbeidet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet i 2019. I rapporten presenteres en oversikt over gjennomsnittlig grunnskolepoeng skoleåret 2017–2018 blant norskfødte med innvandrerbakgrunn etter foreldrenes landbakgrunn (i grupper hvor det er over 100 elever med samme landbakgrunn).

Som jeg tidligere har understreket er det store forskjeller i hvilke forutsetninger og erfaringer elever med innvandrerbakgrunn har med seg når de begynner på skolen. Noen elever er født i Norge og behersker norsk godt. Andre er kommet som innvandrere med flyktningbakgrunn sent i skoleløpet og har begrenset med skolegang. Vi vet også at det er en sterk sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og elevenes prestasjoner. Slike faktorer er vel så viktige for å forklare forskjeller i skolerresultater som elevenes landbakgrunn. Dette kommer også tydelig til uttrykk i den ovennevnte rapporten.

**SPØRSMÅL NR. 2767****Innlevert 25. september 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 5. oktober 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

I Politiforum den 21. september skriver statsråden at det er en minimumsbemanning ved lensmannskontorene.

Hva er denne minimumsbemanningen og hvor mange av dagens lensmannskontor har dette?

**BEGRUNNELSE:**

I et innlegg i Politiforum den 21. september skriver justisministeren:

"Selv med en minimumsbemanning av bare nyutdannede politistudenter, så vil det koste i underkant av 1,4 milliarder kroner å gjenåpne lensmannskontorene."

**Svar:**

I mitt innlegg til Politiforum 21. september trekker jeg frem hvilke konsekvenser en gjenåpning av nedlagte lensmannskontor kan få ut i fra et bemanningsperspektiv. I den forbindelse vil jeg også vise til det min forgjenger Tor Mikkell Wara sa i Stortinget 05.04.2018 i forbindelse med behandlingen av Representantforslag 8:10 S (2017-2018):

«Dersom alle oppgavene til politiet skal løses på hvert tjenestested, vil det kreve ny og omfattende allokering av ressurser til politiet. Politidirektoratet vurderer at bemanningen bør være på minimum 25 til 30 personer for at et tjenestested skal ha rimelig forutsetning for på egen hånd å løse sine oppgaver, dvs. forebygging, etterforskning, vakt og beredskap samt lokale forvaltningstjenester og sivilrettslige oppgaver.»

Som jeg skriver i mitt innlegg til Politiforum vil en gjenåpning av de nedlagte tjenestestedene med en minimumsbemanning ha en kostnad på om lag 1,4 milliarder kroner. Det tilsvarer om lag 10 tjenestepersoner per sted.

Når det trengs 18 polititjenestepersoner for å ha en døgnkontinuerlig patrulje, eller ni tjenestepersoner for å ha døgnkontinuerlig beredskapsvakt, er det klart at en bemanning på 10 alene ikke vil kunne løse alle politioppgaver.

Politiet er i dag organisert på en måte som gjør at det er variasjoner i hvor mange tjenestepersoner som er nødvendig ved de ulike tjenestestedene. Det er nødvendig fordi kriminalitetsutfordringene er ulike og behovet for polititjenester forskjellige. De funksjonelle driftsenhetene støtter de geografiske driftsenhetene med faglig rådgivning, spesialistkompetanse og bruk av spesielle verktøy. I tillegg etterforsker de de mest krevende straffesakene og bistår med kapasitetsforsterkninger. Et samspill mellom lokalt politi og spesialiserte støttefunksjoner i politidistriktene er nødvendig for å gi gode polititjenester til befolkningen.

De geografiske driftsenhetene kan omfatte flere tjenestesteder og er det laveste organisatoriske nivå. Vi opererer ikke med et minimumskrav på hvor mange som skal være organisert ved det enkelte tjenestested. En polititjenesteperson er organisert enten i en funksjonell driftsenhet eller i en geografisk driftsenhet, men kan i praksis ha sitt daglige virke ved et av de mindre tjenestestedene.

**SPØRSMÅL NR. 2768****Innlevert 27. september 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 1. oktober 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

I Bt 17.09 kommer det frem at UNO-X har fått over 70 millioner fra Enova for å bidra til oppstart av et landsdekkende infrastruktur av hydrogenfyllestasjoner. Planen var 20 hydrogenstasjoner innen 2020, derav to i Bergen. Den i Åsane har vært i drift mens den på Søreide er ferdig ut-

bygd. Svakheten som utløste eksplosjonen i Sandvika er rettet opp og stasjonene er nå trygge, ifølge DPS. UNO-X viser lite interesse for å åpne stasjonene.

Hva vil statsråden gjøre for at de statlige subsidierte stasjonene blir åpnet igjen?

**BEGRUNNELSE:**

På grunn av eksplosjonen i Sandvika fikk UNO-X forbud mot bruk av fylleanleggene for hydrogen som omfattet blant annet fyllestasjonene i Åsane og Søreide. Fyllestasjonen i Åsane hadde da vært i drift i halvannet år.

UNO-X har ikke søkt DPS om å få opphevet stengevedtaket til tross for at DSB har uttalt at teknologien er trygg så lenge regelverket blir fulgt.

UNO-X uttaler til BT at de ikke vil satse videre på hydrogen fyllestasjoner. Asko i Trondheim har åpnet fyllestasjoner og benytter samme teknologiske løsninger.

UNO-X har ifølge artikkelen fått bevilge over Enova 19 824 000 til de to stasjonene i Bergen. Enova vil ikke si hvor mye de har fått utbetalt og viser til forretningshemmeligheter. Dette er ikke et innovasjonsprosjekt men utbygging av en ønsket infrastruktur med kjent teknologi. Transparens bør også gjelde for Enova som ellers i offentlig forvaltning.

Det er ikke akseptabelt at det brukes så mye skattepenger uten at det stilles krav til at det tas i bruk eventuelt at det overføres til andre som vil sørge for drift.

**Svar:**

Enova har gitt UNO-X Hydrogen AS tilsegn om stønad på til saman 70 millionar kroner til ni hydrogenfyllestasjonar mellom 2015 og 2018. Målet har vore å medverke til utvikling av ein marknad for hydrogen til bruk i transport. Av dei ni prosjekta har Enova betalt ut heile stønadsbeløpet til stasjonen i Sandvika utanfor Oslo. Enova har betalt deler av stønadsbeløpet til tre andre hydrogenfyllestasjonar. For dei resterande fem stasjonane, med samla tilsegn på i overkant av 34 millionar kroner, har Enova ikkje betalt ut noko stønad.

UNO-X Hydrogen AS var tidlegare eigd av selskapa UNO-X Norge AS (41%), Nel Fuel AS (39 %) og Nippon Ga-

ses (20 %). Selskapet har no bytta namn til H2 Fuel Norway AS, og er no som det går fram av kvartalsrapporten til Nel ASA frå 2. kvartal 2020 heileigd av Nel. Kva som no skjer vidare med stasjonane som er bygd og eventuelle planar om å etablere fleire hydrogenstasjonar må vere opp til eigarane å bestemme. Som det vart varsla i stortingsmeldinga om karbonfangst og -lagring (Langskip) vil regjeringar følgje opp hydrogenstrategien og Langskip med eit eige vegkart for hydrogen.

Departementet styrer Enova på eit overordna nivå, hovudsakeleg gjennom fireårige avtalar. Innanfor rammene av avtalen er det opp til Enova å prioritere mellom område, utvikle program og tildele stønad til enkeltprosjekt slik at måla kan bli nådd mest mogleg effektivt. Hydrogen og etablering av ei hydrogenmarknad er noko Enova har støtta og fortsett å støtte. Til dømes gav Enova i sommar eit tilsegn på 77 millionar kroner til CCB AS til etablering av eit pilotanlegg for utsleppsfri hydrogenproduksjon.

Enova skal medverke til teknologiutvikling og innovasjon. Slik aktivitet inneber risiko. Det må dermed forventast at nokre prosjekt ikkje blir realisert eller ikkje oppnår dei ønskete resultatane. Prosjektet i Bergen, som inkluderer to hydrogenstasjonar og ein elektrolysør til produksjon, fekk stønad gjennom programmet ny-energi- og klimateknologi i transport i 2016.

Sidan 2017 har Enova hatt eit eige hydrogeninfrastrukturprogram der dei har gitt investeringsstønad til etablering av offentleg tilgjengelege fyllestasjonar. For prosjekter som har motteken stønad under infrastrukturprogrammet har det vore eit krav om 3 års drift. I utlysinga i 2019 fekk Enova få søknader frå ein avgrensa mengde søkarar, kor enkelte søknadar ikkje var kvalifisert i samsvar med krava. Andre valde å trekkje sine søknadar. Resultatet var at det ikkje blei innvilga stønad i fjor. Enova opplyser at programmet er under vurdering.

**SPØRSMÅL NR. 2769**

**Innlevert 28. september 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen**

**Besvart 5. oktober 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby**

**Spørsmål:**

Dersom utlendinger med oppholdstillatelse som faglært eller som spesialist oppholder seg utenfor Norge i over to måneder i et kalenderår, trekkes hele oppholdet når man skal beregne oppholdstid for statsborgerskap. Dette

skaper utfordringer for forskere og faglærte som skal på forskeropphold eller oppdrag for norske arbeidsgivere i utlandet.

Vil statsråden vurdere endringer i statsborgerforskriften for å sikre at Norge fortsetter å være et attraktivt land

å arbeide i for blant andre forskere og faglærte som vi har behov for?

**BEGRUNNELSE:**

I dagens statsborgerlov er det et krav om syv års opphold i riket i løpet av de siste 10 årene for å få statsborgerskap. I statsborgerforskriften § 3 (4) står det videre at:

«Dersom søkerens samlede utenlandsopphold i det enkelte kalenderår ikke overstiger to måneder, anses utenlandsoppholdet som opphold i riket. Dersom søkerens utenlandsopphold overstiger to måneder, kommer hele utenlandsoppholdet til fradrag ved beregning av oppholdstid.»

SV har blitt kontaktet av en ingeniør som jobber for et norsk olje- og gasselskap som ofte må reise utenlands til oljeplattformer. Han har flyttet til Norge og etablert seg her med familie, men opplever utfordringer med at oppdragene han må ta for sin norske arbeidsgiver på grunn av sin særskilte kompetanse fører til utfordringer med å få statsborgerskap. Det samme vil gjelde PhD-studenter eller internasjonale forskere som ønsker å gjennomføre forskeropphold.

Når det gjelder permanent oppholdstillatelse, er dette utfordringer som lovverket tar høyde for:

«En utlending med oppholdstillatelse som faglært etter § 6-1 første ledd eller som spesialist etter § 6-2, kan oppholde seg utenfor riket i inntil 15 måneder til sammen uten å miste retten til permanent oppholdstillatelse etter lovens § 62 første ledd, dersom minst 8 måneder av oppholdet skyldes oppdrag for arbeidsgiver.»

Sverige har også et unntak ved beregning av oppholdstid når en person jobber for et svensk selskap utenlands eller på et skip registrert i Sverige.

**Svar:**

Jeg er opptatt av at Norge skal være et attraktivt land å arbeide i for blant annet utenlandske forskere. Dette bidrar til å opprettholde god kvalitet på norske forskningsinstitusjoner.

Det er ikke de samme reglene for beregning av oppholdstid ved søknad om henholdsvis permanent oppholdstillatelse og norsk statsborgerskap. Betydningen av utenlandsopphold er heller ikke den samme. Reglene for beregning av oppholdstid er mer fleksible etter hovedregelen om norsk statsborgerskap enn etter reglene om permanent oppholdstillatelse. Det er derfor mindre behov for særskilte unntaksregler for ulike typer utenlandsopphold i reglene om norsk statsborgerskap.

Etter hovedregelen om erverv av norsk statsborgerskap må søkeren ha til sammen syv års opphold i riket i løpet av de siste ti årene, med oppholdstillatelser av minst ett års varighet. Dersom søkeren har utenlandsopphold på mer enn til sammen to måneder i et kalenderår, vil alt utenlandsopphold komme til fradrag ved beregningen av oppholdstid. En søker som for eksempel det ene året har hatt utenlandsopphold på fem måneder, vil fylle kravet til oppholdstid når det har gått til sammen syv år og fem måneder. Utenlandsopphold på mindre enn to måneder per kalenderår får ikke betydning for beregningen av oppholdstid.

Jeg mener som utgangspunkt at vi har gode og fleksible regler for beregning av oppholdstid ved søknad om norsk statsborgerskap. Jeg er likevel klar over at enkelte grupper av arbeidstakere har en del nødvendig utenlandsopphold som gjør at de må vente lengre på å få norsk statsborgerskap enn andre søkergrupper.

**SPØRSMÅL NR. 2770**

**Innlevert 28. september 2020 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård**

**Besvart 5. oktober 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja**

**Spørsmål:**

Dansekonsten har åpenbare mangler når det gjelder finansiering, formidling- og produksjonsmuligheter.

Hvilke tiltak vil kulturministeren implementere for å sikre nye finansieringsordninger og strukturer som ivaretar de etablerte kompaniene, de regionale kompetansesentrene og finansiering og produksjon av den frie prosjektbaserte dansekonsten?

**BEGRUNNELSE:**

Dansekonsten i Norge står overfor ekstreme utfordringer i møte med Covid-19. Den oppståtte situasjonen tydeliggjør imidlertid kun uløste problemområder som har ligget der i lang tid.

Den frie dansekonsten i Norge er i dag sterkt underfinansiert. 90% av dansekonst finansieres og produseres gjennom ordningene hos Norsk Kulturfond. Ny danse-

kunst i Norge utvikles hovedsakelig av det frie feltet, som mangler infrastruktur og institusjoner å virke innenfor. Det mangler et dedikert administrativt formidlings- og produksjonsapparat, samt dedikerte produksjons- og visningssteder der kunstnerne kan utvikle selve verkene. De regionale kompetansesentrene for dans er den eneste infrastrukturen som tilbyr produksjonskompetanse til det frie dansekunstheltet. De regionale kompetansesentrene står alle i en uforutsigbar og sårbar situasjon og er ikke tilstrekkelig rustet til å kunne løfte og fremme dansekunsten fremover.

Samtidig er en av de viktigste ordningen under kulturrådet, som tidligere sikret langvarig kompanidrift (basisordningen) lagt ned, og en ny ordning som fokuserer mer på fornyelse og utvikling av nye kunstnerskap har blitt opprettet i dens sted. Dette har ført til at 7 scenekunstkompanier nå står i fare for å legge ned driften. Dette innebærer en forvitring av den kunstfaglige kompetansen i dansefeltet og tap av gode arbeidsplasser for utøvere. I fremtiden er det behov for en ordning og en infrastruktur som gjør det mulig å etablere og drifte kompanier over lengre tid, også etter at man har fått utvikle sin kunstneriske praksis gjennom Kunstnerskapsstøtten i inntil 5 år. Staten legger gjennom dagens ordninger opp til kontinuerlig utvikling av solide kunstnerskap, som i neste rekke ikke får anledning til å virke i et omfang som muliggjør langvarig kunstnerisk utvikling og praksis. På grunn av dette

mister norske kunstnere mulighetene til å oppnå nasjonal og internasjonal anerkjennelse, samt publikums- og markedsutvikling over tid. Norsk dans er i dag en ettertraktet kulturell eksportvare.

**Svar:**

Produksjon og formidling av profesjonell dans i Norge vil være et hovedtema i den planlagte scenekunststrategien. Infrastrukturen for profesjonell dans er lite utviklet sammenlignet med infrastrukturen for produksjon og formidling av profesjonelt teater, og dette er noe strategien vil belyse.

Profesjonelle dansemiljøer og dansekompanier rundt om i Norge er i hovedsak bygd opp med prosjektilskudd fra Norsk kulturfond. Det er et begrenset antall kompanier som får støtte i ordningen Fri scenekunst – kunstnerskap i Norsk kulturråd. Det skaper utfordringer, som vi blant annet vil adressere i scenekunststrategien.

Jeg er enig i at det blir viktig framover å styrke infrastrukturen for profesjonell dans og gi utøvere og publikum tilgang til kompetansemiljøer for dans og et tilbud av profesjonell dans. De regionale kompetansesentra for dans utgjør i dag en infrastruktur for produksjon og formidling av profesjonell dans. De vil være viktig å legge til rette for større forutsigbarhet for disse sentrene.

**SPØRSMÅL NR. 2771**

**Innlevert 28. september 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski**

**Besvart 6. oktober 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen**

**Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over dagpengeutbetalinger for dagpengemottakere etter at de midlertidige endringene for dagpenger trådte i kraft, fordelt på forskjellige inntektsgrupper, sammenlignet med hva mottakerne hadde fått med opprinnelige satser og regelverk, og med oversikt over antall dagpengemottakere i hver inntektsgruppe i perioden?

**Svar:**

Arbeids- og sosialdepartementet har innhentet opplysninger fra Arbeids- og velferdsdirektoratet for å besvare spørsmålet.

En slik evaluering som etterspørres, innebærer å simulere hvordan hver enkelt mottaker ville kommet ut dersom dagpengereguleringen ikke hadde blitt endret. Dette krever kobling av en rekke datakilder, blant annet månedlige inntektsdata, opplysninger om arbeid fra meldekort, varighet av stønadforløp mv. Arbeids- og velferdsdirektoratet har per nå ikke tilgjengelig inntektsdata for 2019 og 2020 som er tilrettelagt for analyseformål.

Siden de fleste dagpengemottakere blir påvirket av flere krisetiltak samtidig, men i ulik grad, måtte man sett på hvordan hver enkelt regelendring har påvirket utbetalingene til hver stønadsmottaker på ulike tidspunkter i stønadforløpet. Det vil kreve en omfattende analyse som det ikke foreligger et tallgrunnlag for å gjennomføre.



Det er likevel mulig å skissere effekten av noen regelendringer.

Siden starten av koronakrisen til og med uke 39 er det i alt utbetalt 18 430 mill. kroner i dagpenger og 7 950 mill. kroner i lønnskompensasjon til permitterte. 375 000 permitterte har i gjennomsnitt mottatt 19 900 kroner i lønnskompensasjon etter at ordningen ble innført.

Mellom mars og august 2020 har 17 300 personer mottatt dagpenger basert på en inntekt mellom 0,75 G og 1,5 G. Disse ville i henhold til ordinære regler ikke oppfylt vilkårene for dagpenger. Arbeids- og velferdsdirektoratet

antar at denne gruppen har et gjennomsnittlig beregningsgrunnlag på 113 460 kroner. Det tilsier en gjennomsnittlig ytelse per måned på 7 564 kroner med gjeldende regelverk.

Videre har ventetiden på tre dager blitt opphevet for alle dagpengemottakere, og kompensasjonsgraden har blitt økt til 80 pst. for delen av dagpengegrunnlaget opp til 3 G. Det betyr at alle som er omfattet av regelendringene i forbindelse med koronapandemien, har fått mer utbetalt i dagpenger. Hvor mye mer den enkelte mottaker har fått, vil bero på den enkeltes dagpengegrunnlag.

## SPØRSMÅL NR. 2772

**Innlevert 28. september 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski**

**Besvart 6. oktober 2020 av finansminister Jan Tore Sanner**

### **Spørsmål:**

Hva mener finansministeren må til for at Norges Bank Investment Management kan få tilstrekkelig informasjon og mandat til å sikre at Statens pensjonsfond utland investerer i selskaper og virksomheter som kutter utslipp i tråd med målsettingen i Parisavtalen (Paris alignment), og vil finansministeren vurdere endringer i fondets mandat for å sikre dette?

### **BEGRUNNELSE:**

Statens Pensjonsfond Utlands (SPU) målsetting er høyest mulig avkastning til en moderat risiko med et langsiktig perspektiv. God avkastning på lang sikt avhenger av en bærekraftig utvikling. En av de største, om ikke den største, trusselen mot miljømessig og sosial bærekraft som SPU er eksponert mot er klimaendringene. Mange investorer fremholder også klimaendringene som den største systemiske risikoen vi står overfor.

Klimakrisa endrer allerede markeder og de fysiske forutsetningene for mange bedrifter SPU er investert i. Ikke minst forårsaker klimaendringene mer ekstremvær og værendringer som skaper usikre livskår og arbeidsforhold på alle kontinenter. Dødsfallene som følge av de store brannene i USA er bare noen få titall av de 150 000 som dør hvert år på grunn av klimaendringer. Klimaendringene vil nødvendigvis også påvirke økonomien i Norge ifølge Klimarisikoutvalget, og er noe SPU må forholde seg aktivt til selv om fondet ikke skal brukes som et klimapolitisk virkemiddel.

SPU har i dag et forventningsdokument som rettes til selskaper det investeres i om klima. Dette er basert på bankens vurderinger av hva som er økonomisk og ansvarlig forvaltning.

NBIM har over mange år kartlagt klimagassutslipp fra selskapene SPU investeres i. Banken har ifølge egen rapportering<sup>2</sup> også de senere årene solgt seg ut av selskaper med en særlig høy risiko basert på slike analyser knyttet til utslipp og omstilling. I dag finnes det imidlertid flere store internasjonale initiativer fra finansinstitusjoner som går lenger enn det som er NBIMs praksis i dag, hvor målet er å utvikle ny praksis for investeringer i tråd med klimamålene i Parisavtalen.

Verktøy og metoder har blitt utviklet for at institusjonelle investorer skal kunne justere porteføljene i tråd med kuttmålene i Parisavtalen. Internasjonalt betegnes dette som Paris alignment og innebærer at alle selskaper man investerer i, følger de klimagassreduksjonene som er nødvendig for å nå målene i Parisavtalen. Flere av verktøyene utviklet i denne hensikt har blitt brukt på porteføljer i samme størrelsesorden som SPU.

38 banker som representerer 15 billioner dollar har gjennom FNs Collective commitment to climate action bundet seg til å justere sine porteføljer for å gjenspeile og finansiere en klimavennlig økonomi.

### **Svar:**

Jeg er enig i at vi står overfor store utfordringer som følge av klimaendringene. Virkningen på økonomien og finans-

markedene vil avhenge av hvor fort de skjer, hvor store utslagene blir og vår evne til å tilpasse oss disse endringene.

En reduksjon i verdens samlede utslipp av klimagasser i tråd med Parisavtalen vil kreve betydelige tiltak på flere områder, i klimapolitikken, i utvikling av teknologi og på investeringsiden. Det er imidlertid usikkert hvordan både klimaendringene og klimapolitikken vil påvirke lønnsomheten i enkeltsekskaper, næringer og markeder, og dermed også avkastning og risiko i finansmarkedene. Både fysisk risiko og overgangsrisiko kan påvirke sekskaper og deres evne til inntjening, og dermed avkastning og risiko for investorer.

Målet med investeringene i SPU er høyest mulig avkastning innenfor akseptabel risiko. Innenfor den overordnede finansielle målsettingen skal fondet være en ansvarlig investor. Det er bred politisk enighet om at fondet ikke er et politisk virkemiddel.

I meldingen Statens pensjonsfond 2020 gis en grundig gjennomgang av Norges Banks arbeid med klimarisiko. Arbeidet har vært under utvikling siden 2006 og tar utgangspunkt i SPU's finansielle målsetting og fondets investeringsstrategi. Klimarisiko utgjør én av flere finansielle risikofaktorer som banken må håndtere. Norges Bank integrerer klimarisiko bredt i risikostyringen, investeringsbeslutningene og den ansvarlige forvaltningen.

Norges Bank benytter stresstesting og scenarioanalyser for ulike klimaforløp for å bedre sin forståelse av hvordan klimarisiko kan påvirke enkeltsekskaper og fondets portefølje. Departementet legger til grunn at Norges Bank, så langt det er mulig, stresstester ulike klimascenarioer i tråd med anbefalingene fra arbeidsgruppen Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD), herunder et scenario der temperaturøkninger begrenses i tråd med ambisjonene i Paris-avtalen. Slike analyser kan bidra til å belyse risiko i porteføljen under ulike forutsetninger.

Skal finansmarkedene kunne bidra til omstilling og lavere utslipp av klimagasser på en effektiv måte, må aktørene ha kunnskap og informasjon om både risiko og muligheter som følger av endringer i klima, klimapolitikk og ny teknologi. Norges Bank støtter ulike initiativer som utvikler globale standarder for sekskapers rapportering om klima. Slike standarder vil legge til rette for mer velinformerte investeringsbeslutninger. Banken støtter også forskningsprosjekter og deltar i investorinitiativer rettet mot utvikling av bedre modeller, standarder og markedspraksis. Gjennom eierskapsarbeidet uttrykker Norges Bank tydelige forventninger til sekskapers håndtering av klimarisiko og reduksjon i utslipp av klimagasser og at sekskapene rapporterer om dette i tråd med gjeldende rapporteringsstandarder, og da særskilt TCFD-anbefalingene.

Investeringsstrategien for fondet er basert på en avveining av forventet avkastning og risiko på lang sikt. Strategien bygger på at finansmarkedene gjennomgående er velfungerende, at risiko prises i markedet og at det er ge-

vinster ved bred risikospredning. Dette er en strategi som har tjent oss vel. Å kreve at alle sekskaper fondet investeres i skal kutte utslipp i tråd med Paris-avtalen, vil være å innføre et klimapolitisk mål for forvaltningen som vil gi andre avkastnings- og risikoegenskaper for fondet enn hva dagens investeringsstrategi er basert på. Et slikt mål vil heller ikke bidra til en effektiv global klimapolitikk.

Departementet forventer at arbeidet med klimarisiko i SPU reflekterer ambisjonsnivået om at den ansvarlige forvaltningspraksisen i SPU skal være i tråd med ledende praksis internasjonalt. Departementet er enig med Norges Bank i at eierskapsutøvelse bør være et sentralt virkemiddel i håndteringen av klimarisiko i fondet. Norges Bank kan påvirke sekskapers beslutninger og utvikling på flere måter, herunder ved stemmegiving, dialog med sekskapene og samarbeid med andre investorer. Departementet legger til grunn at banken også fremover rapporterer utførlig om arbeidet med klimarisiko. Rapporteringen bør være i tråd med ledende rammeverk (TCFD) så langt det er formålstjenlig, herunder om klimascenarioer for porteføljen og relevante delporfeøljer, relevante måltall og stresstesting.

**SPØRSMÅL NR. 2773****Innlevert 28. september 2020 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 5. oktober 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Er det ei direkte kopling mellom landbruk og fisk i forhandlingane om Brexit?

**GRUNNGJEVING:**

Bakgrunn for spørsmålet er eit notat frå Sjømat Norge dattert 24.09.20 til "sentrale politikere". Her skriv dei:

"Sjømat Norge er kjent med at det gjøres en direkte kopling mellom markedsadgang for sjømat og landbruk i forhandlingene. Enhver forbedring av handelsbetingelsene for norsk sjømat krever at vi gir noe på import av landbruksvarer fra Storbritannia.

En slik kopling mellom våre offensive og defensive interesser er ikke en ny situasjon. Det er godt dokumentert at Norges restriktive landbrukspolitik har vært en hindring for å oppnå bedringer for handelen med sjømat i en rekke av våre internasjonale avtaler. EØS-avtalen er ikke et unntak.

Sjømat Norge vil innstendig be om at vi i forhandlingene med Storbritannia vektlegger behovet til en av våre viktigste eksportnæringer og ikke nok en gang prioritere en sterk, subsidiert og beskyttet landbruksnæring."

På førespurnad seier Sjømat Norge at kjelda til denne opplysninga er fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Utan å kunne gå i detalj om kva regjeringa har orientert Stortinget om så har det ikkje vorte presentert ei direkte kopling mellom fisk og landbruk.

Det er ikkje grunnlag for å gje meir informasjon om Brexit til ein næringsorganisasjon enn til Stortinget.

**Svar:**

Sjømat er en stadig viktigere eksportvare for Norge, og Storbritannia er det femte viktigste markedet for norsk sjømat. Forhandlingene om en frihandelsavtale med Storbritannia innebærer en reell mulighet for å bedre markedsadgangen for sjømat til et av våre viktigste markeder. Norge har i forhandlingene som målsetting om å oppnå forbedrede vilkår for eksport av norsk sjømat til Storbritannia.

Et sentralt mål for forhandlingene er også å verne om norske landbruksinteresser og importvernet for viktige norske landbruksvarer. Vårt utgangspunkt er å forhandle ut fra de tollkategorier som er nedfelt i Verdens handelsorganisasjon (WTO) hvor sjømat er i samme kategori som industrivarer. Ikke alle land vi forhandler med er enige i denne tilnærmingen. Utgangspunktet for forhandlingene med Storbritannia er den markedsadgang som følger av EØS-avtalen hvor det er full tollfrihet for handelen med industriprodukter, men ikke for sjømatprodukter eller landbruksprodukter der utgangspunktet er gjeldende tollsatser og tollfrie kvoter etablert gjennom flere forhandlinger gjennom årene. Norge krever forbedret markedsadgang for sjømatprodukter mens Storbritannia har krav om forbedret markedsadgang for landbruksprodukter hvor Norge har et begrenset handlingsrom. Forhandlingene er krevende og utfordringen vil være å balansere offensive og defensive interesser for to av våre viktigste næringer.

**SPØRSMÅL NR. 2774****Innlevert 28. september 2020 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 5. oktober 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Fire kommuner i Trøndelag krever nå pilotprosjektet stoppet.

Vil statsråden sørge for at prosjektet stoppes til kommuner og berørte grunneiere blir tilstrekkelig involvert?

**BEGRUNNELSE:**

Landbruksdirektoratet har sammen med fylkesmannen i seks år jobbet med et pilotprosjektet som skal gi landets reinbeitedistrikter mulighet og mandat til å inntegne sine egne beitekart i Nibio sin kartbase. Pilotprosjektet

er gjennomført uten noen form for kontakt opp mot berørte kommuner og grunneiere, og dersom ikke et knippe kommuner ved en tilfeldighet hadde oppdaget at beitekartene var endret og gjennom dette fikk informasjon om prosjektet, ville det blitt gjennomført uten noen form for informasjon til andre enn reinbeitedistriktene, fylkesmannen og landbruksdirektoratet. Prosjektet skal i løpet av 2021 etter planen rulles ut til alle landets reinbeitedistrikter. Selv om kartene ikke er rettslig bindende, blir de nå brukt at fylkesmannens miljøavdeling, med den følge at kommunale tiltak blir stoppet.

**Svar:**

Ved inngåelsen av Reindrifftsavtalen 2014/2015 ble avtalepartene enige om å få gjennomført et prosjekt for å utvikle og digitalisere reindriffts arealbrukskart. Dette er gjennomført gjennom flere delprosjekter finansiert over reindrifftsavtalen. Stortinget er holdt løpende orientert om prosjektet gjennom de årlige proposisjonene om reindrifftsavtalen.

Reindriffts arealbrukskart er næringens egen oversikt over hvordan reindrifftsområdene brukes. Tidligere har reindrifften hatt disse kartene i papirformat, og kartene har da vært lite tilgjengelige for andre. Kartene i papirformat har ikke rettsvirkning. Det har heller ikke de nye digitale kartene. Formålet med digitaliseringen av kartene er å gjøre kartene tilgjengelige for alle, herunder for kommuner, fylkeskommuner og tiltakshavere.

Ved ulike typer inngrep og økt rovvilttrykk vil det kunne være nødvendig for reindrifften å endre bruken av arealene. De digitale kartene gjør det nå mulig til enhver tid å ha en oppdatert oversikt over reindriffts bruk av arealene.

Arealbrukskartet skal være et dynamisk verktøy for å synliggjøre reindriffts arealbruk. Det er viktig for kommuner og fylkeskommuner å ha oversikt over hvilke områder reindrifften til enhver tid bruker. Arealbrukskartet kan likevel ikke alene brukes som grunnlag for innsigelse av hensyn til reindrifften, men kan brukes i kombinasjon med distriktsplaner, bruksregler og dialog med reinbeitedistriktene om den faktiske bruken av arealene. Dette må så legges til grunn i den avveiningen av interesser som må gjøres i ulike plan- og utbyggingssaker.

Som nevnt er de digitale arealbrukskartene reindriffts kart som viser deres arealbruk. Kartene er digitalisert med utgangspunkt i de allerede eksisterende kartene. På denne bakgrunn har det ikke vært ansett som nødvendig å involvere kommunen i oppdateringen av kartene. Jeg vil understreke at fylkesmannen er førstelinjetjeneste i forvaltningen av reindrifften, og at det derfor er fylkesmannen som har fått i oppgave å kvalitetssikre kartene.

Delprosjektet knyttet til ajourhold av kartene skal være ferdigstilt i løpet av 2020. Jeg vil be om å få en grundig gjennomgang av status i utvikling av arealbrukskartene i forkant av forhandlingene om reindrifftsavtalen for 2021/2022. På bakgrunn av denne gjennomgangen vil jeg vurdere om det er nødvendig å gjøre endringer i systemet for oppdatering av arealbrukskartene.

**SPØRSMÅL NR. 2775**

**Innlevert 28. september 2020 av stortingsrepresentant Heidi Greni**

**Besvart 5. oktober 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad**

**Spørsmål:**

Ved gjennomgang viser det seg at Gåebrien Sitje i Trøndelag er det eneste reinbeitedistriktet i landet som har fått tegnet inn beiteområder utenfor sine vedtatte distriktsgrenser.

Hvordan kan en slik inntegning være mulig og legges inn i en offentlig kartbase når det er i strid med rettighetskartene, vil statsråden sørge for at alle distrikt må forholde seg til vedtatte distriktsgrenser når de skal inntegne sin beitebruk i Nibio sine kart?

**BEGRUNNELSE:**

Landbruksdirektoratet har sammen med fylkesmannen i seks år jobbet med et pilotprosjektet som skal gi landets reinbeitedistrikter mulighet og mandat til å inntegne sine egne beitekart i Nibio sin kartbase. Pilotprosjektet er gjennomført uten noen form for kontakt opp mot berørte kommuner og grunneiere, og dersom ikke et knippe kommuner ved en tilfeldighet hadde oppdaget at beitekartene var endret og gjennom dette fikk informasjon om prosjektet, ville det blitt gjennomført uten noen form for informasjon til andre enn reinbeitedistriktene, fylkes-

mannen og landbruksdirektoratet. Prosjektet skal i løpet av 2021 etter planen rulles ut til alle landets reinbeitedistrikter. Selv om kartene ikke er rettslig bindende, blir de nå brukt at fylkesmannens miljøavdeling, med den følge at kommunale tiltak blir stoppet.

**Svar:**

Reindriftens arealbrukskart er næringens egen oversikt over hvordan reindriftsområdene brukes. Tidligere har reindriften hatt disse kartene i papirformat, og kartene har da vært lite tilgjengelige for andre. Kartene i papirformat var ikke rettskraftige. Det er heller ikke de nye digitale kartene. Formålet med digitaliseringen av kartene er å gjøre kartene tilgjengelige for alle, herunder for kommuner, fylkeskommuner og tiltakshavere.

Det er den faktiske arealbruken som skal tegnes inn på kartet. Inntegningen i kartet endrer ikke på gjeldende rettighetsforhold. Dersom et distrikt har tegnet inn beitebruk i et område uten at det er etablert et rettsgrunnlag for det, gis ikke distriktet med det en rettighet til å bruke dette området. Er det uklare rettigheter i et område må dette avgjøres rettslig.

Det er viktig at det går tydelig fram av arealbrukskartene dersom det er tegnet inn beitebruk i områder hvor det ikke foreligger et klart rettsgrunnlag for reindriftsutøvelsen. Dette gjelder både innenfor og utenfor det samiske reinbeiteområdet. Dette er et forhold jeg tar opp i min dialog med Landbruksdirektoratet og fylkesmannen.

Jeg viser også til mitt svar på spørsmål 2774 fra representanten Greni, som også dreier seg om reindriftens arealbrukskart.

**SPØRSMÅL NR. 2776**

**Innlevert 28. september 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra**

**Besvart 5. oktober 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad**

**Spørsmål:**

I statsrådens svar 25.9.20 på mitt spørsmål om dyrevelferd for rasen Ross 308 henvises det til at forholdene har bedret seg med fotputeskår den seinere tid. Men ifølge Veterinærinstituttet egner ikke fotputeskår seg som generell indikator på dyrevelferd. Den er mer egnet som indikator på kvaliteten til strøunderlaget og inneklimate.

Hvordan forklarer statsråden at det er redusert dødelighet hos Hubbard sammenlignet med Ross, og hva mener statsråden om de faglige vurderingene til hennes egen etat, Mattilsynet, i denne saken?

**BEGRUNNELSE:**

Statsråd Bollestad tar feil når hun hevder at et forbedret levemiljø kan oppveie eller løse de avlsmessige velferdsproblemene for Ross 308. Denne kyllingen klarer rett og slett ikke å utnytte velferdsmulighetene i et godt levemiljø, tilrettelagt for et aktivt liv og naturlig atferd.

Flere studier viser at Ross 308 og lignende hurtigvoksende hybrider er motivert til å vagle, men at vaglebruken i praksis er liten. Helseproblemer på grunn av hurtig vekst og forskjøvet tyngdepunkt på grunn av det framtunge brystpartiet fører til at de sliter med å hoppe og balansere på vagler.

En norsk studie fra 50 gårder med Ross 308 påviste at kun 3% av kyllingene hadde normal gange og 19% var såpass halte at de var hemmet i å bevege seg. Studien var i regi av blant annet NMBU og Animalia, og målingene var ved rundt 30 dagers alder. Dårlig beinelse medfører inaktivitet og smerte. Helse- og velferdsproblemene eskalere med alderen.

For foreldredyrene til Ross 308-slaktekyllingene er utfordringene dermed enda større. Siden de har samme tilvekstpotensial som sitt avkom, må de underføres for å unngå at de blir for tunge. De lever med konstant sultfølelse. At rutinemessig underfôring ansees som nødvendig av næringen innebærer at Ross 308 er i strid med dyrevelferdslovens §22 om at dyr bare skal holdes hvis de kan tilpasse seg holdet på en forsvarlig måte.

Selv om det gjøres forbedringstiltak i levemiljøet for Ross 308, vil de dermed ha begrenset effekt på dyrevelferden.

En nylig publisert studie, utført av NMBU og Bristol University, sier at mer saktevoksende hybrider har betydelig bedre bevegelsesevne og helse. Fotputeskåren er også betydelig bedre. Konklusjonene fra denne studien er i samsvar med erfaringene fra produksjonen til Norsk Kylling, som tidligere brukte Ross 308 og nå bruker den saktevoksende Hubbard JA787.

Ifølge Veterinærinstituttet egner altså ikke fotputeskår seg som generell indikator på dyrevelferd. Den er mer egnet som indikator på kvaliteten til strøunderlaget og inneklimate. Dyrevelferdsprogrammet har ført til en betydelig bedring for nettopp strø og inneklimate i norske kyllinghus. Det er dermed et lite relevant sidespor å henviser til forbedring i fotputeskår nasjonalt for å legitimere bruk av Ross 308.

**Svar:**

Mitt utgangspunkt er at all slaktekylling i Norge skal ha en dyrevelferd som er i tråd med regelverket.

For å kunne overvåke dyrevelferden både hos den enkelte kyllingprodusent og på landsbasis, brukes fotputeskår som en såkalt dyrebasert velferdsindikator. Denne indikatoren er både spesifikk og sensitiv, selv om den ikke måler alle forhold som påvirker dyrevelferden.

Bruk av flere indikatorer samtidig gir det mest fullstendige bildet av dyrevelferden. For praktisk bruk i stor skala må indikatorene både gi viktig informasjon, og være objektive og enkle å vurdere hos mange dyr på kort tid. Fotputeskår målt på slakteriet tilfredsstiller disse kriteriene på en veldig god måte. Næringen planlegger nå å ta i bruk også vektvariasjon innen flokken, total dødelighet, andel døde som er avlivet og totalkassasjon som nye indikatorer.

Dyrevelferdsprogrammet inneholder også andre obligatoriske krav for å sikre velferden for kyllingene: veterinæravtale for helseovervåking, KSL-revisjon, håndtering av avvik, og dokumentasjon av bl.a. rase/hybrid og dødelighet i flokken. For meg er det viktig å understreke at den enkelte produsenten må ta hensyn til de utfordringene som gjelder i sitt dyrehold, uansett hvilken hybrid han eller hun velger å bruke.

Vi vet at dødelighet hos slaktekylling har mange årsaker: Stell, fysisk miljø, hygiene, smitte, føring, ulykker og

arvelige egenskaper (herunder hybrid) spiller alle en rolle. Dødelighet er derfor en grov indikator på dyrevelferden, som ikke peker på en enkelt årsak. Jeg finner grunn til å understreke at norske fjørfe totalt sett har svært god helse og lav dødelighet sammenlignet med produksjon i verden for øvrig.

Det finnes flere vitenskapelige artikler om helseproblemer, atferd og effekten av miljøberikelse hos ulike hybrider av slaktekylling. Gode miljøberikelser har en rekke målbare positive effekter: forbedret beinelse, færre tråputeskader, redusert forekomst av skadelig fjørhacking, mindre fryktsomhet, og økt forekomst av ønsket aktivitet som strøbading, lek og utforskning. Det er derfor svært positivt at bransjen i 2018 selv innførte bruk av miljøberikelse i alle norske kyllinghus.

Anlegg for hurtig vekst er dokumentert å kunne gi noen utfordringer for dyrevelferden. Jeg kjenner imidlertid ikke til noen vitenskapelig sammenligning av helse- og velferdsparametere mellom ulike hybrider under norske driftsforhold. Det er derfor ikke grunnlag for å si hva valget av hybrid betyr for dyrevelferden for norsk slaktekylling. Det er imidlertid godt dokumentert at dyretetthet er viktig for velferden for slaktekyllingen. I Norge er maksimal lovlig tetthet 36 kg/m<sup>2</sup>, mens den er 39 kg/m<sup>2</sup> i EU, med mulighet for 42 kg/m<sup>2</sup> dersom noen ekstra krav er oppfylt. I Norge medfører dårlig fotputeskår at bonden må ha lavere tetthet i neste innsett.

Mattilsynets rolle er å se til at regelverket i dyrevelferdsloven og forskrift om hold av høns og kalkun blir etterlevd.

Det er altså en rekke tiltak som til sammen gir bedre velferd for norsk slaktekylling. Jeg mener derfor det er legitimt og vesentlig å vise til den gode utviklingen på landsbasis for både fotputeskår, for bruk av miljøberikelser og for dødelighet ved transport til slakteri.

**SPØRSMÅL NR. 2777**

**Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg**

**Besvart 5. oktober 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup**

**Spørsmål:**

Hvilke pålegg har regjeringen gitt Nordland fylkeskommune for bruk av statlige overføringer, og spesifikt innenfor ferge- og hurtigbåttilbudet, er overføringene mindre

for Nordland sett opp mot andre fylkeskommuner, og er statsråden kjent med om fylkeskommunen har noen form for krav til måloppnåelse på sin bruk av f.eks. regionale utviklingsmidler?

**BEGRUNNELSE:**

Fredag 11. september sendte samferdselsråd fra Senterpartiet ut pressemelding på vegne av Fylkesrådet der de orienterer om dramatiske kutt i fergesambandet Melbu – Fiskebøl. I intervju med Vesterålen Online, 15.09.20 i en artikkel med overskrift «-De tar jo fra ungene alt av sosiale aktiviteter» uttaler samferdselsråden sitat «Nå har vi tatt de kuttene som må til for at vi skal komme dit regjeringen sier vi må være»

Nordland har de siste årene opplevd dramatiske kutt i ferge og hurtigbåttilbudet. Sistnevnte reduksjon er på fergesambandet Melbu – Fiskebøl. Reduksjonen varsles etter allerede gjennomførte dramatiske kutt i tilbudene til sårbare øysamfunn langs hele Nordlandskysten.

Fylkesrådet i Nordland er utgått fra Ap, Sp, SV og KrF. De peker i alle sammenhenger på at det er regjeringens skyld i de saker som er negativ for folk flest. Nedleggelse av ferge og hurtigbåttilbud, nedleggelse av utdanningstilbud og andre goder til befolkningen i fylket blir forklart med at fylkeskommunen ikke har noe valg fordi de får for lite bevilgninger.

I denne sammenheng er det av interesse å få vite om Fylkeskommunen er instruert/pålagt å ha flere ansatte byråkrater målt opp mot sammenlignbare Fylkeskommuner. I en rapport fra Agenda Kaupang fra 2019 fremkommer det tydelig at Nordland har betydelig høyere driftsutgifter til administrasjon enn sammenlignbare fylkeskommuner. Samtidig kuttes det i tilbud til folk i hele fylket.

Nordland Fylkeskommune skal bidra med 50 millioner kroner til prosjektet «Kulturhovedstad Bodø». Det er ikke kommunisert fra Fylkeskommunen at regjeringen har pålagt dem dette, slik det gjøres når det kuttes i utdanning og samferdsel.

Biskop Tor B. Jørgensen uttalte tilbake i 2015 i media at han var svært glad for at det ble bevilget nærmere en million kroner til prosjektet «Pilgrim i Nord» Dette kan bli en ny turistnæring var overskriften. Som stortingspolitiker fra Nordland har det ikke vært mange pilgrimer å se på vandring i Nordland. Det kan selvfølgelig ha sin årsak i at selv pilgrimer ikke kan gå på vann og dermed rammes på samme måte som folk flest i Nordland når ferger og hurtigbåter legges ned.

**Svar:**

Hovedprinsippet for den statlige styringen av kommunesektoren er økonomisk og juridisk rammestyring. Rammefinansiering er viktig for lokaldemokratiet, og fremmer effektivitet ved at det gir fylkeskommunene handlingsrom til å prioritere ressursbruken i tråd med lokale forhold og behov. Dette gjelder også for de fylkeskommunale båt- og ferjerutene, som i hovedsak finansieres med billettinntekter og fylkeskommunenes frie inntekter. De frie inntekte-

ne består av skatt og rammetilskudd, og disponeres fritt av fylkeskommunene uten andre bindinger fra staten enn gjeldende lover og regler. Regjeringen gir altså ingen pålegg om hvordan de frie inntektene skal brukes, eller hvor mye som skal brukes til ulike formål.

De frie inntektene fordeles gjennom inntektssystemet. En sentral del av inntektssystemet er utgiftsutjevningen, som jevner ut fylkeskommunenes økonomiske forutsetninger for å tilby et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. Utgiftsutjevningen skjer gjennom en omfordeling av rammetilskudd mellom fylkeskommunene. Fylkeskommuner som har et beregnet utgiftsbehov under landsgjennomsnittet, får et trekk i rammetilskuddet, mens fylkeskommuner som har et beregnet utgiftsbehov over landsgjennomsnittet, får et tillegg. Utgiftsutjevningen for fylkeskommunene omfatter i dag sektorene videregående opplæring, tannhelse og samferdselsområdet, inkludert båt- og ferjesektoren.

Nordland har et beregnet utgiftsbehov godt over landsgjennomsnittet, bl.a. som følge av behovet for båt- og ferjeruter, og fylkeskommunen får derfor et betydelig tillegg gjennom utgiftsutjevningen. I tillegg mottar Nordland, sammen med Troms og Finnmark, et eget Nord-Nortetilskudd. I 2020 utgjør dette 306 mill. kroner for Nordland. Nordland fylkeskommune har dermed samlet sett langt høyere overføringer gjennom inntektssystemet enn landsgjennomsnittet. I 2019 hadde Nordland et inntektsnivå som var 17 prosent høyere enn landsgjennomsnittet, målt som utgiftskorrigerede frie inntekter. De utgiftskorrigerede frie inntektene tar hensyn til at fylkeskommunene har ulikt utgiftsbehov, og fanger dermed opp variasjoner i inntektsnivået ut over det som skyldes omfordelingen gjennom utgiftsutjevningen.

En mindre del av kommunesektorens inntekter kommer i form av øremerkede tilskudd, som gir staten muligheten til å utøve en sterkere grad av kontroll med bruken av midlene. Et eksempel på øremerkede tilskudd er de regionale utviklingsmidlene, som bevilges over flere ulike tilskuddsposter. I oppdragsbrevet til Nordland fylkeskommune datert 6. januar står alle krav til måloppnåelse for midler tildelt over programkategori 13.50 distrikts- og regionalpolitikk, herunder kap. 553, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 65 Omstilling, samt post 63 Interreg og Arktis 2030. Kriteriene varierer fra post til post. For post 61 er det for eksempel vekst i verdiskaping, omsetning, sysselsetting, samt nyskaping som er krav til måloppnåelse, mens det for post 65 er antall arbeidsplasser som er etablert eller sikret, en mer variert næringsstruktur og styrket utviklingsevne.

**SPØRSMÅL NR. 2778****Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 5. oktober 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Hvilke tiltak har statsråden iverksatt, og hvilke tiltak er på trappene i forbindelse med stortingsflertallets merknad om å «følge opp Universitetet i Bergens plan for etablering av en nasjonal kiropraktorutdanning med oppstart fra 2020»?

**BEGRUNNELSE:**

Stortinget har vedtatt at det er ønskelig å etablere kiropraktorutdanning med tverrfaglig forskning i Norge. Muskelskjelett-plager utgjør et stadig voksende folkehelseproblem. Tall som har vært brukt av NAV viser at nærmere 33 prosent av arbeidsfravær kommer av muskelskjelett-plager. Dette tilsier at samfunnet taper 185 milliarder i arbeidsevne på årlig basis. Til sammenligning er kostnadsestimatet for etablering av en norsk kiropraktorutdanning om lag 400 millioner kroner.

Stortinget har gjennom flertallsmerknad bedt regjeringen om å «følge opp Universitetet i Bergens plan for etablering av en nasjonal kiropraktorutdanning med oppstart fra 2020». I kjølvannet av dette vedtaket har Kunnskapsdepartementet bedt UiB om å revidere prosjektskissen med sikte på å redusere kostnadene. Universitetet har siden satt etableringen i sammenheng med sin nysatsning «Vestlandslegen». Dette betyr at det er tilstrekkelig med en bevilgning på 1 millioner kroner for å få ferdigprosjektert etableringen. Bevilgning av midler til ferdigprosjekteringen vil gi et godt beslutningsgrunnlag før en eventuell beslutning om oppstart.

**Svar:**

Jeg viser til Innst. 12 S (2016-2017) hvor "Flertallet ber regjeringen om å arbeide for at det blir etablert femårig masterutdanning for manuellterapeuter og kiropraktorer ved et norsk universitet." Universitetet i Bergen har i dag tilbud om en toårig masterutdanning i manuellterapi. Dette tilbudet bygger på en treårig fysioterapeututdanning. I statsbudsjettet for 2019, jamfør Prop. 1 S (2018–2019), ble det redegjort for status for arbeidet med å etablere en kiropraktorutdanning i Norge.

Kunnskapsdepartementet ba i 2017 Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen om å utarbeide en modell for en nasjonal kiropraktorutdanning, alternativer for kapasitet og kostnader ved å etablere en slik utdanning. Kunnskapsdepartementet mottok høsten 2017 utredningen fra Universitetet i Bergen, og med oppdaterte forut-

setninger og budsjett i 2019, som viste både de kortsiktige og langsiktige investerings- og driftskostnadene ved å etablere en femårig kiropraktorutdanning og et tverrfaglig forskningsmiljø på muskel- og skjeletthelse.

Universitetet i Bergen har pekt på et behov for etablering av en 5-årig kiropraktorutdanning med 20 studenter per kull. Universitetet anslår at det trengs tre år for å etablere utdanningen før studentene kan starte. De samlede kostnadene vil variere fra år til år i en planleggings- og opptrappingsperiode på ni år, og utgjør ifølge UiBs siste overslag for hele niårsperioden totalt om lag 380 mill. kroner. Av disse vil kostnader til prosjektering av utdanningen, ifølge universitetet, alene koste 11 mill. kroner i løpet av de første tre årene. Universitetet i Bergen forutsetter at studieprogrammet innplasseres i finansieringskategori A. Når planleggings- og opptrappingsperioden på ni år er over, vil beregnet årlig bevilgning over Kunnskapsdepartementets budsjett for 20 studieplasser i finansieringskategori A utgjøre ca. 46 mill. kroner (2020-satser), inkludert den resultatutsatte delen av bevilgningen for studiepoeng og kandidater som kommer to år etter at slik produksjon er rapportert inn.

Universitetene og høyskolene er forvaltningsorganer med særskilte fullmakter og betydelig autonomi. Samtidig er de rammefinansierte, noe som også gir dem et handlingsrom for å prioritere områder og tiltak for å nå de nasjonale målene og de virksomhetsmålene de selv setter. Ett av de nasjonale målene som universitetene og høyskolene har ansvar for å følge opp, er god tilgang til utdanning. I tråd med dette har de også et ansvar for å dimensjonere studietilbudene sine innenfor gjeldende rammebevilgninger, i lys av endringer i kompetansebehov og etterspørsel etter studietilbud. Kunnskapsdepartementet mener at Universitetet i Bergen allerede har anledning til å prioritere etablering en slik utdanning innenfor egen ramme.

Jeg vil samtidig påpeke at regjeringen vurderer det nasjonale behovet for kompetanse og eventuell økning av studieplasser i de årlige budsjettprosessene. Økte bevilgninger for å opprette kiropraktorutdanning sees i slike vurderinger i sammenheng med andre utdanninger med økt bevilgningsbehov, jamfør flertallets merknad i Innst. 11 S (2019-2020). Regjeringen har i forbindelse med utbruddet av covid-19 i revidert nasjonalbudsjett for 2020 styrket utdanningskapasiteten i helse- og sosialfagutdanningene med om lag 1 100 studieplasser. I prioriteringen av studieplasser har regjeringen lagt vekt på hvilke personellgrupper samfunnet særlig har behov for, og der



utdanningsinstitusjonene raskt kunne øke kapasiteten i utdanningene. En forutsetning for tildelingen var at studieplassene skulle etableres allerede høsten 2020.

Bevilgning av midler til etablering av kiropraktorutdanning er gjenstand for vurdering i de årlige budsjettprosessene på lik linje med andre formål.

## SPØRSMÅL NR. 2779

**Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk**

**Besvart 6. oktober 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide**

### **Spørsmål:**

Det har vært et betydelig misforhold mellom planlagte prosjekter i Haugalandspakken og de prosjektene som har blitt realisert. Det er problematisk at mye bompenger har gått med til å planlegge prosjekter som av økonomiske årsaker ikke har blitt realiserte. Ny bompengepakke på Haugalandet er nå under planlegging, og en snarlig granskning er nødvendig for å kunne lære av feilene som har blitt gjort.

Vil statsråden sette i gang en granskning av Haugalandspakken, slik at man unngår å gjøre de samme feilene en gang til?

### **BEGRUNNELSE:**

Haugalandspakken har vært preget av et ekstremt misforhold mellom presentert prosjektportefølje og hvilke prosjekter som det har vært penger til å gjennomføre. Som en følge av dette misforholdet har Haugalandspakkens portefølje blitt slanket i flere omganger siden starten i 2008. Prosjekter som trolig ville ha kostet mange milliarder kroner å gjennomføre, har etter hvert blitt fjernet fra porteføljen – i takt med at de prioriterte prosjektene har blitt bygget eller fått mer realistiske kostnadsanslag.

Planleggingen av ny bompengepakke på Haugalandet er nå i full gang, med forventet oppstart fra 2023. For å kunne lære av tidligere feil, vil det være avgjørende både for kommuner, fylkeskommune og Stortinget å vite hvorfor styringen med Haugalandspakken bar så galt av sted. Mange mener derfor at Haugalandspakkens styring nå bør granskes så fort som mulig.

En slik granskning bør blant annet prøve å finne ut hvorfor prosjektenes kostnadsanslag ofte har vært urealistisk lave. Det er også viktig at man får brakt på det rene hvor mange millioner kroner som har blitt brukt til å planlegge prosjekter som ikke vil bli gjennomførte.

Omkjøringsveien Åkra sør-Veakrossen på Karmøy er ett av prosjektene som det nå ikke er penger til å gjennomføre. Bare til å planlegge dette prosjektet kan det ha

gått med mer enn 100 millioner kr. Regningen her har blitt særlig stor, siden man her ikke har nøyd seg med å detaljregulere prosjektet – man også betalt for en detaljert byggeplan. Dette til tross for at det ikke er penger til å realisere prosjektet.

For sammenligning blir det tatt inn ca. 200 millioner kroner i bompenger hvert år på Haugalandet. Man kan altså risikere at kanskje så mye som et helt år med innkreving har gått med til å planlegge prosjekter som det ikke penger til å gjennomføre. Dette forholdet må belyses så grundig som mulig, slik at man kan forhindre at slikt skjer igjen. Bompenger er som kjent svært avhengig av legitimitet i befolkningen – men styringen av Haugalandspakken har trolig bidratt til det motsatte.

SV håper at statsråden tar situasjonen i Haugalandspakken på alvor, og derfor setter i gang en ekstern granskning av bompengepakken.

### **Svar:**

Haugalandspakken ble først omtalt i St.prp. nr. 1 (2005–2006) og senere vedtatt i St.prp. nr. 58 (2006–2007) Om delvis bompengefinansiering av prosjekt og tiltak på Haugalandet i Rogaland og Hordaland. Året etter ble Karmøy kommune med i denne bompengepakken i St.prp. nr. 45 (2007–2008). Usikkerhet i kostnadstallene var kjent for lokale politikere før Haugalandspakken ble behandlet. I St.prp. nr. 58 (2007–2008) kom det tydelig fram at det var foreløpige kostnader som lå inne i Handlingsplanen for transportsystemet på Haugalandet fra 2004, som var bakgrunnen for finansieringsplanen på om lag 2 760 mill. 2008-kr. Det ble framholdt stor usikkerhet i mange av kostnadsoverslagene for prosjektene og tiltakene i begge stortingsproposisjonene. Det ble presisert at dette vil være tilfelle for en pakke som skal gjennomføres over 15 år. Det ble heller ikke gjort vedtak om en konkret prosjektportefølje med kostnadsanslag i stortingsproposisjonene. Det ble derimot foreslått en utbyggings- og finansieringsplan for noen veistrekninger.

Kommunene og fylkeskommunene har underveis arbeidet for å revidere Haugalandspakken. Det ble jobbet fram et faglig grunnlag for en revidert pakke i 2017 som skulle sikre mer inntekter til pakken. Endelige lokalpolitiske vedtak ble fattet i 2018. Arbeidet ble gjort i tråd med daværende retningslinjer og regelverk for revidering av bompengepakker.

Nasjonal politikk er endret etter at kommunene på Haugalandet hadde gjort sine vedtak. Retningslinjene for porteføljestyrte bompengepakker er strammet inn, blant annet som følge av bompengeaftalen fra 2019. Det blir nå stilt krav om at det skal være balanse mellom utgifter og inntekter i bypakker før de kan legges fram for Stortinget. Dette innebærer at det ikke lenger vil være mulig å legge fram en prosjektlister uten kostnadsoverslag for konkrete prosjekter. Staten vil legge vekt på at fremtidige bypakker blir dimensjonert til den faktiske inntektsstrømmen. Derksom kostnadene i porteføljen overskrider forventede inntekter, vil staten legge stor vekt på å redusere kostnadene i pakken.

På bakgrunn av de nye retningslinjene sendte ikke Statens vegvesen saken videre til Samferdselsdepartementet. Kommunene og fylkeskommunene arbeider vi-

dere for å få finansiert de planlagte prosjektene. Det ble gjort nye prinsippvedtak våren 2019 om å forberede en ny bompengepakke på Haugalandet når dagens Haugalandspakke avsluttes i 2023. Før det er aktuelt å legge fram en bompengeproposisjon for Stortinget, må bompengepakken og de endelige lokale vedtakene være i tråd med de nye retningslinjene for porteføljestyrte bypakker.

For bompengepakker gjelder prinsippene for porteføljestyring. Dersom kostnadene for et eller flere prosjekter øker, innebærer dette at andre prosjekter ikke kan gjennomføres. I porteføljestyrte pakker vil det være en risiko for at det blir brukt planleggingsmidler på prosjekter som ikke blir realisert. Dette er nødvendig for å kunne prioritere de beste prosjektene innenfor de økonomiske rammene til bypakken. Samtidig må det gjøres helhetlige vurderinger av bl.a. disponible midler i pakken slik at planleggingsmidler brukes på en hensiktsmessig måte.

Jeg forventer at Statens Vegvesen og Rogaland fylkeskommune har oversikt over hva som er planlagt, bygd og ikke prioritert i Haugalandspakken. Kostnader skal legges frem og det skal gjøres slutføringer som sikrer at partenes forpliktelser i St.prp. nr. 45 (2007-2008) er fulgt opp før pakken avsluttes.

## SPØRSMÅL NR. 2780

**Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum**

**Besvart 6. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie**

### **Spørsmål:**

Kan statsråden legge frem oversikt over responstid på hjulambulanser i alle landets kommuner?

### **BEGRUNNELSE:**

Undertegnede ønsker oversikt over responstid i alle landets kommuner for akutte hendelser. Oversikten bør omfatte alle typer situasjoner der ambulanser er involvert, uavhengig av type innringing, også de akutte turene som blir nedgradert.

### **Svar:**

Responstid for ambulansetjenesten er en nasjonal kvalitetsindikator, i tråd med Akuttutvalgets anbefaling i NOU 2015:17 Først og fremst. Indikatoren er basert på publi-

kums anrop til nødnummer 113, og måler tiden det tar til første akuttambulansse ankommer hendelsessted. Indikatoren er under revisjon, og resultater er derfor ikke tilgjengelig på Helsedirektoratets nettsider. Helsedirektoratet opplyser at plan om revisjon av nasjonale kvalitetsindikatorer for responstid var lagt til første halvår 2020 med publisering i juni, men ble utsatt til andre halvår på grunn av Covid-19.

Helsedirektoratet har i forbindelse med revisjonsarbeidet funnet at nær halvparten av hendelsene i 2019 er rapportert til myndighetene uten å spesifisere om nødnummer 113 er benyttet. Ifølge direktoratet kan ikke responstid beregnes med mindre det er mulig å skille innringning til nødnummer 113 og andre sambandsveier til AMK-sentralene (for eksempel linje for ambulansbestilling til pasienttransport). Helsedirektoratet opplyser at nasjonal kvalitetsindikator blir publisert etter at revi-

sjonsarbeidet er avsluttet og helseforetakene har rappor-

tert inn data i henhold til myndighetenes krav til datarapportering.

## SPØRSMÅL NR. 2781

**Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud**

**Besvart 7. oktober 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen**

### **Spørsmål:**

Hvor mange vil miste dagpengene 1. november som følge av at de da har gått ut sin maksimale dagpengeperiode?

### **BEGRUNNELSE:**

Ber også om kjønns-, alders- og geografisk fordeling på disse.

Viser til at maksimal dagpengeperioden i flere omganger er forlenget, men at dette oppheves 31. oktober. Fra 1. november vil derfor de som har gått mer enn 52 el-

ler 104 uker (avhengig av dagpengegrunnlag), miste dagpengene sine.

### **Svar:**

Ifølge tall fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, er det 4 719 personer som vil gå ut maksimal stønadperiode for dagpenger 1. november 2020, dersom de ikke går tilbake til jobb eller på annen måte ikke lenger oppfyller vilkårene for dagpenger, før den datoen. Tabellene viser hvordan personene fordeles på variablene som etterspørres.

Tabell 1 Geografisk fordeling

<b>I alt</b>	<b>4 719</b>
Oslo	803
Rogaland	394
Møre og Romsdal	215
Nordland	128
Viken	1 208
Innlandet	282
Vestfold og Telemark	362
Agder	221
Vestland	529
Trøndelag	349
Troms og Finnmark	166
Ukjent	62

Tabell 2 Kjønnfordeling

<b>I alt</b>	<b>4 719</b>
Kvinner	2 021
Menn	2 698

Tabell 3 Aldersfordeling

<b>I alt</b>	<b>4 719</b>
Under 30 år	1 088
30-59 år	3 044
60 år og over	587

**SPØRSMÅL NR. 2782**

**Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen**

**Besvart 5. oktober 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland**

**Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for fremdriften med å forbedre soningsforholdene ved Ravneberget fengsel?

**BEGRUNNELSE:**

Ved behandling av statsbudsjettet for 2019 vedtok en samlet justiskomite følgende merknad:

«Komiteen påpeker at det er store utfordringer når det gjelder straffegjennomføring for kvinner i fengsel. Komiteen viser til at det ved Ravneberget fengsel soner opptil fire kvinner på samme rom. Komiteen er kjent med at Sarpsborg kommune er villig til å stå for investeringen for bedring av soningsforhold forutsatt en langsiktig leieavtale med kriminalomsorgen. Komiteen mener det haster med en forbedring av soningsforholdene, og forventer at regjeringen følger opp initiativet fra Sarpsborg kommune.»

**Svar:**

Jeg er enig i behovet for å gi de kvinnelige innsatte ved Ravneberget fengsel bedre soningsforhold. Departementet samtykket i august 2019 til at Kriminalomsorgs-direktoratet (KDI) kunne innlede forhandlinger med Sarpsborg kommune om nybygg og en langsiktig leieavtale.

Departementet har forespurt KDI om status for dette arbeidet, og direktoratet opplyser at det er utarbeidet skisser for utvidelse av Ravneberget fengsel som er oversendt

Sarpsborg kommune for videre oppfølging. Kommunen arbeider med saken og direktoratet avventer tilbakemelding om videre fremdrift.

Departementet vil følge opp det videre arbeidet i styringsdialogen med KDI.

**SPØRSMÅL NR. 2783****Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 7. oktober 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Det følger av Regjeringens politiske plattform at bensin 98- oktan E0 skal innføres som sikringskvalitet for bensin. Bakgrunnen er at eldre kjøretøy, båtmotorer og motorredskap ikke er bygd for etanolinnblanding i drivstoffet.

Når vil Regjeringen gjennomføre løftet om innføring av sikringskvalitet for bensin?

**Svar:**

Spørsmålet om sikringskvalitet har vært nært knyttet til spørsmålet om å ta i bruk E10. E10 er en bensinkvalitet

med opptil 10 % bioetanol. En del eldre biler kan ikke kjøre på E10. I Klima- og miljødepartementets budsjettproposisjon for 2021 foreslår regjeringen å oppheve Stortingets anmodningsvedtak fra 2016 om å innføre E10 som bransjestandard for bensin. Regjeringens vurdering er at det ikke er hensiktsmessig med noe særkrav om E10, i tillegg til omsetningskravene for biodrivstoff og avansert biodrivstoff. Dersom Stortinget slutter seg til dette forslaget blir det ikke innført krav om E10. Dermed bortfaller også behovet for å gi regler om sikringskvalitet for biler som ikke kan kjøre på E10.

**SPØRSMÅL NR. 2784****Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 7. oktober 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Hvor mange av de som nå er registrert ledige var registrert som ledige før 12. mars?

**BEGRUNNELSE:**

Ber om at det oppgis antall måneder de har gått ledig – under 12, 12-18, 18-24, 24-30, 30+, samt kjennetegn på kjønn, alder og geografi.

**Svar:**

Departementet har vært i kontakt med NAV som har hentet ut spesialstatistikk for denne henvendelsen.

NAV har to ulike varighetsmål; sammenhengende tid som helt ledig og sammenhengende tid som arbeidssøker (dvs. som helt ledig, delvis ledig eller arbeidssøker på tiltak). Varighet som arbeidssøker gir best uttrykk for situasjonen i arbeidsmarkedet.

Ifølge tallene fra NAV var det totalt 67 788 registrerte arbeidssøkere i august som hadde vært registrert som arbeidssøkere sammenhengende siden den 10. mars. Det utgjør om lag 31 prosent av alle registrerte arbeidssøkere i

august. Ser vi på kun helt ledige, var det totalt 33 184 personer som var helt ledig den 10. mars og som fremdeles var helt ledig i august. Det utgjør om lag 27 prosent av alle registrerte helt ledige i august.

Vedlagt er statistikk per august 2020 for:

- Alle helt ledige og helt ledige som også var ledige per 10. mars fordelt på varighet som helt ledige, kjønn, alder og fylke
- Alle arbeidssøkere og arbeidssøkere som også var arbeidssøkere per 10. mars fordelt på varighet som arbeidssøker, kjønn, alder og fylke.

Lenke til vedlegg:

<https://www.stortinget.no/dok15-201920-2784-vedlegg>

## SPØRSMÅL NR. 2785

Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen

Besvart 6. oktober 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

**Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at det har eksistert en ordning der man har kunnet søke til Mattilsynet om dispensasjon for å eksportere et produkt til land utenfor EØS dersom produktet ikke er i samsvar med EU-regelverket, og kan statsråden i så fall forklare hvorfor staten i retts sakene mot Bodø Skalldyr uttalte at det er usannsynlig at dispensasjon ville blitt gitt, og begrunnet dette med matloven og EØS-rettslige forpliktelser?

## BEGRUNNELSE:

Jeg referer til statsrådets svar på mitt spørsmål 2028 der hun blant annet informerer om at:

"[o]rdningen i matloven har vært at det kan søkes til Mattilsynet om dispensasjon til å eksportere et produkt til land utenfor EØS, dersom det ikke er i samsvar med EU-regelverket."

I svaret viser statsråden videre til saken mot Bodø Skalldyr AS, og skriver at tingretten og lagmannsretten:

"(...) la til grunn at det gjaldt et krav om å søke om dispensasjon etter matloven § 32 for salg av varene utenfor Norge, dersom de ikke lovlig kunne selges innenfor EØS."

Statsrådets svar synes altså å forutsette at Mattilsynet hadde en dispensasjonsordning for eksport av produkter som ikke tilfredsstillte gjeldende krav for omsetning i EU (såkalt ikke-konforme produkter) til land utenfor EØS. Men i tingrettssaken mot Bodø Skalldyr AS uttalte staten at:

«[u]nder enhver omstendighet er det usannsynlig at dispensasjon ville blitt gitt, da det ville stride mot matloven § 16, § 32 og internasjonale forpliktelser, herunder EUs matlovsforordning.» (se TSALT-2012-196530).

I lagmannsretten sa staten at:

«[u]ansett foreligger det ikke årsakssammenheng mellom en eventuell feilinformasjon om dispensasjonsadgangen og tapet, fordi dispensasjon fra omsetningsforbudet uansett ikke ville blitt gitt.» (se LH-2013-161774).

Uttalelsen i tingretten kan tolkes dithen at staten har ment at en dispensasjonsordning for ikke-konforme produkter til land utenfor EØS ville være i strid med både matloven og våre EØS-rettslige forpliktelser. Uttalelsen i lagmannsretten kan tolkes dithen at det uansett ikke fantes en reell mulighet for å få innvilget en søknad om dis-

pensasjon. Det ønskes derfor at statsråden klargjør dette forholdet.

**Svar:**

Som jeg også viste til i svaret på spørsmål nr. 2028, er de tre departementene på matområdet, Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), Landbruks- og matdepartementet (LMD) og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) ikke enige i at Mattilsynet har feiltolket EØS-avtalens bestemmelser om reglene for eksport til land utenfor EØS. EUs handelspolitikk er ikke en del av EØS-avtalen, og EUs regelverk på matområdet gjelder ikke for eksport av næringsmidler til tredjeland. Spørsmålet om eksport av varer som ikke tilfredsstillt EU regelverket er ikke et spørsmål om rekkevidden av handlingsrommet eller EØS-stridig rettsanvendelse, men et spørsmål om tolking av vårt nasjonale lovverk på matområdet, og eventuell adgang til dispensasjon fra kravene i matloven og matlovsforskriften.

I perioden 2010 til 2018 forelå det ingen særregel om eksport til land utenfor EØS av slike varer, og varer som skulle eksporteres måtte i utgangspunktet tilfredsstillte de samme kravene som varer som omsettes i Norge og EØS, i tråd med matloven og matlovsforskriften. Det var imidlertid åpning for å kunne dispensere i særlige tilfeller dersom slik dispensasjon ikke gikk imot noen internasjonal forpliktelse for Norge jf. matloven § 32. Denne dispensasjonsadgangen ble i 2018 avløst av en forskrift som oppstiller spesifikke krav til eksport av slike varer til land utenfor EØS. For å hindre at helsefarlige varer eksporteres er det bl.a. krav om at mottakerlandet gjennom sin lovgivning, eller en uttrykkelig erklæring, godtar at varen er lovlig i dette landet. Forelå det en slik lovgivning, eller en erklæring, ville det også i tiden før 2018 kunne være grunnlag for en dispensasjon. Da basert på en konkret vurdering av det aktuelle varepartiet mv.

Når det gjelder Bodø Skalldyr-rettsaken der staten, ved Helse- og omsorgsdepartementet, var saksøkt, så foreligger det en rettskraftig dom fra Hålogaland lagmannsrett av 19. september 2014, hvor staten ble frifunnet. Når det gjelder de faktiske forholdene i saken, så hadde taskekrabbene et høyere nivå av kadmium enn det som var tillatt i krabber til konsum innenfor EØS. Varelageret besto også av krabber som ikke var sporbare til fangstområder, og derfor var det usikkert hvilke kadmiumnivåer krabbe-

ne hadde. Mattilsynet fattet derfor et omsetningsforbud for det aktuelle krabbepartiet. Det ble i den saken ikke søkt om dispensasjon for eksport til land utenfor EØS før krabbepartiet var destruert. Det var derfor ikke mulig eller grunnlag for Mattilsynet å vurdere om det var grunnlag for å gi dispensasjon for eksport av det konkrete krabbepartiet. Lagmannsretten konkluderte med:

”at representanter for selskapet i kontakt med Mattilsynet eventuelt fikk inntrykk av at det neppe ville blitt gitt dispensasjon, er således ikke ensbetydende med at de fikk uriktig informasjon om dispensasjonsmulighetene”.

Det var heller ikke et uttrykk for at dispensasjon generelt ikke kunne gis.

Som jeg tidligere har nevnt pågår det for tiden to søksmål vedrørende eksport til land utenfor EØS. I lys av disse søksmålene ønsker jeg ikke nå å gå nærmere inn i disse sakene.

Når det ellers gjelder eksport av næringsmidler til land utenfor EØS, viser jeg til mitt svar i juni på skriftlig spørsmål nr. 2028.

## SPØRSMÅL NR. 2786

**Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Petter Eide**

**Besvart 6. oktober 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland**

### **Spørsmål:**

I regjeringens handlingsplan mot voldtekt står det at det kan være grunn til å vurdere om definisjonen av voldtekt i straffeloven § 291 bør endres for å sikre at tilfeller av ufrivillig seksuell omgang som i dag måtte falle utenfor definisjonen, men som er tilnærmet like straffverdige som tilfellene som i dag faller innenfor definisjonen, kan møtes med en adekvat reaksjon.

Hvilke endringer i § 291 siktes det til her, og når vil regjeringen legge fram et forslag til endret lovtekst på dette punktet?

### **BEGRUNNELSE:**

Det pågår for tiden en viktig diskusjon om voldtektsbestemmelsene i § 291 skal endres slik at seksuell omgang skal kunne ansees som ulovlig uten at dagens krav om vold eller truende adferd skal være oppfylt. Dette vil kreve en presisering av en samtykkebestemmelse i lovverket, og vil være i tråd med utviklingen i Sverige og Danmark og 8 andre land i Europa. Regjeringens handlingsplan kan leses slik at regjeringen også ser dette behovet. På den bakgrunn er det viktig å få avklart på hvilken måte regjeringen nå arbeider med dette spørsmålet.

### **Svar:**

Innledningsvis vil jeg understreke at ufrivillig seksuell omgang allerede er bredt regulert i norsk straffelovgivning. Vi har for det første et straffebud om voldtekt som rammer svært mange av de praktisk viktige krenkelsene som er så

klanderverdige at de bør defineres som voldtekt. Straffebudet rammer både den som skaffer seg seksuell omgang ved vold eller truende atferd og den som har seksuell omgang med noen som er bevisstløs eller av andre grunner ute av stand til å motsette seg handlingen. Det er altså ikke et krav om bruk av makt eller truende atferd.

I tillegg finnes det straffebestemmelser som dekker tilfeller som eventuelt faller utenfor voldtektsbestemmelsen. Samlet sett vil disse reglene allerede ramme situasjoner hvor den enkeltes seksuelle autonomi blir krenket. Vi har dessuten et høyt straffenivå i Norge, i alle fall hvis vi sammenligner oss med andre nordiske land.

Jeg skal likevel ikke utelukke at det kan tenkes andre og bedre måter å utforme gjerningsbeskrivelsen i voldtektsbestemmelsen på enn det gjeldende lov gjør. Slik regjeringens handlingsplan mot voldtekt viser til, vurderer vi derfor om det er behov for en samlet gjennomgåelse av den strafferettslige reguleringen av seksuallovbruddene, herunder om det er behov for å endre voldtektsdefinisjonen i straffeloven § 291.

Det er for tidlig å si noe om hvordan en ny voldtektsdefinisjon kan utformes, og hvilke øvrige endringer i seksuallovbruddskapittelet som kan være aktuelle. Det er nettopp dette som må vurderes i en helhetlig gjennomgåelse av regelverket. Formålet med en eventuell gjennomgåelse vil imidlertid være å sikre at voldtektsbestemmelsen dekker de tilfellene av seksuelle krenkelsener som bør defineres som voldtekt. Det vil også være et siktemål at voldtektsbestemmelsen utformes så pedagogisk som mulig, slik at den på en klar og dekkende måte gir uttrykk for hvilke seksuelle handlinger som kan straffes som voldtekt.

**SPØRSMÅL NR. 2787****Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 7. oktober 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

På bakgrunn av at statsråden ikke vil gå videre med statlig reguleringsplan for Brevik nå.

Har statsråden informasjon som tilsier at NOAH har justert sin opprinnelige forutsetning om at ny deponikapasitet må være tilgjengelig fra angitt sluttidspunkt for Langøya, hvis ikke, hvilke deponialternativer mener statsråden kan være tilgjengelig for NOAH når en investeringsbeslutning skal tas i løpet av sommer/høst 2021?

**BEGRUNNELSE:**

På bakgrunn av NOAH sitt brev til Miljødirektoratet 15.09.20 skriver klima og miljøministeren i et svar til undertegnede datert 19.09.20:

«Eg vurderer dette som interessante, nye muligheter som må avklarast om lar seg realisere. Regjeringa har ikkje starta ein statleg planprosess i Brevik. Og den nye informasjonen frå NOAH gjer at eg heller ikkje ser behovet for å starte ein slik prosess no.»

I samme brev som det henvises til ovenfor kommer det tydelig frem en betydelig økonomisk usikkerhet knyttet til en eventuell utvidelse av deponikapasiteten på Langøya. Dette henger både sammen med kort avskrivningstid og en utfordring med at mye av virksomheten er knyttet opp mot langsiktige kontrakter når deponitiden på Langøya går mot slutten. På bakgrunn av dette stiller NOAH et utvetydig krav for å utvide kapasiteten ved Langøya (s.1) følgende:

«Vi fremhever at det er en forutsetning for skissert forlengelse at ny deponikapasitet er tilgjengelig fra angitt sluttidspunkt for mottakskapasitet på Langøya.»

Dette betyr, slik undertegnede forstår det, at før NOAH tar en beslutning om å investere i en utvidelse av deponikapasiteten på Langøya vil NOAH ha forsikringer om at det etableres ny deponikapasitet fra det tidspunkt kapasiteten på Langøya er oppbrukt. Jeg har ikke sett at NOAH har etablert andre alternativer som grunnlag for fremtidig deponi enn de planene NOAH har hatt for Brevik. Man kan vanskelig forstå NOAH sitt krav på annen måte enn at det ligger en forventning om at det må gis en garanti om at det må iværsettes en statlig reguleringsplan for gruvene i Brevik.

**Svar:**

Noreg har eit ansvar for å kunne handsame farleg avfall nasjonalt. Det er eit ansvar eg som klima- og miljøminister må sørge for at blir følgd opp. Samstundes er det slik at prinsippet om at forureinar skal betale også gjeld for avfall og farleg avfall. Det inneber at det er dei som er opphav til avfallet som også har ansvar for å handsame det. Dei siste åra har det uorganisk farlege avfallet frå næringslivet i hovudsak blitt teken hand om av NOAH på Langøya. Behovet for eit nytt deponi og om naudsynt ein statleg plan, heng saman med at deponiet har blitt fylt opp og at det har vist seg vanskeleg å finne nye eigna lokalitetar kor kommunane har vore positive.

NOAH har i brev datert 15. september vist moglege tiltak som kan forlengje kapasiteten til å handtere og deponere farleg avfall på Langøya, potensielt fram til 2030. Informasjonen blei gitt som svar på brev frå Miljødirektoratet av 29. juni.

Det går fram av brevet frå NOAH at det er fleire forhold som må avklarast for å verkleggjere mulighetane for å forlengje deponikapasiteten. Å forlengje kapasiteten vil blant anna krevje løyve frå Miljødirektoratet til å deponere stabilt ikkje-reaktivt farleg avfall over kote 0 på Langøya. Det vil også krevje vurderingar og avgjerder internt i NOAH.

Ein forlenga deponikapasitet gir tid til potensielt å realisere mykje av den teknologiutviklinga og reduksjonen i deponibehov som ekspertutvalet om farleg avfall peikte på. Deponibehovet over tid kan dermed sjå annleis ut.

Som eg viste til i svar på skriftleg spørsmål frå stortingsrepresentant Aasland 18. september, meiner eg at NOAH har presentert interessante nye moglege, som det no må avklarast om lèt seg realisere. Med den nye informasjonen frå NOAH ser eg ikkje behovet for å starte ein statleg planprosess i Brevik no.

Når NOAH no ser det som moglege å forlengje deponeringa på Langøya, potensielt heilt fram til 2030, kan det gi næringslivet meir tid til å finne nye løysingar. Tiltaka NOAH beskriv syner også at det ikkje minst teknologisk har skjedd og skjer mykje som kan påverke det vidare behovet for deponikapasitet. Eg har likevel ikkje no grunnlag til å foresjå kva som vil bli aktuelle og moglege løysingar lenger fram i tid.



**SPØRSMÅL NR. 2788****Innlevert 29. september 2020 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 6. oktober 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å øke straffelovens minste- og/eller maksstraff for kriminalitet mot dyr?

**BEGRUNNELSE:**

Det er gledelig for alle oss dyrevenner at vi har fått i gang dyrekriminalitet-enheter i flere politidistrikt (dyrepoliti). Politiet får stadig bedre kompetanse og oversikt over kriminalitet begått mot dyr. Samtidig ser vi da også stadig oftere at grov kriminalitet mot dyr avdekkes. Mange vil mene, med rette, at dagens straffenivå er for lavt.

**Svar:**

Dyrevelferdslovgivningen beskytter en viktig samfunnsinteresse. Kunnskap om og bevissthet omkring dyrevelferd har økt de senere årene, noe som blant annet har medført større bevissthet om at grove brudd på dyrevelferdsregulverket bør straffes på en måte som viser at samfunnet ser alvorlig på slike lovbrudd.

Siden 2015 har regjeringen økt innsatsen mot alvorlig dyrevelferds kriminalitet i form av et tett samarbeid mellom Mattilsynet og politiet i dyrekrim-prosjekter i

til sammen seks politidistrikt. Dette har gitt bedre etterforskning, bevissikring og saksforberedelse. For grove overtredelser av lov om dyrevelferd har flere viktige høyesterettsdommer de senere årene ført til en presisering av straffenivået. Straffepåstandene i dyrevelferdssaker har som følge av dyrekrim-prosjektene og Økokrims innsats blitt strengere og i tråd med Høyesteretts praksis, og dermed gått i retning av å etablere et bedre strafferettslig vern for dyrs liv og helse.

Da forslag til lov om dyrevelferd ble fremmet ble det i vurdering av strafferammen lagt særlig vekt på straffens preventive effekt og at straffen skal oppfattes realistisk av borgerne. Det ble også lagt vekt på at straffebestemmelsen må sees i sammenheng med andre virkemidler i loven som skal bidra til overholdelse og effektiv håndheving av lovens bestemmelser, og at det i en del tilfeller vil være andre virkemidler enn straffesanksjonering som er mest effektivt. Samtidig ble det gitt uttrykk for at det bør idømmes strengere straffer for grov dyremishandling.

Jeg mener at lovens straffebestemmelse og håndhevelsen av denne, vil bidra til å fremme lovens formål om god dyrevelferd og respekt for dyr, og at det derfor ikke er behov for en endring av straffebestemmelsen i lov om dyrevelferd.

**SPØRSMÅL NR. 2789****Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 7. oktober 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Vil ministeren ta initiativ til å framskynde en endring av gjødsel forskriften for å sette grenser for forurensning av gjødsel med små plastpartikler/mikroplast?

**BEGRUNNELSE:**

I dagens gjødsel forskrift står det i § 10.6:

«Totalinnholdet av plast, glass eller metallbiter med partikkelstørrelse større enn 4 mm skal ikke utgjøre mer enn 0,5 vektprosent av totalt tørrstoff.»

Det er altså ingen grense for innhold av plastpartikler mindre enn 4 mm. Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet og Mattilsynet la 15.03.2018 fram forslag til ny forskrift, som ikke vil endre situasjonen når det gjelder de minste partiklene:

«Den samlede mengden urenheter i produktene i form av glass, metall og plast over to millimeter skal være lavere enn fem gram per kilo tørrstoff. I produkter produsert etter 1. januar 2023 skal likevel mengden urenheter i form av plast være lavere enn 2,5 gram per kilo tørrstoff.»

I kompost er det en god del mikroplast, og i de siste åra har det kommet forskning som tyder på at slik forurensning av dyrkingsjord kan være et større problem enn hittil kjent. Vitenskapskomiteen for Mat og Miljø (VKM) anslår at over 500 milliarder mikroplastpartikler blir sluppet ut i miljøet i Norge hvert år gjennom mikroplast som blir brukt i dyrkingsjord, grøntområder og jordprodusenter, og konkluderer:

«It is therefore possible that sewage sludge contributes to the direct emission of microplastics to the environment». En sveitsisk forskningsartikkel fra 2019 konkluderer slik:

«Planter kan akkumulere mikroplast fra jord, og laborieforsøk viser at dette kan føre til svakere plantevekst.»

Jeg stilte tilsvarende spørsmål til daværende Landbruks- og matminister Jon Georg Dahle 17.08.2018, som svarte at det ikke var planer om å påskynde prosessen med å endre gjødsselforskriften, noe som tidligst kan føre til ei endring i 2023.

VKM konkluderte med at det er behov for langt mere forskning for å kunne uttale seg sikkert om påvirkning fra mikroplast på biota og folkehelse. Spesielt gjelder dette forurensning av jord.

Mangel på kunnskap bør ikke hindre at man skjerper regelverket allerede nå. Plastpartikler er ikke risikofylt bare gjennom direkte virkning som partikler, men de kan inneholde giftige tilsetningsstoffer og tiltrekke seg giftstoff og mikrober.

#### **Svar:**

Plast i gjødsel er ikke ønskelig. Jeg er enig i at plast i jord/miljø bør vies større oppmerksomhet slik at en hindrer innblanding tidlig i verdikjeden.

Det trengs imidlertid mer forskningsbasert kunnskap om effekter av plast i vekstmedium og betydningen for før- og mattrygghet. Vitenskapskomiteen for mattrygghet og miljø (VKM) publiserte i 2019 en risikovurdering på grunnlag av tilgjengelig litteratur. VKMs konklusjon var at mikroplast finnes i alle deler av miljøet og i mat, men at den vitenskapelige kvaliteten på kunnskapen er for dårlig til å kunne si noe sikkert om hvilke følger mikroplast har for miljø og for helse i Norge.

Med dagens regelverk skal plast og annen forurensning som glass og metallbiter større enn fire millimeter, ikke utgjøre mer enn fem gram per kg tørrstoff i gjødselvarer. Nasjonalt gjødselregelverk er under revisjon. Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet og Mattilsynet har i den sammenheng foreslått å innføre et tilleggskrav til maksimalt innhold av plast. Fra 2023 er det foreslått at mengden urenheter i form av plast, større enn 2 millimeter, skal være lavere enn 2,5 gram per kilogram tørrstoff. Bakgrunnen for overgangsperioden er at det er behov for utvikling av teknologi både hos produsenter av gjødselvarer og på analysesiden før det er mulig å gjøre regelverket strengere. Overgangsperioden er kortere enn hva man finner i EUs vedtatte regelverk. De vil først innføre det samme kravet til plast i 2026, dette på grunn av utfordringene rundt innsamling og behandling av råvarer.

Jeg ser i dag ikke grunnlag for å innføre strengere krav enn det fagdirektoratene har anbefalt.

## **SPØRSMÅL NR. 2790**

**Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug**

**Besvart 8. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie**

#### **Spørsmål:**

Vil statsråden komme til Stortinget og redegjøre for hvordan han ser på at eldre og psykisk utviklingshemmede har blitt nektet å ta imot besøk uten lovlig grunn, omfanget av dette og hva han vil gjøre for å sørge for at det ikke skjer igjen?

#### **BEGRUNNELSE:**

Jeg blir opprørt av å høre historier om at pårørende har blitt nektet å besøke familiemedlemmer som er psykisk utviklingshemmede. Over 2400 har blitt nektet besøk av sine kjære under pandemien. Dette er rett og slett et overgrep mot deres rettigheter. Vi hører også om eldre på sykehjem som kan få besøk av sine slektninger, mens søkvenner avvises. Hvor er logikken?

Det er alvorlig at kommuner har tolket regelverket på den aller strengeste måte, eller omtrent funnet på

sine egne regler i under pandemien, som har ført til at utviklingshemmede har fått besøksnekt og eldre uten nære pårørende må sitte helt uten besøk.

Dette er en alvorlig sak der enkeltmennesker rettigheter har blitt overkjørt av offentlige myndigheter med potensielt store konsekvenser for disse personenes livskvalitet. Jeg håper at statsråden kan komme til Stortinget og redegjøre for flere elementer i denne saken. Jeg forventer at statsråden tar initiativ til å finne ut av hvor mange som er rammet av dette og hvilke kommuner som har overkjørt rettighetene til sine innbyggere på denne måten. Det er også viktig for Stortinget å få vite hva statsråden gjør for å få slutt på dette. Derfor ønsker spørsmålsstiller at helseministeren skal komme til Stortinget for å orientere om dette, slik at man får all informasjon tilgjengelig.

**Svar:**

I mars ga Helsedirektoratet en anbefaling om adgangskontroll og alminnelig besøksstans i

alle landets offentlige og private helse- og omsorgsinstitusjoner, og i fellesarealer i omsorgsboliger mv. Tiltakene omfattet alle besøkende, inkludert pårørende til beboere og pasienter, frivillige hjelpere og andre som leverer tjenester og bidrar med aktiviteter ved institusjonen. Anbefalingen ble gitt for å beskytte sårbare pasienter og brukere i institusjonene. Dette skjedde på et tidspunkt hvor det var svært uklart hvordan epidemien ville utvikle seg i Norge. Nevnte anbefaling ble endret før sommeren til at sykehjemmene så langt som mulig skal legge til rette for besøk der det er forsvarlig og mulig.

I anbefalingen ble det gjort et klart skille mellom institusjoner og private hjem. Det ble presisert at adgangskontroll og besøksstans i beboers leilighet i omsorgsboliger mv. som er å anse som beboers private hjem, må skje basert på dialog med beboer, pårørende og evt. verge.

Etter at Helsedirektoratet, via blant annet NFU, hadde fått kjennskap til at enkelte kommuner hadde innført generelle besøksforbud og lignende i hjemmene til personer med utviklingshemming, sendte direktoratet ut en pressemelding 20. april. I pressemeldingen minnet direktoratet om at besøksbegrensning i private hjem, som for eksempel leiligheter som leies av personer med utviklingshemming i et bofellesskap, må skje basert på frivillighet og i dialog med tjenestemottakere og eventuelle pårørende. Det ble også understreket at kommunene ikke har anledning til å innføre generelle besøksforbud og lignende i hjemmene til personer med utviklingshemming.

Statens helsetilsyn har hatt løpende og regelmessig dialog med fylkesmennene under pandemien. I den dialogen har de særlig hatt fokus psykisk utviklingshemmede og på barn og unge. For at virksomhetene skulle kunne prioritere ressurser til å håndtere situasjonen ble gjennomført færre tilsyn i tidlig fase av pandemien, men tilsynsaktiviteten har nå tatt seg opp igjen.

Som direkte svar på representantens spørsmål kan jeg opplyse om at jeg vil redegjøre for myndighetenes håndtering av Covid-19-pandemien i Stortinget 13. oktober 2020. Jeg vil her blant annet omtale håndteringen av besøksadgang og -restriksjoner som en del av denne redegjørelsen.

**SPØRSMÅL NR. 2791**

**Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Lene Vågslid**

**Besvart 5. oktober 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland**

**Spørsmål:**

Kan justis- og beredskapsministeren garantere at rettssikkerheten til de personer som er nektet fullstendig ankebehandling i straffesaker som gjelder lovbrudd med strafferamme over seks års fengsel etter de nye ankesilingsbestemmelsene, er like betryggende som de var før regjeringen endret reglene?

**BEGRUNNELSE:**

Undersøkelser viser at mer enn hver tredje seksårssak nektes full ankebehandling til lagmannsretten etter at endringene ble iverksatt.

Med lovendringen ble domfeltes ubetingede rett til ordinær ankebehandling av straffesaker som gjelder lovbrudd med strafferamme over seks års fengsel avskaffet. Dermed ble det også anledning til å nekte fremmet anker i de mer alvorlige straffesakene, når det er klart at de ikke vil føre frem.

Regjeringens begrunnelse for endringen handlet i stor grad om å begrense bruk av tid og ressurser på ankebehandling av saker som man antok er behandlet forsvarlig, og som hevdes det ikke er holdepunkter for at kan få et annet utfall i lagmannsretten – det vil si at det er åpenbart at det ikke vil kunne få en annen slutning. Når det viser seg at en så stor andel av sakene som fremmes, nå nektes full ankebehandling, er det betimelig å stille spørsmål om dette faktisk følges fullt ut.

Mindretallet i ankesilingsutvalget trakk frem at siliingsordningen ikke er like betryggende eller gir like god rettsikkerhetsgaranti som en full ankebehandling i lagmannsretten, og at det ikke er tilfredsstillende at en for-nyet behandling av skyldspørsmålet foretas av tre fagdommere etter en skriftlig behandling. Ved en slik behandling er prinsipper som bevisumiddelbarhet, muntlighet, kontradiksjon i form av utspørring av vitner og deltakelse av lekdommere totalt fraværende. Spesielt er dette alvorlig i de sakene hvor det er påstått eller idømt lengre fengselsstraffer.

Minstekravene i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP), der Artikkel 14 (5) krever at enhver som domfelles skal ha adgang til å få overprøve fellelsen i minst en instans. Den gamle to-instansordningen, hvor den mistenkte i de alvorligste straffesakene hadde et krav på å få prøvd sin sak med full hovedforhandling i to instanser, sikret dette i enda større grad.

#### **Svar:**

Ankesiling etter straffeprosessloven § 321 annet ledd første punktum – som fra 1. januar 2020 også omfatter saker med strafferamme over seks år – er en betryggende og rettsikker domstolsbehandling. Kravene for å nekte fullstendig ankebehandling er meget strenge. Det må være «klart» at anken ikke vil føre frem. Det er en sentral rettsikkerhetsgaranti at tre lagdommere enstemmig må

komme til at lovens vilkår er oppfylt. Dersom én av tre lagdommere mener at det foreligger en rimelig mulighet for at anken kan føre frem, skal saken henvises til ankebehandling. Beslutningen skal begrunnes, slik at partene kan vurdere om anken har vært undergitt en reell overprøving. Beslutningen kan ankes til Høyesterett. Høyesterett har i en nyere avgjørelse uttalt at det er grunn til å stille særlig strenge krav til lagmannsrettens begrunnelse i de mest alvorlige sakene.

Det tidligere skillet mellom saker over og under seks års strafferamme hadde historiske årsaker og rammet til en viss grad vilkårlig. Strafferammen tar ikke nødvendigvis hensyn til sakens kompleksitet, idømt straff, tingrettens begrunnelse og sakens bevisbilde. Både bevisanker og begrensede anker kan siles. En del anker i seksårsaker gjelder kun straffutmåling, hvor spørsmålet ofte vil være om den utmålte straffen er for streng ut fra gjeldende rettspraksis. Det vil derfor være en stor spennvidde i den gruppen av saker som det fra nyttår har vært tillatt å sile.

Jeg mener at dagens ordning på beste måte sørger for at lagmannsretten benytter sine ressurser der hvor det har merverdi for saken. Det foretas en konkret vurdering av om den enkelte anke har mulighet til å føre frem, og om det er forsvarlig å avgjøre saken uten muntlige forhandlinger. At det stilles særlige krav til begrunnelsen i de mest alvorlige sakene, er betryggende. Jeg vil understreke at ankebehandling i saker der det på forhånd er klart at utfallet vil bli det samme som i tingretten, er ikke en fornuftig ressursbruk, og det bidrar i meget liten grad til økt rettsikkerhet. Dette gjelder uavhengig av strafferamme og sakens alvorlighetsgrad.

Til sist vil jeg også legge til at for fornærmede vil ankesiling – i saker hvor lovens strenge vilkår for slik siling er oppfylt – være et gode både ved at saken avsluttes raskere, og ved at fornærmede blir spart for en ny behandling.

#### **SPØRSMÅL NR. 2792**

**Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen**

**Besvart 7. oktober 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide**

#### **Spørsmål:**

Stortingsflertall knyttet til bompengevedtak har vært knyttet opp mot at kommunene har gjort lokale vedtak.

Hva vil resultatet av behandlingen av finansieringsmodellen bli på strekningen E39 Bollestad – Lyngdal, om en eller flere kommuner ikke har gjort positive bompengervedtak?

**BEGRUNNELSE:**

E39 mellom Bollestad (Ålgård) og Lyngdal er nå kommet så langt at finansieringsopplegget er klart og oversendt. Denne veistrekningen går gjennom mange kommuner, og to fylkeskommuner. Graden av entusiasmen for bompenger er naturlig nok varierende i de berørte kommunene. Dette kan resultere i at enkelte kommuner ikke vil gjøre vedtak som inkluderer bompenger på strekningen gjennom den enkelte kommunen. Denne representanten har fått noen henvendelser fra enkelte kommunestyrerepresentanter som er opptatt av at det bygges bedre vei på strekningen, men som frykter at veibyggingen vil stoppe opp, fordi en eller flere kommuner ikke har et gyldig bompengevedtak for strekningen. Et annet spørsmål som de er opptatt av, er om det er slik at manglende vedtak i en eller flere kommuner, vil føre til høyere bompengesatser i de kommunene som har gjort et slikt vedtak.

**Svar:**

Ansvar for utbygging av gjenstående strekninger på E18 og E39 ligger i stor grad inne i Nye Veier AS sin utbyggingsportefølje.

For de E18-strekningene som Nye Veier har prioritert for utbygging, opplyser Nye Veier overfor meg at det foreligger lokalpolitisk tilslutning til bompengefinansiering.

Når det gjelder utbygging av E39 vestover fra Kristiansand og til Rogaland grense, har alle berørte kommuner i Agder ifølge Nye Veier sluttet seg til felles finansieringsopplegg og Agder fylkeskommune akseptert å stille garanti for bompengefinansiering av utbyggingene. I Rogaland er det ifølge Nye Veier to kommuner som ikke har valgt å vedta Nye Veiers forslag til helhetlig bompengeopplegg for strekningen Lyngdal – Ålgård. Saken er ikke behand-

let av Rogaland fylkeskommune. Eigersund kommune framholdt i sin behandling at det var krevende å behandle bompengeopplegget løst fra trasevalget for ny E39. Det har jeg forståelse for.

Når det gjelder status for arbeidet med statlig kommunedelplan på E39 mellom Lyngdal vest og Ålgård, vil jeg opplyse om at Samferdselsdepartementet har oversendt sin tilråding til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for videre vurdering. Det vil ikke være mulig for meg å angi tidspunkt for når en beslutning vil kunne foreligge.

Parallelt med kommunedelplanarbeidet opplyser Nye Veier at de i samarbeid med berørte kommuner har arbeidet med reguleringsplanlegging for strekningen E39 Ålgård – Bue. For å forberede snarlig anleggsoppstart, har Nye Veier sendt forlag til bompengefinansiering på denne delstrekningen til kommunene for å få lokalpolitiske vedtak.

Finansiering av E39-prosjektene fra Kristiansand til Stavanger inngår som en del av Nye Veiers totale finansieringsramme. Selskapets finansiering er en kombinasjon av statlig finansiering og bompenger. Det er Nye Veier sin oppgave å forberede grunnlag for lokalpolitiske vedtak av bompengefinansiering. Vedtakene med tilslutning til finansieringsopplegg gjøres i den enkelte kommune.

Nye Veier opplyser overfor meg at de så langt har blitt enig med kommunene om bompengefinansiering for alle strekninger i porteføljen som selskapet har prioritert for utbygging. Dette håper jeg også vil skje i fortsettelsen. Jeg ser det derfor ikke som naturlig nå å skulle konkludere på hva som vil bli utfallet, dersom enkelte kommuner velger å ikke slutte seg til opplegg for bompengefinansiering i sin kommune.

**SPØRSMÅL NR. 2793**

**Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud**

**Besvart 7. oktober 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide**

**Spørsmål:**

Hva vil kostnaden (provenyet) være, dersom staten gjennomfører en slik oppdatert tilstandsrapport, slik det ble gjort tilbake i 2012-13 i forbindelse med grunnlagsarbeidet for Nasjonal transportplan?

**BEGRUNNELSE:**

I forbindelse med utarbeidelse av Nasjonal transportplan 2014-2023, ble det utredet hva kostnadene ville være for å ta igjen etterslepet på fylkesveinettet. Det har de siste årene vært en kraftig satsing på riksveinettet, og tilstandsnivået mot fylkesveinettet har økt betraktelig. Det er nå

80 % større sjanse for å bli drept eller hardt skadet ved å ferdes på fylkesveinettet enn riksveinettet.

De nye fylkeskommunene har fra 01.01.2020 overtatt det hele ansvaret for drift og forvaltning av fylkesveinettet. Det er i dag svært varierende oversikt over den samlede tilstanden på fylkesveinettet, og Fremskrittspartiet mener derfor det er behov for at staten tar ansvaret for en helhetlig kartlegging av tilstanden, slik at den videre diskusjonen om hvordan etterslepet her skal tas igjen kan dannes på et godt, samlet faktagrunnlag.

**Svar:**

Det er dessverre ikke mulig å gi et godt anslag på hva det vil koste å gjennomføre en oppdatert tilstandsrapport for fylkesveinettet innen fristen for å besvare spørsmålet.

For å gjøre en tilsvarende helhetlig kartlegging av tilstanden for fylkesveinettet vil det være nødvendig å hente inn mer informasjon fra fylkeskommunene enn det som

ellers kreves av rapportering. Det vil også være behov for å ha tett dialog med den enkelte fylkeskommune for å sikre datakvalitet og konsistens i rapporteringen. Til dette arbeidet vil Statens vegvesen, som Samferdselsdepartementets fagorgan, ha behov for å knytte til seg ekstern bistand.

Kostnaden for en tilstandsrapport for fylkesveinettet vil avhenge av hvilken pris man kan oppnå ved innhenting av tilbud fra konsulenter, som igjen vil henge sammen med valg av metode og omfang på kartleggingen. Et slikt oppdrag kan anslagsvis koste flere mill. kr.

I tillegg kommer kostnader som vil påløpe den enkelte fylkeskommune for å fremskaffe oversikt over tilstanden på sine fylkesveier. Samferdselsdepartementet har ikke kjennskap til hvilke oversikter fylkeskommunene selv har utarbeidet for å vurdere tilstanden på fylkesveinettet og har dermed ikke noe anslag på hvilke kostnader som vil påløpe for hver enkelt fylkeskommune.

**SPØRSMÅL NR. 2794**

**Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen**

**Besvart 8. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie**

**Spørsmål:**

Jeg viser til svar på spørsmål 2707, fra Helseministeren om besøksforbud i utviklingshemmedes private hjem. Fylkesmannen i Agder har gitt en kommune medhold i besøksforbudet. Da er rettssikkerheten for utviklingshemmede ikke ivaretatt.

Hva gjør statsråden for å sikre at fylkesmennene faktisk ivaretar utviklingshemmedes menneskerettigheter både i klagebehandling og i tilsynsvirksomheten?

**Svar:**

Jeg er i likhet med stortingsrepresentanten Karin Andersen svært opptatt av rettssikkerheten til de sårbare i samfunnet. Det er særlig viktig å ha fokus på rettssikkerheten til blant andre psykisk utviklingshemmede i denne utfordrende tiden med pandemi hvor det til tider raskt settes inn tiltak for å unngå alvorlig smitte. Det er viktig at kommunen som har ansvaret for å yte forsvarlige tjenester til sine innbyggere, har særskilt oppmerksomhet på konsekvenser av tiltakene for de mest sårbare av oss.

Som jeg redegjorde for i mitt svar på spørsmål nr. 2707, og som representanten viser til, må hensynet til samfunnets interesser veies mot enkeltmenneskets personlige integritet og rettsvern. Jeg har registrert at det fortsatt er slik at det noen steder praktiseres et unødvendig strengt regelverk, som unødvendig strenge begrensninger på når besøk kan mottas og på lengde og hyppighet på besøk, herunder i private hjem.

Fylkesmannen som klageorgan og tilsynsmyndighet og Statens helsetilsyn som overordnet myndighet, har en sentral rolle i å ivareta rettssikkerheten, og særlig til de mest sårbare. Fylkesmannen behandler klager som gjelder brudd på rettigheter etter pasient- og brukerrettighetsloven. Videre er fylkesmannen tillagt myndighet til å føre tilsyn med helse- og omsorgstjenesten og er da direkte underlagt Statens helsetilsyn. Statens helsetilsyn har et ansvar for å styre og ivareta klagebehandling og tilsyn slik at rettssikkerhet, pasientsikkerhet og befolkningens behov for tjenester ivaretas og at svikt i tjenestene forebygges og følges opp. Statens helsetilsyn skal bidra til en ensartet praksis hos fylkesmennene, både når det gjelder klagesaksbehandling og tilsyn. Det er innført krav om at pasienter, brukere og pårørende skal involveres i alle til-

syn. Som overordnet myndighet vil Statens helsetilsyn kunne instruere fylkesmannen i enkeltsaker og har myndighet til etter nærmere bestemte vilkår å omgjøre fylkesmannens avgjørelse.

Tilsynsmyndighetene vil innenfor disse rammene vurdere lovligheten av de begrensningene som innføres og følge opp kommuner som har regler i strid med lovver-

ket. Fylkesmennene følger blant annet nå opp kommuner som har for strenge regler for å sikre at pasienter og beboere kan få besøk av sine nærmeste.

Jeg viser for øvrig til mitt svar av 28. september 2020 på spørsmål nr. 2707 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Karin Andersen om rettssikkerhet ved besøksforbud i privat hjem.

## SPØRSMÅL NR. 2795

**Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg**

**Besvart 6. oktober 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide**

### **Spørsmål:**

Det er bred politisk enighet om at hydrogen kan bli en fremtidig viktig energibærer bl.a. innenfor transportnæringen. Det er forventet at det vil ta flere år før hydrogenteknologien er klar for kommersiell anvendelse. I forbindelse med kommende statlige anbud innen ferge drift er det nå skapt stor bekymring for at regjeringen vil gå bort fra prinsippet om teknologi-nøytralitet når det gjelder nullutslippsmålet.

Vil statsråden bekrefte at regjeringen fortsatt legger teknologinøytralitet til grunn som prinsipp i kommende fergeanbud?

### **BEGRUNNELSE:**

Mobilitet er et gode som bidrar til individuell frigjøring og samfunnsmessig velferd. Sitatet er hentet fra Teknologiutvalget som har levert en viktig rapport til arbeidet med nasjonal transportplan, for å imøtekomme teknologitvillingen når vi planlegger fremtidens samferdsel.

Vestfjordfergene er livsviktig folk og næringsliv. Ikke bare er de livsnerven til samfunn. Fergene er eneste kommunikasjonsvei for næringstransport for de to øy-kommunene Værøy og Røst som ligger ute i havet, med nærmere 5.000 vogntog årlig

Sambandet er et riksvegsamband som trafikkerer mellom Bodø, Værøy, Røst og Moskenes i Lofoten. Avstanden mellom Bodø og Røst er 60 nautiske mil i landets mest værutsatte fergestrekning. I dag trafikkeres sambandet med velfungerende og nytt materiell, der to LNG-ferger er i helårsdrift og ekstramateriell settes inn i sommertrafikken med totalt fire båter. Fergene er særskilt sertifisert for å betjene disse sambandene. Samfunnene som trafikkeres, med Værøy og Røst spesielt, er prisgitt at staten leve-

rer høy driftsstabilitet med fungerende materiell og høyt sikkerhetsnivå.

Ordførerne i kommunene er bekymret for at anbudet skal ende opp som et teknologisk eksperiment.

I forbindelse med rullering av anbudet på strekningen er det nå skapt stor bekymring og usikkerhet rundt tilbudet da Statens Vegvesen har signalisert at de vil bruke sambandet som en testpilot for ny hydrogenteknologi. Det vil være sterkt belastende for folk og næringsliv som er avhengige av Vestfjordfergene dersom befolkningen skal bli del av et slikt eksperiment. Markedet tilbyr i dag flere alternative nullutslippsløsninger som vil kunne imøtekomme miljøkrav og sikkerhet på strekningen. Det vil være uheldig dersom regjeringen binder seg opp til en bestemt energibærer allerede i utlysningen av anbudet.

I det kommende anbudet bør det vektlegges å ha objektive kriterier som utslippskrav, da dette gi rom både for de ulike nullutslippsløsningene som i dag finnes og samtidig initiere teknologisk utvikling. Regjeringen bør gjøre en helhetlig vurdering av utslipp, pris og risiki for ny teknologi før en ny kontrakt på en svært sårbar fergestrekning inngås.

Jeg forventer at statsråden og regjeringen i arbeidet med utlysning av nytt anbud tar hensyn til folk og næringsliv.

### **Svar:**

Samferdselsdepartementet arbeider med å fastsette konkurransegrunnlaget for anbud i ferjesambandet rv. 80 Bodø – Røst – Værøy – Moskenes, men har ennå ikke konkludert i spørsmål om hvilke krav som skal stilles for konkurransen.

Jeg deler representanten Freibergs vurdering av at det må gjøres en helhetlig vurdering når konkurransegrunn-

laget skal fastsettes. Fokus på driftsstabilitet vil være overordnet i dette arbeidet.

## SPØRSMÅL NR. 2796

**Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi**

**Besvart 8. oktober 2020 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland**

### **Spørsmål:**

Hvilke fakta legger statsråden til grunn for anta det norske reiselivet blir mer slagkraftig enn i andre land?

### **BEGRUNNELSE:**

Reiselivet er en av bransjene som har vært hardt rammet av korona-pandemien i Norge. Mange aktører har levd med usikkerhet om de vil overleve. Det var derfor store forventninger til en kompensasjonsordning for reiselivet. Så langt er det kun varslet størrelsen på den, men ikke innretning. 21. september sa distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland:

«Når vaksinene er på plass og grensene åpner, skal Norge være land nummer én for utenlandske turister, fordi vi har klart å bruke krisen til å bygge et mer slagkraftig reiseliv.»

### **Svar:**

Innledningsvis vil jeg gjerne presisere at Norge allerede er det foretrukne reisemålet for mange utenlandske turister. Norge har posisjonert seg som et naturbasert reisemål som kan tilby opplevelser og aktivitetsprodukter i verdensklasse, og fra 2013 til 2019 økte antallet utenlandske overnattinger i Norge med om lag 30 prosent. Innovasjon Norges data og undersøkelser viser at det som i størst grad øker sannsynligheten for å ta en norgesferie, er god tilgjengelighet til reisemålet, bærekraftige alternativer og et spennende aktivitets- og kulturliv. Dette er faktorer vi skal bidra til å utvikle videre.

Min ambisjon er å styrke infrastrukturen rundt det norske reiselivsproduktet, slik at vi er godt rustet og mer attraktive enn før, når grensene åpner opp igjen. Norge som reisemål skal oppleves som lett tilgjengelig og - ikke minst - trygt og sikkert å besøke, for gjester fra både inn- og utland.

For å bidra til disse endringene og bistå et hardt rammet reiseliv som følge av koronapandemien, har regjeringen foreslått målrettede tiltak for næringen til en verdi av flere milliarder kroner. I vår siste proposisjon til Stortinget foreslår vi en egen krisepakke til reiseliv på 1,5 milliarder kroner. Denne krisepakken skal avhjelpe likviditetsutfordringer grunnet pandemien, men også bidra til omstilling i bransjen for å styrke næringen på lengre sikt. Regjeringen har etablert en ny kompensasjonsordning for reiselivet, videreført og styrket omstillingsordningen for reiselivet, samt økt rammen for investeringstilskudd i distriktene. Omstilling innebærer også å bidra til en mer bærekraftig reiselivsnæring. Det er ikke et mål i seg selv å ha flest mulig turister. Målet er å bidra til mest mulig lokal verdiskaping, med minst mulig miljømessig avtrykk.

Vi er også opptatt av å styrke kompetansen i reiselivet. Regjeringen har etablert et program for kompetanseutvikling i reiselivet, der staten og partene i arbeidslivet samarbeider om å øke deltakelsen i kompetanseutvikling i næringen. Reiselivsnæringen er i omstilling, og bransje-programmet gir ansatte, permitterte og ledige i bransjen muligheten til å stå sterkere rustet etter krisen. Målet er å bidra til økt kompetanse i tråd med reiselivets behov, slik at ansatte kan være bedre rustet for morgendagens arbeidsliv og reiselivsmarked.

Regjeringen har også iverksatt en rekke mer generelle tiltak som treffer reiselivsaktører godt, som blant annet endrede regler for permittering, reduksjon i arbeidsgivers lønnsplikt, og utsatt innbetaling av skatter og avgifter. Vi har også satt inn ekstra midler for å opprettholde fly- og togtilbudene, noe som er svært viktig for tilgjengeligheten til norske reisemål.

Vårt mål er at reiselivsnæringen ikke bare skal komme seg gjennom krisen, men også ha mulighet til å utvikle reisemål og produkter i en periode hvor vi ser at reiselivsbedriftene har mindre kunder og aktivitet. Med midlene



regjeringen stiller til rådighet, er det muligheter for å holde hjulene i gang, og å komme sterkere tilbake.

## SPØRSMÅL NR. 2797

**Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol**

**Besvart 8. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie**

### **Spørsmål:**

Vil regjeringen lage ordninger for å sikre grupper med dårlig økonomi tilgang på munnbind ved innføring av påbud?

### **BEGRUNNELSE:**

Det er nå innført påbud om munnbind i kollektivtrafikken for folk i Oslo og det vurderes av en del av kommunene omkring. Framover vil det kunne komme flere slike påbud knyttet til lokal smitteoppblomstring. For folk med dårlig råd som er avhengig av kollektivtransport vil dette kunne bli en stor kostnad, hvis det varer lenge.

### **Svar:**

De grunnleggende smittevernåkene er å holde seg hjemme når man er syk, vaske hendene godt, holde avstand på 1 meter eller mer og teste seg hvis man har symptomer.

Bruk av munnbind er ikke et generelt råd for hele befolkningen og det kan ikke erstatte avstand på 1 meter eller mer. Smittesituasjonen i Norge tilsier ikke at det er aktuelt å innføre en nasjonal anbefaling eller et påbud om bruk av munnbind.

Da det fortsatt er et høyt smittepress i Oslo, anbefaler Helsedirektoratet og FHI å opprettholde rådet om munnbindbruk på offentlig transport der en ikke kan opprettholde 1 meters avstand.

I Oslo har kommunen vedtatt at det nå er påbud om munnbind i kollektivtransporten. Munnbindet skal brukes ved trengsel og når man ikke kan holde en meters avstand. Påbudet gjelder fra 29. september kl. 12:00. Både engangsmunnbind og tøy-munnbind kan brukes.

Dette rådet påvirker også reise inn fra kommuner som ligger rundt Oslo og vil således påvirke råd om munnbind fra disse inn til Oslo. Nabokommunene rundt Oslo diskuterer samordning av tiltak. Lokale myndigheter i Bergen ga råd om bruk av munnbind i kollektivtrafikken frem t.o.m. 29. september. FHI har tett og god dialog med de

lokale myndighetene i Bergen, og støtter dem i de konklusjonene de trekker om nå å lette på dette rådet.

Helsedirektoratet og FHI mener det ikke er nødvendig å gi anbefaling om bruk av munnbind på offentlig transport der en ikke kan opprettholde 1 meters avstand i noen av de andre

kommunene med flere enn 20 tilfeller per 100 000 innbyggere og flere enn 5 tilfeller siste 14 dager. Dette fordi tilfellene i disse kommunene kan knyttes til utbrudd som anses å være under kontroll.

Det legges opp til at det er den enkeltes ansvar å skaffe munnbind til personlig bruk.

Reisende kan bruke medisinske munnbind og tøy-munnbind som kan kjøpes på apoteket. Tøy-munnbind kan vaskes og brukes mange ganger, og vil være et rimeligere og mer miljøvennlig alternativ enn medisinske munnbind som må kastes etter en gangs bruk.

Tøy-munnbind kan også kjøpes andre steder eller hjemme. Helsedirektoratet har publisert informasjon om hvordan man enkelt kan sy munnbind som beskytter i kollektivtrafikken i henhold til Standard Norge sin beskrivelse av hvordan tøy-munnbind bør være og kan lages.

**SPØRSMÅL NR. 2798****Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 12. oktober 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Kan statsråden forsikre om at planleggingen av halvtimesintervaller på Trønderbanen er i rute, og at målet om to tog i timen på strekningen Melhus–Steinkjer innen 2024 ligger fast?

**BEGRUNNELSE:**

I statsbudsjettet for 2020 står det at «Tiltak for å kunne realisere halvtimesintervaller på Trønderbanen må planlegges i 2020 for å sikre drift innen 2024.» I byvekstavtalen som er inngått mellom staten og kommunene i Trondheimsområdet står det at «Målet er realisering av 2 tog i timen på strekningen Melhus – Steinkjer innen 2024 i tråd med jernbanesektorens handlingsprogram 2018 - 2029 og Prop. 1 S (2018-2019).»

**Svar:**

I henhold til Byvekstavtalen for Trondheimsområdet skal det utarbeides planer for kapasitetsøkende tiltak på Trønderbanen, med en ambisjon om realisering av to regiontog i timen på strekningen Melhus–Trondheim–Steinkjer. Jernbanedirektoratet har inngått avtale med Bane NOR for å realisere dette. Innen 1. juli 2021 skal Bane NOR levere anbefaling for rutemodell og infrastrukturtiltak fordelt

i utviklingstrinn med tilhørende kostnadsestimater. Deretter vil planlegging av de konkrete infrastrukturtiltakene igangsettes.

I statsbudsjettet for 2021 har regjeringen foreslått 600 mill. kr til utbygging og planlegging av tiltak på Trønder- og Meråkerbanen. Investeringene skal bidra til å utvikle togtilbudet mellom Melhus og Steinkjer, bl.a. ved å legge til rette for nytt togmateriell, delvis elektrifisering av jernbanen og på sikt også hyppigere avganger og redusert reisetid. Tiltakene gjennomføres i ulike trinn, som både hver for seg og samlet, skal bidra til at jernbanen kan spille en større rolle i det regionale kollektivtransporttilbudet. Bevilgningen omfatter midler til planlegging av nødvendige infrastrukturtiltak for å oppnå ambisjonen om to tog i timen på Trønderbanen. Andre tilbudsforbedringer knyttet til innfasingen av nye tog, vil styrke tilbudet til de reisende før målet om to tog i timen realiseres. Jeg er utålmodig etter at de reisende på Trønderbanen skal få et bedre togtilbud, og regjeringens budsjettforslag for 2021 gjenspeiler dette.

Målet om to tog i timen i 2024 er veldig ambisiøst, selv med fremdriften i tilbudsutviklingen på Trønderbanen som statsbudsjettet for 2021 legger opp til. Når Bane NOR har fremmet sin anbefaling 1. juli neste år, vil jeg ha et faglig grunnlag for å si når en slik tilbudsforbedring på Trønderbanen kan forventes realisert.

**SPØRSMÅL NR. 2799****Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 8. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil regjeringen gjøre en gjennomgang for å se hvorvidt noen av medlemmene i de organisasjoner som i dag er registrert i registeret for alternative behandlere kan anses å yte helsehjelp, og vil regjeringen sørge for at også helsepersonell som tilbyr alternative behandlingstjenester må betale merverdiavgift på disse?

**BEGRUNNELSE:**

Viser til regjeringens innføring av merverdiavgift på alternative behandlingstjenester.

**Svar:**

I dag er alternativ behandling, som ytes av autorisert personell eller av utøvere som er registrert i registerordningen for alternative behandlere, unntatt fra merverdiav-

giftsplikt. I statsbudsjettet for 2021 foreslår regjeringen at alternativ behandling ikke lenger skal være unntatt fra merverdiavgiftsplikt. Dette skal etter forslaget i hovedsak tre i kraft 1. januar 2021.

Registerordningen for utøvere av alternativ behandling er regulert i forskrift 11. desember 2003 nr. 1500 om frivillig registerordning for utøvere av alternativ behandling. Forskriften stiller krav om at Helsedirektoratet først må godkjenne en utøverorganisasjon før organisasjonens medlemmer senere skal kunne registreres. Når Helsedirektoratet mottar en søknad fra en utøverorganisasjon, vurderer Helsedirektoratet om forskriftens vilkår er oppfylt, herunder at organisasjonen oppfyller alle de krav som følger av forskriften. En eventuell godkjenning innebærer imidlertid ingen offentlig godkjenning eller kvalitetsvurdering av verken behandlingsformer eller den enkelte organisasjon.

Registerordningen er en ordning for "utøvere av alternativ behandling", jf. forskriften §§ 2 og 3. Selv om Helsedirektoratet som nevnt ikke skal gjøre en faglig godkjenning av organisasjonen eller dens behandlingsform, innebærer dette at Helsedirektoratet ikke kan godkjenne organisasjoner som faller utenfor lovens virkeområde.

Formålet med registerordningen er å bidra til økt ivaretagelse av pasientsikkerhet og forbrukerrettigheter, samt bidra til seriøsitet og forretningsmessig ordnede forhold blant utøvere av alternativ behandling. I høringsnotatet, hvor det ble foreslått at alternativ behandling ikke lenger skal være omfattet av merverdiavgiftsunntaket, ble det fremholdt at det ikke kan utelukkes at enkelte useriøse aktører har registrert seg kun for å unngå merverdiavgift. Det å fjerne koblingen mellom registrering og merverdiavgiftsunntak kan bidra til at eventuelle useriøse aktører, som kun benytter ordningen for å oppnå avgiftsunntak, holdes utenfor registerordningen.

I all hovedsak ytes alternativ behandling av uautorisert personell utenfor den offentlige helse- og omsorgstjenesten. Det er imidlertid enkelte autoriserte helsepersonell som også yter visse former for alternativ behandling. Dette kan for eksempel være fysioterapeuten som både yter fysioterapi og akupunktur. I dette tilfellet vil det bli beregnet merverdiavgift på den delen som er akupunktur, selv om tjenesten ytes av en som er autorisert fysioterapeut. Dette begrunnes med at hensynet til nøytralitet tilsier at samme type tjeneste skal avgiftsberegnes likt uavhengig av hvem som omsetter tjenesten. Registrerte utøvere som eventuelt også yter helsehjelp etter helsepersonelloven, vil selv måtte ta stilling til om vedkommende yter helsehjelp eller alternativ behandling i det konkrete tilfellet. Dersom den næringsdrivende yter alternativ behandling skal det beregnes merverdiavgift. Helsehjelp etter helsepersonelloven skal fremdeles være unntatt fra merverdiavgiftsplikten.

En situasjon er foreslått unntatt merverdiavgiftsplikt. Dette gjelder når alternativ behandling inngår som en in-

tegrert og sammenhengende del av helsehjelp som finansieres helt eller delvis av det offentlige, og når tjenesten ytes av helsepersonell uten særskilt vederlag for den delen som isolert sett utgjør alternativ behandling. Dette begrunnes med at når det ikke kreves tilleggsbetaling for den delen som isolert sett er alternativ behandling og omfanget er begrenset, tilsier retts- og avgiftstekniske hensyn at tjenesten avgiftsmessig bør behandles på samme måte som hovedytelsen.

De foreslåtte endringene innebærer etter dette at merverdiavgiftsunntaket i all hovedsak fjernes for alternativ behandling. Jeg anser det derfor ikke hensiktsmessig å skulle foreta en gjennomgang for å se på hvorvidt noen av medlemmene i de organisasjonene som i dag er registrert i registeret for utøvere av alternativ behandling, kan anses å yte helsehjelp.

Skatteetaten som avgiftsmyndighet vil på vanlig måte gi veiledning om avgiftsplikten for alternativ behandling som følge av forslaget, og ved behov følge opp de avgiftspliktige med kontroll- eller innfordringstiltak etter reglene i skatteforvaltningsloven og skattebetalingsloven.

**SPØRSMÅL NR. 2800****Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 2. oktober 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Kan jeg be om en figur med skatt i prosent av gjennomsnittlig bruttoinntekt fordelt etter desiler hvor desil 10 splittes opp i 10?

**BEGRUNNELSE:**

Bruttoinntekt innebærer alle markedsinntekter. Det vil si både lønnsinntekt, næringsinntekt og kapitalinntekt. Kapitalinntekten må også fange opp den delen av selskapsinntekten som blir igjen i selskapene som deretter fordeles på alle aksjonærene, slik det beregnes i SSB analyse 2020/13 Eierinntekter, skatt og inntektsulikhet i Norge (<https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/ulikheten-betydelig-storre-enn-statistikken-viser>). Ber om at den totale skatteprosenten synliggjør under-

komponenter med skatt på lønn, kapital og formue. Ber om at grenseverdier oppgis for desil 1-10, 90-99 og den øverste percentilen.

**Svar:**

Finansdepartementets beregninger og analyser av inntektsfordelingen baserer seg på den offisielle inntektsstatistikken. Denne statistikken er utarbeidet i tråd med internasjonale standarder. Å benytte seg av offisiell statistikk gir kontinuitet i departementets analyser, øker etterprøvnbarheten og muliggjør også sammenligninger på tvers av land. Datagrunnlaget som ligger til grunn for SSBs studie, er ikke gjort tilgjengelig for departementet. Departementet har derfor ikke mulighet til å gjennomføre den typen beregninger som etterspørres.

**SPØRSMÅL NR. 2801****Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 6. oktober 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Historien om Berit fra Document.no må tas på høyeste alvor. Den viser tydelig hvordan frykt for å anmelde personer med innvandrerbakgrunn kan svekke rettstilstanden i Norge. Det er svært alvorlig. Samtidig vitner den om at politiet prioriterer visse typer anklager, og tar noen borgere på større alvor enn andre. Dette bryter med prinsippet om likhet for loven, og gjør at det kan stilles spørsmål ved rettsstaten.

Vil statsråden påse at politiet prioriterer anmeldelser og fordeler ressurser uten hensyn til påstått offers etnisitet?

**BEGRUNNELSE:**

Den 27. september kunne vi lese i Document.no (<https://tinyurl.com/y3kxd84o>) om norske Berits møte med et politi preget av fordommer mot nordmenn. Historien hennes startet med at en innvandrerfamilie flyttet inn

vegg-i-vegg i leilighetsblokken. Problemene begynte umiddelbart, der det generelle bildet vitnet om total mangel på respekt for husordensreglene i borettslaget, med bråk, søppel i trappen, hærverk og utrivelig oppførsel. Flere av naboene i oppgangen klaget på mange og vedvarende brudd på husordensreglene. Verst var bråk på nattestid, og tilfeller der en beboer kunne fortelle at innvandrerfamiliens tenåringsønn hadde sparket etter hunden hans.

Fem av beboerne valgte å klage til borettslagets styre. Berit var ikke blant dem som klaget mest og først. Faren i innvandrerfamilien reagerte aggressivt på klagen, men problemene opphørte ikke. Dette resulterte i flere møter mellom beboerne i oppgangen og styret. Senere valgte far i innvandrerfamilien å anmelde flere av beboerne i oppgangen til politiet, blant dem Berit. Etterforskere av hatkriminalitet tok saken, og Berit ble kalt inn til politiavhør.

Berit er i begynnelsen av 50-årene, enslig, ustraffet og en type som overhodet ikke ønsker å ha noe med politiet

å gjøre. Hun var nå anmeldt for hatefulle ytringer, kroppskrenkelse og mishandling av både mann og kone – helt grunnløst. Dette gikk hardt inn på Berit, som ble sykemeldt. Anmeldelsen var en absurd, oppdiktet løgnhistorie.

Berit turte ikke lenger å bo i sin egen leilighet, vegg-i-vegg med innvandrerfamilien. Hun flyktet derfor til en venninnes hytte, der hun ble boende i nærmere et år. Da ble husleiekontrakten til innvandrerfamilien terminert, etter gjentatte klager fra øvrige naboer.

Berit valgte å anmelde faren i innvandrerfamilien for falsk forklaring, trusler og hatefulle ytringer. I anmeldelsen ble alle hendelser grundig beskrevet og konkretisert med dato og klokkeslett. Påstandene kunne lett ettergås, gjennom avhør av øvrige naboer og styreleder. Likevel ble ikke Berits anmeldelse etterforsket, og politiet henla saken umiddelbart. Ingen etterforskningskritt ble tatt – en sterk kontrast til hvordan den grunnløse anmeldelsen mot Berit ble behandlet.

Dette er ikke den eneste historien som tyder på at politiet prioriterer saker etter etnisitet.

**Svar:**

Politiets og påtalemyndighetens straffesaksarbeid, herunder oppfølging av anmeldelser, skal utføres med nødvendig objektivitet, uavhengighet og upartiskhet. Enkeltmennesker som er involvert i straffesaker som fornærmede, vitner, siktede eller tiltalte, skal alle møtes med respekt og hensynsfullhet. Usaklig forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet eller etnisk tilhørighet skal ikke skje.

Dette er grunnleggende prinsipper for straffesaksbehandlingen som følger av Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK), straffeprosessloven samt bl.a. kvalitetskrav fastsatt i riksadvokatens kvalitetsrundskriv og rundskriv om etiske retningslinjer for medarbeidere i påtalemyndigheten.

Politiets og påtalemyndighetens oppfølging og prioriteringer av anmeldelser skal skje på en måte som ikke diskriminerer på grunnlag av nasjonalitet eller usaklig forskjellsbehandling på annet grunnlag. Jeg har tillit til at politi og påtalemyndighet etterlever de grunnleggende prinsipper for straffesaksbehandlingen og følger riksadvokatens rundskriv.

**SPØRSMÅL NR. 2802**

**Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland**

**Besvart 9. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie**

**Spørsmål:**

Hvordan fordeler kostnadene og antall pasienter innen ordningen Fritt behandlingsvalg seg på de enkelte lokale

helseforetakene i 2018 og 2019, og hvem (inkludert beløp) er på nasjonalt nivå de 10 største private kommersielle aktørene i denne ordningen for de samme årene?

## BEGRUNNELSE:

Det pågår en debatt om i hvilken grad den frie etableringsretten for private som ble innført i 2015 taper sykehuse-  
ne for ressurser. Det er derfor ønskelig å få tall på hvordan

ordningen slår ut i det enkelte helseforetak, ikke bare på RHF-nivå.

**Svar:**

Tabell 1. Utbetalte refusjoner og antall pasienter i godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg etter hvilket helseforetak faktura sendes til. 2018 og 2019. Kilde: KUHR.

Helseforetak	Utbetalt refusjon 2018 (mill. kroner)	Utbetalt refusjon 2019 (mill. kroner)	Pasienter 2018	Pasienter 2019
Akershus universitetssykehus HF	13,4	30,8	697	2326
Diakonhjemmet Sykehus AS	7,2	11,7	339	514
Lovisenberg Diakonale Sykehus AS	10,6	19,9	505	941
Oslo universitetssykehus HF	15,3	19,7	1372	2151
Sykehuset Østfold HF	14,9	24,0	1661	2654
Sykehuset Telemark HF	22,2	26,0	101	225
Sykehuset Innlandet HF	7,4	7,6	98	195
Sykehuset i Vestfold HF	25,0	34,8	2022	2278
Vestre Viken HF	16,9	24,1	1281	2949
Sørlandet Sykehus HF	10,1	22,5	89	203
Helse Stavanger HF	14,0	18,5	110	217
Helse Fonna HF	8,1	5,1	159	323
Helse Bergen HF	11,3	11,5	455	1038
Helse Førde HF	1,8	2,5	22	50
Helse Møre og Romsdal HF	3,3	6,1	23	30
St. Olavs Hospital HF	3,5	3,0	15	15
Helse Nord-Trøndelag HF	0,0	1,9	-*	14
Helgelandssykehuset HF	0,8	3,6	-*	15
Nordlandssykehuset HF	7,7	3,6	35	38
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	14,7	9,8	66	84
Finnmarkssykehuset HF	0,6	3,2	25	55

\*Der antall pasienter er færre enn 10, er antallet strøket.

Tabell 2. De ti største fritt behandlingsvalg-leverandørene i godkjenningsordningen målt etter utbetalte refusjoner. 2018 og 2019. Kilde: KUHR. \*

<b>FBV-leverandør 2019, sortert etter størrelse på utbetalt refusjon.</b>	<b>Utbetalt refusjon i mill. kroner 2019</b>
Vitalis Helse Kragerø As	45,0
Mestringshusene As	42,7
Blå Kors Loland Behandlingssenter As	31,3
Helseforetaket Incita As	28,0
Unicare 12trinn As	21,5
Modum Bad	18,4
Care Service As	16,6
Alfa Kurs Og Behandlingssenter As	10,3
Colosseumklinikken Medisinske Senter As	8,8
Landsforeningen For Hjerter Og Lungesyke	7,3
<b>FBV-leverandør 2018, sortert etter størrelse på utbetalt refusjon.</b>	<b>Utbetalt refusjon i mill. kroner 2018</b>
Koa Psykisk Helse As	33,6
Vitalis Helse Kragerø As	33,5
Mestringshusene As	24,6
Unicare 12trinn As	23,3
Helseforetaket Incita As	20,6
Modum Bad	17,9
Karmsund Abr Senter Stiftelsen	9,4
Lhl Sykehuset Vestfold	7,9
Colosseumklinikken Medisinske	7,7
Moloklinikken As	4,7

\*Datakilden til disse dataene (KUHR-databasen) inneholder ikke opplysninger om hvorvidt leverandørene er organisert som ideell eller kommersiell virksomhet. Det har ikke vært tid til å undersøke dette nærmere innenfor fristen som er avtalt med Stortinget. Jeg har derfor oppgitt de ti største leverandørene i ordningen i 2018 og 2019, rangert etter utbetalte refusjoner, uavhengig av om de er ideelle eller kommersielle.

### SPØRSMÅL NR. 2803

Innlevert 30. september 2020 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 12. oktober 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

#### Spørsmål:

Vil munnbindutgifter til ansatte i beredskapsyrker dekkes av regjeringen ved påbud om munnbind?

#### BEGRUNNELSE:

Flere kommuner på Østlandet har nå påbud om munnbind i kollektivtransporten, etter anbefaling fra nasjonale helsemyndigheter. Ansatte i beredskapsyrker, som helse-

personell, kan sjelden velge om de skal ha hjemmekontor eller ikke. For ansatte som må på jobb for å ivareta liv, helse og omsorg, så kan munnbind bli en ekstrautgift og dette er ikke høytlønnede yrkesgrupper. Ved lokal oppblomstring framover er det fortsatt et åpent spørsmål om ansatte i beredskapsyrker skal måtte dekke utgifter til munnbind av egen lomme, eller om det skal komme på plass en ordning for disse gruppene.

**Svar:**

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 2797 om regjeringen vil lage ordninger for å sikre grupper med dårlig økonomi tilgang på munnbind ved innføring av påbud.

Smittesituasjonen i Norge i dag tilsier ikke at det er aktuelt å innføre en nasjonal anbefaling eller et påbud om bruk av munnbind. De som kan benytte hjemmekontor er anbefalt å bruke dette slik at det er plass til de som må benytte kollektivtransport for å komme seg på jobb.

I Oslo har kommunen vedtatt påbud om munnbind i kollektivtransporten. Munnbindet skal brukes ved trengsel og når man ikke kan holde en meters avstand. Både engangsmunnbind og tøymunnbind kan brukes. Dette rådet påvirker også reise inn fra kommuner som ligger rundt Oslo og vil således påvirke råd om munnbind fra disse inn til Oslo.

Det legges opp til at det er den enkeltes ansvar å skaffe munnbind til personlig bruk.

Reisende kan bruke medisinske munnbind og tøymunnbind som kan kjøpes på apoteket. Tøymunnbind kan vaskes og brukes mange ganger, og vil være et rimeligere og mer miljøvennlig alternativ enn medisinske munnbind som må kastes etter en gangs bruk.

Tøymunnbind kan også kjøpes andre steder eller sys hjemme. Helsedirektoratet har publisert informasjon om hvordan man enkelt kan sy munnbind som beskytter i kollektivtrafikken i henhold til Standard Norge sin beskrivelse av hvordan tøymunnbind bør være og kan lages.

Det er riktig at de fleste helsepersonell ikke kan arbeide via hjemmekontor og periodevis må reise til eller fra jobb når det er trengsel i kollektivtrafikken. Det er også i arbeidsgivers interesse at helsepersonell holder seg friske, og jeg regner med at ansatte og arbeidsgivere i fellesskap kan finne gode løsninger rundt tilgang av munnbind. Det er vanskelig å predikere videre smitteutvikling.









